

ՎԵՐՍԵՍ ՇՆՈՐՀԱՆԻ
ՏԻՍՈՐԻՍ ՈՐԴԻ

ԱՊՐԵՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

1991

ԳՄԴ 8421

Ն 631

ԱՐԵՎԵԼԱՀԱՅԵՐԵՆԻ ՎԵՐԱԾԵՑ
ՎԻԳԵՆ ՂԱԶԱՐՅԱՆԸ

Խմբագիրներ՝ ԱԶԱՏ ԲՈԶՈՅԱՆ,
ՀԱԿՈԲ ՄՈՎՍԵՍ

Ն 631 Ներսես Շնորհալի: «Հիսուս որդի»: Վիաասանական
ողբերգություն: [Գրաբարից թարգմ. Վ. Ղազարյանը.—
Երևան: Ապոլոն, 1991.—224 էջ:

*Միջնադարյան մեծ բանաստեղծ Ներսես
Շնորհալու «Հիսուս որդի» պոեմը հայ մշակույթի
գագաթներից է: Այն վիթխարի ազդեցություն է թողել
մեր հետագա ողջ բանաստեղծության վրա:
Աշխարհաբար թարգմանվում է առաջին անգամ:
Գիրքն ընդգրկում է նաև գրաբար ճշգրտված տեքստը:*

Շապիկի՝ Սկիֆի ծածկոց, 1862թ.:

Ն $\frac{4702080102()}{749 (01) 1991}$

ԳՄԴ 8421

ISBN 5-8079-0313-7

© Երևան, «Ապոլոն», 1991
Թարգմանության և ձևավորման համար

✓

25528
A II

ՆԵՐՍԵՍ ՇՆՈՐՀԱԼԻ ՀԻՍՈՒՄ ՈՐԴԻ

ՆԵՐՍԷՍ ՇՆՈՐՀԱԼԻ
ՅԻՍՈՒՍ ՈՐԴԻ

Գ Ի Ր Բ, Ո Ր Կ Ո Չ Ի
ՅԻՍՈՒՍ ՈՐԴԻ
ՏԵԱՌՆ ՆԵՐՍԷՍԻ ՇՆՈՐՀԱԼԻՈՅ
ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԻՒՆ ՎԻՊԱՍԱՆԱԿԱՆ
Ի ՏԱՌԻՅ ՍՐԲՈՅ

Գ Ի Ր Բ, Ո Ր Կ Ո Չ Վ ՈՒ Մ Է
ՇԻՍՈՒՍ ՈՐԴԻ
ՏԵՐ ՆԵՐՍԷՍ ՇՆՈՐՀԱԼՈՒ
ՈՂԲԵՐԳՈՒԹՅՈՒՆ ՎԻՊԱՍԱՆԱԿԱՆ
ԸՍՏ ՍՈՒՐԲ ԳՐԶԻ

ՆԵՐՍԵՍ ՇՆՈՐՀԱԼԻՆ ԵՎ ԻՐ «ՀԻՍՈՒՍ ՈՐԴԻՆ»

Հայ մշակույթը, հատկապես քերթությունը և արվեստը ժ—ժԳ դարերում համեմատելի է միայն Ե—Ը դարերի մշակույթի հետ: Ոսկեդարյան դարություն, ոսկեդենիկ լեզու համարվում են Մեսրոպ Մաշտոցի, Սահակ Պարթևի և Նրանց ավագ ու կրտսեր աշակերտների ստեղծած մատենագրությունը և Նրանց անսովածային լեզուն: Մեսրոպ Մաշտոցից մինչև Մովսես Խորենացի թարգմանության, աստվածաբանության հայկազյան լեզուն հնչում է իր ողջ մաքրությամբ, հղկվածությամբ և անհաս մի գեղեցկությամբ, որ դարեդար ավելի հմայիչ է դառնում: Պակաս գեղեցիկ չէ նաև զանազան ոճերով հարստացված ժ դարի հեղինակներ Թովմա Արծրունու, Հովհաննես Դրասխանակերտցու, Գրիգոր Նարեկացու լեզուն: ԺԱ դարից փոխվում է հայ ժողովրդի համար քաղաքական և մշակութային իրականությունը:

1021 թ. Վասպուրականի Սենեգերիմ Արծրունի թագավորը իր 200 000 մարդկանցով թողնում է հայրենիքը և տեղափոխվում Կապադովկիա և նախկին Փոքր Հայք՝ Սեբաստիա: Փոքր Հայքը, որ Զ.Ժ.ա Բ դարից բաժանվել էր Հայաստանից և աստիճանաբար հայաթափ էր եղել (կամ հայերն էին դարձել հունախոս), նորից աշխույժ հայկական կյանք է ստանում, մանավանդ երբ այնտեղ Կապադովկիայի և Կիլիկիայի սահմանին մերձ Ծամնդավ է տեղափոխվում Կարսի Գագիկ թագավորը: 1045-ին Անիի Գագիկ Բ թագավորը հրավիրվում է Կոստանդնուպոլիս և ակամա դառնում Կոստանդրին Մոնոմախ կայսեր պատանդը, ավելի ուշ վտարանդվելով Կիլիկիա:

Ճակատագրի քմահաճույքով Պահլավունիները (ավանդաբար Արշակունիներից սերող այս տոհմը) դառնում են Բագրատունիների (Արշակունի արքաների թագադիր ասպետների) գահի պահպաններ, ապա նաև ոստանի վերջին հզոր պաշտպանները: 1064-ին Ալփ-Արսլանի սելջուկյան վիրիսարի ուժերի առջև Պահլավունիները չեն կարողանում պահել իազար ու մի եկեղեցիների քաղաք Անին: Բյուզանդական անհեռատես քաղաքականության պատճառով Հայաստանը զրկվել էր իր ամենակենսունակ ուժերից, որոնք ինքնացվելով հայրենիքից՝ եռանդով կենսական տարածություններ էին ստեղծում Կիլիկիայում, Հյուսիսային Ասորիքում, Կապադովկիայում, Փոքր Հայքում: Իսկ մինչ այդ Բագրատունյաց թագի պաշտպան Վահրամ Պահլավունու եղբորորդին՝ Գրիգոր Մագիստրոսը, հույսը կտրած Բագրատունյաց արքաների վերադարձից, հանձնում է իր Բջնիի, Կայենի և Կայծոսի հայկական կալվածքները՝ զինվորագրվելով բյուզանդական բանակին:

Բայց մինչև Գրիգոր Մագիստրոսը, ԺԱ դարի այդ առեղծվածային հանճարը, հայկական ուսումնական հեգնանքի այդ տխուր ասպետը, որին կարող է նախաձեռնել Նույնիսկ մեր դարի ինտելեկտուալը, հայ և բյուզանդական բանակների այդ երկսալրի սուրը, թոնդրակյան շարժման այդ սառնասիրտ դահիճը, շարժում, որին հար և նման զործունեությունը թարմ շունչ հաղորդեց արևմտյան աշխարհին՝ հանձինս բոգոմիլների և Ռեֆորմացիայի մարտիկների, դառնանք բյուզանդական «հայազգի» կայսրերին:

Ովքեր էին նրանք, այդ «շուռ տված» հայերը, այդ կասկածելի ինքնակոչ «Արշակունիները», նոր Հռոմի նոր հավակնորդները, որոնք վերջնականապես ունեցան Հռոմը ուսերիմ դարձրեցին իրենց՝ գրգռելով նրա անհագուրդ ախորժակը իրենց փարթամությամբ: Երանի նրանց գործունեությունը սահմանափակվեց միայն իրենց սահմանների պաշտպանության հոգսերով և հելլենական կրթության ու հայրաքանական մատենագրության վերածնունդով, ճոխ մատենադարանների ստեղծումով, իտալական Վերածնությունը հիշեցնող այնպիսի բազմակողմանի ուսումնականներով, ինչպիսիք էին Փոտը, Լևոն Մաթեմատիկոսը, Միքայել Պսելլոսը, Միքայել Բտալիկոսը: Բայց նրանք թերևս կամենում էին աշխարհը հավաքել կայսեր գալիսունի տակ, դառնալ նոր Կոստանդիններ, իդեալական քրիստոնյա աշխարհակալներ, դժբախտաբար գործադրելով ոչ քրիստոնեական և ոչ հեռատես միջոցներ: Արևելյան սահմանները մաքրվեցին «անհարազատ» համարված հայերից և նրանց անունը կրող զորաբանակից (Արմենիակոն թեմի), հայոց հողը մաքրվեց իր հզորագոր նախարարներից, մեծ ու փոքր արքաներից, թյուրք-սելջուկներն անցան ամբողջ Պարսկաստանը, քանդեցին արաբական ամիրայությունները և խրվեցին Բյուզանդիայի սիրտը՝ Փոքր Ասիայում հիմնելով Բյուզանդիայի սուլթանությունը՝ Բյուզանդական կայսրության այդ մահացու խոցը. խաչակիրները Բյուզանդիան դարձրին ոտքի ու ձիերի ճանապարհ, դեպի Փոքր Հայք, Կապադովկիա և Կիլիկիա տեղափոխված հայ արքաների ու իշխանների սերունդները Միջերկրականի հյուսիս-արևելյան ծովեզերքը վերածեցին մի նոր հզոր Հայաստանի, որը շուրջ երեք դար դիմացավ աշխարհաստան փոթորիկներին: Վասիլ Բ կայսեր խորամանկ և փայլուն, անարյուն իրագործված ծրագիրը՝ Հայաստանը զրկել նախարարական տներից, ուղղվեց իր՝ Բյուզանդիայի դեմ, նրան հաջորդած թուլամորթ կայսրերի դեմ, որոնք չունեին ոչ հայազգի կայսեր հզոր բանակը, ոչ էլ նրա անսպառ եռանդը: Մերձավոր Արևելքը դարձավ պատերազմների թատերաբեմ և այլազան մշակույթների խառնարան, որտեղ կգտնեիք հույն և ասորի անապատականների, հայ սքեմավորների, ֆրանկ, գերմանացի և անգլիացի ասպետների, տրուբադուրների ու ֆրանցիսկյան-դոմինիկյան կրոնավորների, արաբ ու պարսիկ, ավելի ուշ՝ սելջուկ դերվիշների և ուսումնականների, որոնք վխտում էին Բսպանիայից մինչև Հնդկաստան, զինված հայ, հույն և իտալացի, արաբ և հրեա վաճառականների, որոնց համար սովորական էր ստրկավաճառությունը: Արդեն նեղ էին գալիս ներփակ ազգային դարձած քրիստոնեական ոլորտները, նեղվում էր ոսկեդենիկ հայերենը հին պատյանի մեջ: Նա մնում էր կատարյալ թերևս աստվածաբանության համար:

Բայց քերթության, հոմերական վիպերգության, բժշկագիտության, մարդու կազմախոսության, ուղղագրության, գրչության արվեստի, վերջապես՝ հայիությանների, կենդանի աղոթքների, գործնական հաշիվների, աշխարհիկ նոր օրենքների լեզուն: Հոգևոր հովիվների հսկողությունից դուրս էր մնում հոտը՝ անջատված մահմեդական և ոչ մահմեդական անվերջ փոփոխվող իշխանություններով: Հայ ազգը նոսրանում էր մայր հայրենիքում, տարածվում դեպի Ասորիք, Կիլիկիա, Փոքր Հայք, Բարձր Հայք: Անիի ընկնելուց հետո միայն մեկ կաթողիկոս՝ Պետրոս Գետադարձի հաջորդ, կաթողիկոսի տեղապահ Խաչիկը մի փոքր մնաց ավերված Անիում:

Արդեն Կոստանդին Մոնոմախ կայսեր միջամտությամբ ընտրված Գրիգոր Մագիստրոսի որդին՝ Գրիգոր մեծ Վկայասեր կաթողիկոսը իր ապաստանը գտավ

ոնշավոր Զեսունի մօտ՝ Գող Վասիլի տրամադրած Կարմիր վանքում: Կաթողիկոսի հայրը՝ Գրիգոր Մագիստրոսը, նույնահանգ բանաստեղծության սկիզբ դրեց իր նշանավոր «Հազարտողյանով»: 1045-ին Գրիգոր Պահլավունին Կոստանդնուպոլսում հանդիպեց մահմեդական ուսումնականներից մեկին՝ Մանուչեին, որ էր «այր յոյժ հմուտ իսմայելական դպրութեան, և ամենայն իմաստութեամբ պերճացեալ, և վարժեալ ի տաղասացութիւնս և հռետորութիւնս, և ի բանաստեղծութիւնս հզօր գոլով», հռչակված Բաղդադում, Եգիպտոսում, բյուզանդական կայսրից ստացած բարձր պատիվներ: Սա պնդում է Կորանի առավելությունը Աստվածաշնչից, որովհետև Մահմեդը «զայսոսիկ ոգեաց տաղս միայետ չափաւորութեամբ գծի», այսինքն՝ ոտանավորով: Չորս օրում Մագիստրոսը գրում է Աստվածաշնչի բովանդակությունը հազար տողի մեջ և դրանով «ապացուցում» Աստվածաշնչի առավելությունը: Մագիստրոսը, որն իրեն կոչում էր «Վասպուրականի և Տարօնոյ և Մանազկերտի, Արճիշոյ, Բերկրոյ, Միջագետաց տէր և Մոնոմախին մագիստրոս, վեստ և դուկ Խարբի», այսպիսով առաջին վկայողն է, թերևս իրագործողը նույնահանգ բանաստեղծության, հյուսված արաբական նմանությամբ: Այս ամենի մասին ստույգ աղբյուրներով հավաստում է բանասեր Կ. Կոստանյանը (տե՛ս «Գրիգոր Մագիստրոսի թղթերը», Աղեքսանդրապօլ, 1910, էջ ԽԱ-ԽԳ): Մագիստրոսը մնում էր դեռևս քառաշեշտ բանատողի սահմաններում, որ իր հնչողությամբ մոտ էր շարականների ոտանավորին: Առնվազն մեկ դար պետք է անցներ, որ Պահլավունիների տոհմից մայրական գծով ծնվեր մեկ այլ բերթող, որն իր մեծ պապի մի հարվածով ստեղծած «թեթևուիկ» հանգախաղը հղկեր, տար նրան կենդանի շունչ, փոխելով նաև առհասարակ հնավանդ ոտանավորը: Այդ բերթողը Ներսես Շնորհալին էր:

Այս Պահլավունիները, որոնց երկրորդ լուսավորիչ էին կոչում, ծագում էին Անիի Ապուղամբենց տոհմից, որը Անիում կառուցել է մի շարք եկեղեցիներ, որոնցից մի քանիսը կան մինչև օրս, թողել բազմաթիվ վիմական հիշատակներ, բերդեր, նույնիսկ քաղաքներ: Այդ տոհմն իրեն համարում էր Կամսարականների շառավիղ, որոնց հետքը կորել էր Ը դարի խորքերում: Իսկ Կամսարականները մայրական գծով գալիս էին Պարթևների կամ Պահլավների (Գրիգոր Լուսավորչի) ցեղից: Գրիգոր Մագիստրոսի նման կիրթ անձնավորության համար դժվար չէր իր տոհմին անուն գտնել, որը քիչ դեր չխաղաց ցիրուցան հայ ժողովրդի հավատքը և միությունը պահպանելու գործում մինչև Գրիգոր Տղա և Ներսես Լամբրոնացի: Եվ, իհարկե, նրանց շարքում թերևս առաջին տեղը պատկանում էր Ներսես Շնորհալուն, որն իր նշանավոր «Թուղթ ընդհանրականով» կարողացավ ի մի բերել ցիրուցան հայ հոգևոր և ազգային ուժերը:

Ներսեսը ծնվել է 1102-ին Ծովք դղյակում, որի տերն իր հայրն էր՝ Ապիրատ մեծ իշխանը: Նա ուներ երեք եղբայր և մեկ քույր: Եղբայրներից Գրիգորը և Ներսեսը հանձնվում են Գրիգոր մեծ Վկայասեր կաթողիկոսի խնամքին: 1105-ին, վերջինիս մահից հետո երեխաների խնամքն ստանձնում է Բարսեղ կաթողիկոսը: Սկզբում նրանք գտնվում էին Զեսունի մօտի Շուղր անապատում: Բարսեղ կաթողիկոսը երեխաների խնամքը հանձնում է Կարմիր վանքի առաջնորդ Ստեփանոս Մանուկին: Այստեղ են ուսանում հայ մատենագրության նշանավոր ներկայացուցիչներ Սարգիս Շնորհալին, Բզնատիոսը, Բարսեղ Շնորհալին: Ինչպես երևում է, Շնորհալին պատվանունն էր Շուղրի և Կարմիր վանքերում:

1150-ին, երբ կաթողիկոս էր Ներսեսի եղբայր Գրիգոր փոքր Վկայասերը, կաթողիկոսական աթոռը տորադրվում է նոր գնված հունական բերդը՝ Հռոմկլա,

Եփրատի աջ ափին, Եդեսիայից արևմուտք, Այնթապից հյուսիս-արևելք: Ներսեսը 1166-ին, եղբոր մահից հետո, դառնում է կաթողիկոս: Նա կաթողիկոս եղբոր պատվերով գրել է մի շարք գործեր, այդ թվում և «Հիսուս Որդի» վիպասանական ողբերգությունը (1152 թ.):

Դեռ 21-ամյա Շնորհալին, երբ գրում էր իր հանձարեղ հոմերական վիպասանությունը («Սակս Հայկազեանց սեռի և Արշակունեաց զարմի»), բողոքում էր իր թերուսության համար «յիմաստ բանի, վասն անկատար հասակի», ավստոսում, որ չի կրթվել Աթենքի վարժարաններում, Պլատոնի լսարանում, չի վարժվել հոմերական չափին, չի աշակերտել հռետորների և քերականների հույլին: Հավանաբար երիտասարդ քերթողին ոգեշնչում էին Մաշտոցի և Սահակի, Մովսես Խորենացու և Դավթի, Ստեփանոս Սյունեցու, իր մեծ պապ Գրիգոր Մագիստրոսի կերպարները, որոնք իրոք ներհմուտ էին հելլենական կրթության՝ իրենց գիտելիքներն ստացած լինելով կաստալյան առաջին աղբյուրներից:

Իսկ եթե Շնորհալին դիմեր հոմերոսյան չափ ու կշռության, ապա դժվար թե կյանքի կոչեր «հոմերական վիպասանության» հայկական այն տարբերակը, որն սկսվեց հայկազյան սեռին ու արշակունյաց զարմերին նվիրված իր քերթությամբ, և որը իբրև հոմերական վիպասանություն ընկալեց իր կրտսեր զարմիկը՝ Ներսես Լամբրոնացին՝ ներհմուտ մի անձ հելլենական կրթության:

Այդ վիպասանության հետ «Ողբ Եդեսիոն» և «Հիսուս Որդին» բավական կլինեին Շնորհալու համար տեղ ապահովելու հայ քերթության հանձարների Պառնասում: Ութվանկանի (ինչպես Ալիշանն է ասում՝ ութոտջանի) հիմնականում նույնահանգ այդ ոտանավորը ամբողջ միջնադարում ուղեկցեց հայ քերթությանը: Այն մեր հասուն և ուշ միջնադարյան քերթության համար նույնն է, ինչ տերցինները Դանտեի կամ օկտավները Արիոստոյի ու Բայրոնի համար: Դա անվերջ հոսող ոտանավոր է, որ ծառայում է վիպական պատմություններին, ողբերգություններին, ներբողյաններին, որտեղ քերթողը պատմական կամ աստվածաշնչյան պատումներին կարող է հյուսել սեփական ապրումները և վերապրումները՝ համապատասխան Սուրբ Գրոց դեպքերի և անձանց, բողոքել իր կորուստների համար, բանաստեղծական մատչելի տեսք տալ աստվածաբանական ու իմաստասիրական մտքի ամենաբարդ ու վերացական հասկացություններին, դրանք այնպես ներհյուսել, որ ամեն մի քերթողական հատվածում միմյանց արձագանքեն մի քանի ձայնեղանակների նման (ինչպես նշում է Շնորհալու երաժշտական արվեստի գիտակ Ն. Թահմիզյանը, «Հիսուս Որդին» ասերգի ձևով պատմվել է և տեղ-տեղ երգվել):

Այս չափով են գրվել հենց իրեն՝ Շնորհալուն, Ներսես Լամբրոնացուն, Գեորգ Սկևռացուն ձոնված ներբողները, Ֆրիկի շատ քերթվածներ, բազմաթիվ հիշատակարաններ (Սմբատ Գունդստաբլի, Սարգիս Պիծակի, «Սկևռայի պահարանի» և այլն), Ռուբինյանց տանը նվիրված Վահրամ Բաբունու վեպը: Այս չափով գրված երկարաշունչ ոտանավորները հիշեցնում են անվերջանալի հյուսվածքազարդեր, որոնք ներսում ընդգրկում են խաչի զանազան պատկերներ, զարդարելով մեր ձեռագրերը, եկեղեցիները, խաչքարերը, հյուսվածքազարդեր, որոնցով այնքան հարուստ է ողջ քրիստոնեական արվեստը Հայաստանից մինչև Եգիպտոս և Բուլանդրա:

Այս չափով ինչ ասես, որ չեն ներկայացնում մեր քերթողները՝ էլ ականատեսվ վկայություններ, էլ շքեղ առարկաների նկարագրություններ, էլ իրենց ուսուցիչների վարքն ու գործը, էլ մեսրոպյան այբուբենի ոլորազարդ գովաբանություններ, էլ հեքիաթային անցուդարձեր: Միջնադարում այսքան հարուստ ու ճկուն երանգա-

պնակ թերևս չունի նույնիսկ հայրենի չափը, որի գագաթները Նարեկացու և Քուչակի տաղերն են, ներբողական վսեմ խորհրդապաշտական և քնարական մտերմիկ, աշխարհական այդ գլուխգործոցները:

«Հիսուս Որդի» վիպասանության հիշատակարանը ևս մի քանի մոտիվների սերտաճման փայլուն օրինակ է: Իհարկե, դրանց տեքստային շերտերի արտահայտության ուսումնասիրությունը բանասերների գործն է: Մենք կփորձենք միայն ուրվագծել այդ մոտիվները: Հիշատակարանի սկիզբը «Հիսուս Որդու» գրման տարեթիվն է և նրա արտաքին բնութագրումը (տների թիվը), ապա նյութը (սկսած նախաստեղծ հորից՝ Ադամից, մինչև Ջրիստոսի երկրորդ գալուստը և Սուրբ Հոգու վերջին ընկալողները՝ ներկայացված դիմառնական ձևով, այսինքն դրանց հետ անձի հարաբերակցությամբ): Այնուհետև այդ նյութի աստվածաբանական ներգործությունն է (հար և նման Սուրբ Գրքի ներգործությանը), որն աշխարհիկ միտքը (ծովի պատկերով) հրի նման կարող է վեր բարձրացնել դեպի անմարմնական գունդը՝ երկնային դասերը: Ոտանավորն իր ընդգրկած սրբազան ուժի շնորհիվ ստանում է Սուրբ Գրքի ուժը (Սուրբ Հոգին) և Աստծո սերը տենչացողներին օգնում վեր սլանալու՝ հողվելու Ջրիստոսին:

Այնուհետև գալիս է քերթողի եղբոր՝ Գրիգոր կաթողիկոսի գովերգումը և իր սեփական անձի փնտվումը: Հաջորդ քայլը աստվածաշնչյան խոսքի չափաբերումի հիմնավորումն է (անսպասելի իբրև մոտիվ), այսինքն բացատրումը, որ եթե արտաքին (այսինքն հեղինակական, ափրոդիտյան) բանաստեղծությունը չափով գեղեցիկ է դառնում, ապա որքան ավելի կվայելչանա հոգևոր խոսքը: Դրանից հետևող մոտիվը խոսքի տարբեր շնորհների արտացոլումն է, որոնցից մեկն էլ ոտանավոր ձև տալու արվեստն է, որին տիրապետում է բանաստեղծը: Վերջում քերթողը հիշատակում է իրեն հարազատ մարդկանց անունները՝ իր եղբայրներ Գրիգոր կաթողիկոսի, Վասիլ իշխանի, Ջորավարի, Մարեմ ճգնավոր քրոջ՝ վերջինիս հանգուցյալ զավակի հետ՝ նրանց կյանքի փրկության արձան համարելով իր քերթվածը:

Անշուշտ, Ներսես Շնորհալու վիպասանություններից հետո գրվեցին բազմապիսի ու բազմաբովանդակ վիպասանություններ, բազմաթիվ գյուտերով, նորամուծություններով, տաղանդի այս կամ այն աստիճանով (Գրիգոր Տղա, Վահրամ Բաբունի, Սիմեոն Ապարանցի, Առաքել Սյունեցի և ուրիշներ), սակայն նրանց բոլորի համար էլ իբրև ոսկե էտալոն, իբրև բարձրագույն չափանիշ մնում են Շնորհալու վիպասանությունները:

Ընդ Աստուծոյ դէմ յանդիման

Խօսակցելով անձ անարժան:

Հակադրության այսպիսի համարձակության օրինակ միայն կարող էր տալ Նարեկացին: Ինչպես նկատում է Նարեկացու «Մատյանի» և «Հիսուս Որդու» ֆրանսերենի թարգմանիչ Սահակ Զեշիշյանը, ողջ պոեմը հիմնված է տրամախոսության վրա (այսինքն դրամատիկ է), իսկ տրամախոսությունը հիմնված է հակադրությունների վրա: Բայց այդ տրամախոսությունը չի ստացվի, եթե չլինի երրորդ անձը, որը գործում է առաջին պլանի անձանց թիկունքում. նա հանդես է գալիս սատանայի, այսի, օձի, առաջին մարդասպանի, բռնավորի, մահաստեղծի, լեգեոնի և վերջապես չարի տեսքով: Եվ Ներսեսի բոլոր դժբախտությունները, պարտությունները, անկումները, հիվանդությունները առաջանում են այդ անձի դեմ մղած անհավասար պատերազմում: Եվ միայն Հիսուսի՝ Հոր Միածնի դաշինքը

նրան կարող է փրկել այդ ամենից՝ մեղքերից, ծուղակներից, անկումներից, ախտերից, կտտանքներից, բանտից, աքսորից, խավարից: Ներսեսը այն բոլոր վրիպումներն է թույլ տալիս, ինչ Սուրբ Գրքի հին և նոր կտակարանային հերոսները՝ սկսած Ադամից: Բայց նրանք, հին կտակարանային անձինք, թույլ էին, նրանք մահակիր էին, նրանք մարմին էին, բայց և հաղթեցին չարին — Ադամը, Մովսեսը, Դավիթը, Սողոմոնը, Եզեկիան և ուրիշներ: Իսկ ինքը՝ ավագանով մկրտված, Հիսուսի հոգին ստացած, իր իսկ կրոնական հովվապետի կոչումով ուրիշներին դարձի բերողը մերկ և անօգնական է չարի առջև: Փրկչի լույսն ստացածի և այն չպահողի պատիժը ահավոր է: Բայց ելքը կա՝ մաքսավորի խնդրանքը, աղոթքը մինչև մահ, որ թերևս փրկի մինչև դժոխք իջնելը սատանայի ձեռքով:

Իհարկե, եթե փորձենք գտնել որևէ ստեղծագործություն, որից մեկնել է Շնորհալին, դա Նարեկացու «Մատյանն» է: Այդ երկու քերթողների նմանությունների և տարբերությունների մասին դժվար է ավելին ասել, քան հայր Ալիշանը և Մանուկ Աբեղյանը: Տարբեր են թե՛ նրանց լեզվամտածողությունը, թե՛ տաղաչափությունը, թե՛ խառնվածքները, թե՛ խորհրդապաշտության տեսակները, թե՛ Աստծու հետ խոսելու եղանակը: «Հիսուս Որդին» նոր տեսակի հայկաբանություն է՝ բարձրաճաշակ, մարդամոտ, գրեթե խոսակցական, քերականական և բառակազմական պարզ ձևերով:

Այդ երկու գործն էլ աստվածային են համարել թե՛ հայերը, թե՛ օտարները: Ուստի զարմանալի չէ, որ սկսած 1643-ից մինչև 1928 թ. «Հիսուս Որդին» տպագրվել է 13 անգամ (1643, 1660, 1660, 1686, 1702, 1724, 1746, 1746, 1785, 1792, 1824, 1830, 1928 թթ.), անգլերեն թարգմանվել 1947-ին (Jesus, Son only-begotten of the Father, a Prayer by Nerses the Grace-filled, Armenian Catholicos, 1100-1179, rendered into English by Jane S. Wingate. The Delphic Press, New York), իսկ ֆրանսերեն 1973-ին (Nersès Snorhall. Jesus fils unique du Père. Introduction, traduction de l'arménien et notes par Isaac Kechichian. L'édition du Cerf. Paris 1973) «Զրիստոնեական աղբյուրներ» մատենաշարով:

Դժբախտաբար չենք տեսել անգլերեն թարգմանությունը: Ֆրանսերեն թարգմանությունը անհանգ է, չի չափաբերված, բայց պահպանված է բանաստեղծական-դրամատիկ շնչառությունը: Նրանում օգտագործված են ԺԳ—ԺԴ դարերի երեք ընտիր ձեռագրեր, որոնց տարընթերցումները ևս տրված են թարգմանաբար:

Մեր կազմած բնագրի և թարգմանության համար հիմք ծառայել է Սանկտ Պետերբուրգի 1785-ի հրատարակությունը («Գիրք որ կոչի Յիսուս Որդի. Արարեալ և շարադրեցեալ ի Ներսիսէ Կլայեցւոյ յոգներախտ հայրապետէ յեղբօրէ Գրիգորիսի Վկայասիրի հայոց կաթողիկոսի»), որը համեմատվել է Կոստանդնուպոլսի 1824 թ. («Գիրք որ կոչի Յիսուս Որդի, շարադրեալ ներչափական բանիւք ի մերս Շնորհալի հայրապետէ ի Ներսիսէ Կլայեցւոյ») և Վենետիկի 1928 թ. («Տն. Ներսեսի Շնորհալոյ հայոց կաթողիկոսի Բանք չափաւ») հրատարակությունների հետ: Ընդ որում բուն վիպերգության ենթավերնագիրը («Տեառն Ներսիսի Կլայեցւոյ ասացեալ բան մխիթարական յաղագս մանկանց...») հաճախ է դրվում տպագիր հրատարակություններում:

Այս ութվանկանի ոտանավորում գլխավոր շեշտերն ընկնում են 4-րդ և 8-րդ վանկերի վրա: Ըստ Մ. Աբեղյանի, սա մեր ամենաճկուն ոտանավորներից է, որ ուրիշմական լայն հնարավորություններ ունի: Թարգմանելիս ըստ ամենայնի աշխա-

տել եմ պահպանել և ութվանկանի չափը, և միակերպ հանգավորումը: Սակայն նոր և իրն բարբառների քերականական տարբերությունների պատճառով (հոլովում, խոնարհում, շարահյուսում) հնարավոր չեղավ կատարելապես ապահովել հանգի միակերպությունը նույնիսկ մեկ էջի սահմաններում: Ուստի երբեմն ներմուծել եմ ավելի հարուստ հանգային համակարգ, որ դեմ չէր իր իսկ՝ Շնորհալու բանարվեստի տեսությանը (նա խորհուրդ էր տալիս երբեմն հանգը փոխել, որ ընթերցողը չձանձրանա): Մյուս կողմից ութմական տեսակետից երբեմն կատարել ենք մեղանչումներ, որ հատուկ չէ արևելահայ ոտանավորին. ա) երբեմն շեշտն ընկնում է 3-րդ կամ 5-րդ վանկի վրա. բ) երբեմն անտեսել ենք Ը ձայնավորով արտահայտվող թույլ վանկերը. գ) շատ հազվադեպ ստացվել են հավելավանկեր:

«Հիսուս Որդի» վիպասանությունը լույս է տեսնում առաջին անգամ բնագրով և զուգահեռ աշխարհաբար թարգմանությամբ: Դա թարգմանչի համար մեծ փորձություն է, մանավանդ բանաստեղծության թարգմանչի, որ ավելի մեծ շեղումներ է թույլ տալիս, քան արձակի թարգմանիչը: Միաժամանակ բնագրի կողքին ավելի ցայտուն են երևում թերությունները: Հուսով ենք, որ ընթերցողը ներողամիտ կլինի:

Միաժամանակ մեր խոր շնորհակալությունն ենք հայտնում պատմական գիտությունների թեկնածու Ազատ Բոգոյանին, որն հանձն առավ Սանկտ Պետերբուրգի 1785-ի հրատարակությունը Կ. Պոլսի 1824-ի ավելի ճշգրիտ թվացող հրատարակության հետ համեմատելու դժվար խնդիրը, և նրա բազմաթիվ դիտողությունների և բնագրագիտական ճշտումների շնորհիվ շահեցին և բնագիրը, և թարգմանությունը: Հիշատակարանը համեմատվել է Մատենադարանի № 4207 ձեռագրի հետ, գրված 1284 թ. Ադանայում:

ՎԻԳԵՆ ՂԱԶԱՐՅԱՆ

ՏԵԱՌՆ ԼԵՐՍԻՄԻ ԿԼԱՅԵՅԻՈՅ ԱՍԱՅԵԱԼ ԲԱՆ
ՄԻԻԹԱՐԱԿԱՆ ՅԱՂԱԳՍ ՄԱՆԿԱՆՅ ԵԿԵՂԵՅԻՈՅ,
ՈՐՔ ՕՐՀՆԵՆ ԶԱՆՈՒՆՆ ՅԻՍՈՒՄԻ ՄԻՇՏ ԵՐԳՈՎ
ՔԱՂՅՐՈՒԹԵԱՆ

Յիսուս Որդի, Հօր Միածին,
Եւ ճառագայթ՝ կերպարանին,
Ծնունդ անճառ սկզբնատըպին,
Անհատաբար Քում ծընողին,
Յորմէ եղեալքս ներգործին,
Իմանալիք, ի՞ որք երևին,
Մարմին եղեալքս և անմարմին,
Անբանականք հանդերձ Բանին,
Կենդանականք, որք բուսանին,
Եւ անկենդանք, որք ոչ շարժին,
Յորոց ընդ Հօր՝ Քում սիրողին,
Քեզ գոհութիւնք մատուցանին:
Եւ ընդ Հոգւոյդ Քում էակցին
Փառատրութիւնք վեր առաքին:
Ի ընտրելոց մաքրագունից,
Որք ընդ յարկաւ Քո մուծանին:
Ընկալ և զիս, Տէր, ընդ նոսին,
Զըստունգանողս պատուիրանին,
Ըզնըմանողս անառակին
Եւ զինչքս Հօրդ վատնողին,
Զի Քէն պատին անարգողին
Եւ հաւասար գոլ անմըտին,
Ի դիւացըն ագարակին,
Զերամ խոզիցն արածողին,
Սովեցելոյն՝ ոչ սով հացին,
Այլ լըսելոյ Տեառնդ բանին,
Յանկացելոյ ջերմ եղջերին,
Քաղցըր մեղաց դառնագունին,
Որպէս Ադամն այն առաջին,
Այն, որ մեղօքն անուանի հին,
Որով մեռաք ամենեքին

ՄԱՏ. Ը 30-

32 ՄԱՏ. Է,

11-13. ՂՈՒ. ԺԵ,

11-32

ԵԼՁԵՐ — ԽՈՋԵՐԻ

ԿԵՐԱԿՈՒՐ

ՏԵՐ ՆԵՐՍԵՍ ԿԼԱՅԵՅՈՒ ԱՍԱԾ ՄԽԻԹԱՐԱԿԱՆ
ԽՈՍՔԸ ԵԿԵՂԵՅՈՒ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԻ
ՄԽԻԹԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ, ՈՐՈՆՔ ՕՐՀՆՈՒՄ ԵՆ
ՀԻՄՈՒՍԻ ԱՆՈՒՆԸ ՄԻՇՏ ՔԱՂՅՐՈՒԹՅԱՆ ԵՐԳՈՎ

Հոր Միածին՝ Հիսուս Որդի
Եվ ճառագայթ Նրա կերպի,
Ծնունդ անճառ սկզբնատիպի
Եվ մինուճար Քո ծնողի,
Որից սերվածներս ենք ազդվում,
Որ կան երկրում և երկրնքում,
Ստեղծված մարմնով և անմարմին.
Անասուններն հետն ասունի,
Բույսերն աճող ու կենդանի,
Աշարժ իրերը անկենդան,
Որ Քեզ սիրող Հորըդ հետ կան,
Գոհություն ենք Քեզ մատուցում
Եվ Սուրբ Հոգուն Քեզ էակից
Փառատրություն վեր առաքում:
Ընտրյալների հետ մաքրագույն,
Որոնք Քո տանն են ընդունվում,
Ինձ էլ վերցրո՛ւ նրանց հետ, Տեր,
Որ պատվիրանն եմ Քո ժխտել,
Նըմանվողիս անառակին
Եվ Հորըդ ինչքը վատնողին
Եվ Քո պատիվն անարգողին,
Որ հավասար եմ անմիտին,
Դևերի մեջ ագարակի
Խոզերի երամը հովվողին,
Որ կարոտ եմ ոչ թե հացի,
Այլ անսալու Տիրոջ Բանին,
Ցանկացողին տաք եղջյուրի,
Քաղցր մեղքից դառնագույնին:
Ինչպես Ադամն այն առաջին,
Այն, որ մեղքով կոչվում է հին,
Որով եկավ մահի ամենքին,

ԵՆԼ Բ, Գ

ՍՍՂ ԶԺԸ
(ՃԺԹ), Ծ1

ՄԱՇԿԵՂԵՆ ԶԳԵՄ-
ՏԸ ԱՊԱՄՐԵՆ ԷՐ,
ՊԱՏՄՈՒՃԱՆԸ
ԶԱՀԱՆԱՅՐԵՆԸ

Եւ կորուսաք ըզցանկալին:
Ո՛հ, ես նըման մեղաց նըմին
Եւ յանցանաց մօրն եւային,
Եւս առաւել քան ըզնոսին,
Գըտայ յանցող Սուրբ օրինին:
Զի պատուիրան էր նոցա մին,
Վասըն միոյ դառըն պըտողին:
Իսկ ինձ բազումըս քարոզին
Վասըն բազմաց զիս սպանողին:
Յորոց ի բաց կալ հրամայիմ,
Զի մի մահու մեռանիցիմ:
Եւ ես կապեալ կամ ի նոսին
Տոռամբ մեղաց, որպէս ասին:
Բացի զականջըս պատրողին
Եւ զլըսելիսըս չար օձին,
Լեզուաւ ետու զպատասխանին
Անմըտաբար խորամանկին,
Զաչըս հարի առ ցանկալին,
Յորմէ արգել բան հրամանին:
Ոտք իմ յընթացս արշաւեցին,
Փայտին մահու մերձ զիս ածին:
Ձեռն իմ ձըգեալ յուղէշ ծառին՝
Կթել պըտուղ ինձ մահածին,
Բերանս առեալ ճաշակ մեղուին,
Բայց յորովայնըս մաղձ դառին,
Յորմէ վիժեալ թոյնք վիշապին
Եւ գարշահոտ մահաբերին,
Էհեղ ըզսիրտս ի պղծալին,
Ձերիկամունս ի ջերմ ախտին:
Ըզպատմուճան սըրբասիրին,
Ձոր ըզգեցայ յաւազանին,
Ձայն մերկացայ խաբամբ չարին,
Զինե արկի զմաշկեղինին:
Ընդ փափկութեան կենաց դրախտին,
Որ իմաստիցն օրինակին,
Մշակեցի յիմում անձին,
Զփուշ և զտատասկ մեղաց բուսին:
Ընդ անաշխատ կենաց վայրին,
Որ ըստ յուսոյն թեթև ասին,

Եվ կորցրեցինք փափագելին:
 Օ՛հ, ես մասն եմ նըրա մեղքի
 Եվ մայր եվայի հանցանքի,
 Դեռ նըրանցից էլ ավելի
 Ես սուրբ Օրենքը խախտեցի.
 Զի պատվիրանն էր նըրանց մի՝
 Չըմոտենալ դառը պըտղին:
 Բայց շատերն ինձ քարոզեցին
 Ինձ սպանող մեղքերի մասին:
 Ուզում եմ ինքս էլ հեռու մընալ,
 Մեղքի մահով չըմահանալ:
 Բայց կապված եմ նըրանց հետ ես
 Մեղքի կապով, ինչպես ասվեց,
 Ականջս կախ՝ ինձ խաբողին
 Եվ լըսելիքըս՝ չար օձին,
 Լեզվով տըվի ես պատասխան
 Անմըտաբար խորամանկին,
 Աչք գցեցի ցանկալիին՝
 Պատվիրանով արգելվածին,
 Ոտքերս իսկույն ճամփա ընկան,
 Ինձ մոտեցրին փայտին մահվան,
 Ձեռք գցեցի ծառի ճյուղին՝
 Պըտուղ պոկեմ ինձ մահածին,
 Բերանս մեղրի համը առավ,
 Բայց փորիս մեջ այն մաղձ դառավ,
 Որից վիժեց թույն վիշապի
 Եվ գարշահոտ, և մահալի:
 Պըղծությունը սիրտըս լըցվեց,
 Երիկամունքս ախտահարվեց.
 Պատմուճանն էլ սըրբասերի,
 Որ ես հագա ավազանում,
 Դեն նետեցի՝ խաբված չարից
 Եվ շոր հագա մորթեղենից:
 Կենաց դրախտի պերճության հետ,
 Որ իմաստներն է ցույց տալիս,
 Մըշակեցի ես անձը իմ,
 Բայց մեղքի փուշ, տատասկ բուսին:
 Այս անաշխատ կենաց վայրում,
 Որ հույսով են թեթև ասում,

ԾՆՆ. Գ,

18-19

ՂՈՒ. ԺԵ, 15-32

Ուտեմ քըրտամբք զառօրէին,
Դառնամ ի հող, ուստի առին:
Արդ աղաչեմ ես ընդ նըմին,
Թէ, Հայր, մեղայ քեզ ի յերկին,
Չեմ արժանի կոչիլ որդին,
Այլ վարձկանացն արա վերջին,
Արժանացն մաքրագունին,
Հօրըդ բարւոյ սուրբ ողջունին
Ընդ հովանեաւ հարսնարանին
Ժողովեսցես զիս վերըստին.
Եւ զպատմուճանըն զառաջին,
զոր աւագակք մերկացուցին,
Արկցես զինն դարձեալ կըրկին,
Որպէս ըզգարդ պըճնեալ հարսին,
Զարքունական ըզմատանին,
Ըզնըշանակ տիրականին
Տացես ունել յաջու ձեռին,
Ոչ խոտորել՝ այլ յահեկին:
Եւ պահապան ընդդէմ օձին
Շնորհեա կօշիկ գարշապարին,
Զի մի հարցէ ընդ խաւարին,
Այլ կոխեսցի գըլուխ նորին:
Զենման եզին պարարակին,
Որ ի խաչին պատարագին
Եւ տիգահոս արեան կողին,
Կենաց վըտակ մեզ բըղխողին
Հաղորդս արա զիս վերըստին,
Ըստ օրինակի անառակին:
Ուտել ըզհաց քո երկնային,
Ըմպել զբաժակ Կենարարին:
Մոլորեցայ յանապատին,
Թափառեցայ յանվայր վայրին,
Որպէս առակն է ոչխարին
Մի ի թըւոցըն հարիւրին,
Զոր պատառեալ չար թըշնամին,
Վիրօք լըցոյց անհընարին,
Ուստի այլ ոչ է դեղ Վիրին,
Բայց թէ ի քէն բըժըշկեսցին:
Առ որ գոչեմ արտասուելին,

ՄԱՏ. ԺԸ,

12, 13. ՂՈՒ. ԺԵ, 4

A II
82552

Քըրտինքով դատում առօրյա,
Դառնում հողը, ուսկից ելանք:
Խընդրում եմ արդ Ադամի հետ,
Թե, Հայր, մեղա Քեզ երկընքում:
Չարժեմ կոչվել ես Քո որդին,
Վարձկաններից դարձրու վերջին,
Արժանացրու սըրբագույնին,
Հորդ բարու սուրբ ողջույնին,
Հովանու տակ հարսնարանի
Ինձ միացրու Դու վերջստին:
Եվ պատմուճանն իմ առաջին,
Որ ավազակները հանեցին,
Խընդրեմ, վըրաս գըցիր կըրկին,
Ինչպես զարդը պըճնյալ հարսի.
Արքունական տուր մատանին,
Իբրև նըշան տիրականի,
Որ դընում ես իմ աջ ձեռքին,
Որ չըշեղվեմ էլ դեպի ձախ,
Որպես պաշտպան ընդդեմ օձի
Տուր ինձ կոշիկ գարշապարի,
Որ չըփորձվեմ ես խավարից,
Այլ տըրորեմ գանգը նըրա:
Ջոհաբերմանը պարարտ եզի,
Որ ի խաչին պատարագի,
Եվ տիգահոս արյամբ կողի
Կենաց վտակ մեզ բխողին
Հաղորդ արա ինձ վերջստին,
Ըստ պատմության անառակի,
Որ հացն ուտեմ Քո երկնային,
Բաժակն ըմպեմ Կենարարի:
Անապատում մոլորվեցի,
Անշեն վայրում թափառեցի,
Ինչպես առակն է ոչխարի
Հարյուր հատից մեկի մասին,
Որին որսաց չար թշնամին,
Հասցրեց վերքեր ծանրը, ուժգին:
Ուստի չըկա վերքին այլ դեղ,
Դու վերքերն այդ կըփարատես,
Քեզ եմ կանչում ես լալագին,

ՅՈՎԱԶ. Ժ, 11

ՂՈՒ. ԺԵ, 9

ՍԱՂ. Ծ, 9

ՏԵՍ ՂՈՒ. ԺԵ, 8

(ՏԱՍԸ ԴԱՄԸ)

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԻ ՍԵ-

ԲԱՍՏԻԱՅԻ (ՓՈՋԻ

ՀԱՅԸ) ԶԱՌԱՍՈՒՆ

ՎԿԱՆԵՐԻՆ (Դ ԴԱՐ)

ԾՆՆ. Դ

ԾՆՆ. Ե

Աղաղակեմ զիս փըրկողին,
Հովիւըդ քաջ և երկնային,
Ել ի խընդիր փոքու հօտին,
Ա՛յց արա, Տէր, անկեալ դրամին
Եւ կորուսեալ Քո պատկերին,
Զոր թաղեցի մեղաց յախտին
Եւ չարաչար հոտեալ յաղբին:
Լուա և զիս, յաղտոյ անձին
Ի մաքրութեան ձեան սպիտակին:
Լըցցես ըզթիւ տասներորդին,
Որպէս ըզսուրբ քառասնեկին,
Բա՛րձ ի յուսոյ, ըստ ոչխարին,
Հանցես ի վեր զանկեալ հոգին,
Ուրախացո՛ղ զզօրսըն վերին
Վասըն միոյ մեղաւորին,
Ընդ Աբելի պատարագին
Ի հօտ անուշ Քեզ ընծային:
Ընկալ և զիմս, Տէր, ընդ նըմին,
Մի խոտեցայց ընդ Կայենին:
Թէպէտ և ոչ ըստ արժանին
Քեզ մատուցի զողջակիզին,
Զի ընտրեցի զիմն առաջին
Եւ զՔոյն վերջին մասն ի զոհին:
Նըմանեցայ նենգաւորին,
Եղբայրասպան դաւաճանին,
Ըսպանելով զիս կամովին
Եւ նենգելով անձամբ անձին,
Ո՛չ զարտաքին եղբօր մարմին,
Այլ ըզհոգիս իմ ըզներքին,
Ուստի շըրջիմ երերալի
Միտք և խորհուրդք իմ տատանին,
Որ մխիթար տըրտմազգեցին
Ետուր ըզՍէթ ընդ Աբելին,
Լինիլ սերունդ նախաստեղծին
Եւ նահապետ բարւոյ ազգին:
Փարատեցո՛ղ, Տէր, և յինէն
Զորդեկորոյս սուգ տըրտմագին,
Որք են մասունք իմաստութեան,
Ծընեալ մանկունք գործնականին

Աղաղակում ինձ փըրկողին:
 Հովիվըդ քաջ և երկնային,
 Ել փընտրելու փոքր հոտին,
 Այց արա, Տեր, ընկած դրամին
 Եվ կորուսյալ Քո պատկերին,
 Որ թաղեցի մեղքի ախտում
 Եվ այլանդակ հոտած աղբում:
 Անձիս աղտից լըվա՛, Տեր, ինձ,
 Մաքուր դարձրու սպիտակ ձյունից,
 Լըրացրու թիվը տասներորդ,
 Ինչպես որ սուրբ քառասունին:
 Ոչխարի պես դիր Քո ուսին,
 Երկինք հանիր ընկած հոգին,
 Ուրախացրո՛ւ գորքը վերին
 Հանուն այս մի մեղավորի,
 Զոհաբերման պես Աբելի
 Իբրև անուշ հոտ ընծայվի,
 Նըրա հետ իմն էլ ընդունիր,
 Կայենի պես ինձ մի մերժիր,
 Թեպետ և չէր Քեզ արժանի
 Ողջակեզն այն, որ մատուցի,
 Վերցրի զոհի մասն առաջին,
 Իսկ Քեզ տըվի մասը վերջին,
 Նըմանվեցի նենգավորին,
 Եղբայրասպան դավաճանին,
 Ըսպանելով ինձ կամովին,
 Խաբելով ինքըս իմ անձին,
 Ոչ ինձնից դուրս եղբոր մարմինն,
 Այլ՝ սպանեցի հոգիս ներքին:
 Ուստի շըրջում եմ երերուն,
 Միտքս ու խոհերս են մոլորուն,
 Իբր սփոփանք տըխրամածին
 Աբելի հետ տըվիր Սեթին՝
 Սերունդ լինել նախաստեղծին
 Եվ նահապետ բարի ազգին:
 Փարատիր, Տեր, նաև ինձնից
 Որդեկորույս սուգը վշտի,
 Որ մասունք են իմաստության,
 Ծընված մանուկներ գործնական,

ԾԱՆ. Ե

Եւ աճեցո՛ր յիս վերջստին
Ջանապական սերմըն բանին,
Ջլուսոյ ծընունդն իմանալին,
Հրեշտակական և երկնային:
Մի նմանեցայց որդւոց Աբթին,
Ցանկալ դըստերցըն Կայենին,
Այլ՝ Ենովսայ նահապետին,
Որ յուսացաւ նախ առաջին,
Եւ Ենովքայ անարատին,
Այն, որ փոխեալն է ի դրախտին,
Որ ժառանգեաց ըզհայրենին
Ընդ պահելոյ պատուիրանին:
Բայց յայսցանէ զինչ օգտիցիմ,
Որոց նըման ես ոչ լինիմ:
Զի չհետևիմ շաւղաց նոցին,
Ոչ վերանամ մըտօք յերկին,
Այլ կամ անկեալ յախտըս խորին,
Ի գուբ տըղմոյ գէջ խոնաւին,
Որով անդունդք անհընարին
Զիս ի յինքեանս ըմբըռնեցին:
Որպէս մարդիկ նախնի դարին,
Որք ի յաւուրս էին Նոյին,
Որք ուտէին և ըմպէին,
Անասնաբար խառնակէին,
Մինչև եհաս ջուր հեղեղին,
Ի՛նչպականեաց զամենեսին:
Միայն պահեալ՝ այն որ պահեաց .
Ամ հինգ հարիւր ըզկուսութիւնն,
Այլ որ ըզՆոյ և զԵօթն ոգին,
Ապրեցուցեր ի տապանին,
Հանդերձ սեռիւք չորքոտանին
Եւ օդական թևաւորին:
Եւ զիս պահեա ի հեղեղէ
Յաշխահածուփ ալեաց չարին
Քո տապանաւ սուրբ խորանին,
Ամրածածուկ ընդ հովանին:
Մերժեա՛յ յոգւոյս իմ տապանէ
Զգիշերատես գոյն ագռաւին,
Որ է նա տիպ գաղտնի նետին,

ԾԱՆ. Զ, Է

ԾԱՆ. Ը, 7

Աճեցրո՛ւ մեջըս վերըստին
 Անապական սերմը Բանի,
 Լույսի ծընունդն իմանալի
 Հրեշտակային և երկնային:
 Չընըմանվեմ Սեթի զարմին՝
 Յանկամ Կայենի դուստրերին,
 Այլ՝ թո՛ղ ենովս նահապետին,
 Որն առաջինն էր, որ հուսաց,
 Նաև անարատ ենովքին,
 Որը դըրախտ փոխադրվեց,
 Որ ժառանգեց իր հայրենին՝
 Հետևելով պատվիրանին:
 Բայց ինչ օգուտ ինձ նրանցից,
 Որոնց նման չեմ լինի ես:
 Թողեցի ես նըրանց ուղին,
 Չըվերացա մտքով երկինք,
 Այլ ընկա խոր ախտերի մեջ,
 Տղմի գուբը խոնավ ու գեջ,
 Որ վիհեր են չտեսնըված,
 Ուր մնացի ես բանտարկված,
 Ինչպես մարդիկ հին դարերի,
 Նոյի կենաց ժամանակի,
 Որ լափում էին և հարբում,
 Անասունի պես խառնակվում,
 Մինչ օրն հասավ ջըրհեղեղի,
 Վերջը տըրվեց այդ ամենի,
 Միայն ով հինգ հարյուր տարի
 Պահեց կուսությունն իր մարմնի՝
 Նոյին, նրա հետ յոթ հոգու
 Դու ապրեցրիր տապանի մեջ,
 Չորքոտանի տեսակներով,
 Նաև օդի թռչուններով:
 Ինձ էլ պահիր ջըրհեղեղից,
 Աշխարհածուփ չար ալիքից
 Քո տապանով սուրբ խորանի,
 Հովանու տակ ամուր ծածկի:
 Մերժիր հոգու իմ տապանից
 Գիշերատես գույնն ագռավի,
 Որ խորհուրդն է գաղտնի նետի,

ԾՆՆ. Ը, 8-12

ԾՆՆ. ԺԱ, 1-9

ԾՆՆ. Ժ, 10

ԾՆՆ. ԺԱ, 1-9

ՍԱՏԱՆԱՆ,
ԼՅՈՒՑԻՅԵՐԸ

Այն, որ թըռչի ընդ խաւարին.
Եւ բայց ի սիրտս աղջամըղջին
Ինձ պատուհան մեծի լուսին,
Յորմէ խաւարըն մեղսածին
Հալածական անհետ լինին:
Մոյծ ընդ բացեալ լուսարանին,
Զի գոյն ոսկւոյ սուրբ զաղաւնին,
Բերել առ յիս ըզձիթենին,
Որ է մաքուր և Սուրբ Հոգին:
Բայց ես ախտիւ մարմնականին
Միայն չհեղձի զանձն ի ծովին,
Այլ հոգեկան և մըտաւոր
Կըրիւք եղէ անօթ չարին.
Քանզի նըման գոլով նոցին,
Որ զաշտարակըն շինեցին
Ի Քաղանէ մեծի դաշտին
Եւ յաշխարհի Բաբելովնին,
Որ ի ջըրոցըն հեղեղին,
Եթէ գայցէ, այլ պահիցին.
Կամ թէ յերկինըս վերանալ
Հըպարտութեամբըն խորհէին:
Մինչև հընչեալ հողմոյ յուժգին,
Հոգւոյն հընչումըն սաստկագին,
Քակեաց զլերինըս հըպարտին
Եւ զաշտարակն այն ահագին.
Եւ ըզլեզուսըն միակին
Զայն խառնակեաց յեօթանասնին,
Զի մի ի չար միաբանին,
Այլ բարիոք բաժանեցին:
Նոյնպէս և ես բարձրացուցի
Զպարիսպ մեղաց աշտարակին,
Հըպարտութեամբ շինեալ քարամբք
Ամբարտաւան ամբարտակին.
Որոյ հըմուտ ճարտարապետ
Է Արուսեակն անդըդային,
Եւ գործօնեայք չար իշխանին,
Դիւացըն գունդք լեզեովնին:
Ոյք և անկեալ կործանիցին
Ընդ մեքենայս, զոր շինեցին.

Որ թըռչում է մեջը մուրի,
Եվ սըրտիս մեջ աղջամուղջի
Բաց պատուհանը մեծ լույսի,
Որից խավարը մեղսածին
Հալածական անհետ կորչի:
Բեր միջով բաց լուսարանի
Սուրբ աղավնու գույնը ոսկի,
Որ ինձ բերի-տա ձիթենին,
Որն է մաքուր և Սուրբ Հոգին:
Բայց անձս ախտով մարմընավոր
Ծովում միայն չըխեղդեցի,
Այլ հոգեկան և մըտավոր
Կըրող եղա չար անորթի,
Քանզի նըրանց նըմանվեցի,
Որ աշտարակը շինեցին
Բաբելոնի երկրում ազատ,
Այն Քաղանե դաշտում արձակ,
Որ եթե գար նոր ջրհեղեղ,
Պահպանեին այն համարձակ,
Կամ խորհեցին գոռոզությամբ
Դեպի երկինքը բարձրանալ,
Մինչև հընչեց հողմը ուժգին,
Հոգու հնչումը սաստկագին,
Քանդեց լեռները այն հպարտ
Եվ աշտարակը ահագին,
Եվ գործածվող միակ լեզուն
Խառնեց, դարձրեց յոթանասուն,
Որ չար մտքով չմիանան,
Այլ բարիով հեռու մնան:
Նույնպես և ես վեր բարձրացրի
Մեղքի բուրգի շուրջը պարիսպ,
Հպարտությամբ ես շարեցի
Քարերը գոռ ամբարտակի,
Որի հմուտ ճարտարապետն
Արուսյակն է անդընդային,
Գործիքները՝ չար իշխանի,
Դևագնդերը լեզեոնի,
Որոնք ընկած կըկործանվեն
Գործիքներով, որ շինեցին.

ԱՅԼ ՀՐԱՏ. ՄԵԶ՝
«ԵԲԵՐՆ ԵԲՐԱՅԵ-
ՅՐԼ», ՈՐԻ ԱՆՈՒ-
ՆԻՅ Է ԵԲՐԱՅԵՅԻ
ՅԵՂԻ ԱՆՈՒՆԸ
(ԾՆՆ. ԺԱ. 16-17)
ԾՆՆ. ԺԴ, 18-19

ՂԵՆՏ. ԻԷ,
30-32

ԾՆՆ. ԺԸ, 1

ԾՆՆ. ԺԸ, 10

Եւ իմ զերծեալ հաղթից նոցին,
Որպէս երբեմն եբրայեցին:
Որ օրինակ Քեզ ընտրեցեր
ԶՄԵԼՔԻՍԵՂԷԿ քանանացին,
Անհայր անմայր անազգային
Եւ քահանայ աստուածային,
Տասանորդող ղևտականին,
Մինչ էր յերանսն Աբրահամին
Եւ թագաւոր էր Սաղիմին,
Որպէս և Դու, Տէր երկնային:
Ընկալ և զիս հայցմամբ նորին
Յերուսաղէմըդ Քո վերին
Թագաւորել ընդ Քեզ ի նմին,
Իբրև զորդիսըն Սիովնին:
Որ կոչեցեր ազգմամբ ձայնին
Ըզնահապետ հանուրց ազգին,
ԶԱբրահամն այն առաջին
Պանդըխտանալ յօտար երկրին.
Երևեցար ի Մամբրէին,
Մինչդեռ նըստեր նա ընդ կաղնին,
Կերակրեցար, որպէս մարմին,
Յորժամ բնութիւնդ էր անմարմին,
Եւ խոստացար նըմա զորդին,
Որով որդիք մարդկան օրհնին
Ի յօրինակ Քո գալըստեանդ,
Որ մարմնացար յորդուց նորին:
Հանցես և զիս, յորոց նեղիմ,
Միջոյ չարեաց նենգաւորին,
Ի բազմագոյն ախտից նեղչին
Եւ ի բանից մեղսասիրին:
Զնըժդեհացեալս մարմնով ի սմին
Յօտարոտի կեանս երկրային
Փոփոխեցես ի հայրենին,
Որպէս զորդիսն Աբրահամին:
Երևեցո՛ղ զերեսս Քո, Տէր,
Ինձ, որ նըստիմ ներքոյ ստուերին,
Զի ընդ առաջ Քո յարուցեալ
Երկիրպագից Քեզ ի գետին:
Խոնահեցիս յիջևանիս,

Աղբից նրանց ազատվեցի,
 Ինչպես երբեմն եբրայեցին:
 Դու նախատիպ Քեզ ընտրեցիր
 Մելքիսեդեկ քանանացին՝
 Անհայր, անմայր, անազգային
 Եվ քահանա աստվածային,
 Տասանորդողը ղևտականի,
 Քանի ցեղն էր Աբրահամի,
 Նա թագավորն էր Սաղիմի.
 Եվ Դու այդպես, Տեր երկնային,
 Նրա հայցով ինձ ընդունիր
 Երուսաղեմը Քո վերին՝
 Թագավորեմ այնտեղ Քեզ հետ,
 Ինչպես որդիքը Սիոնի,
 Որ կանչեցիր ազդու ձայնով
 Նահապետին ողջ ազգերի,
 Աբրահամին, որն ըսկըզբում
 Պանդըխտացավ օտար երկրում,
 Եկար կաղնին Դու Մամբրեի,
 Մինչ նըստած էր նա կաղնու տակ,
 Կերակրվեցիր, ինչպես մարմին,
 Երբ բնությունդ էր անմարմին,
 Նրան որդի դու խոստացար,
 Որով որդիները մարդկանց
 Օրինությունն են Քո ընդունում
 Օրինակով Քո գալըստյան.,
 Որ մարմնացար Դու նրանց մեջ:
 Ազատիր ինձ նեղիչներից,
 Նենգավորի չարիքներից,
 Նեղչի բազմագույն ախտերից
 Եվ մեղք սիրող չարի խոսքից,
 Թափառականիս մարմնով այստեղ,
 Օտար կյանքում այս երկրային՝
 Տար դեպի կյանքն իմ հայրենի,
 Հանց զարմերին Աբրահամի:
 Ինձ էլ ցույց տուր երեսը Քո,
 Որ նըստած եմ ստվերիդ ներքո,
 Եվ Քո առաջ երբ ես լինեմ՝
 Մինչև գետին երկրպագեմ,
 Որ խոնարհվեմ իջման վայրում

ԾՆՆ. ԺԹ

Ընդ Քեզ և Հայր Քո և Հոգին.
Կերակրեսցիս յիմում բարին
Յաղքատանաց և ի չընչին:
Ջանժնընդական զամուլ հոգիս
Բարեաց գործոց հոգևորին
Պըտղաբերեա ընդ Սառային
Աւետաւոր բանիւ Քոյին.
Որ աղօթիւք հայրապետին
Սիրեցելոյ Աբրահամին
Ազատեցեր զեղբօր որդին
Հանեալ ըզՂովտ ի Սողոմին,
Ջիս արձակեա, Տէր, ընդ նըմին
Կապից մեղաց հայցմամբ նորին
Ի խորհըրդոց սողոմային
Եւ ի գործոց պըղծասիրին.
Ջի մի ի հուր ծըծըմբածին
Տոչորիցիմ որպէս նոքին.
Եւ մի յարձան մածանիցիմ,
Որպէս ըզկինն ի չար դարձին:
Այլ հրամայեա սուրբ հրեշտակին
Յափըշտակել զիս ընդ նոսին,
Հանել ի լեառնըդ երկնային,
Կարգել ի դասն ընդ որ կացին:
Ստեղծիչ սըրտից, Տէր, առանձին
Տեսող գործոց և խորհըրդին,
Ի փորձ մըտեր առ սիրելին,
Պատարագել Քեզ զամլորդին,
Երթալ ի մեծ բարձըր ի լերին
Ի Գողգոթա, որպէս ասին,
Բառնալ ըզփայտ ողջակիզին
Իւր միածնին ողջախոհին.
Ջոր և հանեալ ի սեղանին,
Որպէս ըզՔեզ, Տէր, ի խաչին,
Բուռըն հարեալ ի սուսերին
Եւ մերձ եդեալ պարանոցին,
Մինչ ի վերուստ հնչեալ ձայնին,
Թէ մի մըխեր ի պատանին,
Այլ հայեսցիս յաջոյ ձեռին
Կախեալ ըզխոյն ի սաբեկին:

ԾՆՆ. ԻԲ, 1-13

Քեզ հետ և Հորը Քո, և Հոգուն,
 Որ ճաշակես բարիքը իմ
 Ողորմելի, աղքատ, չնչին:
 Իմ անծնունդ, ամուլ հոգում
 Բարի գործերը հոգևոր
 Պտղաբերեն Սառայի հետ
 Ավետավոր Քո խոսքերով.
 Երբ աղոթքով հայրապետի՝
 Քո սիրելի Աբրահամի
 Եղբորորդուն ազատեցիր,
 Սողոմից Ղովտին հանեցիր:
 Նրա հետ, Տեր, փըրկիր և ինձ
 Նըրա խոսքով մեղքի կապից,
 Սողոմային խորհուրդներից,
 Պըղծասերի սև գործերից,
 Որ հրերում ծծմբական
 Չտոչորվեմ նրանց նման,
 Ոչ էլ դառնամ քար, հանց արձան,
 Ինչպես կինը իր չար դարձին,
 Այլ պատվիրիր հըրեշտակին՝
 Ինձ էլ տանել նրանց կողքին,
 Հանել Քո լեռը երկնային
 Եվ միացնել նրանց դասին:
 Տեր, արարիչ Դու սըրտերի,
 Քըննող գործերի, խոհերի,
 Փորձեցիր Քո սիրելին՝
 Զոհ բերել իր միևուճարին,
 Գնալ դեպի մեծ, բարձր լեռ,
 Որ Գողգոթա կարող ես կոչել,
 Ողջակեզի փայտ ժողովել,
 Իր միածին անմեղ մանկան
 Պատարագի հանել սեղան,
 Ինչպես Քեզ, Տեր, խաչի վրան.
 Ապա ձեռքը վերցնել սուսեր
 Եվ պարանոցին մոտեցնել,
 Մինչ ի վերուստ հնչեր մի ձայն,
 Թե մի մորթիր այդ երեխան,
 Այլ նայիր դու քո աջ ձեռքին,
 Սաբեկա ծառից կախված խոյին,

ՅԱԿ. Ա, 13-14

Զոր փոխանակ բանականին,
Իսահակայ Քում ծառային
Ետուր ի զոհ պատարագին
Զանբան ստեղծեալըն կենդանին:
Մի զիս փորձեր, Տէր, ընդ նըմին,
Զանփորձ բարեաց ամենայնին,
Զփորձեալս ի չար և յոչ բարին
Եւ զանհամբեր անձն իմ փորձին:
Զի ոչ արծաթ եմ քուրային
Եւ ոչ ոսկի թէ հրով փորձիմ.
Այլ եմ անագ ընդ կապարին,
Որ ի պարզելըն կորընչին.
Եւ ոչ եմ վեմ յեզր ծովին,
Որ ի յալեաց անշարժ պահին.
Եւ ոչ արմատ ծառոց խորին,
Որ ի հողմոց ոչ տապալին:
Այլ եմ նըման բեկեալ նաւին,
Տարաբերեալ ի մէջ ծովին,
Կամ հողմահար խըռիւ խոտին
Ի ժամանակս աշնանային.
Արդ մի տանիր ի փորձութիւն,
Որ ոչ փորձես զոք երկրածին:
Զի Քո անփորձ գոլով չարին,
Փորձիմք ի մէնջ, որպէս ասին:
Այլ ի փըրկել զիս փութացիր
Ի փորձութեանց բըռնաւորին,
Որպէս ըզհայրըն հաւատոյ
Յորոգայթից փորձասիրին.
Պատարագել ընդ խընդալին
Զհոգի ըզմիտս և ըզմարմին,
Կենդանական զոհ անմահիդ
Հաճոյ և սուրբ աստուածային:
Որ ըզկըրտսեր ծընեալ զորդին
Իսահակայ և Ռեբեկին
Անուանեցեր Քեզ սիրելին
ԶՅակովբ փոխեալն յԻսրայելին.
Յուցեր նըմա զապագային,
Կանգնեալ սանդուղք յերկրէ յերկին,
Յոր Տէր ի նմա բարձըր ի տեղին,
Եւ ել և էջ հրեշտակային:

ԾՆՆ. ԻԵ,
25-26

Ոչ թե խոսող բանականին
 Եվ քո ծառա Իսահակին,
 Այլ դարձրու զոհ պատարագին
 Անբան ստեղծված այն կենդանին:
 Մի փորձիր, Տէր, նրա հետ ինձ,
 Բարի գործով չըստուգվածիս,
 Ոչ թե բարուց, փորձված չարից,
 Չի դիմանա անձն իմ փորձի:
 Զի ոչ արծաթ եմ քուրայում,
 Ոչ էլ ոսկի՝ փորձված հըրում,
 Այլ անագ եմ կապարի հետ,
 Որ պարզվում-կորչում է անհետ:
 Ոչ էլ վեմ եմ ծովեզերքին,
 Անշարժ՝ ընդդեմ գոռ ալիքին,
 Ոչ՝ ծառերի արմատ խորին,
 Որ դիմանում է հողմերին,
 Այլ նման եմ նավին բեկված՝
 Ծովի խորքում տարուբերված,
 Կամ հողմահար խըռիվ խոտին՝
 Ժամանակին աշնանային:
 Արդ մի տանիր ի փորձություն,
 Փորձության մի մատնիր մարդուն,
 Որ քեզնով դեմ կանգնած չարին
 Մեր մեջ փորձվենք, ինչպես ասին:
 Այլ փութացիր ինձ փրկության
 Բըռնավորից սև փորձության,
 Ինչպես որ հայրը հավատի
 Փորձասերի որոգայթից,
 Պատարագիր խընդությամբ լի
 Մարմինն ու միտքը և հոգին,
 Կենդանի զոհ՝ քեզ՝ անմահին
 Հաճո և սուրբ աստվածային:
 Դու կոչեցիր քեզ սիրելի
 Իսահակի և Ռեբեկի
 Ծնած կրտսեր այն զավակին,
 Իսրայել դարձած Հակոբին,
 Նրան ցույց տվիր ապագան,
 Երկրից երկինք սանդուղքը այն,
 Որտեղ Տէրը է քի բարձունքին
 Եվ Երեմիայի խոստովանությունը:

Իւղով օծեալ ըզգլուխ վիմին,
 Տուն անուանէր տիրականին,
 Ի նմանութիւն մեծ խորհըրդին,
 Զոր հոգեկիրքըն ծանուցին,
 Գօտեմարտեալ յերեկոյին,
 Որպէս է գրեալ ի Սուրբ տառին,
 Եւ ժուժկալեալ յառաւօտին,
 Սակայն յաղթեալ որպէս մարմին:
 Եւ ես կըրտսերս առ ի բարին
 Եւ կատարեալ գոլ ի չարին,
 Որպէս Եսաւըն նախաժին,
 Բայց ըստ հոգւոյ գոլով վերջին.
 Վաճառակուրս անգին գանձին
 Վասըն յագման որովայնին,
 Եւ եղծանողըս կամովին
 Զգիրս անդրանկացն, որ ի յերկին,
 Զոր աղաչեմ զլոյսըդ վերին
 Զիշխան դասուցըն հրեղինին,
 Բացցին և ինձ դրունք եթերին,
 Որպէս յայնժամ Իսրայէլին:
 Հանցես ի վեր զանկեալ հոգիս,
 Ըստ լուսակազմ աստիճանին,
 Որ յօրինակ մարդկան բերին
 Յերկէ յերկինս անդրադարձին:
 Օծմամբ անուշ իւղոյ Հոգւոյն,
 Զոր կորուսի խաբմամբ չարին,
 Օծցես ըզգլուխ իմ վերըստին
 Պահպանական աջով Քոյին:
 Ոչ ժուժկալեմ դեմ հըզօրիդ
 Գօտեկըռիւ ըստ Յակովբին.
 Քանզի տըկար գոլով անձին
 Անկայ ի բուռն անըզգամին.
 Այլ կարկառեա՛ զաջդ երկնային,
 Հնա՛ս ի թիկունս ինձ ի մարտին.
 Եւ խորտակեա՛ զիմ թըշնամին.
 Զի մի կացցէ այլ ի յոտին:
 Երկոտասան ցեղապետին
 Ծընեալ որդւոց նահապետին,
 Դաւաճանեալ մետասանին
 ԶՅովսէփ, ի ձեռս Իսմայէլին

ԾՆՆ. ԼԷ,
 25-28

Յուդով օծեց նա քարը այն
 Եվ անվանեց տուն տիրական,
 Նըմանությամբ մեծ խորհըրդի,
 Հոգեկիրներին լոկ հայտնի,
 Երեկոյան գոտեմարտեց,
 Ինչպես գրված է Սուրբ Գրքում,
 Եվ մինչ առավոտ դիմադրեց,
 Սակայն որպես մարմին պարտվեց:
 Եվ ես փոքր եմ բարու համար,
 Բայց կատարյալ չարի համար,
 Հանց եսավը սկզբում ծնված,
 Բայց հոգով վերջինը եղած,
 Անգին գանձս եմ ծախում էժան
 Հանուն իմ փորի հագեցման
 Եվ եղծանում եմ կամովին
 Երկնից տրված գիրն անդրանկի.
 Աղաչում եմ Քեզ, լույս վերին,
 Տիրոջն հրեղեն դասերի,
 Ինձ էլ բացվի դուռն եթերի,
 Ինչպես բացվեց Իսրայելին:
 Վեր հանիր իմ ընկած հոգին,
 Դիր լուսակազմ աստիճանին,
 Որ օրինակ է մարդկանց բերվում,
 Երկրից երկինք անդրադարձվում,
 Օծված Հոգու անուշ յուդով,
 Որ կորցրի չարի թակարդով,
 Օծիր գլուխըս վերըստին
 Քո պահպանող աջով կրկին:
 Չդիմացա գոտեմարտում,
 Ինչպես Հակոբը անցյալում:
 Քանզի հոգով եմ իմ տկար,
 Անզգամի բուռն ես ընկա:
 Կարկառի աջըդ երկնային,
 Թիկունք դարձիր ինձ այս մարտին,
 Եվ խորտակիր իմ դստիսին,
 Որ չըկանգնի այլևս ոտքի:
 Նահապետի որդիներից
 Ծնված տասներկու ցեղապետից
 Տասնըմեկն ահա մատնեցին
 Իրենց եղբորը՝ Հովսեփին

Զեղբայրն իւրեանց վաճառեցին
 Ընդ երեսուն դահեկանին,
 Ի նմանութիւն աշակերտին,
 Գաղտ նենգաւոր գոլ Յուդային:
 Վաճառեցար, Տէր, ընդ նըմին
 Ծառայ ի տան Պետափրէին,
 Եւ փըրկեցեր յեգիպտուհւոյն
 Զոգի մաքուր ողջախոհին.
 Մըտեր ի բանտ փարաւօնին,
 Տեսիլ ցուցեր ի գիշերին.
 Արձակեցեր վասն երագին
 Եւ կացուցեր տէր աշխարհին:
 Նոյնպէս և ինձ դաւ գործեցին
 Որդիքըն մօր գաղտ նենգեցին,
 Բազմաբեղուն ախտից մեղաց
 Վաճառեցին զիս դիւրագին:
 Թէ և լըցի զկամըս նորին,
 Անհակառակ գոլով նըմին,
 Սակայն էարկ զիս ի բանտին,
 Յանել անլոյս արգելանին:
 Այլ որ ըզնա յամենայնին
 Ազատեցեր անլոյս վայրին
 Եւ զիս փըրկեա, Տէր, ընդ նըմին
 Ի զանազան ախտից չարին.
 Եգիպտուհւոյ վաճաշոտին
 Մի մատնեցայց գարշ պոռնըկին,
 Այն, որ սողայ նըման օձին,
 Ահեղ գոչէ ըստ առիւծին:
 Այլ բարձրացն քան ըզնոսին
 Եւ տէր կացն Եգիպտոսին,
 Զի յաղթեցից չար իշխանին,
 Աներևոյթ բըռնաւորին:
 Ի սովամահ լինիլ նոցին,
 Զիս տո՛ւն արա կենաց հացին.
 Զի հագեցայց և բաշխեցից,
 Որք են կարօտ անմահ բանին:
 ԶՅօբ յիշեսցուք զերանելին,
 Այն որ յիշման է արժանի.
 Թէպէտ յորդուցն է յեսաւին,
 Այլ գերագոյն քան զՅակովբին:

Եվ երեսուն դահեկանով
 Իսմայելին վաճառեցին,
 Նըմանությամբ աշակերտի,
 Նենգ գաղտնամուլ այն Հուդայի:
 Վաճառվեցիր, Տեր, նըրա հետ,
 Իբրև ծառա Պետափրեի
 Եվ փըրկեցիր եգիպտուհուց
 Դու անաղարտ մաքուր հոգին,
 Մըտար բանտը փարավոնի,
 Գիշերն երազ աչքին բերիր,
 Արձակեցիր ըստ երազի
 Եվ դարձրիր տերը աշխարհի.
 Իմ դեմ էլ գաղտ դավ գործեցին,
 Մորըս որդիքն ինձ նենգեցին,
 Մեղքի ախտերին բազմածին
 Էժան գընով վաճառեցին:
 Թեև կամքը կատարեցի
 Եվ հակառակ չգնացի,
 Սակայն նա ինձ պահեց բանտում,
 Անել, անլույս այն թակարդում:
 Եթե նըրան ամեն դեպքում
 Ազատեցիր անհույս վայրից,
 Տեր, նըրա հետ փըրկիր և ինձ
 Չարի զանազան ախտերից,
 Եգիպտուհուց այն վավաշոտ՝
 Չըմատնըվեմ գարշ պոռնիկին,
 Նա, որ սողում է ինչպես օձ,
 Ահեղ գոչում, ինչպես առյուծ,
 Այլ բարձրացրու նրանցից վեր,
 Եգիպտոսին դարձրու ինձ տեր,
 Որ ես հաղթեմ չար իշխանին,
 Աներևույթ բռնավորին:
 Երբ սովամահ լինեն նրանք,
 Ինձ տուն տուր, Տեր, կենաց հացի,
 Որ հագեցնեմ ես և բաշխեմ,
 Ով կարոտ է անմահ խոսքին:
 Հովբին հիշենք երանելի,
 Որը հիշման է արժանի:
 Թեև ցեղից է եսավի,
 Բայց գերագույն է երևի,
 Քան որդիները Հակոբի:

ՅՈՒՆԱ, 21

ՅՈՒՆ Բ

ՅՈՒՆ Բ, 8-13

Այն, որ ի քէն յոյժ գովելին
Եւ վըկայեալն է ի բարին,
Թէ այր արդար և ճըշմարիտ
Եւ կատարեալ յամենայնին.
Զոր բանսարկէր չար թշնամին,
Խընդրէր ի փորձ պատերազմին
Որում տըւեալ իշխանութիւն,
Յայտնի լինել քում ծառային:
Նախ զարտաքին ստացուած մեծին
Զընջէր ի սպառ ըզկենդանին.
Ապա զորդիսն ըզտասնեսին
Սպան յապարանս ի բազմոցին:
Որոց հասեալ առ նա գուժին,
Ոչ բանս ասէր նա մարդկային,
Այլ գոհութիւնս աստուածային
Իմաստութեամբ բըղխէր հոգին.
Տէր, ասէ, ետ ըզմեծութիւն
Եւ Տէր էառ, որպէս կամին.
Զի մերկ ելաք յորովայնէ,
Եւ մերկ դընիմք ի տապանին:
Դարձեալ վառեալ առ նա չարին
Զիւր մեքենայս բազմագունին,
Խընդրել ի քէն զնորին մարմին
Տանջել ցաւօք անհընարին:
Որոյ առեալ ըզցանկալին,
Բայց ոչ էհաս յիւր ըղձալին.
Այլ մանրեցաւ ծախող ժանին,
Իբր ի պըղինձ կամ յերկաթին:
Քանզի սաստիկ շարժեաց յախտին
Եւ յորդնալից արար զմարմին,
Նըստէր նեխեալ ի մէջ աղբին,
Քերէր քարամբ զշարաւ վիրին:
Բարեկամացն, որք մերձ եկին,
Բանիւք զըզուէր զերանելին.
Այլ և կընոջն անըզգամին,
Զոր զէն առեալ ըստ եւային:
Եւ այսքանեօք ոչ շարժեցին
Զանդամանդեայ վէմ հաւատին,
Խօսել բանիւ հայհոյութիւն
Առ տիրականըդ Քո բարին.

Նա՝ Քո կողմից հույժ գովելի
 Եվ վկայված իբրև բարի,
 Այր, որ արդար է, ճշմարիտ
 Եվ կատարյալ է բոլորից.
 Բանասարկում էր չար թշնամին,
 Նրան քաշում պատերազմի
 Իրեն տըրված իշխանությամբ,
 Որ հայտնի էր Քո ծառային:
 Նախ արտաքին իր կայքը մեծ
 Եվ խաշները իսպառ ջնջեց,
 Ապա տասը զավակներին
 Սպանեց տանը ճաշի ժամին,
 Որոնց գույժը հասավ նրան,
 Բայց բան չասաց նա մարդկային,
 Այլ գոհությամբ աստվածային
 Իմաստությամբ հորդեց հոգին:
 Տերն, ասաց, տվեց մեծություն
 Եվ տերն առավ ետ կամովին,
 Որովայնից մերկ ելանք մենք
 Եվ գերեզման մերկ կըդըրվենք:
 Դարձյալ չարը իր դեմ լցվեց
 Մախանքներով իր բազմագույն,
 Նրա մարմինը Քեզնից խընդրեց,
 Որ անպատում ցավով լըլկի.
 Առավ մարմինն այն անձկագին,
 Բայց չհասավ իր բաղձանքին,
 Փշրեց ժանիքն ամենակուլ՝
 Հանց պըղընձին կամ երկաթին,
 Ախտով լցրեց սարսափելի,
 Մարմինն արեց որդերով լի.
 Եվ նստած Հովբը աղբերում՝
 Քարով վերքերն էր փորփըրում,
 Իր մոտն եկած ընկերների
 Խոսքից զըզվեց երանելին,
 Նաև հիմար կնոջ խոսքից,
 Որ զինվել էր, ինչպես Եվան:
 Բայց այս ամենն էլ չխախտեց
 Վեմն հավատի ադամանդյա,
 Հայհոյական ոչինչ չասեց
 Քո տիրական խոսքին ոսկյա,

Այլ գոհանայր ըզքէն ի նմին,
 Ընդդիմանայր բանից նոցին.
 Մինչև եղև զըրաւ մարտին
 Եւ կատարումըն հանդիսին,
 Երևեցար, Տէր, ի միգին
 Եւ խօսեցար ընդ սիրելին.
 Պըսակ ետուր Դու յաղթողին,
 Առողջութիւն յոյժ հիւանդին.
 Ըզկենդանեացն ազգ անբանին
 Զայն շնորհեցեր նըմա կըրկին.
 Իսկ ըզբնութիւն բանականին
 Պարգևեցեր նոյն միակին:
 Եւ այս խորհուրդ ծածկեալ խորին
 Յառաջագոյն անդ ցուցանին,
 Թէ որք մեռանն, ոչ կորընչին,
 Այլ յարիցին յօրըն վերջին:
 Արդ ես հայցմամբ նահատակին
 Եւ համբերող ճըգնաւորին
 Առ քեզ կարդամ և պաղատիմ,
 Հեղում զարտօսըր լալագին.
 Զի թէ խընդրէ իմ թըշնամին
 Առ ի փորձել զիս ի մարտին,
 Մի տար ի ձեռս աւազակին,
 Մի մատնեսցես կամաց նորին:
 Զի ես տըկար լուծեալ մարմին,
 Հոգիս յօժար, բայց ոչ շարժին
 Անձն իմ խաւար, միտքըս մըթին,
 Կամաւ ի բանտ կամ ի խորին.
 Բայց Դու ընդ իմ տարտամս անձին
 Մարտիր ընդդէմ ախոյանին.
 Որ ասացեր քաջալերել,
 Զի յաղթեցեր չար իշխանին:
 Միայն զկամելս իմ ի բարին
 Ընկալ փոխան Յոբայ ջանին
 Եւ ըզպըսակ յաղթանակին
 Ինձ պարգևեալ յապագային:
 Որ ըզՄովսէս ըսքանչելին
 Զի ծնընդէն է ընտրեալ արին
 Փըրկեալ ի ջուրց հեղձականին,
 Սնուցեր ի տան փարաւոնին.

Գոհ քեզանով և Քո խոսքով՝
Նրանց խոսքին ընդդիմացավ,
Մինչև հասավ վերջը մարտի
Եվ փորձության մեծ հանդեսի,
Երևացիր, Տեր, մեզի մեջ
Եվ խոսեցիր սիրելուդ հետ,
Պսակ տվիր Դու հաղթողին,
Առողջություն՝ խոր հիվանդին,
Շնորհեցիր կրկին նրան
Կենդանիների ցեղն անբան,
Եվ բնությունը բանական
Պարգևեցիր միասնական:
Եվ խորհուրդն այս ծածկված խորին
Մատնանշում է ապառնին,
Ովքեր մեռան, տես, չեն կորչի,
Այլ կհառնեն օրը վերջին:
Արդ ես խնդրով նահատակի
Եվ համբերող ճգնավորի
Քեզ եմ կանչում և պաղատում,
Հեղում արցունքն իմ լալագին,
Թե Քեզ խընդրի իմ թշնամին՝
Ինձ փորձության տանել մարտի,
Մի տուր ինձ ձեռքն ավազակի,
Մի մատնիր ինձ նրա կամքին:
Զի ես տըկար եմ, թույլ մարմին,
Հոժար է, բայց անշարժ հոգին,
Անձըս խավար, միտքըս մըթնում,
Կամքով վիհում եմ կամ բանտում,
Բայց Դու տարտամ իմ անձի հետ
Ելիր կըռվի թշնամու դեմ,
Որ հորդորես, զորացնես ինձ,
Թե կըհաղթես չար իշխանին,
Լոկ ցանկությունը իմ բարի
Տեղն ընդունիր Հովբի ջանքի,
Եվ պսակը հաղթանակի
Ինձ պարգևիր ապագային:
Հանց Մովսեսին սքանչելի,
Որն ընտրյալ էր ծընված օրից,
Փըրկված ջրի մեջ խեղդվելուց,
Սընուցված տանը փարավոնի,

ԵԼԶ Գ, 1-10

Եւ ի լըրման ժամանակին
Կըրկին ամաց քառասներկին,
Երևեցար, Տէր, ի լերինն,
Բոցով հըրոյ ի մորենին,
Փըրկիչ ըզնա գերեալ ցեղին
Առաքեցեր Իսրայիլին,
Վասն առաջին սըրբոյ ուխտին
Եղեալ առ հօրն Աբրահամին,
Ոչ արձակել փարաւոնին,

ԵԼԶ Դ, 19-26

Եդիր ըզնա Աստուած նորին
Եւ զօրութեամբ գաւազանին
Ետուր նըմա զբան նըշանին:
Հարեր զաշխարհ եգիպտոսին
Տասըն հարուած, որպէս ասին.
Յորում խորհուրդ զենման գառին

ԵԼԶ ԺԴ-ԺԵ

Եւ ելք որդւոցն Իսրայիլին:
Բաժանեցեր յերկուս մասին
Ջանդունդս խորոց Կարմիր ծովին,
Եւ ըզբնութիւն լուծականին
Կարծրացուցեր իբր արձանին,
Որպէս ծաղկեալ մարգագետին
Էր ճանապարհն անդընդային,
Ընդ որ ոտիւք ընթանային,
Ոչ թանալով գարշապարին:
Եւ զփարաւոն եգիպտացին,
Որ զհետ մըտեալ կառօք նորին,
Ընկըղմեցեր ի մէջ ծովին
Ի յօրինակ Բելիարին:

ԵԼԶ ԺԶ,

32-36

Իսկ Քո ընտրեալ և սուրբ գընդին
Առաջնորդեալ, որպէս խաշին,
Հորդան ետուր յանապատին
Հըրով լուսոյ և սեամբ ամպին:
Ետուր նոցա հաց երկնային
Եւ մանանայ հրեշտակային
Տըպաւորեալ ըզթոյդ մարմին
Ջերկնից իջեալըն կենդանին:

ԵԼԶ ԶԷ, 5-7

Հարեր ըզվէմն և բըղխեցին,
Ջերկոտասան վըտակն արբին,
Ի յօրինակ աղբեր կողին
Առաքելոցըն քարոզին:

Երբ ժամանակը լըրացավ,
 Կըրկնակի քառասուն դարձավ,
 Երևացիր լեռան վրա
 Վառվող մորենու բոցերում,
 Նրան փըրկիչ գերված ցեղին
 Ուղարկեցիր Իսրայելին,
 Հանուն առաջին սուրբ ուխտի,
 Որ արվեց հայր Աբրահամին.
 Նրա Աստծու հըրամանով
 Փարավոնը հրեաներին
 Բաց չըթողեց Եգիպտոսից,
 Դու գորությամբ գավազանի
 Նրան տվիր բան նշանի,
 Զարկիր երկիրն Եգիպտոսի
 Տասը զարկով, ինչպես ասվեց,
 Աստ խորհուրդն էր զենման գառի,
 Ելքը որդոց Իսրայելի:
 Բաժանեցիր երկու մասի
 Անդունդները Կարմիր ծովի,
 Բընությունը հեղուկային
 Դարձրիր կարծըր, ինչպես արձան,
 Ճանապարհն էր անդընդային,
 Ինչպես ծաղկած մարգագետին,
 Որով գընում էին ոտքով,
 Կրունկները չըթըրջելով:
 Եգիպտացի փարավոնին,
 Նրա հետ եկած կառքերին
 Ընկղմեցիր մեջը ծովի
 Օրինակով Բելիարի:
 Իսկ Քո ընտրյալ և սուրբ գընդին
 Դու վարեցիր, ինչպես հոտին,
 Ճամփա բացիր անապատում
 Լույսի հըրով և սյամբ ամպի,
 Տըվիր նըրանց հաց երկնային
 Եվ մանանան հրեշտակային,
 Երկնից իջածը կենդանի
 Նըմանություն ստացավ մարմնի,
 Զարկեց վեմին, և բըխեցին
 Տասներկու վտակ, որ խըմեցին
 Առաքյալների քարոզի

ԵԼԶ ԻԴ, 12-18

ԵԼԶ ԺԻ, 9-25

ԵԼԶ ԼԲ, 8

ԵԼԶ ԼԲ, 19

ԵԼԶ ԼԴ, 1...

Բ ՕՐ. Ժ

ԵԼԶ ԻԶ

ԵԼԶ ԻԸ, 1...

ԹՈՒ. ԻԵ, 1...

Երրեակ պահօք քառասնեկին
Մովսէս գոլով ի մէջ միգին,
Որպէս կենաց ժամանակին
Ամբըն նորա այսքան թըւին,
Յուցեր գլետոյս Քո խորըրդին
Թագուցելոյ ի փապ վիմին:
Հեղեր ըզլոյսդ անճառելի
Ի հողեղէն դէմս նորին,
Առեալ զօրէնսն ի տախտակին՝
Գըրեալ մատանցդ աստուածային
Վասն անօրէն անհաւանին
Եւ խըստերախտ ժողովըրդին,
Զոր խորտակեր նա զառաջինն
Ընդ պիղծ որթոյն, զոր կազմեցին,
Առ ի խորհուրդ ծածկեալ իրին
Վասն օրինացն, որ լուծանին.
Որպէս երկրորդն, որ հաստատին
Քոյում եդեալ անշարժ ուխտին,
Որ կայ և մնայ յաւէտ ի սմին
Մինչ ի կատար յաւիտենին:
Հրաման ետուր կազմել նոցին
Ըզզանազան կարգ խորանին,
Ի նմանութիւն Պետրեան վիմին
Կամ գերակայ մօր Սիովնին
Եւ տապանակ Կտակարանին
Յանփուտ փայտից պատեալ յոսկին,
Անապական մարմնոյ Քոյին,
Ի՛սստուածութեանդ օրինակին:
Եւ զպատմութեանն Ահարօնին
Ըզդևտական քահանային
Առ ի խորհուրդ հոգևորին
Զարդարեցեր զերևելին:
Եւ այսքանեօք բարեգործեալ,
Եւս առաւել քան ըզսոսին,
Սակայն որթուն երկիր պագին
Ի Բելբեքովր զոհ մատուցին:
Զմեծըն Մովսէս դառնացուցին
Եւ զԱհարովն անարգեցին,
Ընդ Մադիամ խառնակեին,

Կողի աղբրի օրինակով:
 Երեք պահքով քառասունքի
 Մովսեսն ընկավ մեջը մեգի,
 Տարիները նըրա կյանքի
 Հասնում էին քառասունի,
 Հետո խորհուրդ ցույց տըվեցիր
 Վեմի խորքում թաքնըվածին,
 Հեղեցիր լույսդ անճառելի
 Դու հողեղեն նըրա դեմքին,
 Եվ Օրենքները տախտակին՝
 Գըրված մատով աստվածային,
 Վասն անօրեն և անհավան
 Ժողովըրդի խստաբերան:
 Եվ տախտակները խորտակեց
 Պիղծ հորթի հետ, որ կանգնեցվեց,
 Ծածկված խորհուրդի պատճառով
 Եվ օրենքի, որը քանդվեց:
 Իսկ երբ երկրորդը հաստատվեց,
 Ուխտըդ անշարժ հիմքում դրվեց,
 Որը հավետ կա, կլինի
 Մինչ ավարտը հավիտյանի:
 Հրամայեցիր նըրանց կազմել
 Զանազան կարգը խորանի,
 Նմանությամբ Պետրոս վեմի
 Կամ ծայրագույն մայր Սիոնի,
 Եվ տապանակը Հին ուխտի
 Անփուտ փայտից՝ պատած ոսկի,
 Քո մարմնի պես անապական
 Եվ աստվածությանըդ նման,
 Եվ պատմուճանն Ահարոնի՝
 Այդ ղևտական քահանայի,
 Որպես խորհուրդը հոգեղեն՝
 Զարդարեցիր Դու լուսեղեն:
 Այսքան բարիք Դու գործեցիր
 Եվ ավելին, քան թըվեցի,
 Սակայն հորթին երկըրպագին,
 Բելբեքովրին զոհ բերեցին,
 Մեծ Մովսեսին դառնացրեցին,
 Ահարոնին անարգեցին,
 Մադիամի հետ խառնակվեցին,

ԹՈՒ. Ի, 7-11

ԹՈՒ ԻԱ, 4-9

ՄԱՏ. ԺԸ, 23-35

Զորդիս դիւացըն զոհէին,
Մինչև ի սպառ բարկացուցին,
Զներողութիւնըդ շարժեցին.
Հուր ի Յակոբ բորբոքեցին
Եւ բարկութիւն յԻսրայիլին:
Եւ յաւետեաց սուրբ աշխարհին,
Զոր խոստացար Դու տալ նոցին,
Բաց ի յերկուց անդ ոչ մըտին
Վասըն մեղացն, որ գործեցին:
Արդ ես ժըխտողս ամենայնին
Եւ համեմատ չարեաց նոցին,
Որ սռաւել առ ի բարին
Ի՛ եմ ապերախտ, քան ըզնոսին:
Նոցա հերձեր ծով ըզգալին,
Ինձ ըզխաւարն աղջամըղջին.
Յայնժամ ծածկեալ զեգիպտացին
Եւ աստ զիշխանըն մահածին.
Նոցա ի տուէ ամպ հովանին
Ի՛ի գիշերի լոյս արփենին,
Իսկ ինձ է լոյս իմաստ բանին
Եւ հովանի է Սուրբ Հոգին:
Անդ մանանայ լուծանելին,
Զի որք կերան մեռանէին.
Եւ աստ մարմին Քո երկնային,
Որ կեանըս տայ ճաշակողին:
Նոքա արբին զջուր վիմածին,
Եւ ես զարիւն վիմիդ կողին:
Նոցա կախեալ օձ պըղընձին,
Եւ ես տեսի զկեանսդ ի խաչին:
Նոցա օրէնքըն Մովսէսին
Գրաւորական ի տախտակին,
Եւ ինձ Հոգւոյդ իմաստութիւն
Աւետարանդ աստուածային:
Վասն այսորիկ յոյժ պահանջին
Քան ըզնոցունց յինէն բարին.
Որպէս առակն է ծառային,
Գիտող կամաց լ՛ոչ գիտողին:
Նոքա յոսկւոյ որթ կազմեցին
Եւ Քո փոխան երկիր պագին,
Եւ ես ի սէր հիւթանիւթին

Որդկանց դներին զոհեցին,
 Մինչև իսպառ բարկացրեցին,
 Ներողությունն չարժեցին,
 Հակոբի մեջ հուր վառեցին
 Եվ բարկություն Իսրայելում:
 Ներսը ավետյաց սուրբ երկրի,
 Որ խոստացար Դու տալ նըրանց,
 Երկուսից զատ ցեղ չըմտավ
 Մեղքի համար իրենց գործած:
 Արդ ես՝ ժըխտողն ամենայնի
 Եվ նըրանց պես անոթ չարի,
 Որ առավել առա բարի,
 Շատ ապերախտ եմ նըրանցից:
 Նըրանք անցան ծովն զգալի,
 Ես՝ խավարը աղջամուղջի,
 Այնտեղ խեղդվեց եգիպտացին,
 Այստեղ՝ իշխանը մահածին,
 Նրանց ծեգից՝ ամպ հովանի
 Եվ գիշերով՝ լույս արևի,
 Իսկ ինձ՝ լույսը Աստծո խոսքի
 Եվ հովանի ինձ՝ Սուրբ Հոգին:
 Անդ մանանա տըվիր հալվող,
 Որ ուտողները մեռնեին,
 Այստեղ՝ մարմինը Քո երկնային
 Կյանք է տալիս ճաշակողին:
 Նրանք ջուրն ըմպին վիմածին,
 Ես՝ արյունը վեմիդ կողի,
 Նրանց տըվիր պըղնձե օձ,
 Իսկ ես տեսա կյանքըդ խաչին,
 Նրանց օրենքն էր Մովսեսի
 Արձանագըրված տախտակին,
 Իսկ ինձ՝ Հոգու իմաստություն
 Ավետարանըդ աստվածային:
 Ուստի ինձնից է պահանջվում
 Նրանցից շատ լինել բարի,
 Ինչպես առակն է ծառայի՝
 Հասկացողի, ոչ անգետի:
 Նրանք ոսկուց հորթ սարքեցին,
 Քո տեղ նըրան խոնարհվեցին,
 Իսկ ես ի սեր երկրանյութի

ԱՅՍԻՆԵՆ՝
ՄՈՎՍԷՍԻ

ԵԼՔ ԼԳ, 11

ԵԼՔ ԺԷ, 13-15

ՅԵՍՈՒ Գ

Խոնարհեցայ յանհագ ախտին.
Նոքա քաղցեալ տըրտընջէին,
Վասըն հացին յանապատին,
Եւ ես լըրմամբ հարկաւորին
Միշտ ի խընդիր աւելորդին.
Նոքա զերկիր շաղախէին
Պոռնըկութեամբ Մադիամին.
Ես ըզհոգիս իմ զերկնային
Աղտեղեցի գործովք չարին:
Բայց որ քաւիչ եղեր նոցին,
Տէր իմ գըթած, Հօր միածին,
Եւ դարձուցեր ըզբարկութիւն
Հայցմամբ մեծի մարգարէին,
Անցն յինէն զաններելին
Ըզպատուհասն, որ ինձ պահին,
Եւ պարգևեալ զըղջումն անձին
Եւ թողութիւն անցեալ յանցին:
Մի արգելցես զիս ընդ բազմին
Յաւետաբեր երկրի Քոյին.
Այլ ընդ երկուցն, որ անդ մըտին,
Մոյծ զիս յաշխարհըդ Քո վերին:
Որ ըզՅեսու որդի Նաւին
Ընտրեալ իշխան յետ Մովսէսին,
Այն, որ սընեալ ի խորանին
Եւ ի լերինն էր ընդ նըմին,
Անուանակիր ըսքանչելին
Անուանըդ Քում փըրկականին,
Որում Յովսէ նախ կոչէին
Եւ զկնի Յեսու առձայնէին,
Որ յաղթական գոլ ի մարտին
Ընդդէմ ժըպիրի Ամաղէկին,
Մինչ տարածմամբ Մովսէս ձեռին
Գոյր օրինակ Քեզ ի խաչին.
Որով զորդիսն Իսրայիլին,
Զայնս որ ծընան յանապատին,
Ածեր յաշխարհըն Պաղեստին
Ընդ Քո խոստման անսուտ բանին:
Ընդ Յորդանան անցանէին
Տապանակաւ Կտակարանին,
Զուրքն ի յակունսըն դառնային

Սուգվեցի խորն անհագ ախտի.
 Նրանք քաղցած տրտնջացին
 Անապատում՝ հանուն հացի,
 Իսկ ես ամեն ինչ ունեի,
 Բայց ձգտեցի առավելին,
 Նրանք հողով շաղախվեցին
 Պոռնըկությամբ Մադիամի,
 Իսկ ես հոգին իմ երկնային
 Կեղտոտեցի գործով չարի:
 Բայց Դու քավիչ եղար նըրանց,
 Հոր միածին, Տեր իմ գըթած,
 Եվ բարկությունդ մեղմեցիր
 Խնդրանքով մեծ մարգարեի,
 Ինձ էլ ներիր աններելին,
 Պատուհասները ինձ հասած,
 Եվ պարգևիր զղջում անձիս
 Եվ թողություն գործած մեղքիս,
 Մի արգելիր բազմության հետ
 Ավետաբեր երկիրըդ գալ,
 Երկու ցեղի հետ հրեական
 Ինձ էլ վերին երկիրըդ հան:
 Մովսեսից հետո Հեսուն Նավյան
 Ժողովըրդին կարգվեց իշխան,
 Նա, որ սընված էր խորանում,
 Հետը լեռան մոտ էր կենում,
 Անվանակիրն սքանչելի
 Քո փըրկչական սուրբ անունի,
 Որին Հովսե նախ կոչեցին,
 Հետո Հեսու առձայնեցին:
 Որ հաղթական էր գոռ մարտին
 Ընդդեմ ժպիրի Ամադեկի,
 Երբ պարզած ձեռքը Մովսեսի
 Նմանակում էր Քեզ խաչին,
 Որով որդիք Իսրայելի,
 Որ ծընվեցին անապատում,
 Երկիր բերեց Պաղեստինի,
 Ըստ Քո խոստման՝ ըստույգ խոսքի,
 Հորդանանով նրանք անցան
 Տապանակով Կտակարանի,
 Զրերն ակունքն էին դառնում

ՅԵՍՈՒ Զ

ՅԵՍՈՒ Ժ, 1-15,
12, 13

ՅՈՐ ԶԱՐ
ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ
ՆՄԱՆԵՅՆՈՒՄԷ
ՀԵՍՈՒ ԶԱՐԿԱԾ
ՅՈՐ ԱԶԳԻՆ

Ի յօրինակ մարդկան ազգին:
Եօթըն պարիսպք երիքովին
Ի նմանութիւն խոր դըժոխին,
Յեօթնիցն շուրջ գալով նոցին
Զեոթ ջուր հեղեալ կործանէին:
Եւ զթագաւորս եօթըն ազգին
Որ երեսուն թուովն էին,
Հարեր նովաւ զամենեսին
Կախեալ զփայտէ նըշաւակին:
Զերագընթաց շարժումն արփին
Զարեգական լուսաբերին
Կացոյց հանդէպ Գաբաւօնին,
Զլուսինն ձորոյն ելիօնին:
Եւ այլ բազմօք որպէս պատմին
Հրաշագործեալ յայնմ յաշխարհին.
Զոր վիճակեաց ցեղից նոցին,
Ի՛նք ժամանեաց հարցն առաջին:
Արդ՝ ճըշմարիտ զօրինակին
Հոգւոց փըրկչիդ՝ մարմնականին
Յաղերս ածեմ վասն իմ անձին
Զարդարութիւն գործոց նորին:
Թէպէտ և ոչ նըման նըմին
Արիացայ ընդդէմ չարին,
Այլ մեղկացայ յասպարիսին,
Եղէ հանգոյն վատ ծառային,
Բայց ձեռըն տո՛ւր իմում մարտին
Ընդ անմարմին Ամաղէկին:
Զըզմամբ ձեռին Քո ի փայտին
Ըստ Մովսիսի անդր ի լերին
Հարցես և զեօթ ազգ խորհրդին,
Որպէս նովաւ զքանանացին.
Զոր կորըստեանն և զպոռնըկին,
Զարծաթասէրն և ձանձրալին,
Ըզբարկութիւն, տըրտմականին
Եւ զսնափառ պիղծ հըպարտին:
Կարկուտ քարեայ հոսեալ նոցին
Եւ ըզպիծակ զօրաց Քոյին
Անցն ընդ գետս այս երկրային
Անթաց յաղթից գարշապարին,
Դարձն անդրէն, ուստի ելին,

Օրինակով մարդկանց ազգի:
 Յոթնապարիսպ Երիքովի
 Նմանությամբ խոր դըժոխքի
 Յոթն անգամ շուրջը շրջեցին,
 Զերթ ջրիեղեղ կործանեցին,
 Թագավորները յոթ ազգի,
 Որ երեսուն հոգի էին,
 Զարկեց նրանց՝ այդ բոլորին,
 Կախեց փայտից անարգանքի
 Եվ ճեպընթաց շարժումն արփու,
 Արեգական լուսաբերի,
 Կանգնեցրեց դեմը Գաբավունի,
 Լուսինը՝ ձորում ելիունի:
 Եվ բազմաթիվ այլ հրաշքներ
 Գործեց Հեսուն այն աշխարհում,
 Ինչպես Գըրքում է պատմըվում:
 Առաջինն ինքն էր հայրերից,
 Որ ստացավ այն ցեղերից:
 Ճշմարիտ այդ օրինակով
 Մարմնականից հոգու Փըրկչիդ
 Աղերսում եմ վասն իմ անձի
 Արդարությունը նրանց գործի,
 Թեև չեղա նըրանց նըման,
 Ընդվզելով ընդդեմ չարին,
 Այլ թուլացա ասպարեզում,
 Նըմանվեցի վատ ծառային,
 Բայց ձեռքըդ տուր ինձ այս մարտում
 Ընդդեմ անմարմին Ամաղեկի,
 Չգելով ձեռքը քո խաչին,
 Հանց Մովսեսը լեռան կողին,
 Լուծիր խորհուրդը յոթ տեսակ,
 Քանանացուն բեր օրինակ,
 Ինչպես կորըստյան, բոզության,
 Արծաթասիրության, ձանձրության,
 Եվ բարկության, և տըրտմության,
 Սընափառ պիղծ հպարտության:
 Քարե կարկտով նըրան զարկիր,
 Պիծակներով քո զորքերի,
 Անցկացրու գետն այս երկրային,
 Անթաց տակով գարշապարի,
 Դարձրու այնտեղ, ելանք ուսկից՝

ՊՍ. Է

ՊՍ. ԺԴ-ԺԶ

Ա թԱԳ. Դ, 18

Յանմահական վայրըս դրախտին.
Պարիսպք ճեղաց երիքովին
Դըրամբք փակեալ անյուսալին,
Աղաղակաւ տապալեսցին,
Դրունքն ի հիմանց քանդեալ բարձցին.
Եւ յաւետեացդ յաշխարհ վերին,
Յորում մըտեր նախ առաջին,
Հետևեցո՛հ հետոց Քոյին,
Ժառանգ լինիլ ինձ վերըստին:
Որ ըստ արդար դատաստանին,
Որով դատիս զազգ երկրածին,
Խնամեալ պահես բոլորովին
Զիւրաքանչիւր ոք ըստ կարգին,
Ընտրեալ եղիր յԻսրայիլին
Յետ Յեսուայ զօրավարին
Ըզդատաւորս ցեղից նոցին,
Ըստ օրինաց դատել զնոսին:
ԸզԳեդեհովն յաղթող արին,
Որ զՄադիամ հարեր նովին,
Երեք հարիւր զօրականին
Զբիւրըս բիւրոց այլասեռին:
Եւ ըզՍամփսոն անյաղթելին,
Որ յուխտական յորովայնին,
Այն որ զգիսակս ունէր մազին
Ըզսա Հոգւոյն շնորհացըն եօթնարփին:
Եւ զայլ ոմանս, որ կայ ի Գրին,
Մինչ ի Հեղի՝ յայն ծերունին.
Այն, որ մեռաւ բեկմամբ ողին
Վասըն գերեալ տապանակին:
Ահա և յիմըս քաղաքին,
Զոր շինեցեր ձեռմամբ Քոյին,
Եղիր դատել դատաւորին,
Զհոգիս այրի՝ մըտաց խըղճին,
Բայց ո՛չ դատեաց ըստ Օրինին,
Ո՛չ դիմացաւ չար ոսոխին,
Այլ մեղկացաւ կամաւ յախտին,
Մատնեաց ի ձեռս աւազակին:
Արդ որ փըրկիչ եղեր նոցին,
Ետուր յաղթել հակառակին,
Տացես և ինձ, Տէր, յաղթուրիւն

Դեպ անմահ վայրը դըրախտի:
 Մեղքի պարիսպը երիքովի
 Փակ դռներով անհուսալի
 Աղաղակով թող տապալվեն,
 Հիմքից դռները կործանվեն:
 Ավետյաց երկիրը վերին,
 Ուր մտար նախ Դու՝ առաջին,
 Քո ետևից թող ես էլ գամ,
 Կըրկին նըրան ժառանգ դառնամ,
 Որ ըստ արդար դատաստանի,
 Որով դատում ես ազգն երկրածին,
 Խընամես ըստ ամենայնի
 Յուրաքանչյուրին ըստ կարգի,
 Հեսու զորավարից հետո
 Դու ընտրեցիր Իսրայելում
 Դատավորներ նըրանց ազգից,
 Որ դատեին ըստ օրենքի,
 Գեդեոնին հաղթող դարձրիր,
 Որ զարկեց մադիամի ցեղին,
 Երեքհարյուր զորականով
 Այլազգի բյուր բյուրավորին,
 Եվ Սամսոնին անհաղթելի,
 Որ ուխտ ուներ մոր արգանդից,
 Այն, որ գիսակ ուներ մազի,
 Որ Հոգու շնորհն էր յոթնարփի,
 Ուրիշների, որ կան Գըրքում,
 Մինչև Հեղին այն ծերունի.
 Նա, որ մեռավ կոտրած ողից
 Հանուն գերված տապանակի:
 Ահա և այս իմ քաղաքում,
 Որ շինեցիր Դու Քո ձեռքով,
 Դատել տվիր դատավորին
 Հոգիս այրի խըղճի մըտոք,
 Բայց չըդատեց նա օրենքով,
 Չըդիմացավ չար ոսոխին,
 Այլ կամովին ընկավ ախտից,
 Մատնըվեց ձեռքն ավազակի:
 Դու, որ նրանց եղար Փըրկիչ,
 Տըվիր հաղթել ոսոխներին,
 Ինձ էլ շընորհիր հաղթություն,

ՄԱՏ. Ե, 26

Ա ԹԱԳ. Ա

Ա ԹԱԳ. ԺԶ,
12,13

Ա ԹԱԳ. ԺԶ,
19-23

Ընդդիմանալ ախոյանին.
Ուսո՛ր դատել որպէս նոքին
Արդարապէս մըտաց զհոգին,
Զի մի՛ զյետին նաքարակիտն
Պահանջեցայց անդր ի բանտին:
Որ Աննայի լուար ձայնին,
Եւ յամլութեանն ետուր զորդին,
Զոր Քեզ մատոյց ի խորանին՝
Ընծայ զպտուղ որովայնին.
Եւ ես գոչեմ ձայնիւ նորին,
Անշարժ շըրթամբք խորոց սըրտին,
Աղաղակեմ անլըռելին,
Հեծեմ հոգւովըս վըշտագին,
Թէ զանպըտուղ անձս ի բարին
Եւ զպըտղաբերս գործոց չարին,
Պըտղաբերեա բարեաց գործին
Եւ գօսացո զարմատ չարին:
Զախտըս մեղաց ըզբազմածին
Դադարեցո՛ր ըստ Փեննային,
Ամուլ հոգւոյս ըստ Աննային
Շնորհեա՛ որդիս յեօթանեկին:
Մեռցին անդամք իմ երկրային,
Կեցցէ հոգիս իմ վերըստին.
Իջցէ ի գուբ չար թըշնամին
Եւ զիս հանցես յերկին վերին.
Որ ըզԴաւիթ յեսսէածին
Յորդիս եղեալ ծընունդ վերջին,
Մանուկ խարտէշ գեղեցկագին,
Հովիւ խաշանց անբան հօտին,
Օծեր իւղովն, որ յեղջերին,
Առ ի բեկումն, որ յապակին:
Ի ձեռըն սուրբ մարգարէին
Սամուէլի տեսանողին:
Յորմէ հետէ խաղայր Հոգին
Եւ հովանի լինէր նըմին,
Հընչեր նովաւ զերգ սաղմոսին
Իմաստնապէս ի տասնաղին,
Հալածելով զայսըն ձայնիւ,
Զոր հարկանէր ի Սաւուղին:
Մերժէր զգազանսն երևելիս

Ընդդիմանալ չար թշնամուն,
Ուսիր դատել նըրանց նըման
Խղճմըտանքով, արդարությամբ,
Որ չըվերցվի ստակը վերջին,
Պահանջվելով մեջը բանտի:
Դու լըսեցիր ձայնն Աննայի
Ամլությանն իր տըվիր որդի,
Որ մատուցեց Քեզ խորանին
Պտուղն ընծա՝որովայնի:
Ես գոչում եմ նըրա ձայնով,
Սըրտի խորքից անշարժ շըրթով,
Աղաղակում անլըռելի,
Հեծում հոգովըս վըշտալի,
Թե ամուլ եմ ես բարիում
Եվ պըտղաբեր՝ չար գործերում,
Պըտղաբերի՜ր գործեր բարի,
Չորացրո՛ւ արմատը չարի:
Մեղքի ախտերը բազմածին
Դադարեցրու ըստ Փեննայի,
Ամուլ հոգուս ըստ Աննայի
Շընորհիր յոթ անգամ որդի:
Կորչեն անդամներս երկրային,
Կեցցե հոգին իմ վերըստին,
Թող գուբն իջնի չար թշնամին,
Իսկ ինձ հանիր երկինք վերին,
Ինչպես Դավթին հեսսեածին,
Որդիներից որդուն վերջին,
Խարտյաշ մանկան գեղեցկագին,
Հովվին խաշանց անբան հոտի,
Որն օծվեց յուղով եղջերի
Բեկման ժամանակ բաժակի:
Ձեռքովը սուրբ մարգարեի,
Սամուել տեսանողի,
Որից հետո շարժվեց Հոգին
Եվ դարձավ նըրա հովանին:
Հընչեցրեց երգը Սաղմոսի,
Իմաստուն ձայնը տավիղի,
Հալածելով ձայնով դևին,
Որ հարվածում էր Սավուղին,
Հաղթեց հըզոր գազաններին,

Ա թԱԳ. ԺԷ

Ա թԱԳ. ԺԷ, 58

Բ թԱԳ. ԺԱ

Զարջ և զառիւծ ի միասին.
Եւ ի խըմբել պատերազմին
Ճակատ ընդդէմ Իսրայելին,
Վանէր նովաւ Դու ըզնոսին
Առանց զինու պատերազմին.
Քանզի պարսիւ հուվուականին
Դոյզըն քարիւ հեղեղատին
Հարեր զճակատ Գողիաթին
Բարձեր նախատ յԻսրայելին.
Եւ ի նեղչացն, որոց հասին
Բազմադիմի փորձանք նըմին,
Ապրեցուցեր զկեանքս նորին
Եւ կացուցեր գըլուխ նոցին:
Ո՛չ ընտրեցեր զազգն Եփրեմին,
Ո՛չ ըզխորան Մանասէին,
Այլ զյուդայեան Բեթլէհէմին,
Յորմէ և Դու առեր մարմին,
Ետուր նըմա պարգև կըրկին
Յոյժ բարձրագոյն քան ըզբնաւին,
Արքայ օծեալ Հրէաստանին
Եւ մարգարէ աստուածային.
Թէպէտ էանց ըստ հրամանին,
Սխալեաց կամաւ ի յերկոսին,
Պոռնըկեցաւ ընդ Բերսաբին,
Ի՛նչեղ զարիւն Ուրիային.
Զի յայտ լիցի թէ է մարմին,
Ի՛նչնի բնութիւն նա մարդկային.
Եւ ո՛չ օտար կամ երկնային,
Այլ ի ծնընդոց հողեղինին:
Նա և ի յոյս յանցաւորին,
Ետուր գըթել յայնժամ մեծին.
Զի մի մեղօքն անյուսացին,
Այլ որպէս զնա փութով դարձցին:
Եւ զիս առեր մարդ հողածին
Ի յԱդամայ որդւոց վերջին,
Ծընունդ գոլով գիշերային,
Ախտիւք գերեալ և աղախին,
Ծընար հոգւով զիս վերըստին,
Ստեղծեր նորոգ յաւազանին.
Օծեր իւղով Քո երկնային

Արջին, առյուծին միասին,
 Եվ երբ կազմել էին ռազմի
 Ճակատ ընդդեմ Իսրայելի,
 Նըրա ձեռքով Դու վանեցիր
 Առանց զենքի պատերազմի,
 Քանզի հովվի պարսատիկով,
 Հեղեղատի քիչ քարերով
 Խըփեց ճակատին Գողիաթի,
 Սըրբեց ամոթն Իսրայելի
 Նեղիչներից, որոնք բերին
 Նըրան փորձանք բազմադիմի,
 Կյանքը նըրա Դու ապրեցրիր,
 Առաջնորդ ազգին կարգեցիր:
 Չընտրեցիր ազգը Եփրեմի,
 Ոչ խորանը Մանասեի,
 Այլ՝ Բեթլեհեմը Հուդայի,
 Որից և Դու առար մարմին,
 Տըվիր նըրան պարգև կըրկին
 Եվ բարձրացրիր վեր ամենքից.
 Օծված արքա Հրեաստանի
 Եվ մարգարե աստվածային,
 Թեպետ հըրամանը խախտեց,
 Կըրկընակի հանցանք գործեց,
 Պոռնկացավ հետը Բերսաբեի,
 Հեղեց արյունն Ուրիայի,
 Որ պարզվի, որ ունի մարմին,
 Ունի բընություն մարդկային,
 Եվ ոչ օտար կամ երկնային,
 Այլ ծընունդով հողեղենի,
 Հանցավորին հույս տըվեցիր,
 Մեծ գըթություն բաժանեցիր,
 Որ մեղքերից չըվըհատվեն,
 Այլ նըրա պես շուտով շըտկվեն:
 Ինձ էլ դարձրիր մարդ հողածին
 Ադամորդիներից վերջին,
 Որպես ծընունդ գիշերային,
 Ծընված երկունքով և ծառա,
 Ծընեցիր հոգով ինձ կըրկին,
 Ավազանում նորոգեցիր,
 Յուզով երկնային օծեցիր

ՍԱՂ Ծ (ԾԱ),
10

Գ ՔԱԳ. Ե, Զ, Է

Գ ՔԱԳ. Ժ

Յորդեգրութիւն Հօրըդ վերին:
Բայց ես անկայ յախտըս կըրկին,
Եղեալ ծընունդ մեղսասիրին,
Զօծումըն սուրբ աստուածային
Աղտեղեցի գործովք չարին:
Արդ պաղատիմ երգով նորին,
Հայցեմ ի Քէն ըստ սաղմոսին.
Սիրտ սուրբ հաստեալ յիս վերըստին,
Յորովայնիս զուղիղ հոգին.
Ինձ լըսեցո զլուր Քո ձայնին
Զուրախարարն և զցընծալին:
Յորժամ հընչէ փողն ահագին,
Ազդել ոսկերս իմ ցաւագին,
Տէր, ի մեղաց դարձո զհոգիս,
Պարտեացն իմոց գիր ջընջեսցին
Եւ յարենէ գոյն յորդանին
Մաքրեալ յիմոց և յօտարին:
Յայնժամ շրթունք հոգւոյս բացցին,
Բերանս օրհնել արժանասցին.
Եւ զուարակիդ զենման գառին
Հաղորդ գըտայց պատարագին:
Որ յօրինակ Քեզ ընտրեցեր
Զորդի մեծի մարգարէին
ԸզՍաղովմոն խաղաղութիւն,
Ի քէն բերեալ երկնաւորին,
Նա ի հօրէն իւր սեփական
Զաթոռն առեալ ըզհայրենին,
Որպէս և Դու Հօր միածին,
Ո՛չ յօտարուստ կամ արտաքին,
Տաճար շինեաց նա երկրային,
Դու ըզբնութիւնըս մարդկային.
Նըմա տըլաւ իմաստ բանին,
Բայց Դու տըլող անճառ շնորհին,
Նա ժողովող յոգն իմաստին
Անուանեցաւ յիսրայէլին,
Իսկ Դու զցրուեալ ազգ երկրածին
Ժողովեցեր ի միասին.
Նըմա դըշխոյն հարաւային
Եկն ի տեսիլ բաղձմամբ սըրտին,
Քեզ քառանկիւն կողմ աշխարհի

Որդեգրությամբ Քո Հոր վերին:
 Բայց ախտի մեջ ընկա կրկին,
 Եղա ծընունդ մեղսասերի,
 Օծումըդ սուրբ աստվածային
 Աղտոտեցի գործով չարի,
 Արդ խընդրում եմ Դավթի երգով,
 Հայցում եմ Քեզ սաղմոսներով,
 Ոգեպընդիր ինձ վերըստին,
 Ի ծընե ճըշմարիտ հոգին:
 Ինձ լըսեցրու լուրը ձայնիդ
 Ուրախալի և ցընծագին,
 Ուր երբ հընչի փողն ահագին,
 Զարկի ոսկրերիս ցավագին,
 Մեղքից հանիր, Տէր, իմ հոգին,
 Որ ջընջվի գիրը պարտքերիս,
 Եվ արյունից որդան գույնի
 Իմ և այլոց մեղքը ջընջվի:
 Շըրթերն հոգուս բացվեն այնժամ
 Եվ օրհնության արժանանան,
 Թող հաղորդվեմ պատարագիդ,
 Զոհաբերման զենման գառիդ:
 Որ օրինակ Քեզ ընտրեցիր
 Որդուն Դու մեծ մարգարեի,
 Խաղաղության Սողոմոնին,
 Երկնավորիդ օրինակին,
 Նա, որ հորից իր սեփական
 Վերցրեց աթոռը հայրական,
 Ինչպես Դու ես՝ Հոր միածին,
 Ոչ օտար ես, ոչ արտաքին:
 Տաճար շինեց նա երկրային,
 Դու՝ բնությունը մարդկային,
 Նըրան տըրվեց իմաստ բանի,
 Դու՝ տըվող անճառ շնորհի,
 Նա՝ ժողովող իմաստության
 Իսրայելի մեջ հըռչակվեց,
 Իսկ Դու ցըրված ցեղը մարդկանց
 Ժողովեցիր մեկտեղ այդպես:
 Նըրան դըշխոն հարավային
 Եկավ այցի բաղձմամբ սըրտի,

ՄԱՏ. ԻԵ,

14-30

ԱՌԱԿ Ա, 7

Անտեսաբար երկիր պագին:
Եւ ես շնորհաց Քոց ընդ նըմին
Եղէ ստացող մի քանքարին,
Ոչ պահելով զայն ընդ վատին,
Այլ կորուսի ըզգլուխ նորին:
Զի որպէս նա զփառս անեղին
Փոխեաց փառաց եղծականին,
Նոյն ես ըզլոյս շնորհաց Քոյին
Փոխարկեցի ընդ խաւարին:
Արդ եթէ նա վասըն յանցին
Տուծիւք պատժեալ յօրինակին,
Զինչ ունիմ յոյս թշւառս անձին
Կորուսողիս ըզճըշմարտին:
Եւ թէ նորա գոլ թողութիւն
Երկբայելի զըղջմամբ սըրտին,
Ինձ արդարև անյուսալին
Բարկացելոյդ Հօր հաշտութիւն:
Բայց որ գըթածդ ես յամենից
Հեղ յիս ըզսէր շնորհաց Քոյին,
Իմաստութիւն Հօրըդ վերին,
Իմաստնացո զիս յերկոսին,
Յարդիւնաբար գործնականին
Եւ ի յիմաստ տեսականին.
Զի կարացից լուսով շնորհին
Երկու աչօք նայել յերկին:
Քանզի է սկիզբն իմաստութեան
Երկիւղ Քո սուրբ ըստ Առակին.
Եւ գիտութիւն առանց նորին,
Առիթ չարեաց է ունողին:
Այսուիկ բազումք յանդիմանին
Եւ Սաղովմոն նախ առաջին:
Սոյն իմս և խուն իմաստութիւն,
Անօգտակար առանց սանձին:
Թողից գյուղվս, որ ըստ կարգին,
Զի ոչ ներէ բանըս բազմին.
Ըզմարգարէս և զթագաւորս
Եղեալ ի տան Հրէաստանին,
Որ ի յերկուս եղեալ բաժին
Ի Յուդային և յեփրեմին:
Զի և Գիրք սուրբ աստուածային

Քեզ չորս կողմերը աշխարհի
 Դեռ չըտեսած՝ երկըրպագին:
 Նըրա հետ քո շընորհներից
 Եղա ստացող մի քանքարի,
 Այն էլ, ծուլլ էմ, չըպահելով,
 Կորցրի իսպառ հեծեծելով,
 Եվ ինչպես փառքն անմահական
 Փոխեց փառքով նա եղծական,
 Լույսն այդպես Քո լույսը շնորհների
 Փոխարկեցի ես խավարի:
 Արդ եթե նա իր հանցանքով
 Պատժվեց իբր օրինակով,
 Էլ ինչ հույս իմ թըշվառ անձին,
 Ճըշմարտությունը կորցնողին:
 Եթե նըրա մեղքը ներվի,
 Երբ զըղջումն է կասկածելի,
 Հույս չունեմ ես արդարապես,
 Թե բարկացած Հայրըդ հաշտվի:
 Բայց Դու՝ գըթածըդ ամենից,
 Շընորհներիցըդ սեր տուր ինձ,
 Հորըդ վերին իմաստությամբ
 Իմաստնացրու երկու գըծով՝
 Արգասաբեր գործնականով,
 Տեսականի իմաստներով,
 Որ կարենամ լույսով ձիրքիս
 Երկու աչքով նայել երկինք,
 Քանզի սկիզբն է իմաստության
 Քո սուրբ երկյուղն ըստ Առակի,
 Եվ գիտությունն առանց ահի
 Չարի պատճառն է գիտունի,
 Ուստի շատերն են կըշտամբում
 Նախ և առաջ Սողոմոնին,
 Իմաստությունս էլ քիչ, որ կար,
 Անօգուտ էր առանց սանձի:
 Մեղքը ոմանց նա կըթողնի,
 Բայց չի ների շատ շատերի:
 Մարգարեներ, թագավորներ
 Եղան տանը Հրեաստանի,
 Որ երկուսի բաժանվեցին՝
 Մեկն Հուդային, մյուսն՝ Եփրեմին:

Դ թԱԳ. Ի, 1-6
Բ ՄԼԱ. Լ, 20

Դ թԱԳ. Թ,
1-8

ԸՍՏ ԵՐԵՄԻԱ
ՄԱՐԳԱՐԵԻ

ԷՍ. ԼԸ, 9-20

Յառաջագոյն մեզ պատմեցին,
Զիւրաքանչիւր վարըս նոցին
Ի զգուշութիւն մեզ ծանուցին.
Զոմանց բարեաց վըկայեցին,
Զի յօրինակ մեզ եղիցին,
Զայլոց ըզչար վըկայեցին,
Զի մի նըման լիցուք նոցին:
Եւ ես մերժեալ յինէն զբարին,
Չբերի զլաւացըն տիպ յանձին,
Այլ ընտրելով զներհակ նորին
Եղէ նըման յոյժ վատթարին:
Եւ կորուսի զիմաստութիւն,
Զոր ընկալայ բանիւք Քոյին:
Արդ Քեզ գոչեմ զաղերս բանին
Եզեկիայ թագաւորին,
Ի նեղութեանց փըրկել կըրկին,
Որպէս և յայն ժամ ըզնոսին
Ի յասորւոց բըռնաւորին,
Ի սպառնալեացն Ըռափսակին,
Եւ ի յախտիցըն սաստկագին
Հայցմամբ մեծի մարգարէին:
Հարցէ ի սպառ սուր հրեշտակին
Ըզբազմութիւն լեզեօնին
Զանմարմնական, Լ'որք ի մարմին
Ընդ եկեղեցւոյ Քում մարտընչին,
Եւ զախտ մեղաց մահաբերին
Տագնապելոյս ջերմամբ նոցին
Բարձցես յինէն հըզօր դիւրին,
Որպէս կարող յամենայնին:
Դարձն զըստուեր երեկոյին
Ի լոյս կենաց առաւօտին,
Որպէս նովաւ օր միակին
Դարձեալ եղև տիւ երրակին.
Որ էր նըշան երեք լուսոյն
Երրորդութեանդ երրեակ անձին,
Նաև ծագման Քո և դարձին
Եւ գալըստեանդ ի յերկրորդին:
Բայց իմ բարձեալ՝ որպէս նորին,
Աւուրք կենաց հոգևորին՝
Մերձ եմ ի դրունս դըժոխոց,

Գըրքերը Սուրբ աստվածային
 Առաջինը մեզ պատմեցին,
 Ամեն մեկի վարքն առանձին
 Զգուշությամբ մեզ հայտնեցին.
 Ոմանց բարին վրկայեցին,
 Որ օրինակ մեզ ծառայեն,
 Ոմանց էլ վատը նըշեցին,
 Որ նըրանց մենք չընըմանվենք:
 Ես մերժելով ինձնից բարին՝
 Օրինակ չընտրեցի լավին,
 Այլ հակառակն ես արեցի,
 Նըման եղա հույժ վատթարին,
 Իմաստությունն իմ կորցըրի,
 Որ հասկացա ես Քո խոսքից:
 Քեզ կանչում եմ աղերսելով՝
 Նման եզեկիա արքային,
 Որ ինձ փըրկես նեղությունից,
 Ինչպես նըրան այն ժամանակ
 Սպառնալիքներից Ռափսակի,
 Ասորիքի բըռնավորի,
 Եվ ախտերից մեծ և ուժգին,
 Խընդրանքով մեծ մարգարեի,
 Զընջիր սըրով հըրեշտակի
 Հոժ խըմբերը չար Լեգեոնի,
 Որ անմարմին և մարմընում
 Եկեղեցուդ դեմ են ելնում,
 Եվ մահաբեր ախտը մեղքի՝
 Նըրա ջերմը իմ մարմընի
 Հանիր ինձնից, Հըզոր, դյուրավ,
 Որ հասու ես ամեն ինչի:
 Փոխիր ստվերը երեկոյի
 Առավոտյան կենաց լույսի,
 Ինչպես նրա օրը միակ
 Ցերեկ դարձավ նորից եռյակ,
 Որ նըշան էր երեք լույսի,
 Երրորդության եռյակ անձի,
 Նաև Ծնընդի Քո և դարձի
 Եվ Քո երկրորդ Մեծ գալուստի:
 Օրերըս հոգևոր կյանքի
 Հասան նըրա պես ավարտի,

Դ թԱԳ. ԽԱ,
1-17. Բ ՄԼԱՅ.
ՀԳ, 1-20

Եւ ստուերք մահու զիս ծածկեցին:
Ի յիշատակ թողում յետին
Զհամբաւ չարեաց զպարսաւ անձին,
Կամաւ մատնէր չար ոսոխին,
Որ ի յառիւծ նըշանակին.
Այն, որ մանրեաց զոսկերս խորին,
Եւ խորտակեաց զխորհուրդ սըրտին
Ի ծնընդենէ առաւօտին
Մինչ ի գիշեր մահու ստուերին:
Եւ ես տըկար որպէս ծիծառն,
Անդիմադարձ իբր աղաւնին,
Տեսեալ ճըչեմ առ թշնամին
Նըւաղ ձայնիւ որպէս մընչիւն:
Զաչս ի լուսոյ խաւարեցին
Եւ կուրութեամբ զիս տուծեցին.
Յաշխարհ նայիլ ինձ ուսուցին
Եւ ոչ ի լոյսդ աստուածային.
Արդ ինձ շնորհեա, Տէր, ընդ նըմին
Մերժիլ յախտից ցաւոց անձին,
Դարձն զմեղացըս դառնութիւն
Ի քաղցրագոյն խաղաղութիւն:
Ընդ որս և զիմ փոխարկեսցես
Ի պըտղաբեր զամուլ հոգին,
Առ ի ծնանել զարդարութիւն
Զորդիս լուսոյ հոգևորին.
Զի անդադար Քեզ օրհնութիւն
Մատուցանեմ մինչ ի մարմին,
Եւ ընդ հրեշտակս յապագային
Փառըս հընչել ի տաճարին:
Եւ ընդ ամաց երից հընգին
Զոր յաւելեր ի կեանս նմին,
Շնորհեա և ինձ զանթըլելին
Յանգրաւական յաւիտենին:
Զայնիւ մաղթեմ Մանասէին
Զըղջացելոյ յանցաւորին,
Որ ըզպատկեր չորեքդիմին
Կանգնեաց ի տան սըրբարանին,
Եհեղ զարիւն մարգարէին,
Սղոցիւ հերձեալ նըման փայտին
Եւ ինքն էառ զդարձուած չարին,

Մոտ եմ դժոխքի դարբասին,
 Մահու ստվերներն ինձ ծածկեցին:
 Հիշատակ եմ թողնում վերջին
 Չարի համբավ՝ ամոթ անձիս,
 Ինձ մատնեցի չար ոսոխին,
 Որ շատ նման է առյուծի,
 Որ ոսկերքըս մանրեց խորքի,
 Խորտակեց հավատը սըրտիս
 Իմ ծընընդյան առավոտից
 Մինչ գիշերը մահանըման:
 Եվ ես տըկար, ծիծառն ինչպես,
 Չըդիմադրող աղավնու պես,
 Դեռ չըտեսած իմ թըշնամուն՝
 Նըվաղ ծըվում եմ, հանց մընչյուն:
 Աչքերս լույսից խավարեցին
 Եվ կուրությանբ ինձ պատժեցին,
 Ինձ աշխարհին սովորեցրին,
 Բայց ոչ լույսիդ աստվածային:
 Շընորհիր ինձ նըրա հետ, Տեր,
 Ապաքինել ցավ ու ախտեր,
 Դարձրու դառնությունը մեղքիս
 Խաղաղություն քաղցր ու հանգիստ:
 Ընդ որում իմ ամուլ հոգին
 Թող պըտղաբեր դառնա կըրկին,
 Արդարություն որ երբ ծընվի
 Եվ հոգևոր որդիք լույսի,
 Թող անդադար Քեզ օրհնություն
 Մաղթեմ, քանի շունչ կա մարմնում,
 Հրեշտակաց հետ գալիքում
 Հընչեցնեմ փառքըդ տաճարում:
 Եվ երեք հընգյակ տարվա հետ,
 Որ հավելվեց նրա կյանքին,
 Ինձ էլ շնորհիր անթըվելին,
 Անվախճան կյանքն հավիտյանի:
 Ձայնով եմ կանչում Մանասեի,
 Այդ զղջացող հանցավորի,
 Որ տաճարում սըրբարանի
 Արձան դըրեց չորեքդիմի,
 Արյուն հեղեց մարգարեի,
 Սղոցով կըտրեց նըման փայտի

ՍԱՏԱՆԱՅԻ

Գ թԱԳ. ԺԷ-ԻԱ

Դ թԱԳ. Ա-Բ

Կապեալ յերկաթ ի տան բանտին:
Գոչէր լալով այրմամբ սըրտին,
Արտասուելով թախծեալ անձին,
Աղաղակէր յաղերս բանին,
Բաղխէր ըզկուրծս ողորմագին.
Ամենակալ ստեղծող գոյից,
Տէր և Աստուած Աբրահամին
Իսահակայ՝ Քում ծառային
Եւ Յակոբայ սըրբասիրին,
Որոց չեդէր ապաշխարել,
Զի վերք մեղաց ոչ ունէին.
Այլ իմ ցաւոցս է սպեղանին,
Զի քան զաւագ շատ է ծովին:
Չեմ արժանի նայիլ յերկին,
Զի կափուցի զաչս ի բարին.
Եւ կորացայ յաշխարհ ստորին,
Կապեալ մեղօք իբր յերկաթին:
Եւ կանգնեցի զպատկեր չարին
Հանդէպ աչացս ըզտիպ ախտին.
Այժմ ի խոնարհ Քեզ արկանեմ
Զծունըր ծընկաց և ըզսըրտին:
Բայց եմ անձամբըս ցաւագին,
Լեզուաւս ասեմ՝ մեղայ կըրկին.
Թող ինձ, Տէր, թող մինչ ի մարմին,
Զի մի կորեայց ի մեղս անձին.
Մի դատեցայց ընդ սպանողին
Ընդ փայլականըն ստորանկին.
Այլ ընդ զուարթունսն արժանացո՛ւ
Փառատրութեան անվախճանին:
Յաղերս բանի քեզ ընդ բազմին,
Ըզվարս ածեմ զեղիային,
Զայնմ, որ յերկրի էր երկնային,
Իբր անմարմին կոյս ի ստուերին.
Որ կերակրիւր ի յանձաւին
Ի յառգաւուց բերեալ հացին.
Շրջէր մորթովք մեռեալ մաշկին
Մոլորական յանապատին.
Յիջավանեալ առ կինն այրին
Եւ զլիութիւն շնորհող նըմին,
Ի յօրինակ կենաց հացին

Եվ ինքը ետ դարձավ չարից,
 Շղթայակապ ներսում բանտի,
 Լալիս էր զիլ այրմամբ սըրտի,
 Ողբալով անձն իր վըշտալի,
 Աղաղակում աղերս խոսքի,
 Կուրծքն էր բախում ողորմագին:
 Ամենակալ ստեղծող գոյի,
 Տեր և Աստված Աբրահամի,
 Ու Քո ծառա Իսահակի,
 Նաև Հակոբ սըրբասերի,
 Որոնց չեղավ ապաշխարանք,
 Քանզի մեղքի վերք չունեին,
 Իմ ցավին է պետք սպեղանի,
 Զի ավագից շատ է ծովի,
 Չեմ արժանի նայել երկինք,
 Զի փակեցի աչքըս բարուց,
 Հակվեցի աշխարհն ստորին,
 Կապված մեղքով, հանց երկաթով,
 Եվ կանգնեցրի կուռքը չարի,
 Աչքիս առաջ տիպը ախմտի:
 Այժըմ խոնարհ դեմդ եմ ընկնում,
 Ծունըր գալիս, սիրտ խոնարհում,
 Սակայն անձամբ և ցավագին
 Ասում եմ ես մեղա կըրկին:
 Թող, Տեր, մարմնի մեջ եմ քանի,
 Մեղքերում անձըս չըկորի,
 Սպանողի հետ ինձ մի դատիր
 Կայծակներով կործանվածի,
 Հրեշտակաց հետ արժանացրու
 Օրհներգությանն անվախճանի:
 Շատերի հետ իմ աղերսում
 Ես եղիայի վարքն եմ բերում,
 Նա, որ երկրում էր երկնային,
 Ստվերի մեջ՝ կույս անմարմին:
 Կերակրվում էր անձավում
 Ագռավների բերած հացով,
 Շըրջում մորթե վերարկուով
 Անապատում թափառելով,
 Մինչ այրիի տունը իջավ
 Եվ լիություն շնորհեց նրան,

Գ թԱԳ. ԺԸ, 4...,
ԺԹ, 8...

Դ թԱԳ. Բ, 1-11

Եւ յօծութիւն Հոգւոյդ շնորհին.
Զփակող բանիւ Քոյով զերկին
Եւ ըզբացողըն յետ զոհին.
Զոր ի սեղան ողջակիզին
Լըւար նըմա հրով երկնային.
Այն որ անձրեւ յետ երաշտին
Իջոյց նըման իջման Քոյին,
Որով պասքեալ ազգ մարդկային
Զցօղ կենաց Հոգւոյն արբին:
Ի սպառնալեաց Եզաբէլին
Փախեալ պահօք քառասնեկին.
Զի տկարութիւն բնութեանս յայտնին,
Թէ չէ օտար հողանիւթին:
Եւ ի Քորեբ ըստ Մովսիսին,
Եմուտ ի յայրն ըստ հրամանին.
Էառ հընչիւն սաստիկ հողմին,
Նըման անցեալ ջըրհեղեղին:
Ետես և զհուրըն Սողոմին,
Յորում Դու ոչ, Տէր, ի նոսին.
Զի բարկութեամբ հանդերձ էին
Եւ ոչ սիրոյ ցուցման մեծին:
Լըւաւ և ձայն ըզքաղցր օդին,
Ի տիպ իջման Քո մեղմագին,
Որ զհեզաբար գալուստ Քոյին
Նըշանակէր յամըս վերջին:
Նոյն որ մաշկաւ մեռեալ ախտին
Զեղիսէոս կոչեաց յանդին,
Որպէս և Դու զվէմ հաւատին
Եւ սուրբ զորդիսըն Զեբեթին,
Եւ զՅորդանան ցելեալ նովին
Անցին ցամաք ըստ Յեսուին:
Հրեղէն կառօք հանէր յերկին,
ԶՀոգին ետուր միւսոյն կըրկին.
Որ Համբարձման Քո գուշակին,
Տալ ըզհոգին մետասանին.
Եւ Քո փոխան լինիլ նոցին
Եւ յետ նոցա, որք ըստ կարգին,
Զի որպէս նա վարդապետին
Եղև նըման ամենևին,
Եւ Քեզ ընտրեալքն ի յաշխարհէ

Կենաց հացի օրինակով
 Եվ օծության՝ Հոգու շնորհով,
 Որ Քո խոսքով երկինքը փակեց,
 Պատարագից հետո բացեց,
 Ողջակեզի սեղանի մոտ
 Լսիր նրան երկնային հըրում,
 Որ երաշտից հետո անձրև
 Իջավ նըրան Քո իջնելով,
 Որով պապակ ազգը մարդկանց
 Արբեց ցողով Հոգու կենաց,
 Սպառնալիքից Եզաբելի
 Փախավ պահքով քառասնօրյա,
 Որ հայտնելի մեր բընության
 Տըկարությունըն անսահման,
 Ոչ թե օտար հողանյութի:
 Մովսեսի պես Քորեբ ելավ,
 Հըրամանով այրը մըտավ,
 Լըսեց ձայնը սաստիկ հողմի,
 Նըման անցյալ ջըրհեղեղին,
 Տեսավ և հուրը Սողոմի,
 Զի Աստված էր բարկությամբ լի,
 Տեր, Դու սակայն նրանց հետ չեիր.
 Լըսեց և քաղցըր ձայնն օդի,
 Քո վայրեջքի պես մեղմագին,
 Որ մեղմասահ գալուստը Քո
 Ցույց էր տալիս վերջին տարին:
 Նա, որ մեռավ վերարկուով,
 Եղիսեին հետն առնելով,
 Ինչպես Դու հավատի վեմին
 Եվ Զեբեդի որդիներին,
 Հորդանանը բացին նըրանք,
 Հեսուի պես անցան ցամաք,
 Հըրե կառքով հասցրիր երկինք,
 Հոգին մյուսին տըվիր կըրկին,
 Քո Համբարձման սուրբ գուշակին,
 Երբ Քո տեղը տասնըմեկին
 Այնուհետև տըրվեց Հոգին,
 Իսկ ավելի ուշ՝ ըստ կարգի:
 Քանզի և նա մեծ ուսուցչին
 Նըման եղավ ամբողջովին,
 Քո ընտրյալները աշխարհից

Դ թԱԳ. Բ, 12-14,
23-25

Դ թԱԳ. Դ

Դ թԱԳ. Դ

Ի գործ հրաշից նըմանեցին:
Նա մաշկեկաւ սփածեալ շնորհին
Եհերձ ըզջուր Յորդանանին,
Սոքա զմեղաց ծովըն հերձին
Քարոզութեամբ կենաց բանին:
Նա ըզմանկունսըն Բէթէլին
Տապաստ էարկ վասն այպանին.
Սոքա ըզծընունդ մեղաց չարին
Սըրով Հոգւոյն կոտորեցին:
Նա յամլութեան շնորհեաց զորդին
Զոր և յարոյց ըզմեռեալ դին,
Գալով առ նա եօթանեկին,
Ըստ գալըստեան Քո ի յուրին.
Եւ յետ մահուն կենդանութիւն
Ետուն ոսկերքն ի տապանին,
Ի տիպ մահուան Քո ի վիմին,
Որով յարեալ մեք վերըստին:
Սոքա զամուլ զեկեղեցին
Ի բազմածնունդս փոխարկեցին,
Եւ ըզմեռեալըս յարուցին
Ի Յարութեան հաւատ վերջին.
Նա զդառըն ջուրսն Երիքովին
Փոխեաց ի քաղցր արկմամբ աղին.
Սոքա ի Քեն աղ անուանեալ,
Զանհամ բնութիւնս անուշեցին,
Նա զՆէեման Դամասկացին
Յորդանանաւ սըրբեաց յախտին,
Սոքա ըզսեռըս մարդկային
Աւազանին ջուրբ մաքրեցին:
Արդ Քեզ հաճոյ վարուք նոցին
Զիմ փոփոխեա զվարս ի բարին
Եւ փոխադրեալ յերկրէ յերկին
Զհոգիս մարմնով յապագային:
Հայցմամբ կառօք ամբարձողին,
Զոր ի Թաբօր բերեր լերին,
Հանդերձելոց հանդերձողին
Կարապետի Քո յերկրորդին,
Այրի հոգւոյս տուր լիութիւն,
Որպէս նոքօք առ երկոսին.
Եւ մաշկեկաւ մեռելութեան

Նմանվեցին հրաշքի գործին:
Մեջքին կապած թիկնոց ձիրքի՝
Ջուրը ճեղքեց Հորդանանի,
Սրանք էլ ծովը մեղքի կըտրին
Քարոզությամբ կենաց բանի:
Նա Բեթելի մանուկներին
Զարկեց, քանզի ծաղրում էին,
Սրանք էլ ծնունդը չար մեղքերի
Հոգու սրով կոտորեցին:
Նա ամուլին շնորհեց որդի,
Ապա հարուցեց մեռյալ դին,
Գալով մոտը օրն յոթերորդ,
Ինչպես եկար օրն ութերորդ:
Մահից հետո կենդանություն
Առան ոսկերքը տապանում,
Ինչպես մահը շիրմում քարի,
Որով հառնեցինք վերըստին,
Նրանք ամուլ եկեղեցին
Բազմածընունդ դարձրեցին,
Մեռելերին կենդանացրին
Հարության հավատով վերջին,
Նա դառ ջուրը երիքովի
Քաղցըր դարձրեց աղ լըցնելով,
Սըրանք Քեզնից աղ կոչվեցին,
Անհամությունն անուշ դարձրին,
Նա Նեեման Դամասկացուն
Փըրկեց ախտից Հորդանանով,
Սըրանք տեսակը մարդկային
Ավազանի ջրով մաքրին:
Արդ Քեզ հաճո վարքով նըրանց
Փոխիր վարքըս դեպի բարին,
Եվ փոխադրիր երկրից երկինք
Գալիքում մարմինն իմ և հոգին,
Հայցմամբ կառքով համբարձվողի,
Որին Թաբոր լեռ բերեցիր,
Հանդերձյալը պատրաստողի
Եվ Քո երկրորդ Կարապետի,
Այրի հոգուս տուր լիություն
Նմանությամբ այն երկուսի
Եվ թիկնոցով մեռելության

Գ թԱԳ. ԺԷ, 17-24
 Դ թԱԳ. Գ, 10-27
 Դ թԱԳ. Դ, 18-37
 ԺԳ, 20-21
 Դ թԱԳ. Ե, 1-14
 Դ թԱԳ. Զ, 5-7
 Դ թԱԳ. Թ

Բ ՄԼԱՅ. ԼԶ.
 Ա ԵԶՐ. Ա

Անցո ընդ գետս այս երկրային:
 Ըզդառնորակ մեղաց համին
 Փոխեա ի քաղցր և ի բարին
 Անապական աղիւ բանին,
 Զոր յիս արկցես ըստ առակին:
 Յարո՛ զհոգիս մեռեալ ախտին,
 Որպէս նոքօք զերիս մարմին.
 Մաքրեա՛ ըզբոր մահու մասին
 Ըստ ասորւոյ Նէեմանին.
 Զիս վերածեա ըստ տապարին,
 Փայտիւ Քոյոյ կենաց կարթին.
 Եւ բիբք աչաց հոգւոյս բացցին,
 Ըստ պատանւոյն յիմանալին:
 Տո՛ւր աղեղամբ ինձ հըզօրին
 Հարուլ ըզսիրտ Բելիարին,
 Որպէս և նա ի վախճանին
 Նետիւք նըշան ետ արքային:
 Տացես և ինձ արիութիւն .
 Նետիւք խոցել զիմ թըշնամին
 Եւ ապրեցայց հաղբից նորին,
 Յորոգայթէ չար որսողին:
 Ինձ յօրինակ պարտ է յիշել
 Եւ զգերութիւն Բաբիլոնին,
 Յորժամ զուխտիւ սուրբ Օրինին,
 Զոր ասացեր նոցա անձին,
 Ածեր պատիժս ի ծոց նոցին,
 Յաւուր վրիժուց գըթեալ ոտին՝
 Ըզսպառնական լըցեալ բանին,
 Զոր աւանդեաց Մովսէս նախկին:
 Քանզի արքայ քաղդեացին
 Եմուտ յերկիր Հրէաստանին,
 Զերուսաղէմ տապալեցին,
 Զորդիս նորա խողխողեցին.
 Զտաճարըն սուրբ հըրով լուցին,
 Ըզսըրբութիւնսըն պըղծեցին,
 Եւ զօրհներգուսըն Սիովնին
 Ի գերութիւն խիստ վարեցին.
 Որք ի յուռիսըն կախէին
 Սուրբ զերգարանըս տաճարին,
 Եւ անդադար նըստեալ լային

Անցկացրու գետն այս երկրային:
 Եվ դառնորակ համը մեղքի
 Փոխիր դեպի քաղցր ու բարի,
 Անապական աղով Բանի,
 Որ ինձ թողնես, ըստ առակի,
 Հոգուս կյանք տուր մահվան ախտից,
 Ինչպես նըրանց՝ այն երեքին,
 Մաքրիր ինձնից բորը մահվան,
 Հանց ասորի Նեեմանի,
 Ինձ վեր հանիր տապարի պես,
 Կենաց կարթիդ ձողով ասես,
 Բացվեն բիբերն հոգուս աչքի,
 Հանց պատանուն՝ իմանալին:
 Թող, հարվածով այս աղեղի
 Զարկեմ սիրտը Բելիարի,
 Ինչպես և նա՝ վերջին պահին
 Նետով զարկեց իր արքային,
 Ինձ էլ տուր Դու արիություն՝
 Նետահարեմ իմ թշնամուն,
 Թող ազատվեմ աղբից նրա,
 Որոգայթից չար որսորդի.
 Հանց օրինակ, պետք է հիշեմ
 Գերությունը Բաբելոնի,
 Երբ որ Ուխտը սուրբ Օրենքի,
 Որ դրեցիր նըրանց անձին,
 Պատժով լըցրիր ծոցը նըրանց,
 Վըրեժի օրը գայթեցին
 Ըսպառնական այն խոսքերով,
 Որ Մովսեսին ավանդվեցին:
 Քանզի արքան քաղդեացի
 Մըտավ երկիրն Հրեաստանի,
 Երուսաղեմը տապալեց,
 Որդիներին նըրա մորթեց,
 Սուրբ տաճարը հրի մատնեց,
 Սըրբությունները նա պըղծեց,
 Եվ Սիոնի երգիչներին
 Ծանըր գերության վարեցին,
 Ուռիներից որ կախեցին
 Երգարանները տաճարի
 Եվ անդադար նըստան լացին

ՄԱՏ. Ը, 30-34

ՄԱՐ. Ե, 12-16

ՄԱՂ. ՃԻԵ (ՃԻԶ), 4

ՄԱՂ. ՃԻԵ
(ՃԻԶ), 6

Միշտ առ գետով Բաբելոնին:
Նոյնպէս և զիմ քաղաքս առին
Խառնակութիւնք ախտասիրին,
Անմարմնական զօրքըն չարին,
Որք ի Բաբել նըշանակին:
Զմասունս երիս տիրականին
Ախտից սըրով խողխողեցին,
Եւ ըզքառեակ ծընունդ սորին,
Որով մասունք իւր զարդարին,
Ի գերութիւն տարագրեցին
Յօտար աշխարհի այլասեռին.
Ի յարածել զերամ խոզին
Յայսմ աշխարհի ագարակին:
Եւ ի տաճարս աստուածային,
Յորում բնակեաց Քո Սուրբ Հոգին,
Ըզհուր մեղաց բորբոքեցին,
Կիզմամբ ախտից տոչորեցին:
Զայգիս տընկեալ աջով Քոյին
Եւ մըշակեալ Հօր Քո ձեռին,
Զցանկըն քակեալ յատակեցին,
Կըթեն անցորդք ճանապարհին:
Այլ որ զգերեալսըն Սիօնին
Դարձուցեր յետս ի հայրենին,
Շինել զտաճարըն վերըստին
Պայծառ և շքեղ քան զառաջին,
Դարձն և զիմըս գերութիւն՝
Որպէս և զուխսըն հարաւային՝
Յօտարոտի երկրէ չարին,
Զմիտըս գերեալըս գերողին.
Որք ի յերթալն իմ ողբային -
Մինչ զսերմանսըն տանէին,
Դարձեալ ի գալն ուրախասցին՝
Յարդիւնաբեր հունձս որային:
Հատն դրացեացս եօթանեքկին
Ընդ բիւր չարեացն ի ծոց նոցին,
Եւ սպանելոյս շահեան զհոգին,
Խընդրեան զարիւնըն, զոր հեղին:
Այլ և դըստեր Բաբելոնին
Թըշուառական և դըժնէին

Բաբելոնի գետեզերքին,
 Այդպես քաղաքն էլ իմ առավ
 Խառնակութիւնը չարասերի,
 Անմարմին զորքն ախտասերի,
 Որ նըշանն են Բաբելոնի:
 Երեք մասերը տիրական
 Ախտի սըրով խողխողեցին:
 Եվ քառյակ ծընունդը սըրանց,
 Որով մասերն են զարդարված,
 Տարագրեցին ողջ գերության,
 Օտար երկիր՝ այլ ազգության,
 Հանց խոզի ջոկն է արածում
 Այս աշխարհի ագարակում:
 Եվ տաճարում աստվածային,
 Ուր բնակվում էր Սուրբ Հոգին,
 Հուրը մեղքի բորբոքեցին,
 Ախտի կիզմամբ տոչորվեցին:
 Այգին էր Քո աջով տընկված
 Եվ Քո Հոր ձեռքով մըշակված.
 Բայց ցանկապատն ավերեցին,
 Անցորդները թալանեցին.
 Բայց Սիոնի գերյալներին
 Դարձրիր երկիրը հայրենի,
 Որ տաճարը նորոգեին
 Պայծառ ու ճոխ, քան առաջինն.
 Ինձ էլ դարձրու գերութիւնից,
 Ինչպես գետերն հարավային:
 Օտարոտի երկրում չարի
 Միտքըս գերված է գերողին,
 Եվ երթալըս էին ողբում,
 Երբ սերմերս էին տանում,
 Ապա՝ դարձիս ուրախանում
 Արդիունավոր հունձով շեղջիս:
 Յոթնապատիկ զարկիր կըրկին
 Դրացիներիս, որոնց ծոցում
 Բյուր չարիքներ են բընակվում,
 Իսկ սպանվածիս հոգին շահիր,
 Հեղած արյունը պահանջիր,
 Իսկ դըստերը Բաբելոնի
 Թըշվառացրու, դարձրու դըժնի,

ՈՎՍԷ ԺԳ, 14
Ա ԿՈՐՆ. ԺԵ, 55

ԵՐ. Ա, 5

ԵԶԵ. Ժ
ԵԶԵ. Ա

ՄԻՔԻԱ Ե, 2

ԱՄԲ. Բ

Հատո՛ր փոխան գործոց նոցին,
Զոր ի սկըզբանն ինձ արարին:
Հըզօր, տո՛ւր ինձ լինել ուժգին
Եւ ի դիմի հարուլ չարին,
Առնուլ զոտից մանկանց նորին
Եւ հարկանել զկարծըր վիմին.
Լըսել ըզբան մարգարէին
Ընդդէմ մահու բըռնաւորին,
Ո՛ւր, ասէ, մահ, Քո յաղթութիւն
Կամ ո՛ւր, դըժոխք, խայթոց քոյին:
Մինչ դարձուցես առ հայրենին,
Ուստի անկաւ մարդն առաջին,
Ի փափկութեան ադին դրախտին
Յանմահական և յերկնային:
Հայցմամբ մաքուր յորովայնէ
Երեմիայի մարգարէին
Եւ քրովբէից տեսանողին
ԶՏէրդ ի վերայ Քոբար գետին.
Որք ընդ գերեալսն ընթանային
Որպէս հովիւ ըզկնի հօտին,
Զի մի յանգիւտ մոլորիցին
Եւ գահավէժ հոգւով լիցին:
Նա և յոգունց համանմանից,
Որք յայնմ էին ժամանակին,
Քոյին Հոգւով տեսանէին
Եւ զապագայսն պատմէին.
Յովսեայ բարւոյ սերմանողին,
Եւ Ամովսայ քարոզողին.
Միքիայ ըզծնունդ Քո տեսնողին
Ի Բեթլեհէմ տուն Եփրատին.
Եւ Յովելեայ ողբերգակին,
Որ ի դէմս իմ վայ տայր անձին.
Եւ Աբդիու հոգեկրողին,
Ընդ որս Նաւում Եղկիսացին:
Ամբակումայ զարմանալւոյն
Պահօք ելող բարձր ի վիմին,
Այնմ որ զվարսիցն հրեշտակին
Առեալ բերէր ճաշ ի գըբին.
Սոփոնիայ հրատարակին
Եւ Անգէի քարոզ բանին:

Տեղը բոլոր չար գործերի,
 Որ նախապես գըլխիս բերին.
 Հըզոր, թող ես լինեմ ուժգին
 Եվ դիմադարձ զարկեմ չարին,
 Նըրա մանկանց ոտքերն առնեմ՝
 Կարծր ու կոպիտ վեմին զարկեմ,
 Լըսեմ խոսքը մարգարեի,
 Ընդդեմ մահվան-բըռնավորի.
 Ո՛ւր է խայթըդ, դըժոխք, գոչեմ,
 Կամ՝ ո՛ւր է, մահ, քո հաղթություն:
 Մինչև դարձնես դեպ հայրենին,
 Ուր ընկավ մարդըն առաջին
 Փառքից եդեմի դըրախտի
 Անմահական և երկնային:
 Հայցմամբ մաքուր հոգու խորքի
 Երեմիա մարգարեի,
 Տիրոջն ու քերովբեներին
 Քոբարի վրա տեսնողին,
 Որը մեջն էր գերիների,
 Որպես հովիվ գըլխին հոտի,
 Որ էլ անհույս չըմոլորվեն,
 Գահավեժ հոգով չըլինեն:
 Նաև մարդկանց համանըման,
 Որոնք կային այն ժամանակ
 Եվ Քո հոգով էին տեսնում,
 Ապագան էին մեզ պատմում,
 Բարիք սերմանող Հովսեի,
 Նաև Ամովս քարոզողի,
 Միքիայի՝ ծնունդըդ տեսնողի
 Բեթլեհեմում՝ տանն Եփրատի,
 Ապա Հովել ողբերգակի,
 Իմ տեղ վայ ասող իր անձին,
 Եվ Աբդիա հոգեկրողի,
 Նաև Նաում եղկիսացու,
 Զարմանալի Ամբակումի,
 Պահքով վեմի ծայրն ելնողի,
 Նա, որ վարսով հըրեշտակի
 Բերեց ճաշը մոտն իր փոսի,
 Եվ Սոփոնիա մուկետիկի,
 Անգեի՝ Քո խոսքն ասողի,

ԶԱԲ. Դ

ԶԱԲ. Թ, 9...

ԺԲ

ՊԱՆԻ. Ա

Եւ Յովնանու որսոյ կիտին,
Եւ Նինուէի մեծ քարոզին:
Զիս վերածեա՛, Տէր, ընդ նըմին
Յորովայնէ չար վիշապին,
Հայցմամբ Քոյոյ օրինակին
Երեքօրեայ թաղմամբ յերկրին:
Զաքարիայ տեսանողին
Եւ եօթնալոյս աշտանակին,
Այն, որ նըստեալ յաւանակին
ԶՔեզ աւետեր նոր Սիօնին:
Մաղաքիայ՝ որ է վերջին
Ի մարգարէսն այն առաջին,
Անուանակիր սուրբ հրեշտակին
Եւ համատիպ գեղոյ նորին:
Երից մանկանց Բաբիլոնին,
Աշակերտաց Դանիէլին,
Անանիայ, Ազարէին,
Մաքուր մանկան Միսայէլին:
Այնք, որ ի հուրն անկան հնոցին,
Զի պատկերին ոչ զոհեցին.
Յորում իջէր Տէր առ նոսին,
Չորրորդ եղեր ընդ երրորդին.
Փոխարկեցեր զբնութիւն հրային
Ի մեղմագոյն ցօղ անձրևին,
Որ բարձրանայր չորրեակ տասին
Ինըն կանգուն յաւելուածին.
Ի յօրինակ եօթանց եօթին,
Այս կենցաղոյս եօթանց դարին,
Յորում զօրէ հուր ախտային
Վառեալ փըչմամբ մեղսասիրին,
Այն, որ յաւուր ութերորդին
Բառնի ի սպառ գալով Քոյին,
Եւ մեղաւորք մեղօք ջընջին
Եւ ամբարիշտք ոչ գըտանին:
Բայց ես մեղօք յայժմուս կիզիմ
Իբր զվառող այնըր հրատին,
Եւ բարձրանայ յիս բոց չարին
Յոյժ առաւել, քան ըզհնոցին.
Փըրկեա և զիս, Տէր, ընդ նոսին
Յայրեցմանէ չար խորհըրդին,

Նաև կետի որս Հովնանի,
 Նինեացվոց ճարտասանի,
 Ինձ էլ հանիր, Տեր, նըրա պես
 Որովայնից չար վիշապի,
 Օրինակով հենց Քո տըված,
 Երբ երեք օր եղար թաղված:
 Նըման Ջաքարիա տեսնողին,
 Որ յոթնալույս աշտանակից
 Քեզ էր ավետում Նոր Սիոնում,
 Ուր ավանակ նըստեցիր Դու,
 Մաղաքիայի, վերջինն է նա
 Մարգարեներից առաջին,
 Անվանակիր հըրեշտակի
 Եվ համատիպ նըրա տեսքի,
 Երեք մանկանց Բաբելոնի,
 Աշակերտներին Դանիելի —
 Անանիայի, Ազարիայի,
 Մաքուր մանկան Միսայելի,
 Նըրանց, որ հուրն ընկան հնոցի,
 Քանզի կուռքին զոհ չբերին,
 Եվ երբ Տերն իջավ նրանց մոտ,
 Երրորդի հետ եղավ չորրորդ,
 Եվ բընությունը հըրային
 Դարձրեց մեղմ ցող անձրևային,
 Որ ելնում էր քառասուն կանգուն,
 Ինն էլ՝ վըրան ավելանում,
 Հանց օրինակ յոթով յոթի՝
 Մեր այս կյանքի յոթ դարերին,
 Ուր հըզոր է հուրն ախտային,
 Վառված՝ փըչմամբ մեղսասերի,
 Որ ութերորդ օրն է մարում
 Եվ գալըստյամբ Քո վերանում,
 Մեղավորներն՝ մեղքով ջընջվում,
 Ամբարիշտներն՝ անհետանում,
 Բայց ես այժմ եմ մեղքով այրվում,
 Ինչպես դըժոխքի հըրերում,
 Ներսըս բոցն է ելնում չարի
 Հույժ առավել, քան հնոցի,
 Փրկիր նրանց հետ, Տեր, և ինձ
 Չար խորհըրդի կրակներից,

ՊԱՆԻ. Է

Ա ՄԱԿ.

Ի կիզմանէ անբնականին
Եւ ի հրատից բնութեան ախտին:
Յօղ Քո իջցէ, երբ ի հնոցին,
Անձրև կենացդ առաւօտին
ԶԻմ շիջուցէ ըզբոց տապին,
Փոխարկեսցէ յամպ ցօղագին,
Եւ զանվախճան հուր գեհենին՝
Զոր ժառանգեն հրեշտակք չարին,
Ըզդառնագոյնն և զխաւարին,
Որ է ծընունդ մեղաց ախտին,
Զոր վառեցի անձամբ անձին
Բորբոքեցի փըշմամբ չարին,
Շիջո յինէն հայցմամբ նոցին,
Արժանացո լուսոյդ վերին,
Պաղատանօք մարգարէին
Ի մանկութեան տեսանողին,
Դանիէլի հոգւով ծերին,
Մարմնով ծերոց կըշտամբողին,
Զանյայտ տեսիլսըն մեկնողին
Բաբիլացւոց մեծ արքային,
Զվէմըն հատեալ առանց ձեռին
Զառ ի Կուսէն Քո ըզմարմին.
Եւ ըզգալըստեան Քո օր վերջին,
Որպէս տեսեալ ծանուցողին,
Զհայր Հին աւուրց անլանողին
Եւ զՔեզ ընդ ամպըս տեսողին,
Եղիազար Մակաբէին՝
Ինքնաըւեր քահանային,
Եւ ըստ հոգւոյ որդւոց նորին
Եօթն եղբարց և մօր նոցին.
Որք ի վերայ հարցն Օրինին
Մարմնով մեռան և ո՛չ լուծին,
Եւ զԱնտիոքն երևելին
Եւ զանմարմինն անարգեցին.
Զիս ազատեա՛ հայցմամբ նոցին
Ի բըռնութեանց Բելիարին,
Չարչարակցօք Քո առաջին,
Գուշակողաց զխորհուրդ խաչին:

Անբնական կիզումներից,
 Անձիս ախտի մորմոքներից,
 Քո ցողն ինձ տուր այս հնոցում,
 Կենաց անձրևըդ առավոտի,
 Որ մեղմացնի բոցըս տապի
 Եվ վերածի ցողի ամպի:
 Անվախճան հուրը գեհենի,
 Որ ժառանգում են խավարի
 Հրեշտակները դառն ու չարի,
 Որ ծընունդ է մեղքի ախտի
 Եվ որ ինքըս անձամբ վառի,
 Բորբոքեցի փըչմամբ չարի,
 Հանգցրու իմ մեջ խնդրով նըրանց,
 Արժանացրու վերին լույսիդ
 Պաղատանքով մարգարեիդ,
 Մանկությունից տեսնողի
 Եվ հոգով ծեր Դանիելի,
 Մարմնով ծերերին կըշտամբողի,
 Բաբելոնի մեծ արքայի
 Անհայտ տեսիլքը մեկնողի,
 Առանց ձեռքի հատված վեմի,
 Կույսից առած Քո մարմընի,
 Քո գալըստյան վերջին օրվա
 Լույսը տեսնող-ծանուցողի,
 Հորն Հինավուրց անվանողի
 Եվ Քեզ ամպերում տեսնողի:
 Եվ եղիագար Մակաբեի
 Ինքնանըվեր քահանայի,
 Իր հոգևոր որդիների,
 Այն մոր և յոթ եղբայրների,
 Որ Հայրերի Օրենքը Հին
 Թեև մեռան, բայց պահեցին,
 Երևելի Անտիոքին
 Եվ կուռքերը նախատեցին:
 Բելիարի բըռնությունից
 Ինձ ազատիր հայցմամբ նրանց՝
 Քո առաջ տառապողների,
 Խաչի խորհուրդը տեսնողների:

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ

ԳԻՐՔ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՇՆՈՐՀԱԼԻՆ	Բայց այսքանեօք բժիշկք անձին
ՀԱՅՐԱԲԱՆՈՒԹՅԱՆ	Ոչ բուժեցաւ ախտ մարդկային.
ՄԵՋ ԻՇԽՈՂ ԱՅՆ	Քանզի կարեօք բնութեամբ էին,
ՄԻՏՔՆ Է ՀԱՅՏ-	Եւ բըժըշկելի ոչ կարացին.
ՆՈՒՄ, ՈՐ ՀԻՆ	Ջի ըստ հըզօր ցաւոց վիրին
ԿՏԱԿԱՐԱՆԻ ՄԱՐ-	Հըզօր դեղոց պիտանային.
ԳԱՐԵՆԵՐԸ ՀՈԳՈՒ	Ջոր ըզգածեալ տըկար մարմին
ԴԵՂ ՈՒՆԵՐԻՆ, ԲԱՅՑ	Ապաքինել ոչ բաւէին.
ՄԱՐԴԱՆՈՒԹՅԱՆԸ	Մինչև զկենաց դեղդ երկնային
ՄԱՔՐՈՂԸ ԶՐԻՍ-	Էարբ զբնութիւն մեր ախտային,
ՏՈՍՆ Է՝ «ԱՐՏԱ-	Եհեղ ըզմաղձըն ցաւագին,
ԿԱՐԳ ԲԺՐՇԿԸ»	Փոխեալ ի կեանսըն յառաջին,
(ՕՐՐԳԵՆԵՍ)	Նախ ի Հոգւոյդ աստուածային
	Մաքրեալ հոգի սըրբոյ Կուսին,
	Եւ զօրութիւն Հօրըդ վերին
	Հովանացեալ գոլով նըմին,
ՂՈՒ. Ա, 35	Ապա Որդիդ Հօր միածին
	Կամաւ իջեալ յորովայնին,
ԱՍՏՎԱԾԱՀԱՅՏՆՈՒ	Ճշմարտապէս առեր մարմին
ԹՅԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ	Աստուած և մարդ՝ մի երկոքին.
	Ծընար մարմնով ըստ մարդկային,
	Որ ի Հօրէ նախ անմարմին:
	Լուծեր զերկունս նախաստեղծին,
	Տերևապատն ի խանձարրին.
ՄԱՏ. Բ	Բանդ ի մըսուրըն անբանից,
	Գոլ կերակուր բանականին.
	Լոյսդ յայտնեալ լուսով աստղին,
	Մոգքըն նովաւ երկիրպագին:
	Դասք հրեշտակաց իջեալ յայրին,
	Սուրբ ծընընդեան Քո սպասէին:
ՂՈՒ. Բ, 8	Հովուացն ազդեալ աւետէին,
	Փառք ի բարձունս վերերգէին:
	Ըստ նախահարցըն սուրբ Ուխտին
	Թըլփատեցար յութօրէին,
ՂՈՒ. Բ, 21	Ջի զանթըլփատ սիրտ մարդկային
	Թլփատեսցես Հոգւով Քոյին:
	Օրինադիրդ ըստ Օրինին
ՂՈՒ. Բ, 25	Մըտեր յընծայ ի տաճարին
ՀՄՄՏ. ԴԱՆԻ. Է, 9	Եւ զՀին աւուրցըդ ծերունին
	Գըգուէր տըղայ ի սուրբ գըրկին:

Այսքան բժիշկներով անձի
 Չըբուժվեց ախտը մարդկային:
 Բընությունն էր ուժը նըրանց,
 Ինչպես բըժըշկեին մարդկանց:
 Քանզի հըզոր ցավը վերքի
 Հըզոր դեղի կարիք ունի,
 Տըկար մարմին ունեցողին
 Ապաքինելու բավ չէին:
 Մինչև կենաց դեղդ երկնային
 Խըմեց բնությունը մեր ախտային,
 Հեղեց իր մաղձը ցավագին,
 Ըստացավ կյանքըն առաջին:
 Նախ Քո հոգուց աստվածային
 Մաքըրվեց սուրբ Կույսի հոգին,
 Հորըդ վերին կամքը հըզոր
 Դարձավ նըրան հովանավոր,
 Ապա Որդիդ Հոր միածին
 Իջավ նըրա մոտ կամովին,
 Ճըշմարտապես առավ մարմին,
 Աստված և մարդ մի միասին,
 Մարմընով ծընվեցիր մարդկային,
 Որ Հորից էիր անմարմին,
 Քանդիր երկունքը նախաստեղծի
 Խանձարուրում տերևալի,
 Բանըդ մըսրում անբանների
 Կերակուր էիր ասունների,
 Լույսըդ հայտնվեց լույսով աստղի
 Մոգերը նրան խոնարհվեցին,
 Հըրեշտակներն՝ իջած այրին,
 Սուրբ Ծընընդյան ծառայելով՝
 Ավետեցին հովիվներին՝
 «Փառք ի բարձունս» վերերգելով,
 Նախահայրերի սուրբ ուխտով
 Թըլփատվեցիր օրն ութերորդ,
 Որ թըլփատես Դու Քո Հոգով
 Անթըլփատ սիրտը մարդկային:
 Օրենսդիրըդ, ըստ Օրենքի,
 Ընծայվեցիր սուրբ տաճարին,
 Եվ Հինավուրց այն ծերունին
 Գըզվեց տըղային սուրբ գըրկի:

ՄԱՏ. Բ, 16-17,
13-15

ՂՈՒ. Գ, 21-23
ՄԱՏ. Գ, 13-17

ՂՈՒ. Դ

Զիս, որ մեղօք ծընեալ յախտին,
Ծընար դարձեալ յաւազանին.
Զոր մերկացայ խաբամբ չարին,
Շաղախեցայ յախտըս կըրկին,
Սըրբեա՛ն ծնընդեամբ Քո վերըստին
Ընծայելով Հօր ի յերկին,
Աղաչանօք Աստուածածնին
Եւ ծերունւոյն Սիմէօնին:
Որ յերկիւղէ տղայասպանին՝
Մանկակոտոր Հերովդէին
Գնացեր յաշխարհ եգիպտոսին
Ըստ բարբառոյ մարգարէին:
Զիս երկիւղէ գիշերային
Մարդախողխող բըռնաւորին
Ամրացուցես աջով Քոյին
Ի գաղտնաձիգ նետից նորին:
Որ շըրջեցար խոնարհ յերկրի,
Զգեցեալ ըզկերպըս մարդկային,
Զիս վերացո՛ յերկրէ յերկին՝
Զանկեալս ի մեղս անդընդային:
Որ յետ լընլոյ երից տասին՝
Աճման մարմնոյ Քո հասակին,
ԶՔեզ մըկըրտեաց սուրբ ամլորդին,
Վըկայելով Հայր և Հոգին,
Ոչ թէ կարօտ մաքրագունին՝
Մեզ պարգևիչ մաքրող բանին,
Այլ զի ըզմեղս ադամային
Լուսացես ջըրով Յորդանանին.
Եւ զիմ լըւա գյանցանս անձին,
Զտիղմըն մեղաց սևագունին,
Որպէս երբեմն յաւազանին,
Զոր հնացուցի մեղօք կըրկին:
Ընդ յաղթութեան Քո երրակին
Ի փորձութեան յանապատին,
Տո՛ւր ինձ յաղթել չար իշխանին՝
Աներևոյթ բըռնաւորին,
Գընալ բանիւ Քում հրամանին
Յիժին վերայ և ի քարբին,
Կոխել ոտիւք գարշապարին
Զգլուխ կամակոր վիշապ օձին:

Իսկ ես, ծընված ախտի մեղքով,
 Վերածընված ավազանով,
 Բայց մերկացա խաբամբ չարի,
 Նորից ընկա մեջն ախտերի:
 Սըրբիր ծնունդով Քո վերըստին,
 Ընծայելով Հորըդ՝ երկինք,
 Աղաչանքով Աստվածածնի
 Եվ ծերունի Սիմեոնի:
 Որ երկյուղից մանկասպանի,
 Մանկակոտոր Հերովդեսի,
 Գնացիր երկիրը Եգիպտոսի,
 Ըստ խոսքերի մարգարեի:
 Մարդախողխող բռնակալի
 Երկյուղից ինձ գիշերային
 Զըրահիր Քո աջով ահա,
 Գաղտնաձիգ նետերից նըրա:
 Որ շըրջեցիր երկրով խոնարհ,
 Որ մարդկային կերպը առար,
 Ինձ բարձրացրու երկրից երկինք,
 Ընկած մեղքում անդնդային:
 Եվ Դու, որ երբ դարձար հասուն
 Եվ ըստ տարիքի՝ երեսուն,
 Քեզ մըկըրտեց սուրբ ամլորդին,
 Վկայեցին Հայրն ու Հոգին:
 Դու կարոտ չես մաքրագույնի,
 Այլ պարգևող մաքրող խոսքի,
 Զի մեղքերը ադամային
 Կմաքրես ջրով Հորդանանի:
 Հանցանքներն էլ լըվա անձիս,
 Մաքրիր մեղքերի սև տիղմից,
 Ինչպես այնժամ ավազանով,
 Որ հընացրի նոր մեղքերով:
 Հաղթությունով Քո եռակի
 Փորձության մեջ անապատի
 Տո՛ւր ինձ հաղթել չար իշխանին,
 Աներևույթ բըռնավորին,
 Գընալ խոսքով Քո հրամանի
 Իժի վըրայով և քարբի,
 Գարշապարով կոխել ոտքի
 Կամակոր գանգը վիշապի:

ՂՈՒ. Զ, 12-16	Ընդ ընտրելոց մետասանին, Զոր ընտրեցեր գերաշխարհին, Հրաւիրեցեր զիս ընդ նոսին Իբրեւ Մերժւած
ՅՈՎՆ. Բ, 1-11	Լինիլ կըցորդ լաւագունին: Բայց ես հոգւով հեղգըս վերջին Խոտան գըտայ ըստ Յուդային. Թէպէտ և ոչ տիրականին, Այլ մատն եղէ անձամբ անձին: Ի քէն մաղթեմ հայմամբ նոցին, Դարձեալ ուղղել լուսոյ շաւղին. Առնել գործով զքարոզ բանին, Զոր հրամանաւ Քո ուսուցին: Ի հարսանիսըն մարդկային, Յոր կոչեցար ընդ մօր Քոյին, Փոխարկեցեր զջուրն ի գինին, Ի քէն հրաշից նախ առաջին.
ՀՄՄՏ. ՅՈՎՆ. Զ, 54	Եւ զիմ լուծեալ յախտից բնութիւն Փոխարկեսցես ի կարծրութիւն. Յամաքեցն զջուր հեղեղին, Արբո զբաժակ պատուիրանին: Դարձեալ զորդւոյ թագազարմին Բանիւ լուծեր զախտըս ջերմին: Եւ ես մաղթեմ ընդ Հօր նորին Զառողջութիւն հիւանդս անձին: Ելեալ նըստար բարձր ի լերին, Որպէս երբեմն իջեր ի Սին, Յամպոյն խօսեալ զՕրէնսըն Հին, Զնորս ուսուցեր, բանդ ի մարմին. Բացեր զբերանդ աստուածային, Երանեցեր զորս ի բարին
ՅՈՎՆ. Դ, 46... ՂՈՒ. Է, 1-10	Ընդ տախտակաց տասըն բանին, Նորոյս ետուր զինն երանին: Սանդուղք եդիր յերկրէ յերկին Ինըն մատամբք աստիճանին. Հաներ նովաւ զազգ երկրածին, Դասակցեցեր իննեակ դասին. Բայց ես այնքան եղէ ստորին Մեղաց ախտիւք ծանրագունին, Մինչ զի և ոչ ելի ընդ նմին
ՄԱՏ. Ե, 12	

Տասնմեկի հետ ընտրված՝
 Գերաշխարհի համար ջոկված,
 Հըրավիրի նրանց հետ ինձ,
 Որ մասնակցեմ լավագույնին:
 Բայց ես՝ հոգով ծուլլըս վերջին,
 Խոտանվեցի ըստ Հուդայի,
 Թեպետ իմ անձը մատնեցի
 Եվ ոչ թե անձը տերունի:
 Քեզ եմ խընդրում հայցմամբ նըրանց՝
 Լույսի շավիղ տանել դարձյալ,
 Գործ դարձնել քարոզը խոսքի,
 Ըստ Քո ասած հըրամանի:
 Հարսանիքներում մարդկային,
 Ուր կանչվեցիր Դու մորըդ հետ,
 Փոխարկեցիր ջուրը գինու,
 Որ հըրաշքն էր Քո առաջին,
 Արդ ախտահար իմ բընություն
 Դարձըրու, Տեր, Դու կարծրություն,
 Ցամաքեցրու ջուրն հեղեղի,
 Տուր բաժակը պատվիրանի:
 Խոսքով բուժիր ախտը ջերմի
 Դարձյալ որդու թագազարմի:
 Նրա Հոր հետ խընդրում եմ ես
 Առողջություն հիվանդ անձիս:
 Բարձըր լեռը ելար-նըստար,
 Ինչպես այնժամ Սինա իջար,
 Ամպից ասիր Օրենքը Հին,
 Ապա Նորը սովորեցրիր,
 Իբրև Բանը՝ հագած մարմին
 Բացիր բերանդ աստվածային,
 Երանության արժանացրիր
 Նըրանց, ով ապրում է բարի,
 Տախտակների հետ տասը բանի
 Տըվիր նոր ինը երանին:
 Սանդուխք դրիր երկինք երկրից
 Կազմած ինը աստիճանից,
 Այդ սանդուղքով ազգն երկրածին
 Դասակցեցիր իննյակ դասին:
 Բայց ես այնքան ստոր եմ՝ ցած,
 Մեղքի բեռան տակ կըռացած,
 Որ առաջին աստիճանին

ՄԱՏ. Ը, 12

ՏԵՍ ՄԱՏ. Ե, 4

ՅՈՎԲ. ԺԹ, 26

Յաստիճանաց իններորդին:
Չաղքատացայ հոգւով չարին
Յարքայութեանըն պատճառին,
Այլ միշտ փարթամ կամ ի նոսին,
Աղքատ բարեաց ամենեկին:
Ոչ սուգ էառ հոգիս ներքին,
Լալ արտասուօք զմահ իւր ինքնին,
Ջի սփոփէի յայնմ աշխարհին
Ծիծաղական անուամբ բանին.
Այլ ի սնոտիս յայս ծիծաղիմ,
Եւ խրախճանամ ի վնասս անձին,
Որում և վայն փոխանակին
Եւ ատամանց կափմամբ լալին:
Ոչ հեզ զբանիւ առ համազգին
Խօսակցեցայ ըստ հրամանին,
Ջի ընդ պահող սուրբ Օրինին
Ժառանգէի զերկիր վերին:
Ոչ քաղցեցայ արդար հացին
Եւ ոչ ծարաւ է յիս բանին,
Ջի յագէի սիրով Քոյին
Ի յըմպելոյդ աստուածային:
Չողորմեցայ ես աղքատին
Իմում յուսոյդ կերպարանին,
Ջի յօր մեծի դատաստանին
Ողորմէիր թըշուառս անձին:
Ոչ սըրբեցի յաղտոյ չարին
Ջիմ անմաքուր սիրտս և հոգին,
Ջի տեսութեանդ աստուածային
Արժանացայց մինչ ի մարմին:
Խաղաղարար հակառակին
Չեղէ առ իս և՛ ոչ յօտարին,
Որով Որդի Հօրըդ վերին
Լինիլ ըստ Քեզ գործով Քոյին:
Հալածեցայ, բայց տըժգոհիմ
Ի գործակցաց չարախոհին,
Ջոր թէ կամաւ ժառանգէին
Ջարքայութիւն Քո երկնային:
Բանիւք բազմօք նախատեցին,
Բամբասանօք զկըծեցուցին.

Իննաստիճան այն սանդուղքի
 Նույնիսկ մոտիկ չըգնացի,
 Չազատվեցի հոգով չարից,
 Արքայության դեմ հանցանքից,
 Այլ միշտ հարուստ եմ նրանով,
 Քո բարիքից՝ աղքատ ու սով:
 Սուգը չառավ հոգիս ներքին,
 Ես չողբացի մահն իր ինքնին,
 Որ ըսփոփվեր հոգիս անդին
 Ցընծուն, խընդուն անվամբ Բանի.
 Բայց փուչս այստեղ եմ ուրախանում,
 Ի վնաս անձիս զըվարճանում,
 Որի տեղ վայն ինձ կըտանի,
 Ողբն ու կըրճտումն ատամների:
 Չըխոսեցի ըստ պատվերի
 Հեզ խոսքով հետն ինձպեսների,
 Որ իբր պահող սուրբ Օրենքի
 Վերին երկիրը ժառանգեի:
 Արդար հացի քաղց չըզգացի,
 Ոչ էլ ծարավ եղա Բանի,
 Որ Քո սիրով հագենայի,
 Աստվածայինը՞ ըմպեի:
 Չըխըղճացի ես աղքատին,
 Իմ հույսերի նըմանակին,
 Որ օրը Մեծ դատաստանի
 Խըղճայիր իմ թըշվառ անձին:
 Չըսըրբեցի աղտից չարի
 Իմ անմաքուր սիրտն ինձ հոգին,
 Որ տեսությանդ աստվածային
 Արժան լինեմ, հագած մարմին:
 Ոչ ինձ համար, ոչ օտարի
 Չեղա դերում հաշտարարի,
 Որով, Որդի Հորըդ վերին,
 Լինեմ գործով Քո՝ Քո կողքին:
 Մըմըռալով հալածվեցի
 Ընկերներից չարագործի,
 Որ կամովին ժառանգեի
 Արքայությունը՞ երկնային:
 Շատ խոսքերով նախատեցին,
 Մեղադրանքով ինձ խոցեցին,

ՄԱՏ. Ե, 13

Բայց ոչ ընդ Քո կամ սուտ նոքին,
Այլ արդարեւ ճշմարտէին:
Արդ պաղատիմ, Տէր, լալագին,
Գիրկս արկանեմ Տեառնըդ ոտին.
Թեթեացո զիս ի մարմին
Ի ծանրութեանց մեղաց բեռին,
Զի հնար լիցի հոգւոյս ստորին
Ելից առ Քեզ մըտօք յերկին
Ընդ սանդղաձև բանիւ Քոյին
Գոնէ մասամբք աստիճանին:
Անապական աղդ երկնային,
Զոր յաղեցեր զազգ մարդկային,
Աղ անուանեալ հայցմամբ գընդին,
Զիս յաղեսցես բանիւ Քոյին.
Զանհամութիւնս իմոյ անձին
Համեմեսցես շնորհիւ բանին,
Զի մի անհամ գըտեալ աղին
Արտաքս անկեալ կոխան լիցիմ:
Լոյս ի լուսոյ Հօր միածին,
Լուսով լըցեր զազգ երկրածին.
Եւ զաշակերտս լուսոյ բանիդ
Լոյս ասացեր անուամբ Քոյին.

ՄԱՏ. Ե, 14

ՄԱՏ. Ե, 15

Լուսաւորեա լուսով նոցին
Զանգիտութեան խաւարս անձին,
Թէպէտ և ոչ յաշտանակին,
Այլ իբր ըզճրագ ընդ գրուանին:
Ի Նոր Օրէնըս հրամանին
Հրամայեցեր զայս ըստ կարգին,
Թէ ոք լուծցէ ինքեամբ ըզմին,
Փոքըր կոչի առ արքունին.
Զինչ արասցէ առ այսպիսին
Հոգիս լուծող զամենեսին,
Որ և միոյ թէ քըննիցին,
Չէ կատարող պատուիրանին:
Պահանջեցեր ըզկնի նորին
Առաւելուլ յարդար մասին,
Քան ըզդպրաց Հին Օրինին,
Զաշակերտացըն Մովսիսին.
Ես ոչ միայն չեմ յաւելին,

ՄԱՏ. Ե, 17

Բայց Քո առաջ չէին սըտում,
 Այլ ճըշմարիտն էին ասում:
 Արդ խընդրում եմ, Տեր, լալագին,
 Թող ես կախվեմ Քո ոտքերից,
 Ծանրությունից մեղքի բեռի
 Թեթևացրու ինձ, որպես մարդ,
 Որ իմ ստորին հոգին ելնի
 Թեկուզ մըտքով Քեզ մոտ՝ երկինք:
 Սանդուղքաձև Քո խոսքերով
 Գոնե մեն մի աստիճանով:
 Անապական աղդ երկնային,
 Որ համ տըվիր մարդկանց ազգին,
 Աղ համարված մարդկանց խընդրով,
 Ինձ էլ դարձնես աղ Քո խոսքով,
 Անհամությունը իմ անձի
 Համեմես Դու ձիրքով Բանի,
 Որպեսզի ես, դարձած անհամ,
 Ոտքի տակ ընկած չըմընամ:
 Լույսըդ լույսի Հոր միածին,
 Լույսով լըցրիր ազգն երկրածին.
 Աշակերտներին խոսքիդ լույսի
 Քո անունով լույս կոչեցիր,
 Լուսավորիր լույսով նըրանց
 Անձիս խավարն անգիտության,
 Թեկուզ չլինեմ ես աշտանակ,
 Այլ իբր ճրագ գըրվանի տակ:
 Նոր Օրենքով պատվիրանի
 Հրամայեցիր այս ըստ կարգի,
 Թե մեկը մի կետն է խախտում,
 Փոքր է կոչվում արքունիքում:
 Իսկ ինչ անես դու այսպեսին,
 Ամեն ինչ է խախտում հոգին,
 Որին եթե մեկը քըննի՝
 Կատարող չի պատվիրանի:
 Ապա սկսեցիր պահանջել
 Արդար մասը ավելացնել,
 Քան Հին Ուխտի դրպիրներին՝
 Աշակերտներին Մովսեսի:
 Ես ոչ միայն չեմ հավելել,

ՄԱՏ. Ե, 27-30

ՀՄՄՏ. Ա ԿՈՐ. Զ,
9-10

Այլ և նուազ համեմատին.
Նա և թափուր ամենեին.
Ի Հին և Նոր Կտակարանին:
Զի պարտաւոր հրոյ գեհեներին
Զիս արարի ցասմամբ սըրտին.
Եւ բարկացայ ես ընկերին,
Տարապարտուց շարժեալ յախտին:
Աչօք նայիմ ցանկականին
Ի գեղ դիմաց իգականին.
Ի սիրտս առնում զխոցուած նետին,
Ոչ գիտելով առ իս ձգողին:
Ոչ շատանամ միով խոցին
Ի միանգամ հայեցուածին,
Այլ յօժարիմ բազմագունին,
Մինչ կարեւեր խոցեալ լինիմ,
Եւ այն զի ձայն Քո հրամանին
Միշտ ի յականջս հնչեալ լըսին,
Թէ որ հայի տըռփմամբ ի կին,
Շնացաւ անդէն յիւրում սըրտին:
Ում դատաստանն յայտնի լինին
Յառաքելոյ Քո սուրբ տառին,
Թէ շունք և գողք, որք ի կարգին,
Յարքայութեան Քում արտաքսին:
Բայց զինչ ասեմ ըզսոսկալին,
Ըզսարսափումն իմումս անձին.
Զի թէ աստուստ այնքան տուժին,
Զինչ յանբնականն, որք ախտասցին.
Որով հարեալըս յերկոսին
Ի մահաբեր նետից չարին,
Աղաղակեմ ըստ ախտակրին,
Դիր դեղ հոգւոյս խոցոյս խորին.
Յաչաց մըտաց զախտից փոշին
Մաքրեա՛ զներքին և զարտաքին,
Որով յըստակ տեսից յերկին
Ըզկերպարանս նախատըպին:
Եւ ընդ լըրոյ տըգեղ բանին,
Յունակութիւն լըսարանին
Տըպաւորեա զբան սուրբ տառին
Աստուածախօս Կտակարանին:

Այլև Հինն էլ չեմ պահպանել,
Չեմ հետևում տարին բոլոր
Կտակարանին թե Հին, թե Նոր:
Հուր գեհենին ինձ մատնեցի
Պարտադրաբար ցասմամբ սըրտի,
Ընկերոջ վրա ես բարկացա
Իզուր տեղը, ախտից դըրդված,
Աչքով նայում եմ ցանկալի
Դեմքի գեղին ես կանացի:
Սիրտս պահում խոցող նետին,
Չիմանալով արձակողին:
Չեմ գոհանում ես մի խոցով,
Մի անգամվա հայեցվածով,
Այլ նետում եմ ինձ վար ու վեր,
Թեև խոցված եմ կարևեր,
Մինչդեռ ձայնն է Քո հրամանի
Ականջիս մեջ հընչում ուժգին,
Թե կընոջն ես տարփմամբ նայում,
Շընանում ես դու քո սրտում:
Ով տեղյակ է դատաստանից,
Քո սուրբ տառի առաքյալից,
Թե շուն, թե գող ըստ իր կարգի
Արքայությունից կարտաքսվի:
Էլ ինչ ասեմ ահաբեկված,
Սարսափի մեջ անձըս ընկած,
Ջի շատերն են սրանից տուժում
Անբընական այդ ախտերում,
Նետահարված երկու կողմից,
Չարի մահաբեր նետերից,
Գոռում եմ ես հիվանդագին,
Դեղ դիր հոգուս խոցին ներքին:
Մըտքիս աչքից մաքրիր փոշին
Ախտի ներքին և արտաքին,
Որ երկինքը տեսնեմ հըստակ,
Նախատիպիդ սուրբ կերպարանք:
Ունակության մեջ ականջի,
Որ լըսում է տըգեղ բանի,
Տըպիր բանը Քո սուրբ տառի,
Աստվածախոս Կըտակարանի,

Դիր պահապան շրթանց լեզուին,
 Ոչ բարբառիլ ի վնաս անձին.
 Այլ միշտ խօսիլ կամաւ քոյին
 Ի շնորհ և ի շահըս լըսողին:
 Ձեռաց շնորհեա գործարանին
 Ըզմնացական գործել բարին,
 Ոչ հեշտական վարիլ սովին
 Ի վնասակար շօշափելին.
 Սպանող անձին ըզսիրելին
 Ի յոչ տուժել բոլորովին
 Եւ թէ գըթեալ գայթակղեսցին:
 Տո՛ւր հետևիլ ըստ հրամանին:
 Զոտըն հոգւոյս ուղղեա յերկին,
 Եւ հաստատեա յանշարժ վիմին,
 Զի մի գլորմամբ բոլորս անձին
 Անկման ի հուր առիթ լիցին:
 Բերան բացեալ անդուռն ունիմ,
 Որով բարիս ոչ բարբառիմ,
 Այլ վայրապար դատարկ բանին
 Հետևեցայ վնասակարին:
 Եւ երանի թէ դատարկին,
 Թէ և համար տալ պահանջին,
 Եւ ոչ թունօք մահաբերին
 Սուտ և նենգող չարախոսին:
 Օր ըստ օրէ քում հրամանին
 Լըսեմ ունկամբ մարմնականին,
 Թէ մի երդնուլ ամենևին
 Ոչ յերկրայինս և ոչ յերկին.
 Եւ իմ խըցեալ զականջս անձին
 Ոչ տամ տեղի և մուտ բանին,
 Այլ հակառակ բերիմ նըմին
 Եւ անհնազանդ պատուիրանին,
 Զի ոչ միայն յաթոռ մեծին
 Եւ ի ստորև պատուանդանին,
 Այլ որ նըստիսդ յերկնից երկին,
 Եւ էակից Հայր և Հոգին,
 Զոր ոչ յոգւոյս բըղխէ Հոգին,
 Այլ է ազդումըն բանսարկուն.
 Զ' ի քէն այոն է ճըշմարտին,

Դիր պահապան շըրթին լեզվի,
 Որ չըխոսի ի վնաս անձի,
 Այլ միշտ խոսի ըստ Քո կամքի,
 Ի շնորհ և ի շահ լըսողի:
 Լըսողությանն իմ շընորհիր
 Մընացածում գործել բարի,
 Եվ ոչ լըսել ձայնը ունայն,
 Վընասակար և նյութական,
 Որ անձն է սպանում սիրելի,
 Թող չըտուժեմ ամենևին:
 Թե գայթելով գայթակըղվեմ,
 Պատվիրանիդ թող հետևեմ:
 Հոգուս ոտքը ուղղիր երկինք
 Եվ հաստատիր անշարժ վեմին,
 Որ հըրի մեջ ամբողջ անձի
 Անկման պատճառը չըլինի:
 Անդուռ բերանըս եմ բացում,
 Որով բարին չեմ բարբառում,
 Այլ վայրենի, դատարկ խոսում,
 Հանցավորին եմ հետևում,
 Որից Աստված տա՝ ազատվեմ.
 Թեկուզ կանգնեմ պատասխանի,
 Բայց ոչ թույնով մահաբերի,
 Սուտ և նենգող չարախոսի,
 Այլ հրամանին Քո օրական
 Լըսեմ ականջով մարմնական,
 Թե մի երդվիր ամենևին
 Ոչ երկրով, ոչ էլ երկընքով,
 Իսկ ես խըցած ունկն իմ անձի
 Տեղ չեմ թողնում Աստծո խոսքի,
 Այլ՝ հակառակն անում նըրա,
 Չեմ լըսում ոչ մի պատվիրան,
 Եվ ոչ միայն մեծի գահին,
 Այլև ստորին պատվանդանին,
 Ուր նըստած ես երկնից երկինք,
 Քեզ էակից Հայրն ու Հոգին,
 Որ հոգուցս չի բըխում Հոգին,
 Այլ՝ ազդումը բանսարկուի,
 Քեզնից է այոն ճըշմարիտ,

ՏԵՄ ՅՈՎԷ. Ը, 44

ՄԼԼ. Գ, 4-5

ՅՈՎԷ. Ը, 44

ՄԱՏ. Ե, 39-40

Եւ ոչն ի բաց հրաժարելին,
Իսկ աւելին քան զայն՝ չարին
Ի սկըզբանէ մարդասպանին.
Ջորս ի յիւրոց անտի խօսին,
Որպէս յառաջ ի ձեռն օձին:
Բայց որ ետուր գործի բանին
Ջմիտս և զլեզու՝ զշունչ օդային,
Բայց ըզբերանս Հոգւով Քոյին,
Լից օրհնութեամբ հոգւորին,
Խօսիլ յՕրէնս աստուածային,
ՅԱւետարանս Նորոյ Կտակին,
Յիմաստութիւն տեսականին
Եւ ի խորհուրդ գործնականին:
Հեռի արա զբան հերձուածին,
Ջհայիոյութիւնն աններելին,
Եւ ըզտըրտունջ ընդ բամբասին,
Ըզքըրթմընջիւնն ընդ շոգմոգին.
Ջխաբէութիւնն առ ընկերին
Եւ զմատնութիւն նենգաւորին.
Ջերդմանըն բան երդմնահարին,
Ըզսուտ խօիլն, որ է չարին:
Ջգըրգըռութիւն կըռուասիրին
Իբրև ըզշունս առ կերակրին.
Որք անհեթեթըս բարբառին,
Ի թըշնամանս միմեանց բերին.
Ըզծաղրածու խեղկատակին
Եւ զախտաշարժ բանըս նոցին.
Ջանլուռ բերան բազմախօսին
Եւ ըզսնապարծ բան յիմարին.
Ըզշատախօս դիւականին,
Եւ զղօղանջիւն դիմագրաւին.
Եւ զհամօրէն հոյլըս բանին,
Որ յետ խօսիցըն զըղջասցին:
Եւ տո՛ւր ինձ բան, Բանդ ի մարմին,
Ի՛միշտ խօսիլ բանիւ Քոյին,
Ի շնորհըս տալ իմ լըսողին
Ի շինութիւն քակտեալ անձին:
Ոչ մատուցի հարկանողին
Յետ աջ ծնօտին զկողմն ահեկին.

Ինչպես և ոչը մերժելի,
Մինչ տարված եմ խոսքով չարի՝
Ի սկզբանե մարդասպանի,
Որ իրենն է միայն ասում,
Ինչպես առաջ օձն էր խոսում:
Բայց տըվեցիր շընորիք խոսքի,
Միտք և լեզու՝ շունչ օդային,
Բաց բերանըս Դու Քո Հոգով,
Լըցրու օրհնությամբ հոգևոր,
Ասել Օրենքն աստվածային,
Ավետարանով Նոր Ուխտի,
Իմաստությամբ տեսականի
Եվ խորհուրդով գործնականի:
Հեռացրու խոսքն հերձվածողի,
Հայհոյությունն աններելի,
Բամբասողի հետ տըրտընջալն
Ու դըժգոհի հետ քըրթմընջալն,
Ընկերոջ դեմ խաբեությունն
Ու նենգավորի մատնություն,
Երդման խոսքը այն խախտողի,
Սուտ խոսքը, որ գործն է չարի,
Բորբոքումը կըռվասերի,
Հանց շներ մոտը կերակուրի,
Որ բարբառում են անհեթեթ,
Թըշնամանում են միմյանց հետ,
Ծաղրուծանակը խեղկատակի
Եվ ախտաբեր նըրա խոսքի,
Անլուռ բերանը բազմախոս,
Սնապարծ խոսքը հիմարի
Եվ շատախոս սատանայի
Եվ ղողանջյունը հանդուգնի,
Եվ խոսքերը բազմապիսի,
Որից հետո զըղջան պիտի:
Տուր խոսքը Քո, Բան մարմնացած,
Որ միշտ խոսեմ բանով կենաց:
Շընորհներ տամ ինձ լըսողին,
Եվ շինություն քանդված անձին:
Չըմոտեցրի ապտակողին
Աջից հետո ձախ կողմն այտի,

Եւ ոչ գնացի ընդ վարողին
Տարապարհակ մըղոն կըրկին:
Ոչ սիրեցի ըզթըշնամին
Եւ ոչ ցուցի գութ ատողին.
Եւ ոչ ետու փոխ աղքատին,
Որոց փոխան տալ ոչ ունին:
Այլ ատեցի ըզսիրելին,
Չար հատուցի բարերարին:
Սիրեմ շրթամբք շարժմամբ լեզւին
Նըման գոլով նենգաւորին:

ՄԱՏ. Զ, 1-4

• Չըզգուշացայ Քոյոյ բանին
Յողորմութիւն տալ աղքատին,
Այլ ծախեցի զնըւազ չընչին
• Ընդ մարդկայնոցըս գովեստին.
Զի ոչ միայն ահեակ ձեռին,
Որ են կողմանք հակառակին,
Այլ և փողոյ նըման ձայնին
Հըռչակեցի զոչ ինչ բարին:

ՄԱՏ. Զ

Ըստ աղօթից պատուիրանին
Չմըտի մըտօք ի տուն սըրտին
Եւ ոչ յանկեան հրապարակին
Գոնէ ունիլ վարձ մարդկային.
Այլ հեղգացայ ես յերկոսին
Առ կերպարանն և ճըշմարտին.
Զի ծուլութիւնս յաղթեաց յուսին
Երկրաւորիս և երկնային:
Արդ ըզբնութեամբ Քո Հայր յերկին,
Զոր մեզ ետուր շնորհիւ Քոյին,
Տուր ինձ կարդալ բոլորովին
Ի սուրբ սըրտէ զանուն նորին:
Արքայութիւն տիրականին
Գայցե տիրել իմումս անձին.
Եւ յերկրաւորս առ իս լըցցին
Կամըք նորա որպէս յերկին:
Զհաց առօրեայ և զմիշտ էին՝
Զմարմնոյս դարմանն և ըզբարին,
Տացէ քառաւ կարօտս անձին
Զիմանալին և զըզգալին:
Թողցէ զյանցանս իմում պարտին,

Չըգնացի վարողի հետ
 Որպես պարիակ երկու մըղոն,
 Չըսիրեցի իմ թըշնամուն,
 Չըգըթացի ատող մարդուն
 Եվ աղքատին փոխ չըտըվի,
 Որ փոխելու ոչինչ չունի,
 Այլ ատեցի ինձ սիրողին,
 Չար հատուցի բարերարին:
 Սիրում եմ ես տալ իմ լեզվին,
 Նըմանվելով նենգավորին:
 Ուշ չըդըրի ես Քո խոսքին՝
 Ողորմություն տալ աղքատին,
 Այլ ծախվեցի գընով չընչին
 Տարբեր մարդկանց գովեստներին,
 Եվ ոչ միայն ձեռքով ահյակ
 Կանգնեցի կողմը հակառակ,
 Այլև ձայնով, նըման փողի,
 Չեմ հըռչակել խոսքը բարի:
 Պատվիրանի աղոթքներով
 Սըրտի տուն չըմըտա մըտքով,
 Հրապարակի անկյունում
 Մարդկային վարձ էլ չեմ առնում,
 Այլ ծուլացա երկու դեպքում՝
 Ճըշմարտի մեջ, թե կեղծիքում:
 Զի ծուլությունը ինձ հաղթեց
 Երկրի, թե երկընքի հարցում:
 Արդ բընությամբ քո, Հայր վերին,
 Որ մեզ տըրվեց քո շընորհիվ,
 Տուր ինձ կարդալ ողջանըվեր
 Նըրա անունը սուրբ սըրտով,
 Արքայությունը տիրական
 Թող գա՝ տիրի և իմ անձին,
 Երկրավորիս հոգին լըցնի
 Կամքով նըրա, հանց երկընքում:
 Հացն առօրյա, աստվածային
 Մարմնիս դարմանն է և բարին,
 Թող հագեցնի կարոտս անձի՝
 Մըտավորի, զգալիի,
 Թողություն տա հանցանքներիս,

ԱՐՈՒՍԵԱԿ — ՆԵԱ-
ՆԱԿՈՒՄ Է ՆԱԵՎ
ՍԱՏԱՆԱ, ԼՅՈՒՅԻ-
ՖԵՐ

ՄԱՏ. Զ, 24

ՄԱՏ. Զ, 34

Որպէս և ես պարտապանին.
Կամ մանաւանդ թէ զերկոսին
Թողուլ տացէ, զի ինձ թողցին:
Եւ մի տացէ թոյլ փորձողին
Փորձել ըզծոյլս որպէս զարին,
Այլ պահեսցէ ի սրոյ նորին,
Ինքն մարտիցէ ընդ դէմ չարին:
Ոչ ճընշեցի պահօք զմարմին,
Գոնէ հանգոյն կեղծաւորին.
Եւ ոչ Հոգւովն օծի զհոգիս
Իւղով լուսոյ պատուիրանին:
Ոչ լըւացի զմիտըս խըղճին,
Որ ի յերեսս օրինակին.
Այլ պարպատմամբ որովայնին
Լուծի զկանոն սուրբ պահողին:
Աղօտ լուսոյ առօրէին
Ճըրագ մարմնոյ աչքըս մըթին.
Իսկ աչք հոգւոյս բանականին,
Միտքըս նըսեմ խաւարային:
Արդ եթէ զլոյս պատկեր Քոյին
Մեղօք փոխեմ գիշերային:
Խաւարն իրքան յիս զօրացին
Անկեալն յերկնից Արուսեկին:
Այլ աղաչեմ զլոյսդ երկնային
Զփառաց ծագումնըդ հայրենին,
Զպատրոյկ մըտաց հոգոյս ճրագին
Դարձեալ վառեա լուսով Քոյին:
Երկուց տերանց, որք ներհակին,
Ծառայեի գործովք կըրկին.
Կերպարանօք իսկականին
Եւ ճըշմարտիւ խաբեբային:
Ի սէր ժըխտող մամօնային
Զիս կապեցի կամաւ յախտին,
Եւ զՔոյդ լուծի առողջային
Ըզկապ սիրոյ պատուիրանին:
Պատուիրեցեր չհոգալ զվաղուին
Ըզկերակուր և զըմպելին,
Զի պատրաստեալ ի Քէն լինին,
Ըստ ագռաւուցն որ կերակրին:

Որպես ես այն պարտապանին.
 Կամ մանավանդ երկուսն էլ թող
 Ներվեն, որ ես առնեմ ներում,
 Եվ փորձողին թույլ չըտըրվի՝
 Փորձել ծուլիս, իբրև քաջի,
 Այլ թող պահի նըրա սըրից
 Եվ մարտընչի ընդդեմ չարի:
 Պահքով մարմինըս չեմ ճընշել
 Գոնե հանգույն կեղծավորի,
 Հոգով հոգին իմ չեմ օծել
 Յուզով լույսի պատվիրանի,
 Չըլըվացի միտքըս խըղճի,
 Օրինակով երեսների,
 Այլ որովայնըս լըցրեցի,
 Պահքի կանոնը քանդեցի:
 Ամենօրյա աղոտ լույսից
 Մարմնի ճըրագ աչքս է մըթնել,
 Իսկ հոգուս աչքը բանականի
 Միտքս է նըսեմ, խավարային:
 Արդ եթե լույս պատկերը Քո
 Փոխում եմ գիշերվա մեղքով,
 Խավարն ինչքան կըզորանա
 Երկնից ընկած Արուսյակից:
 Արդ խընդրում եմ լույսդ երկնային,
 Փառքի ծագումըդ հայրական,
 Մըտքի պատրույգն հոգուս ճրագի
 Դարձյալ լույսով Քո թող վառվի:
 Երկու տիրոջ համար ներհակ
 Ծառայեցի երկու տեսակ,
 Մեկ իսկական կերպարանքով,
 Մեկ էլ խաբեբայի տեսքով,
 Հանուն ժըխտող մամոնայի
 Կապվեցի իմ կամքով ախտի,
 Կապն էլ սիրո պատվիրանի,
 Որ հիմնել ես, ես քանդեցի:
 Պատվիրեցիր չհոգալ վաղվա
 Ըմպելիքն ու կերակուրը,
 Որ դու ինքըդ ես պատրաստում,
 Այդպես հավքերն են կերակրվում:

ՄԱՏ. Է, 3-5
ՂՈՒ. Զ, 41-42

ՄԱՏ. Է, 6

ՄԱՏ. ԻԵ, 6

ՄԱՏ. Է, 13-14

Չհաւատացի խոստման բանին
Եւ ոչ տեսլեամբն շուշանին,
Այլ ծիւրեցայ հոգօք նոցին
Եւ մաշեցի զկեանս ընդ նոսին:
Ամաց յառաջ ժամանակաւ
Ամբարեցի զնիւթ երկրային,
Որպէս անմահ մահկանացուն
Եւ անվախճան առօրէին.
Եւ չխընդրեցի զարքայութիւն
Ըստ հայրօրէն բարւոյ խրատին,
Զի և տըւեալըք լինէին
Ինձ հարկաւորքն և աւելին:
Մեղօք խաւար տեսարանին
Ոչ նըկատեմ յիս գերանին.
Սրատես լինիմ յայլում շիւղին,
Նըման գոլով կեղծաւորին:
Ըզսըրբութիւն աւազանին
Եւ զմարգարիտ Քոյոյ շնորհին,
Շանց և խոզից նըմանողին
Կամաւ ետու պըղծասիրին:
Բայց արդ խընդրեմ զոր ոչ ունիմ,
Տո՛ւր ինձ, իմ յոյս, ըզխընդրելին.
Հայցեմ ի Քէն, զոր կորուսի,
Արա՛ գտանել լուսով ճրագին:
Բաղխեմ ըզդուռնըդ երկնային
Նախ քան զփակելն ընդ դէմ հընգին.
Զողորմութեան դուռըդ բաց ինձ,
Մինչ դեռ փակեալ չէ ճըշմարտին:
Ընդ պողոտայն չոքայ ստորին,
Լայն և արձակ ճանապարհին,
Ի կորըստեան յօթեանին՝
Յորում բազումք հետևեցին,
Ուղղեա՛ զոտս իմ յանձուկ շաւղին,
Թեթև արա զմեղաց բեռին,
Զի կարացից ընդ սակաւին
Թեթև թըռչիլ ամպով յերկին:
Մոյ՛ծ զիս ընդ Քեզ Դուռնըդ վերին,
Ածցես առ Հայր Քո երկնային
Ճանապարհաւ նեղ և նըրբին

Չհավատացի խոստման բանի,
 Ոչ էլ տեսիլքին շուշանի,
 Նըրանց հոգսով ես հյուծվեցի,
 Նըրանց հետ կյանքըս մաշեցի,
 Ամբողջ կյանքիս տարիներին
 Երկրային նյութ ամբարեցի,
 Իբր անմահ է մահկանացուն
 Եվ առօրյան՝ հավերժական:
 Արքայություն չըխընդրեցի
 Ըստ հայրական՝ բարի խրատի,
 Զի տըրվածներն են լիուլի
 Ինձ բավարար և ավելի:
 Մեղքով խավարած աչքերով
 Չեմ տեսնում գերանն իմ աչքի,
 Կեղծավորի նըմանվելով՝
 Շյուղն եմ տեսնում ես ուրիշի:
 Սըրբությունը ավազանի,
 Մարգարիտը Քո շընորհի
 Շըների ու խոզերի պես
 Ես տըվեցի պըղծասերին:
 Բայց արդ խընդրում եմ՝ ինչ չունեմ,
 Հույս իմ, տո՛ւր՝ ինչ ես Քեզ խընդրեմ,
 Այն եմ հայցում, ինչ կորցըրի,
 Գոնե գըտնեմ լույսով ճրագի,
 Բախում եմ դուռըդ երկնային
 Մինչև փակես ընդդեմ հինգի,
 Ողորմության դուռը ինձ բաց,
 Մինչ ճշմարիտը չի փակված:
 Լայն և արձակ ճանապարհին
 Պողոտան անցա ստորին,
 Դեպ օթևանը կորըստյան,
 Որին շատերն հետևեցին:
 Ոտքըս ուղղիր շավիղը նեղ,
 Թեթևացրու բեռը մեղքիս,
 Որ քըչերի հետ կարենամ
 Թեթև թըռչել ամպով երկինք:
 Քեզ հետ տար ինձ դուռը վերին,
 Տար դեպի Հայրը երկնային
 Ճանապարհով նեղ ու նըրբին,

Մատ. Ե, 45

Ուղիղ վարուք աստուածային:

Այլ որ չարեաց ապաշնորհին
Եւ արդարոց, որք ի բարին,

Տաս հաւասար ցօղ անձրեւին
Եւ ըզծագման լոյս արեւին,

Ինձ՝ որ մեղօք մեռեալ չարին
Եւ ապաշնորհ առ Քո բարին՝

Յօղեա ըզցօղ շնորհաց Քոյին,
Եւ ըզծագումն իմանալին:

Զեկեալս առ Քեզ ըստ հաւատին
Եւ ըզլըսող կենաց բանին

Շինել շնորհեա՛ ըստ արժանին
Ի վերայ Քո անշարժ վիմին.

Զի ի շընչել հողմոյ չարին

Եւ ի յառնել գետոց փորձին,

Տանըս հիմունք մի շարժեսցին

Ըստ յիմարին, որ յաւազին:

Մատ. Ը, 1-4

Մատ. Ա, 40-43

Ասա և ինձ ըստ բորոտին

Եւ հաւատով մերձեցողին,

Կամիմ՝ սրբեաց բոլորովին

Եւ մաքրեցի՞ք յաղտոյ չարին:

Զինուորեցայ կայսեր ստորին,

Որպէս և պետըն հարիւրին.

Բարբառեցայց ես ընդ նըմին

Զաղերսական բանըս նորին.

Չեմ արժանի թէ ընդ յարկաւ

Մըտցես ընդ յիմըս տաճարին.

Այլ հրամայեա՛, Բանըդ, բանիւ,

Զախտ իմ մաքրեա ընդ ծառային:

Տագնապեցայ ջերմամբ ախտին

Պոռնըկական զազրագունին,

Եւ յանկողինըս գարշելին

Մեղկեալ անկայ անկանգնելին:

Ընդ զոքանչի Սիմոն վիմին

Զիս յարուցես, աջ հըզօրին,

Զի պաշտեցից ես ընդ նըմին

Զկենդանատուդ իմոյ անձին:

ՄԱՏ. Ը, 14-15

ՄԱՏ. Ա, 29-31

ՅՈՒ Դ, 7-42

Աղբիւր կենաց, ջուր խընդրեցեր

Սամարուհւոյն ի ծարաւին

Եւ խոստացար ջուր կենդանին

Ուղիղ վարքով աստվածային:
 Դու, որ անշնորհք չարերին,
 Բարիով լի արդարներին
 Հավասար ցողն ես անձրևի
 Բաշխում և լույսըն արևի,
 Ինձ էլ՝ մեղքով մեռած չարի
 Եվ ապերախտ դեպ Քո բարին,
 Ցողիր ցողը Քո շնորհի
 Եվ ծագումը բանականի:
 Քեզ մոտ եկել եմ հավատով
 Կենացըդ խոսքը լըսելով:
 Ըստ իմ չափի թող կառուցեմ
 Վեմի վըրա Քո անսասան,
 Որ հողմերից չարի շնչի
 Եվ գետերի բարձրանալուց
 Տանըս հիմքերն անշարժ մընան,
 Ոչ թե տան պես այն հիմարի,
 Որ կանգնեցրեց ավազուտում:
 Ասա ինձ էլ, հանց բորոտին
 Եվ հավատով Քեզ դիպչողին,
 Կուգեմ՝ սըրբվես ամբողջովին
 Եվ մաքըրվես աղտից չարի:
 Զինվոր եմ կայսեր ստորին,
 Ինչպես և պետը հարյուրի,
 Թող բարբառեմ նըրա հետ ես
 Աղերսական խոսքեր նույնպես:
 Արժանի չեմ, որ Դու, արդար,
 Ինձպեսի հետ մըտնես տաճար.
 Այլ հրամայիր, Բանըդ, խոսքով,
 Ախտն իմ մաքրիր ծառայի հետ:
 Տըկար եմ ես տենդով ախտի
 Պոռնըկական հույժ զազրելի
 Եվ անկողնուս մեջ գարշելի
 Նըվաղ ընկա անկանգնելի:
 Զոքանչի հետ Սիմոն Վեմի
 Ինձ կանգնեցրու հըզոր աջով,
 Որ նըրա հետ ես էլ պաշտեմ
 Կյանք տըվողիդ և իմ անձի:
 Աղբյուր կենաց, ջուր խընդրեցիր
 Սամարուհուց պապակ ժամին,
 Եվ անցավոր ջըրի տեղակ

ՅՈՎ. Ե, 1-13	Փոխանակել յանցաւորին. Շնորհեաւ և ինձ, կենաց աղբիւր, Ըզիողնոր սուրբ ըմպելին, Գետահետեալ յորովայնէ Զառատաբուղի շնորհաց հոգին: Ընդ բազմամեայ լուծեալ անձին Պրոպատիկէ յաւազանին, Յորում և ես զոք ոչ ունիմ, Զի զիս արկցէ մինչ յուզեսցին, Ասա բառնալ իմոյ մահճին, Այս է մարմնոյս թանձրագունին, Ոչ մեղանչել դարձեալ կըրկին Յետ ողջութեանն ըստ հրամանին:
ՄԱՏ. Ը, 23-27	Որ ի խռովիլ ալեաց ծովին
ՄԱՏ. Դ, 33-40	Եւ յընկըղմել բարձեալ նաւին, Դու սաստեցեր և լըռեցին, Ալիք ծովուն հանդարտեցին, Տուր և ինձ ձեռն ըստ Պետրոսին
ՄԱՏ. ԺԴ, 31	Վերաբերել յալեաց չարին, Զի մի մեղաց շարժեալ ալին Հեղձուցանէ զիս ի նըմին: Ընդ դիւատանջըս մուկեցին Ի գերեզմանսըն բնակողին Տանջիմ և ես յոյժ ցաւագին Ի խորհըրդոց, որ չերևին. Սաստեա և իմ չարադիւին, Որպէս և յայն ժամ առ նոսին, Եւ անդընդոց մատնեա խորին, Որպէս ըզխոզս երամակին:
ՄԱՏ. Ը, 28-34	Որ զանդամօք լուծեալ մարմին
ՂՈՒ. Թ, 26-40	Ի գերեզմանսըն բնակողին
ՄԱՏ. Թ, 1-8	Տանջիմ և ես յոյժ ցաւագին Ի խորհըրդոց, որ չերևին. Սաստեա և իմ չարադիւին, Որպէս և յայն ժամ առ նոսին, Եւ անդընդոց մատնեա խորին, Որպէս ըզխոզս երամակին: Որ զանդամօք լուծեալ մարմին Կարծրացուցեր Հոգւով բանին, Շնորհեա և ինձ լըսել ձայնին, Թէ մեղըք Քո թողեալ լիցին:
ՄԱՏ. Թ, 18-26	Իշխան մըտօք ընդ Յայրոսին
ՄԱՏ. Ե, 22-43	Բուռըն հարից Տեառնըդ ոտին
ՂՈՒ. Ը, 41-57	Վասըն դըստեր մեռեալս անձին Ի տուն մարմնոյս մահաբերին. Խոնարհեսցիս յիս ընդ նըմին, Դադարեցն զձայն կականին. Կալ ըզձեռաց բանականին,

Խոստացար ջուրը կենդանի.
 Շնորհիր և ինձ, կենաց աղբյուր,
 Ըմպելիքը սուրբ, հոգևոր,
 Ներսըս գետի պես ողողի
 Առատաբուխ շնորհքի Հոգին:
 Պրոբատիկե ավազանում
 Անդամալույծի հետ բազմամյա
 Մի մարդ չունեմ, որ ինձ գրցի
 Ավազանը, երբ ջուրն հուզվի:
 Ասա՝ մահիճը իմ վերցնեմ,
 Այսինքն մարմինըս թանձրագույն,
 Առողջացած ըստ հրամանի՝
 Չըմեղանչեմ դարձյալ, կըրկին:
 Երբ ծովն սկսեց ալեկոծվել,
 Իսկ բարձած նավըն՝ ընկըղմվել,
 Դու սաստեցիր, և լըռեցին,
 Ալիքները հանդարտվեցին,
 Տուր ձեռքըդ ինձ, հանց Պետրոսին,
 Մատնըված չար ալիքներին,
 Որ ալիքն իմ մեղքից ծընված
 Խորքն իր չըտանի ինձ հանկարծ:
 Գերեզմանաբընակ, ահեղ
 Դիվատանջների պես խելահեղ
 Տանջվում եմ ես հույժ ցավագին
 Չերևացող խորհուրդներից.
 Սաստի՛ր իմ մեջ էլ չար դևին,
 Հանց նըրանց մեջ մի ժամանակ,
 Անդունդներին մատնիր խորին,
 Ինչպես խոզերի երամակ,
 Որ մարմինն այս անդամալույծ
 Կարծրանա Քո հոգով հիմա:
 Շնորհիր ինձ էլ լըսել ձայնին,
 Թե ներում կա քո մեղքերին:
 Իշխան մըտքի, Հայրոսի հետ
 Տիրոջըդ ոտքը թող գըրկեմ
 Հանուն դըստեր մեռյալ անձիս,
 Տանը մահաբեր մարմընիս.
 Ինձ էլ հակվիր, ինչպես նըրան,
 Որ դադարեն լաց ու կական,
 Բըռնիր ձեռքը բանականի,

ՄԱՏ. Ե, 25-34
ՂՈՒ. Ը, 43-48

ՄԱՏ. ԺԱ, 5

ԵՍ. ԼԵ, 6

ՄԱՏ. Թ, 32-34
ՄԱՏ. Է, 32-37

ՄԱՏ. ԺԲ, 10-14
ՄԱՏ. Գ, 1...
ՂՈՒ. Զ, 6...

ՂՈՒ. Է, 11-17

ՂՈՒ. Է, 37-50

Դարձն այսրէն յիս ըզհոգին
Եւ ընդ միւսոյ ախտաւորին,
Ի քղանցըս Տեառնըդ հըպողին,
Մաքրեա՛ն զհոսումըն վըտակին
Յարեան մեղաց զազրագունին:
Յոյժ կաղացայ պատուիրանին
Եւ կուրացայ լուսով բանին,
Կանգնեա և զիս, Տէր, ընդ կաղին
Եւ լոյս ծագեա ինձ ըստ կուրին,
Զի վազեցից իբր եղջերին
Ըստ կանխասաց մարգարէին
Եւ զարուսեակդ առաւօտին
Տեսից ի փառըս հայրենին:
Ես համրացայ բարեաց բանին,
Որպէս բերանն այսահարին,
Նըմանելով խուլ և համրին
Եւ ի դիւաց խըցեալ խըլին.
Ընդարձակեա՛ն զկապըս լեզուին,
Բարբառեցո՛ն ինձ ըզբարին
Եւ խից զականջս ընդ դէմ օձին,
Զի մի լըւայց ըստ եւային:
Որ գօսացեալ գործնականին
Եւ չորացեալ յախտէ ձեռին,
Ձայն տիրական Քո հրամանին
Ի զգայութիւն փոխարկեցին,
Հընչեա՛ն յիմում մեռեալ մասին
Կենդանարար ձայնիւ Քոյին,
Զի կարկամեալս անհընարին
Ի գործ բարւոյ արձակեցին:
Այրի հոգիս լայ ընդ այրին,
Իբր ի Նային մեռեալ զորդին.
Գըթա՛ն և յիս, Տէր, ընդ նըմին,
Արժանացո կենաց ձայնին:
Եւ ընդ կընոջ մեղաւորին
Բռտըն հարից կենացդ ոտին,
Տո՛ւր համբուրել ինձ ընդ նըմին
Որպէս և Նա սիրով սըրտին,
Բըղխել աղբերս արտասուելին,
Լըսել ըզձայնդ աստուծային,
Հաւատըք քո զքեզ կնեցուցին,

Նորից դարձրու և ինձ Հոգին,
 Եվ ախտավորի հետ մյուս,
 Որ փեշիդ հըպվեց լիափույս,
 Մաքրիր հոսումը վըտակի
 Արյան զազրագույն մեղքերի:
 Պատվիրանում հույժ կաղ դարձա,
 Բանիդ լույսից ես կուրացա,
 Կանգնեցրու, Տեր, կաղի հետ ինձ,
 Լույս շնորհիր, ինչպես կույրին,
 Որ ես վազեմ հանց եղջերու,
 Ըստ կանխասաց մարգարեի,
 Եվ Արուսյակդ առավոտի
 Տեսնեմ փառքի մեջ հայրենի:
 Բարի խոսքից ես համրացա,
 Ինչպես բերանն այսահարի,
 Նըմանվելով խուլուհամրին
 Եվ դևերից խլացածին:
 Բացիր կապերըն իմ լեզվի,
 Բարբառիր ինձ համար բարին,
 Խըցիր ականջըս օձին ընդդեմ,
 Որ եվայի պես չըլըսեմ,
 Որ գործնական կյանքից ընկա,
 Ախտի ձեռքից որ չորացա:
 Հրամանիդ ձայնը տիրական
 Փոխարկվեց զուտ զգայության,
 Եվ իմ մեռյալ մասի համար
 Հընչեցրու ձայնըդ կենարար,
 Զի կարկամած ամողջապես
 Բարի գործեր ինչպես գործես:
 Հոգիս այրի այրիի պես
 Որդու մահն է ողբում ասես,
 Ինձ էլ գըթա նրա հետ, Տեր,
 Թող լըսեմ ձայնըդ կենսաբեր,
 Եվ մեղավոր կընոջ հետ ես
 Թող գըրկեմ ոտքըդ նըրա պես,
 Եվ համբուրեմ քըղանցքը Քո,
 Ինչպես և նա, սիրող սըրտով,
 Թող բըխի ակն արցունքների,
 Լըսելով ձայնդ աստվածային.
 Քեզ ապրեցրեց հավատը Քո,

ՄԱՏ. ԺԸ, 6-11

Գընա՛ յանքոյթ խաղաղութիւն:
Կաւով մարմնոյս լըպըրծողին
Գըթեաց ընկէց զիս թըշնամին
Անկմամբ իմով գայթակղեցին,
Որք փոքր ոգիք յիմաստս էին,
Որ ինձ պատժոց գերագունին
Քան զիմ յանցանս առիթ լինին,
Զպարանոցէս ծանր արձանին
Անկմամբ ի ծովըն գեհենին.
Այլ, որ հընարդ ես անհնարից,
Կանգնեա՛ և զիս այժմ ի յոտին,
Զի որք գթեալք վասն իմ կանգնին
Եւ որք կանգունքն են՝ գոհացին:

ՄԱՏ. ԺԳ, 24...

Յագարակի թըշուառս անձին,
Յոր ցանեցեր սերմն ըզբարին,
Ի քուն լինիլ հիգոյս հոգին,
Յանեաց զորոմըն թըշնամին:
Որք նախ հընձոց ժամանակին
Քաղեալ յինէն ի բաց դիցին,
Զի մի զցորեանն առցես շնորհին,
Զորոմըն տաս հրոյ գեհենին:
Յոյժ կարծրացայ ըստ ապառաժին,
Եղէ նըման ճանապարհին.

ՄԱՏ. ԺԳ, 3-9

Փուշք աշխարհի զիս հեղձուցին
Եւ անպըտուղ գանձնըս արարին.
Այլ՝ սերմանող՝ Տէր՝ ըզբարին,
Յիս աճեցո ըզբոյս բանին.
Զի տաց պըտուղ միոյ փոխան
Հարիւր, վաթսուն կամ զերեսնին:
Ոչ ծախեցի զդիւր վատնելին
Ընդ գիւտ գանձի ագարակին,
Զոր գողացաւ իմ թըշնամին
Եւ ետ փոխան ըզկապտելին:
Ըզթեզ, որ գանձդ ես երկնային,
Մաղթեմ սըրտիւ բոլորովին.

ՄԱՏ. ԺԳ, 44

Տո՛ւր ինձ իմաստ գանձել յերկին
Եւ անդր ունել զխորհուրդ սըրտին.
Որ ի գողոյն գիշերային
Գաղտնի ական ոչ հատանին,
Այլ զգուշութեամբ ամրապահին

Գընա հանգիստ, խաղաղ հոգով:
 Կավե մարմնով սայթաքողիս
 Զարկեց, գըցեց ինձ թըշնամին,
 Իմ անկումով սայթաքեցին
 Փոքրոգիներն Աստծու ճամփին,
 Եվ արժեմ ես շատ մեծ պատժի,
 Քան առիթն իմ հանցանքների,
 Պարանոցիս՝ ծանրը քարի,
 Որ ընկնեմ ծովը գեհենի:
 Դու, որ հնարն ես անհընարի,
 Կանգնեցրու ինձ այժըմ ոտքի,
 Ինձնով ընկածները կանգնեն,
 Իսկ կանգունները գոհ լինեն:
 Արտի մեջ իմ թըշվառ անձի,
 Ուր ցանեցիր սերմը բարի,
 Քուն մըտավ իմ թըշվառ հոգին,
 Ցանեց որոմն իր թըշնամին,
 Որ մինչ ժամանակը հընձի
 Թող քաղհանվեն, նետվեն մեկդի,
 Որ չառնես շնորհը ցորենի,
 Որոմը տաս հուր գեհենին:
 Ապառաժի պես կարծրացա,
 Ճանապարհի նըման եղա,
 Աշխարհի փուշը ինձ խեղդեց
 Եվ անպըտուղ անձըս դարձրեց,
 Ո՛վ սերմանող Տերըդ բարի,
 Ինձ աճեցրու հանց բույս Բանի,
 Որ տամ պըտուղ մեկի փոխան
 Հարյուր, վաթսուն կամ երեսուն:
 Չըծախսեցի հեշտ վատնելին՝
 Առնելով գանձն իմ արտերի,
 Որ գողացավ իմ թըշնամին,
 Տեղը տըվեց կողոպտելին:
 Քեզ, որ գանձըդ ես երկնային,
 Մաղթում եմ ես ամբողջ սըրտով,
 Թող երկընքում իմաստ գանձեմ,
 Այնտեղ սըրտումս խորհըրդածեմ,
 Որ գողերը գիշերային
 Չըհանեն այն մուտքով գաղտնի,
 Այլ խընամքով այն պահպանվի,

ՄԱՏ. ԺԳ, 45-46

Ըստ Քոյ լուսոյ պատուիրանին:
Ոչ ի խընդիր Քո մարգարտին
Ելի նըման վաճառողին,
Եւ ոչ փոխան անփոխանին
Ետու ըզսէր անցաւորին.
Չվաճառեցի ըստ հրամանին
Ըզցանկութիւն նիւթականին
Առ ի ստացումըն մեծագնին
Եւ ցողածին լուսաբերին:
Մարգարտօրէն ծընունդ Կուսին
Աստուած և մարդ մի երկոքին,
Տո՛ւր ինձ սիրոյդ աստուածային
Լինիլ խընդրող խանդակաթին.
Բայց զառագաստ փափագողին,
Մո՛ւտ ի սենեակ տարփմամբ սրտին.

ՄԱՏ. ԺԳ, 31...

Տաճարացո՛ղ զիս վերըստին
Եւ ընդգըրկեա՛ աջով Քոյին:
Զհաւատ բոլոր մանանեխին
Զարքայութեան օրինակին
Ոչ ստացայ յիմումս անձին,
Զի չար լերինք փոփոխէին:
Եւ ո՛չ նըման թըռչնոց երկնին
Յոտըս հանգեայ պատուիրանին,
Յորում հոգիք մաքուր հանգչին
Ժառանգք երկնից սուրբ խորանին:
Եւ ո՛չ եղէ խիստ ըստ համին
Կամ կարծրագոյն ճըճեաց մըտին.

ՄԱՏ. ԺԳ, 33...

ՂՈՒ. ԺԳ, 21

Յորոց մանրեա՛ մանր ըզժանին
Եւ զիս կառո՛ յոստըս ծառին:
Խըմոր եղէ վատթար և հին
Եւ ոչ առակ աճման բանին,
Զայն, որ թաքոյց յալիւրընկին,
Յեկեղեցի զխորհուրդ Քոյին:
Զի նա ի Քէն առեալ նախկին,
Նովաւ ծանեան դասըն վերին.
Եւ ընդ զանգուածս ադամային
Խառնեալ բոլորն խըմորէին:
Զըրկեալ միայն ես յերկոսին
Յանճառելի լոյս իմաստին.
Ում արասցես հաղորդ կըրկին,

Ըստ Քո լույսի պատվիրանի:
 Ոչ հանուն Քո մարգարիտի
 Ելա նըման վաճառողի,
 Այլ փոխարեն անգին գանձի՝
 Սերըս տըվի անցավորի.
 Չեմ ծախել, ըստ պատվիրանի,
 Ցանկությունը նյութականի
 Ստացվածքին այն մեծագին
 Եվ լուսաբեր և ցողածին:
 Մարգարտի պես ծընունդ Կույսի,
 Աստված և մարդ մեկ, միասին,
 Տուր ինձ սիրուցդ աստվածային՝
 Խընդրող լինել բաղձալիին,
 Բաց վարագույրը փափագողիս՝
 Մըտնեմ սենյակ տարփմամբ սըրտիս,
 Տաճարացրու ինձ վերըստին
 Եվ ինձ գըրկիր աջով Քո պինդ:
 Հավատը ողջ մանանեխի
 Արքայության օրինակով
 Չըստացա իմ անձի համար,
 Զի փոխվեցին լեռները չար,
 Ոչ երկընքի հավքերի պես
 Ոտքըս հանգավ պատվիրանին,
 Ուր հոգիներն են ջինջ հանգչում,
 Երկնի խորանը ժառանգում,
 Կըծու չեղա նըրա նըման
 Կամ էլ կարծըր ճիճվի համար.
 Ատամներով նըրանց փըշրի,
 Ինձ կանգնեցրու ոստին ծառի:
 Խըմոր եղա վատթար և հին
 Եվ ոչ նըման աճման բանին,
 Քո խորհուրդն, ինչպես ալյուրի,
 Եկեղեցում ես չըթաքցրի:
 Զի Նա քեզնով դարձավ նախկին
 Եվ նըրանով ճանաչվեցին
 Նրանք՝ դասերը այն վերին
 Եվ զանգվածով ադամային
 Խառնվելով խըմորվեցին:
 Լոկ ես գըրկվեցի երկուսից՝
 Իմաստության անճառ լույսից,
 Որին հաղորդ անես կըրկին,

ՄԱՏ. ԺԳ, 47-49

Տացես դարձեալ զոր կորուսին:
Ընդ որսացեալսն ի յուռկանին
Հաներ և զիս յեզըր ծովին.
Բայց յընտրութեան Քո ըզբարին
Անկայ ի բաց ըստ խոտանին,
Որով ի նոյն ջուրըս խորին
Դարձեալ իջի ի գէճ տըղմին,
Յորում անդունդք անհընարին
Զհոգւոյս մասունքն պաշարեցին:
Այլ Դու կարող յամենայնին,
Վերաբերեա՛ զիս վերըստին
Եւ ի բարի սուրբ յամանին
Ժողովեսցես ընդ ընտրելին:

ՄԱՏ. ԺԴ, 17-21

ՅՈՎԷ. Զ, 9...

Որ ի հընգից նըկանակին
Նըշխարեցեր հինգ հազարին
Եւ ի չորից դարձեալ զնոսին
Կերակրեցեր յանապատին,
Զիս, որ քաղցեալ եմ Քո հացին
Աստուածայնոյդ երկնաւորին,
Արա լընուլ հոգւոյս նովին.
Յերկնից իջեալ և անմահին:
Քանանուհւոյն լուար ձայնին
Եւ շնորհեցեր ըզհայցելին.

ՄԱՏ. ԺԵ, 22...

Աղաղակեմ ես ընդ նըմին,
Շնորհեա՛ և ինձ զիմ խընդրելին.
Զի եթէ շուն կոչես վերջին,
Արագապէս լըսեմ ձայնին,
ձեպել յընթացս ի կոչ հուվուիդ.
Եւ հալածել զօտարոտին:
Թէ և մանկանցն անարատից
Չեմ արժանի կըցորդ մասին,
Այլ փըշրանաց սուրբ սեղանին
Արժանացո՛ կենաց հացին:

ՂՈՒ. ԺԳ, 10-17

Կարկամ եղէ ես առ բարին,
Նըման կընոջըն կարկամին,
Չեռըն տացես ինձ ընդ նըմին,
Զանկեալ հոգիս կանգնել յոտին:

ՄԱՏ. ԺԵ, 1-3

Որ յայտնեցեր զաստուածութիւնդ
Աշակերտաց Քոց ի լերին,
Եւ զանճառ փառսըն հայրենին

Տաս դարձյալ այն, որ կորցրեցին:
 Հետն ուռկանով որսածների
 Հանիր և ինձ ափը ծովի,
 Բայց բարու հետ դեռ չընտրված՝
 Ընկա նույն ծովը խոտանված,
 Դարձյալ իջա տիղմը խոնավ,
 Ուր անդունդները անհընար
 Հոգուս մասերը պաշարեցին:
 Լոկ դու, կարող ամենայնի,
 Ինձ վերջստին վերև հանիր,
 Շուրջը բարի սուրբ ամանի
 Թող մընամ հետն ընտրյալների:
 Դու՛ես, որ հինգ նըկանակից
 Բաժին հանիր հինգ հազարին,
 Ապա նըրանց Դու չորս հացից
 Անապատում կերակրեցիր:
 Ինձ, որ կարոտ եմ Քո հացին,
 Երկնավորիդ աստվածային,
 Թող հագենա և իմ հոգին
 Հացով անմահ և երկնային:
 Քանանուհու ձայնը լըսիր,
 Շընորհեցիր խընդրածը իր,
 Աղաղակում եմ, նա ինչպես,
 Որ իմ խընդրածն էլ շընորհես,
 Զի եթե շուն կոչես վերջին,
 Իսկույն լըսեմ ես Քո ձայնին,
 Հասնեմ արագ հովվիդ կանչին
 Եվ հալածեմ օտարոտին:
 Թեև անմեղ մանկանց բույլի
 Կըցորդ լինել չեմ արժանի,
 Սոսկ փըշրանքին սուրբ սեղանի
 Արժանացրու կենաց հացի:
 Բարու առաջ եղա կարկամ
 Այն լուռումուռն չկընոջ նըման,
 Ինձ ձեռքդ տուր, ինչպես նըրան,
 Որ հոգիս էլ կանգնի ոտքի:
 Աստվածությունը Քո հայտնեցիր,
 Լեռան վըրա երբ կանգնեցիր,
 Աշակերտներիդ աչքերին
 Անճառ փառքը Քո նախնական

	Փայլեալ ցուցեր աչաց նոցին, Մաքրեալ և զիմ միտքըս մըթին Եւ զգայարանըս խաւարին, Անդ յայտնապէս ի յերկրորդին Յագիլ փառօք աստուածային:
ՄԱՏ. ԺԵ, 14-20	Ընդ լուսնական այսահարին Մանկանըն հօր անհաւատին Օրըստօրէ տանջիմ նովին Ի հուր ցասման ի ջուր գիճին: Յորոց հընար ըստ մարդկային Չէ ողջութեան ինձ յերկոսին, Այլ թէ Քէն, Տէր երկնային, Ցաւոցն առիթք հալածեսցին.
ՍԱՂ ԶԻ (ՃԻԱ), 6	Զի ջերմութիւնք տուընջենային Եւ լուսնականքըն գիշերին Մի մեղիցեն ինձ ըստ Դաւթին, Եւ մի մեղաց պատճառ լիցին:
ՄԱՏ. ԺԸ, 21-22	Ի հարցնելն ըզՔեզ Վիմին, Քանիցս թողուլ եղբօրն յանցին, Ոչ ասացեր, ըզեօթնեկին,
ԸՍՏ ԵՆՈՐՀԱԼՈՒ 70 x 7 = 490, ԸՍՏ ԱՎԵՏԱՐԱՆԻ՝ 77 ԱՆԳԱՄ	Այլ չորս հարիւր ընդ իննըսնին. Զոր կենցաղոյս ամբըն թուին Անցաւորիս եօթեանց դարին. Թե որչափ եմք ի յայս մարմին, Պարտ է թողուլ զըղջականին: Եւ ես թեպէտ եղէ վերջին Ի յոչ թողուլ պարտապանին Վասն ախտաւոր բնութեանս անձին Եւ անկատար գոլ ի բարին, Սակայն առ իս ի Քէն լըցցին Քո ինձ եղեալ բան հրամանին, Թողուլ ըզմեղս առ Քեզ պարտին, Որ քան զաւագ շատ է զծովին. Ոչ յաղքատիս միայն չափին Եօթանասնիցըն կանոնին, Այլ առաւել Քոյդ զօրասցին Ըստ ողորմութեանդ, որ ոչ թըլին. Կենդանական չլուայ ձայնին,

Փայլատակած ցույց տըվեցիր:
 Մաքրիր և իմ միտքը մըթնած,
 Զգայարանքըս խավարած,
 Որ այնտեղ ես այդ երկուսով
 Լըցվեմ աստվածային փառքով:
 Այսահարված լուսնոտի հետ՝
 Երեխայի անհավատ հոր,
 Ամեն օր դա է ինձ տանջում
 Ցասման հըրում, վավաշ ջըրում,
 Մարդկային ուժով երկուսից
 Փըրկություն չի լինելու ինձ,
 Միայն Քեզնով, Տեր երկնային,
 Վերջ կըգա ցավիս պատճառին,
 Որ ջերմությունը ցերեկվա,
 Կամ էլ լուսինը գիշերվա
 Մեղք չբերեն ինձ ըստ Դավթի
 Եվ չըդառնան պատճառ մեղքի:
 Վեմի հարցին՝ քանի անգամ
 Պետք է թողնել մեղքը եղբոր,
 Դու չասացիր՝ թե յոթ անգամ,
 Այլ չորս հարյուր և իննսուն,
 Որ տարիներն են մեր կյանքի՝
 Մեր անցավոր յոթ դարերի,
 Քանի կանք մեջն այս մարմընի,
 Պետք է ներել զըղջացողին:
 Իսկ ես թեպետ եղա վերջին,
 Չըներեցի պարտապանին,
 Բնությամբ լինելով տըկար
 Եվ բարիի մեջ անկատար,
 Բայց թող Քեզնից ինձ համակի
 Տըրված խոսքը պատվիրանի,
 Թողնել մեղքը Քո պարտքերի,
 Որ ավագից շատ է ծովի.
 Ըստ յոթանասնի օրենքի,
 Ոչ ըստ իմ աղքատիկ չափի,
 Այլ Քեզանով սըրտապընդված,
 Ողորմությամբըդ, որ թիվ չունի:
 Չեմ լըսել ձայնըդ կենդանի,

ՄԱՏ. Ը, 21-22

ՂՈՒ. Թ, 59-60

ՂՈՒ. Թ, 61-62

ՄԱՏ. ԺԹ, 10-12

Որ ոչ թաղել զհայրըն թողին,
Այլ և մեռայ ընդ մեռելին
Մեռելոտի գործովք չարին:
Բուռըն հարի զմաճոյ բանին,
Բայց ոչ նըման մաճակալին,
Զի նա չհայի անդր ի յետին,
Այլ ի յակօսն, որ յառաջին.
Եւ ես թողի զխորհուրդ վերին,
Ըզճանապարհ մըտից յերկին,
Դարձայ այսրէն յերկիր ստորին,
Ուստի հաներ իջմամբ Քոյին:
Արդ բարձրացո՞ղ զիս վերըստին
Առ Քեզ հանցես յերկնից յերկին.
Մի տար դառնալ առ թըշնամին,
Զի մի հարցէ ընդ խաւարին:
Ի ներքինեացն երից բաժին,
Զոր որոշեաց բանըն Քոյին,
Յորովայնէ և մարդկային
Եւ ընդ վարուց երկնաւորին,
Նըւիրեցայ և ես մասին
Հրեշտակական կուսականին,
Պատերազմել ընդ դէմ ախտին
Եւ ընդ բնութեանըս շարժողին:
Բայց թոյլ գըտայ յասպարիսին
Եւ զէն ընկեց ի ճակատին,
Յորում և նետըք մուխ չարին
Ի սիրտ հարան տիրականին:
Չպահանջեցեր զանկարելին,
Այլ զիս եդիր իշխան նըմին,
Թէ որ կարողքն են՝ տանիցին,
Եւ որք տըկարք՝ ոչ պահանջին.
Վասն այնորիկ ո՞չ ունիցիմ
Պատճառ բանի խոցմանս անձին,
Եւ ոչ դիպող զպատասխանին
Ի Քո արդար դատաստանին:
Այլ որ քըննիչդ ես խորհըրդին
Եւ տեսանող գաղտնեաց սըրտին,
Մարտիր փոխան պարտեալս անձին
Ընդ թըշնամւոյն իմ յաղթողին:

Ոչ հոր թաղումը թողեցի,
 Այլ մեռա հետը մեռելի,
 Մեռելոտի գործով չարի,
 Ձեռքըս առա մաճը Բանի,
 Բայց ոչ թե նըման մաճկալի,
 Քանզի ետև նա չի նայում,
 Այլ՝ ակոսին իր առաջի:
 Ես խորհուրդը թողի վերին,
 Ճանապարհը մըտքի՝ երկինք,
 Ապա դարձա երկիրն ստորին,
 Բայց հանեցիր Քո իջնելով:
 Արդ բարձրացրու ինձ վերստին
 Քեզ մոտ հասցրու՝ երկնից երկինք,
 Մի թող դառնամ դեպ թըշնամին,
 Որ չըհարեմ ես խավարին:
 Ներքինիներից երեք կարգի,
 Որ սահմանվեց, ըստ Քո խոսքի,
 Մորից ծընված, մարդու կըռտած
 Կամ էլ երկընքին նըվիրված.
 Նըվիրվեցի և ես մասին՝
 Հրեշտակային կուսականին,
 Պատերազմել ընդդեմ ախտի
 Եվ մեր բնությանն հուզողի:
 Մարտադաշտում բայց թուլացա,
 Ճակտիս վերքից ես ցած ընկա,
 Չարի նետերը մըխվեցին,
 Տիրասեր սիրտըս խոցեցին:
 Անկարելին չես պահանջել,
 Նըրան իշխան ես ինձ դըրել,
 Ով ուժեղ է՝ կըդիմանա,
 Ով տըկար է՝ կըթուլանա.
 Ուստի ինչո՞վ արդարանամ,
 Թե ինչո՞ւ է անձըս խոցվել,
 Չունեմ դիպուկ ես պատասխան,
 Երբ գա արդար Քո դատաստան:
 Երբ Դու քըննիչն ես խորհըրդի,
 Տեսնող սըրտի գաղտնիքների,
 Կըռվիր տեղն իմ պարտված անձի
 Ընդդեմ հաղթող ինձ ոսոխի,

ՂՈՒ. ԺԴ, 15-24

Մի տար տեղի յիս փորձողին
Մարմնոյ ախտիւք յիս պատրողին,
Այլ պարագրեա թևօք քոյին,
Որպէն ըզտիպսըն բիբ ալին:

ՍԱՂ. 29, 6-7

Յընթրիսըն մեծ կազմեալ մեծին
Տեառնըդ ծառայք զիս կոչեցին,
Յորմէ ի բաց հրաժարեցի,
Պատճառելով խրատու չարին,
Վասն աշխարհի ագարակին
Եւ վասն եզանց զգայականին
Եւ ընդ կընոջ հեշտասիրին՝
Որով կապեալ կամ ի սոսին.

ՂՈՒ. Ժ, 29-37

Լուծիչ կապից դըժոխային,
Լոյծ ըզկապանս իմ զերեսին,
Հան ի հովտէս այս տըրտմագին,
Տար ի տաճար յուխտեալ տեղին.
Արժանացն կենաց հացին
Եւ ըմպելոյդ աստուածային,
Ուրախանալ գինեաւ բանին՝
Զոր խառնեցեր անըզգամին:
Յերուսաղէմ մերոյ դրախտին
Ընդ Ադամայ յանցաւորին
Ի յերիքովս իջի ստորին,
Անկայ ի ձեռս աւազակին.
Որք ի լուսոյն մերկացուցին
Զհոգիս մեղաց վիրօք լըցին.
Ո՛չ կիսամահ թողեալ գնացին,
Այլ յետ մահու պատերազմին.
Զոր և Մովսէսըն ղևտացին
Եւ Ահարովն քահանայն հին
Տունըն մեծի նահապետին
Եւ մարգարէք Հնոյ Օրինին,
Զվերըս ցաւոց անհնարին
Եւ ըզխոցուածըս սաստկագին
Դեղով բանից անցեալ տեսին
Եւ բըժըշկել ոչ կարացին:
Սամարացւոյդ՝ զոր կոչէին
Տոհմըն ժըպիրի հրէականին,

Տեղի մի տուր ինձ փորձողին,
 Մարմնի ախտով ինձ պատրողին,
 Այլ թևերով քո ինձ գըրկիր,
 Պահիր, ինչպես բիբը աչքի:
 Տիրոջդ ծառաներն ընթրիքին
 Մեծ հըրավերք ինձ արեցին,
 Սակայն նրանց ես մերժեցի՝
 Պատճառ բըռնած խրատը չարի,
 Հանուն աշխարհի կալվածքի,
 Զգայականի եզների,
 Հեշտասիրության կանացի,
 Որով կապված եմ կամ գերի:
 Քանդող կապերը դժոխքի,
 Քանդիր կապերն էլ իմ անձի,
 Հանիր հովտից այս տըրտմագին,
 Տար տաճարը ուխտատեղի,
 Արժանացրու կենաց հացին,
 Ըմպելիքին աստվածային,
 Ուրախացրու գինով Բանի,
 Որ հասցրիր և անըզգամին:
 Երուսաղեմ մեր դըրախտին
 Միացրեցիր Դու Ադամին,
 Իսկ ես երիքով իջա ստորին,
 Ընկա ձեռքը ավազակի.
 Որ լույսի տակ ինձ մերկացրին,
 Հոգիս մեղքի վերքով լըցրին,
 Կիսամահ ինձ չըթողեցին,
 Այլ մահից հետո կռվեցին:
 Նաև Մովսեսը դևտացին,
 Ահարոնը՝ քահանան հին
 Եվ տունը մեծ Նահապետի,
 Մարգարեներն Հին օրենքի
 Վերքերի ցավն անհնարին
 Եվ խոցվածքները սաստկագին
 Տեսան՝ կանցնի դեղով Բանի,
 Բայց բըժըշկել ոչ կարացին:
 Սամարացու նման, որին
 Կանչեց տոհմը հրեաների,

ՂՈՒ. Ժ, 33-35

ՂՈՒ. ԺԱ, 5...

Յուցից ըզցաւս իմոյ անձին
Տեսող աչացդ աստուածային.
Գըթա՛ւ և յիս ըստ Ադամին,
Դիր՝ դեղ հոգւոյս խոցոյս խորին,
Պատեա՛ն զգեստիւքն իմ առաջին,
Զոր աւազակքըն մերկացին.
Ա՛րկ ի վերայ զձեթ և զգինին,
Զդեղըն կենաց հոգւոյս վիրին,
Տալով զօծման դարձեալ զհոգին
Եւ ըզբաժակ նորոյ ուխտին:
Բա՛րձ ի վերայ գրաստու խաչին,
Տա՛ր ի պանդոկ յեկեղեցին.
Յանձնեա գըլխոյ քահանային
Քեզ ըստ մարմնոյ պատարագին:
Տո՛ւր ընդ երկուս դահեկանին
Զբան Հին և Նոր Կտակարանին,
Տանել դարման հոգւոյս նովին,
Որպէս կեցցէ հացիւ մարմին:
Նախ քան ըզգալ բարեկամին
Հոգւոյս իմոյ պահանջողին,
Ի յերկնայնոցն երկնաւորին
Եւ զիս յերկինս ուղևորին,
Բնութեամբ բարւոյ բարեկամիդ,
Զոր ատեցի սիրով չարին,
Էռ դրունս լուսոյ առաւօտիդ
Կանխեմ հոգւով գիշերային.
Տո՛ւր ընդ երիս նըկանակին
Զդաւանութիւն երիցդ անձին.
Եւ ըզմարմին Քո երկնային,
Որով ծանեաք զերիսդ ի մին:
Զի ի բարեաց գործոց մասին
Չունիմ դընել բարեսիրին.
Միայն զհաւատ շնորհաց Քոյին
Եւ ըզթոշակ կենաց վերջին:
Ընդ դէմ անժամ աղաչողին
Մի պատճառեր ըզդրանց փակին
Եւ ըզմանկանցն ի յանկողին,
Զանմեղ հոգւոցն ի հանգըստին.

Տույց տուր ցավերը իմ անձի,
 Տեսնող աչքով աստվածային:
 Գըթա և ինձ Ադամի պես,
 Դեղ դիր հոգուս խոր խոցերին,
 Զգեստներն իմ հագցրու նախկին,
 Որ ավազակները հանեցին.
 Վըրաս ցանիր ձեթ և գինին,
 Կենաց դեղը հոգուս վերջին,
 Տալով օծման նորից հոգին,
 Նաև բաժակը Նոր ուխտի:
 Բարձիր գրաստի վըրա խաչի,
 Տար իջևան, եկեղեցի,
 Հանձնիր ինձ մեծ քահանային՝
 Քեզ ըստ մարմնի պատարագին:
 Տուր հետն երկու դահեկանի
 Բանը Հին և Նոր Կտակարանի,
 Որ այն հոգին իմ դարմանի,
 Ինչպես հացով կեցցե մարմին:
 Նախքան գալը բարեկամի
 Եվ իմ հոգին պահանջողի,
 Երկնայիններից երկնավորի
 Եվ ինձ դեպ երկինք ճամփողի,
 Բնությամբ բարու բարեկամիդ,
 Որ ատեցի սիրով չարի,
 Դռան մոտ լույս առավոտիդ
 Կանխում եմ հոգով գիշերի:
 Տուր հետն երեք նըկանակի
 Դավանությունն երեք անձի.
 Եվ մարմինը Քո երկնային,
 Որ մեկով հայտնեց երեքին:
 Բայց բարիքի մի մաս չունեմ՝
 Բարեսերի առջև դընեմ,
 Այլ լոկ հավատը շընորհի-
 Եվ պաշարը կյանքիս վերջի:
 Աղաչողի անժամանակ
 Առջև մի թող դռները փակ,
 Երբ մանուկներն են անկողնում՝
 Հոգիներն են անմեղ քընում:

ՂՈՒ. ՃԱ. 3...

ՂՈՒ. ՃԲ. 13-21

ՂՈՒ. ՃԱ. 24-26

Եւ մի ասեր անկարելին,
Որ չկամելոյն փոխանակին:
Զի քո կամելն ամենևին
Ի կատարեալ գործ ի բարին.
Այլ տուր ժըտել ըստ առակին,
Զի ընկալայց ըզխընդրելին.
Ոչ ընդ սիրոյն, զոր կորուսի,
Այլ ընդ ժտութեան աղաղակին:
Ընդ մեծատանըն յիմարին,
Որում ետուն անդք տոհմային,
Յիմա աճեցին սերմանք չարին
Եւ բազմացան ի միտս անդին,
Մինչև քակել շտեմարանին
Հոգւոյս մասանց բանականին,
Եւ մեծագոյն գործել զտեղին
Յոգնաբեղուն պըտղոյ չարին:
Զորս մանգաղաւ քով երկնային
Հատցես ըզբոյս դառնաբերին,
Եւ աճեցոյիս ըզբարին
Պըտղաբերել քեզ ի յերկին:
Ի մաքրութեան աւազանին,
Յորում ստեղծեր զիս վերըստին,
Այսքըն չարեաց յինէն ելին,
Այնք, որ յօձէ անդըր մըտին.
Որոյ շըրջեալ ընդ անջըրդին
Յոգիս յախտից ցամաքային,
Որ հանգըստեան վայր ոչ գըտին,
Յոր ըստ կամաց իւր, ոչ էին,
Եւ զի աղբիւր մեղաց ախտին
Միշտ անըսպառ յինէն վիժին,
Որով պատշաճ իսկ յարդարի
Տուն և տեղի հոգիս նըմին,
Առեալ զընկերս եօթանեսին
Ըստ կենցաղոյս չարք ընդ չարին,
Խառնեալ յինքեան այսն առաջին
Դարձաւ նոքօք ի տունս անձին.
Որ գերազանց չարըս վերջին
Եղև ինձէն քան ըզնախնին.

Եվ մի ասա անկարելին,
 Չըկամենալու փոխարեն,
 Զի Քո կամքը ամբողջովին
 Կատարված գործն է ի բարին:
 Թող սիրտ առնեմ ըստ առակի,
 Որ դու կանսաս իմ խընդրանքին,
 Ոչ թե իմ սիրույն, որ կորցրի,
 Այլ սըրտագին աղաղակին:
 Եվ մեծատան նըման հիմար,
 Որ ժառանգեց հանդ անհամար,
 Իմում աճեցին սերմեր չարի,
 Բազմացան հանդում իմ մըտքի,
 Մինչև քանդվի շտեմարանն
 Հոգուս մասերի բանական
 Եվ գործի տեղը մեծագույն
 Չար պըտուղի բազմաբեղուն:
 Որ մանգաղով Քո երկնային
 Կըտրես բույսերը դառնաբերք
 Եվ աճեցնես իմ մեջ բարին՝
 Պըտղաբերեմ Քեզ ի երկինք:
 Մաքրության մեջ ավազանի,
 Ուր ստեղծեցիր ինձ վերըստին,
 Ելան այսերն ինձնից չարի,
 Որ օձից են մըտել այնտեղ,
 Որն անջըրդի վայրեր շըրջեց
 Հոգիների մեջ ախտավոր,
 Բայց հանգըստյան վայրը չընտրեց,
 Ինչ որ իրեն էր հարկավոր,
 Զի աղբյուրը մեղքի առատ
 Ինձնից վիժում է անընդհատ,
 Որ և պատշաճ հարդարեցի
 Տուն ու տեղն այդ ոգիների,
 Առած ընկեր յոթանասուն
 Իրեն հարմար չար չարքերից,
 Եկավ նըրանցով անձիս տուն,
 Իրեն խառնած այն այսերին.
 Եվ հըզոր է չարքը վերջին
 Նախկինից և նըման ինձին,

ՂՈՒ. Ը, 2

ՄԱՏ. Թ, 9-13

ՂՈՒ. ԺԹ, 1...

Զի յաղբերէն այլ ոչ մաքրիմ,
Այլ տաժանմամբ և դժուարին.
Եւ զգուշագոյն գոլով նըմին
Յետ ըմբռնման ամրականին,
Որում տիրեաց դարձեալ կըրկին
Ըստ առաջնում յարացուցին.
Զոր հերքեսցես Դու վերըստին
Ի յանապատն անդընդային,
Թէպէտ և ոչ ըստ Օրինին,
Այլ ըստ առատ Քո պարգևին.
Եւ ըստ չարեացն եօթանեկին,
Զոր մերժեսցես ըստ ներհակին,
Բնակեցուցես յիս ըզՀոգին
Ի յեօթնարփեան շնորհաց Քոյին:
Ըստ Մարեմայ Մագդաղենին,
Յորմէ և եօթըն դէքն ելին
Եւ ըստ Զակքեայ մաքսաւորին
Եւ ըստ բազմացն օրինակին:
Չեղէ նմանող Քում ծառային,
Որ ակն ունէր Տեառնըդ դարձին
Եւ ոչ յերկրորդ կամ յերրորդին
Պահու սպասեմ գալոյ Քոյին:
Ըստ այսմ և ոչ յուսամ վեհին
Եւ անպատում խոստման պատուին,
Ածել ընդ մէջ Քո ըզգօտին,
Անցեալ պաշտել ըստ ծառային.
Այլ եմ նըման յուսահատին
Քում ծառայից հարկանողին,
Արբեցողի և կերողին
Եւ զինչըս տեառնըդ վատնողին.
Եւ երանի թէ տըգիտին
Եւ ոչ հանգոյն չարիմաստին,
Զի չըմպէի գան սաստկագին,
Այլ յոյժ սակաւ չափով վնասին:
Բայց արդ գիտուն եմ վատթարին,
Տըգէտ կամաւ լաւագունին.
Չեմ զգուշական պահող անձին
Արթուն մըտօք ըստ հըսկողին:
Ի քնոյ զարթոն մահաբերին,

Զի աղբյուրից չեմ մաքրվում,
Այլ տաժանքի մեջ եմ դըժվար,
Քանզի նա է ըզգուշագույն,
Երբ ինձ փակեց խոր զընդանում
Եվ իմ հոգին տիրեց կըրկին
Օրինակով առաջինի:
Նըրան հեռացրու վերըստին
Դեպ անապատն անդընդային
Թեկուզ և ոչ ըստ Օրենքի,
Այլ ըստ առատ Քո պարգևի,
Եվ ինչպես այն յոթ չարքերին,
Կըմերժես և գլխավորին:
Բընակեցրու իմ մեջ Հոգին
Քո շընորհով յոթնարփենի,
Հանց Մագդաղինացի Մարիամին,
Որից հանեցիր յոթ դեին,
Ինչպես Զակքե մաքսավորին
Եվ ինչպես որ շատ շատերին:
Նըման չեղա Քո ծառային,
Որ ական ուներ Տիրոջ դարձին,
Ոչ էլ երկրորդ կամ էլ երրորդ
Պահին եմ սպասում Քո գալու,
Ուստի հույս չունեմ ես վեհի
Պատվի խոստմանն անպատմելի,
Քո մեջքով անցկացնել գոտի,
Ըստ ծառայի Քո պաշտոնի:
Այլ նըման եմ հուսահատի,
Ծառաներին Քո ձաղկողի,
Հարբեցողի և լափողի,
Տիրոջըդ ինչքը վատնողի.
Երանի տգետ լինեի,
Ոչ թե գիտակ չար մըտքերի,
Որ չուտեի ծեծ սաստկագին,
Այլ քիչ վնասով դուրս գայի:
Բայց արդ գիտուն եմ վատթարի,
Տըգետ կամովին այն լավի,
Զգուշ պահող չեմ իմ անձի,
Մթնուն մըտքով միշտ աղոթքի:
Շարժվի ինձ քընդ մահազույժ,

ՄԱՏ. ԻԴ, 45-51	Զի զգուշացայց աւագակին: Տուր ակն ունիլ առաւօտին, Զի յագեցայց տեսլեամբ Քոյին: Արա նըման զիս ծառային Ծառայակցաց կերակրողին Տալ ի ժամու զիմաստ բանին Իւրաքանչիւր քաղցեալ անձին: Զարիական տո՛ւր ինձ գօտին, Պընդել ըզմեջ ցանկականին. Լոյց ըզճրագ պատուիրանին Յոգիս յանլոյս և խաւարին.
ԵՓԵՍ. Ե, 5 ԿՈՂ Գ, 5	Կարկամութիւն կռամուլ ախտին Ողորմութեամբ խորտակեսցին. Եւ քսակըն հին փոփոխեսցին Յառանց հնութեան ունող գանձին:
ՂՈՒ. ԺԲ, 32	Ի դասս ընտրեալ փոքրիկ հօտին Խառնեա՛ զծուլիս անբեր հոգին, Զի Հօր Քո կամք հաճոյացցին, Զարքայութիւն տալ ընդ նոսին: Հեղեր յերկիր զհուրդ երկնային, Որով մարդկան հոգիք մաքրին, Բորբոքեցո՛ յանձն իմ ցըրտին, Զհոգիս ջեռո՛ սիրով Քոյին:
ՀՌՕՄ. Ը, 35-39	Դու, Տէր, միայն լեր ինձ բաժին Ըստ Պօղոսի՝ զթեզ սիրողին, Չփոխանակել էից մասին, Ոչ տանջանաց զանազանին:
ՂՈՒ. ԺԲ, 57-59	Զհաշիւն ես ոչ ըստ ոսոխին Ետու յաստեաց ճանապարհին, Առ ի չմատնիլ դատաւորին Ընդ մատնութեան չարախօսին: Որոց բերանքըն կարկեսցին, Ո՛չ դատախազ լինիլ վասն իմ: Զիս ի ձեռաց կորզեա՛ դահիճին Եւ հան յանել բանտէ նորին:
ՄԱՏ. Բ, 21 ՂՈՒ. Ե, 36	Ի նոր ձորձոյ աւագանին Սփածայ զմեղաց կապերտըն հին, Որ ընկալաւ ի լրոյ նորին Ըզգոյն տըխուր և զաղտեղին.

Ավազակից լինեմ ըզգույշ,
 Առավոտին որ ես հուսամ,
 Լույս տեսիլքով Քո հագենամ:
 Նըման դարձրու ինձ ծառային,
 Իրպեսներին կերակրողին
 Թող իմաստը խոսքի բաշխեմ
 Յուրաքանչյուր քաղցած անձին:
 Տուր ինձ գոտին արիացնող՝
 Մեջքըս պընդեմ ցանկության դեմ:
 Վառիր ճրագը պատվիրանի
 Հոգուս մեջ Դու անլույս, խավար
 Համրությունը կռամուլ ախտի
 Ողորմությամբ կըխորտակվի.
 Եվ հին քըսակը թող փոխվի
 Հնություն չունեցող գանձի:
 Ընտրած դասում փոքրիկ հոտի
 Խառնիր ծուլլիս անբեր հոգին,
 Հաճո լինենք Հորըդ կամքին
 Արքայությամբ մեր միասին:
 Սըփռիր երկրում հուրն երկնային,
 Որ մաքրում է մարդկանց հոգին,
 Եվ բորբոքիդ անձն իմ ցըրտին,
 Տաքացրու սիրով իմ հոգին:
 Տէր, Դու եղիր լոկ ինձ բաժին,
 Նըման սիրող Քեզ Պողոսին,
 Որ չըփոխեմ մասն էական
 Տանջանքների հետ զանազան:
 Հաշիվն իմ այս ճանապարհի
 Տըրված է ոչ ըստ ոսոխի,
 Եվ մատնությամբ չարախոսի
 Թող չըմատենն դատավորին,
 Դրանց բերանը թող փակվի,
 Թող չըլինեն դատախազն իմ:
 Ինձ դուրս կորզիր ձեռքից դահճի
 Եվ հան նըրա անել բանտից:
 Նոր ձորձն առած ավազանի,
 Կարպետը հին հագա մեղքի,
 Որ ընդունեց վըրան նորի
 Մի աույն տըխուր և աղտեղի:

ՄԱՏ. Բ, 22

ՂՈՒ. Ե, 37-39

ՂՈՒ. ԺԴ, 7-11

ՂՈՒ. ԺԴ, 28

Զերծ առ յինէն ըզքուրձ զգեստին
Եւ ըզգեցո զուրախալին.

Եւ զպատմուճան հոգւոյս ներքին

Լըւն աչաց ջուրբ արտասուին:

Չնորացուցի ըզտիկըն հին

Ի հնութենէ մեղաց զհոգին,

Զի նոր գինի պատուիրանին

Առանց հեղման յիս պահէին.

Նորացուցես զիս վերըստին,

Աջըդ կարող Հոր հըզօրին.

Զի հայրատունկ որթոյդ գինին

Անապական յիս պահեցին:

Ի վեհագոյն նըստայ բարձին

Յաստիճանաց Քոց առաջին:

Ոչ յառաջեալ կոչմամբ Քոյին,

Այլ յինքնաշարժ փառամուլին:

Յորժամ կոչես զազգ երկրածին

Ի հանրական կոչարանին,

Մի յանդըգնիս բան կոչողիդ

Ի վնայ մատիր բարբառեցին.

Այլ և անկեալս այժմ ի գետին

Լըւայց բարեացն ի Քէն բանին.

Ի վեր մատիր բարեկամին

Ի բարձրութիւնս աստուածային:

Զելից յերկինս աշտարակին

Եւ զամրութիւն ընդդէմ չարին,

Ըզկուսութիւն հրեշտակային

Եւ որովայն մաքուր պահին:

Ոչ հաշուեցայ զծախըս վարձին

Եւ ոչ զերկունըս շինուածին,

Այլ հիմն արկի կրօնից կարգին

Առանց գըլխոյ կատարածին.

Բայց կատարիչդ յամենայնին,

Կերտող բոլոր էականին,

Զիմ կատարեալ շինուածս անձին.

Յօդեա ի գլուխըդ վերըստին,

Զի մի անցորդք ծիծալեցին

Յառանց լըրման թողեալ շինիլն.

Այլ Քո բանիւ պըսակեցին

Հիմն և աւարտն ի միասին:

Պոկիր ինձնից շորը քըրջոտ
 Եվ հագցրու ինձ շոր ծիծաղկոտ,
 Եվ պատմուճանն հոգուս ներքին
 Լըվա արցունքներով աչքի:
 Չընորացրի ես տիկը հին՝
 Մեղքի հնությունից հոգին,
 Որ նոր գինին պատվիրանի
 Առանց թափվելու ինձ պահի,
 Ինձ վերըստին դարձրու նոր,
 Աջըդ կարող՝ Քո հըզոր Հոր,
 Որ հայրատունկ որթիդ գինին
 Անապական ինձ պահպանի:
 Ես վեհագույն նստա բարձին
 Աստիճաններիդ առաջին,
 Բայց ոչ ելած վեր Քո կանչով,
 Այլ փառամոլության տենչով:
 Երբ կանչես ազգը երկրածին
 Ընդհանրական Քո հավաքին,
 Թե հանդըգնեմ Քեզ Բան կոչել,
 Մի թող՝ «վար նետիր» բարբառեն:
 Նաև ընկածս այժմ գետին
 Թող լըսեմ Քո խոսքի բարին,
 Վեր բարձրացրու բարեկամին
 Դեպի բարձունքն աստվածային,
 Հանիր երկինքն աշտարակի
 Եվ ամրոցը ընդդեմ չարի,
 Որ կուսությունս հրեշտակի
 Եվ որովայնըս մաքուր լինի:
 Չեմ հաշվել գումարը ծախսի,
 Ոչ չարչարանքը շինվածքի,
 Այլ հիմնեցի կարգ կրոնի
 Առանց գըլխի կատարածի:
 Բայց, կատարիչդ ամենայնի,
 Ստեղծող համայն գոյականի,
 Շինիր և շինվածքն իմ անձի,
 Հողիր գըլխին Քո վերըստին,
 Որ անցորդները չըծաղրեն,
 Թե շինվածքը չեմ ավարտել:
 Այլ Քո խոսքով թող պըսակվեն
 Հիմքն ու ավարտը միասին:

Իմ թագաւոր իշխան հոգիս,
 Յորժամ մըտի յաշխարհ նովին,
 Ընդ աշխարհակալքս խաւարին
 Եմուտ ի մարտ պատերազմին.
 Նախ ոչ խորհել եդ ի մըտին,
 Եթէ տասամբքը հազարին,
 Իւր և մարմնոյ զգայարանին,
 Չիցէ կարող մըղել մարտին
 Ընդ այնմ որ գայ բռնաւորին
 Հանդերձ զօրոք քսան հազարին,
 Որք իմ տասամբք ինքեամբք կրկին
 Իմովս ընդ իս անդուլ մըրցին:
 Զորս և տեսողք զիս գովէին
 Իբր ըզգիտող չափոյ անձին,
 Ի մարտ մըտեալն ընդդէմ տկարին
 Եւ ոչ քան զիս դիմագրաւին:
 Այլ առաքեալ իմ հրեշտակին
 Նախ քան ըզգալ պատերազմին,
 Ըզկամս իշխող ընտրականին,
 Զի Օրինօք խաղաղասցին:
 Սակայն չեդի ունկըն խրատին
 Առակաւոր Քում հրամանին,
 Որով անկայ ի մէջ մարտին,
 Խոցեալ վիրօք անհընարին:
 Զայլքս տեսի համամարտին
 Յաղթող գըտեալ յասպարիսին,
 Եւ կարծեցի զիս ընդ նոսին
 Յաղթել կըռւոյ մենամարտին,
 Բայց փորձութիւնքն իբրեւ հասին,
 Զանժութութիւնս իմ յայտնեցին.
 Յառաքինեացն որոշեցին
 Եւ ընդ վատացըն զիս լըքին:
 Այլ թագաւորդ իմ երկնային,
 Ամենազօր Հօր միածին,
 Լէր մարտակից տըկարս անձին
 Ի հոգևոր պատերազմին:
 Հնար ըզհազարս, որ յահեկին,
 Որք յայտնապէս չարեօք կըռուին,
 Եւ զբիւրաւորս յաջակողմին,
 Որք և բարեաւ կերպարանին:

Իմ թագավոր իշխան հոգին,
 Երբ նըրանով աշխարհ եկա,
 Աշխարհակալի հետ խավարի
 Իսկույն մարտի մեջ նա մըտավ:
 Նախ չըխորհեց իր մըտքում նա,
 Որ տասի դեմ հազարը կա,
 Որ մարմընով զգայական
 Չես կարող կըռվել հաղթական:
 Երբ բըռնավորն էլ ժամանեց
 Քըսան հազար զորքով հանդերձ,
 Որի դեմ իմ տասն է կըրկին
 Ինձ հետ անդուլ կանգնած մարտի:
 Ըստ այդ մարտը տեսնողների,
 Պիտի զգայի չափն իմ անձի,
 Մարտընչեի ընդդեմ թույլի
 Եվ ոչ թե ինձնից հըզորի,
 Առաքելով իմ հրեշտակին
 Մինչ սկսվելը պատերազմի,
 Որ գիտե կամքն ընտրագույնի,
 Որ Օրենքով խաղաղվեի:
 Բայց ունկ չըդրի խըրատին,
 Առակավոր հրամանին,
 Ուստի ընկա մարտում զարկված,
 Ահավոր վերքերով խոցված:
 Ուրիշներին տեսա անդուլ,
 Որ հաղթեցին մարտադաշտում,
 Ինձ էլ նըրանց պես կարծեցի,
 Թե կըհաղթեմ մենամարտում,
 Բայց փորձության մեջ երբ ընկա,
 Անհամբերության զոհ դարձա:
 Քաջերն ինձնից բաժանվեցին,
 Վախկոտների հետ լըքեցին:
 Իսկ Դու, արքադ իմ երկնային,
 Ամենազոր Հոր միածին,
 Դարձիր նեցուկ անձիս մուլոր
 Պատերազմում այս հոգևոր,
 Հազարներին զարկ դու ձախից,
 Որ կըռվում չար են հայտնապես,
 Բյուրավորներին զարկ աջից,
 Որ առել են բարիի տեսք:

ՂՈՒ. ԺԵ, 3-7

Զիս ամրացո ի սրոյ նոցին
Ճըշմարտութեան զինու Քոյին.
Եւ պահպանեա զվեհ անդամիս
Սաղաւարտաւ Քո նըշանին:
Մոլորեցայ ըստ ոչխարին
Ի բանաւոր հօտէ Քոյին.
Նըւազեցի զթիւ հարիւրին,
Զոր յանապատ թողեր վերին:
Եկիր խընդրել սիրով ըզմին,
Գըտեալ հաներ ուսով յերկին.
Լըցեր ըզթիւ անկեալ դասին
Յուրախութիւն հրեշտակային:
Եւ զիս բարձեր, Տէր, ընդ բազմին,
Լուացեր յաղտոյ մեղաց տըղմին.
Յորում դարձեալ արդ թաւալիմ
Ըստ անմըտի աղբասիրին:
Լուա դարձեալ զիս արտասուօք,
Զոր շնորհեսցես անզեղջս անձին
Առատ վըտակ և սաստկագին,
Ըստ յորդութեան աւազանին
Եւ զմոլորեալս կամաւ կըրկին
Դարձո ի կամս աստուածային,
Զիշխանական կամս իշխողին
Բարձ, որ Քոյումդ ոչ հնազանդին,
Թէ արտաքոյ է բնականին,
Զոր շնորհեսցեր բանականին.
Այլ զի պատճառ է ինձ չարին
Ի թուլութեան թըշուառս անձին:
Զարքունական պատկեր Քոյին,
Դրոշմեալ ի դէմըս մարդկային,
Խոր թաղեցի յաղբէս ախտին
Կորըստական խրատուք չարին,
Զոր խնդրեսցես լուսով ճրագին
Աստուածութեանդ, որ ի մարմին.
Եւ տանս աւել ան ըստ բանին,
Մաքրեալ յախտից ըստ աշխարհին,
Քով հրամանաւ գործեալ զայսկին
Եկեղեցւոյ օրինակին,
Կոչել զդրացիս գերաշխարհին
Յուրախութիւն իմոյ դարձին

ՂՈՒ. ԺԵ, 8-10

Ուժ տուր ընդդէմ նըրանց սըրի
 Ճըշմարտությամբ Դու Քո զենքի
 Եվ պահպանիր վեհ անդամիս
 Սաղավարտով Քո նըշանի:
 Մոլորվեցի ոչխարի պես
 Քո բանավոր հոտից այսպես,
 Նըվազեցրի թիվն հարյուրի,
 Որոնց վանքն ես թողել վերին:
 Արի, սիրով փընտրիր մեկին,
 Գրտիր, հանիր ուսով երկինք,
 Լըրացրու պակասը դասի,
 Ի խընդությունն հրեշտակների:
 Բարձրացրու ինձ շատերի հետ,
 Մեղքի աղտից մաքրիր ինձ, Տեր,
 Ուր թավալ եմ տալիս այսպես,
 Աղբասեր ու անմիտ ինչպես:
 Լըվա դարձյալ ինձ արցունքով,
 Որ շընորհվի անդարձ անձիս
 Ուժգընահոս առատ վըտակ
 Ավազանի նըման անտակ:
 Եվ իր կամքով մոլորվածին
 Դարձրու կամքիդ աստվածային:
 Վերացրու կամքը իմ անկախ
 Որ հընազանդ չի Քեզ անգամ:
 Ինչ որ դուրս է բնականից,
 Որ շնորհել ես բանականին,
 Այն է պատճառ դառնում չարի
 Եվ թուլության թըշվառ անձի:
 Արքայական պատկերը Քո,
 Դըրոշմված մարդկային դեմքով,
 Աղբակույտում խոր թաղեցի
 Կորըստաբեր խրատով չարի,
 Որ լույսով ման գան ճրագի
 Աստըծուդ պատկեր առած մարմնի.
 Տունըս ախտերից աշխարհի
 Մաքրիր ավելով ըստ Բանի,
 Համաձայն Քո հըրամանի,
 Եկեղեցու օրինակի,
 Հոգիներին անդրաշխարհի
 Կանչիր խընդությանն իմ դարձի

ՂՈՒ. ԺԵ, 11-32

Եւ զիս կըցորդ արա նոցին
Ի խրախուրթիւնն, որ է վասն իմ,
Ջըւարճանալ ընդ ցընծալին,
Որք ըզմեղաց սուգն ոչ առին:
Հետևեցայ ըստ անառակին
Ի հեռաբնակ տարաշխարհին,
Ջհայրենական վատնեալ բաժին,
Ջոր ընկալայ յաւազանին.
Յորում սովիմ կենաց հացիդ
Եւ ըմպելոյդ աստուածային:
Ի յարածել խոզերամին,
Չյագիմ մեղօք քաղցր եղջերին.
Ջհայրըդ կոչեմ ըստ կըրտսերին,
Մեղայ ասեմ Քեզ ի յերկին.
Թէ և Որդւոյ կոչման ձայնին
Չեմ արժանի Հօրըդ վերին,
Արա՛ զիս մի ըստ վարձկանին,
Որք ընդ վարձու գործեն զբարին.
Ընդ ապրելոցն երրորդ կարգին,
Քանզի լուծի զսէր հայրենին,
Ի գիրկս ընկալ խնամոց վեհիդ,
Արժանացո՛ սուրբ համբուրին.
Փոխարկելով զհոտ անմահիդ
Ընդ դիակնեալ հոգւոյս հոտին:
Տո՛ւր ինձ ըզմիս պարարակին,
Ըմպել գինին, որ ի խաչին,
Ջըւարճացո զդասս անմարմին
Ընդ մեռելոյս կենաց գիւտին:
Երեց որդի եբրայեցին
Եւ կամ որ են յարդար մասին,
Որք յօրինացն ագարակին
Յեկեղեցի Քո մերձ եկին,
Միայն լուան հեռուստ ձայնին
Պարակցելոյ մանկանց նորին,
Է ի տաճար անդր ոչ մըտին
Իբր ախտացեալք ըստ մարդկային.
Նախանձաբեկ գոլով նոցին
Առ փըրկութեամբ հեթանոսին,
Որոց նախնիքըն պարծէին,
Ջի զՕրինօք Քո ոչ անցին.

ՂՈՒ. ԺԵ, 25...

Եվ ինձ նըրանց ընկեր դարձրու
Պատվիս տըրվող խըրախճանքում,
Որ ցընծալով զըվարճանամ
Նըրանց հետ, որ սուգ չունեցան:
Անառակին հետևեցի,
Հեռու երկրում բընակվեցի,
Հորըս բաժինը վատնեցի,
Որ ըստացա ավազանից,
Արդ կարոտ եմ կենաց հացիդ,
Աստվածային ըմպելիքիդ.
Խոզերի հետ եմ արածում,
Քաղցըր մեղքից չեմ հագենում,
Արդ Հորըդ եմ կանչում կըրկին,
Ինչպես այն հոր կըրտսեր որդին,
Մեղա ասում Քեզ ի երկինք,
Թեև որդու կոչման ձայնին
Չեմ արժանի Հորըդ վերին:
Չըլինեմ նըման վարձկանին,
Որ վարձով են գործում բարին.
Ապրողների հետ թող երրորդ,
Զի քանդել եմ սերը Քո Հոր:
Գըրկիր ինձ խընամքով վեհիդ,
Արժանացրու սուրբ համբույրիդ,
Փոխանցելով հոտն անմահիդ
Դիակի պես նեխած հոգուս:
Տուր ինձ միսը պարարտացած,
Ըմպեմ գինիդ խաչին թափված:
Թող ցընծան դասերն անմարմին
Ինձնով, որ կյանք առա կըրկին:
Ավագ որդին եբրայեցի
Կամ արդարները այդ ազգի,
Որ Օրենքով էին գընում,
Եկեղեցուն Քո մոտենում,
Լոկ լըսեցին ձայնը հեռվից
Նըրա հետ մանկանց դասակից,
Բայց մոտ չեկան այն տաճարին,
Իբր հիվանդ ախտով մարդկային,
Եվ լըցվեցին մեծ նախանձով,
Որ հեթանոսներն են փըրկվում:

ՀՌՕՄ. Ա, 16,
Թ, 1-5

ՀՈՒ. ԺԲ, 41-46

Որք ոչ միայն պարարակին
Զենամբ Որդւոյդ չազատէին,
Այլ ոչ փոքու զենեալ ունին
Հրեշտակական կամ մարդկային:
Թէ և նոցունց պարգևէին
Նախնի բարիքն ամենեքին,
Կըտակարանքն ըստ Պօղոսին
Եւ աւետիքն և Զոյդ մարմին,
Բայց առ ինչ չհամեմատին
Միտք այսոցիկ, զի ոչ յանգին:
Այլ նախանձոտ իմ թըշնամին,
Ըստ արարչութեանն երեց որդին,
Որք չարախօս զինէն լինին
Միշտ անդադար Հօրքդ վերին,
Որպէս Յոբաւ ծանուցանին
Եւ այլ բազմօք, որ ըստ կարգին,
Զորոց կարկել հայցեմ լեզուին
Եւ ոչ դընել ունկըն բանին,
Եւ մի մատնել փորձասիրին,
Թէ և խընդրէ զիս ըստ նըմին:
Արարչական բնութեամբ Զոյին
Մի տուն շինեալ բանականին,
Տընտես գոլով մարդն առաջին,
Յատակըս տանս այս երկրային.
Եւ յառաջեալ ծնընդոց նորին,
Տընտեսք ի Զէն զանազանին.
Ոմանք մարմնով գերափառին,
Եւ այլք բաշխօղք հոգևորին
Ի վեհ սկըսեալ թագաւորին
Մինչ ի խոնարհ գործակալին,
Եւ ի պետէ հարցն առաջին
Մինչ յիններորդ դաս խորանին,
Իւրաքանչիւր ոք ըստ կարգին
Տընտեսք ի Զէն կարգեալք լինին.
Ոմանք գոյից նիւթականին
Եւ այլք աննիւթ պարզեալ բանին:
Յորում եհաս վիճակ մասին
Եղեռնական թըշուառս անձին

Նախնիներն էին պարծենում,
 Որ Քո օրենքը չեն անցնում,
 Սակայն նրանք չազատվեցին
 Ոչ միայն պարարտ զոհերով,
 Այլև Որդուդ զոհաբերմամբ,
 Փոքրը զոհեր չըմատուցին
 Հրեշտակային կամ մարդկային,
 Թեև նըրանց նըվիրվեցին
 Նախնի բարիքը ամենքին՝
 Կտակարաններն, ըստ Պողոսի,
 Ավետիսն ու մարմինը Քո,
 Բայց այն ամենն, ինչ արեցին,
 Արածիս հետ չես բաղդատի:
 Չէ որ նախանձ իմ թըշնամին,
 Ըստ արարչության երեց որդին,
 Որ ինձնից է չարախոսում
 Վերին Հորըդ միշտ, անդադրում,
 Ինչպես պատմության մեջ Հովբի,
 Եվ ըստ Գըրքի, շատ շատերի,
 Չարի լեզուն դարձրու կարկամ,
 Եվ մի լըսիր նըրան անգամ,
 Թե ինձ ուզի, ինչպես Հովբին:
 Քո բնությամբ արարչական
 Կառուցվել է տուն բանական.
 Մարդն է տընտեսը առաջին,
 Հատակը տան այս երկրային:
 Նըրանց զարմերն ես իմանում,
 Իբրև տընտես զանազանում,
 Ոմանք մարմնով են փառավոր,
 Ոմանք բաշխող են հոգևոր՝
 Ըսկսած վեհ թագավորից,
 Մինչև խոնարհ գործակալը,
 Պետից առաջին հայրերի
 Մինչ իններորդ դասը վերին,
 Յուրաքանչյուրն ըստ իր կարգի
 Տընտեսներ են կարգված Քեզնից,
 Ոմանք նյութական գոյերի,
 Ոմանք աննյութ վճիտ Բանի,
 Ընդ որում ինձ ընկավ վիճակ
 Թըշվառ անձի չար ու անարգ,

ՂՈՒ. ԺԶ, 1...

Ա ԿՈՐՆ. Թ, 17...

Տընտես լինել տանըն Քոյին,
Բաշխող Բանիդ աստուածային,
Տալ ի ժամու ծառայակցին
Ըզկերակուր կենաց հացին,
Զոր ոչ ետու քաղցեալս անձին,
Այլ սովամահ թողի զնոսին:
Դարձեալ տընտես հաւատարիմ
Մարմնոյ լ'հոգւոյ միտք անմարմին,
Զիւրաքանչիւր պէտըս նոցին
Տնօրինաբար տալ ըստ կարգին,
Կերակրելով բանիւ զհոգին
Եւ դարմանել չափով զմարմին.
Եւ յերկոցունց կացեալ միջին,
Պահել անվրէպ ըզկարգ նոցին:
Ի ծառայի գոլով մասին,
Որպէս ստեղծէր կարգել զմարմին
Եւ տիրական իշխան զհոգին
Ըստ նախատիպ Քո պատկերին.
Բայց անիրաւս ի յերկոսին,
Ի յիմս անձին և յօտարին,
Նըմանեցայ անիրաւին,
Իմ վատութեանս օրինակին:
Որ ամբաստան զինէն լինին
Վասըն չարեացս, որ միշտ գործին,
Սուրբ պահապանս իմ անմարմին
Եւ մարմնաւորք, որք տագնապին:
Եւ ես չունիմ իմաստութիւն
Զօգուտն ընտրել ժամանակին,
Ոչ առ ի կեանս մինչ ի մարմին
Եւ ոչ կենաց անվախճանին,
Թէ ոչ ի լրումըն կենցաղոյս
Կարեմ գործել ես ըզբարին,
Եւ ոչ մուրալ յորոց ունին,
Զի ամաչեմ յոչ տալ նոցին:
Այլ Դու, առատ յամենայնին,
Տնոր ըզզըղջումն անզեղջս անձին,
Դառնալ առ Քեզ բոլորովին,
Նախ քան կոչման զիս յատենին,
Պարտապանաց դատաստանին՝

ՂՈՒ. ԺԶ, 3

Քո տան վըրա տընտես լինել,
 Աստվածային խոսքը բաշխել,
 Ժամասացության ժամանակ
 Կենաց հացի կերակուր տալ,
 Որ չըտըվի քաղցած անձանց,
 Այլ սովամահ թողի նըրանց:
 Դարձրիր տընտես հավատարիմ՝
 Մարմնում պահել միտքն անմարմին,
 Յուրաքանչյուր պետքը հոգալ,
 Տնօրինաբար ըստ կարգի տալ,
 Կերակրելով Բանով հոգին,
 Դարմանելով չափով մարմինն
 Ու երկուսից ընտրել միջինն,
 Անվրեպ պահել կարգը վերին:
 Հանց ստեղծել ես, կարգել մարմինն
 Իբրև մասը ծառայական,
 Հոգեկանն՝ իշխան տիրական,
 Ըստ նախատիպ Քո պատկերի:
 Բայց փուչ եղա ես երկուսին՝
 Թե իմ անձին, թե օտարին,
 Նըմանվեցի անիրավին,
 Իմ վատության օրինակին,
 Որին ես եմ ամբաստանում
 Նրա գործած չար գործերում,
 Սուրբ պահապաններս են տագնապում
 Մարմընավոր և անմարմին,
 Եվ ես չունեմ իմաստություն՝
 Օգուտ քաղել ժամանակից,
 Ոչ կյանքի մեջ մարմնական,
 Ոչ էլ կյանքում հավերժական,
 Ես չեմ կարող գործել բարի
 Ընթացքի մեջ ամբողջ կյանքի,
 Ոչ ունեցողներին մուրալ,
 Զի ամաչում եմ՝ ետ չըտալ:
 Իսկ Դու առատ ամեն ինչով,
 Թող զըղջամ իմ անզեղջ անձով,
 Դեպ Քեզ դառնամ ամբողջովին,
 Մինչ կանչելն ինձ դատաստանի՝
 Պարտապանների ատյանին,

ՂՈՒ. ԺԶ, 1...

Մասն ինչ թողուլ գոնե պարտին,
Հոգւոյս զյիսունըն մար ձիթին,
Մարմնոյս ըզքսան քոռ ցորենին.
Դարձեալ ըզկնի օծման շնորհին
Մեղուցելոյ զըղջականին,
Բազում շնորհել զյիսներեկին,
Տըկար բնութեանըն պատճառին:
Իսկ որ ի հաց Քո երկնային
Անմաքրապէս ըստ իմ մերձին,
Սակաւ թողուս թըլով քսանին,
Քանզի կարեօք չբըռնադատին:
Նա և ըզմեղս, որ ըստ հացին,
Գործով ծանո թանձրագունին.
Եւ զխորհրդովն, որ ըստ ձիթին,
Մաքրեա յինէն շնորհիւ Քոյին:
Շնորհեա՛ և ինձ ընդ տընտեսին.
Լինել արժան Քում գովեստին.
Թէ և որդի եմ աշխարհին,
Տո՛ւր ինձ զիմաստ մեղաց դարձին:
Ընդ մեծատան փափկասիրին
Ես փափկացայ յառօրէին
Մարմնովս այսու անասնային
Ի փափկութիւն անըզգամին:
Զգեցայ զբեհեզն և զծիրանին,
Ի յանկուածոց բազմագունին.
Թէպէտ և ոչ զերևելին,
Այլ բազմագոյն կեղծօք զբարին:
Սեղան զեղխեալ ամենալին
Յոգնահանճար խահարարին,
Թակոյկ լըցեալ զանոյշ գինին
Զյիմարութեան առաջնորդին.
Ուրախ եղէ ես յայսպիսին
Յուրախութիւն անցաւորին.
Յերգ և քընար ձայն ախտային
Փոխան երգոցն աստուածային.
Եւ յայսպիսեաց բարեաց բազմաց,
Զոր շնորհեցեր պարգև մասին,
Ո՛չ դարձուցի զտասներորդին
Քեզ ի Քոյոցըն պարգևին.

ՂՈՒ. ԺԶ, 19-31

Մարել գոնե մասն իմ պարտքի,
 Հոգուս հիսուն մարը ձեթի,
 Մարմնիս քսան քոռը ցորենի:
 Դարձյալ, մեղքերըս երբ զըղջամ
 Եվ շընորհներդ ստանամ,
 Շատ շընորհիր տեղն հիսունի՝
 Տըկար բընությանըս պատճառի:
 Իսկ երբ հացը Քո երկնային
 Հասնի իմ անմաքուր անձին,
 Քիչ թող ներվի, ըստ քսան թըվի,
 Որ հոգին չըբըռնադատվի,
 Այսինքըն մեղքն, ըստ ցորենի,
 Որ թանձրագույն մասն է մեղքի.
 Խորհըրդով ձեթի համեմատ
 Մաքրիր ինձնից գուրով առատ,
 Տընտեսիդ հետ թույլ տուր և ինձ
 Արժանանալ Քո գովեստին.
 Թեև որդի եմ աշխարհի ,
 Տուր իմաստը մեղաց դարձի:
 Ես մեծատան հետ փափկասեր
 Վայելեցի կյանքն անցավոր,
 Այս մարմընով անասնային
 Եվ մեղկությանմբ անըզգամի,
 Հագա բեհեզ և ծիրանի
 Բանվածքներով բազմագունի.
 Բայց դըրսից ցույց չըտըվեցի,
 Որ բարին ես միշտ կեղծեցի,
 Վայելեցի սեղանը լի
 Բազմաճարտար խոհարարի,
 Լըցրած գավում անուշ գինի,
 Որ առաջնորդն է հիմարի.
 Եվ այսպիսով եղա ուրախ
 Ես անցավոր ուրախությամբ,
 Երգն ու քընար՝ ձայն ախտային,
 Երգերի տեղ աստվածային.
 Եվ այն բազում բարիքներից,
 Որ իբր պարգև տըվել ես ինձ,
 Տասներորդ մասն էլ չըդարձրի
 Ինձ շընորհված պարգևների:

ՄԱՏ. ԻԵ, 31-40

ՄԱՏ. ԺԵ, 22-28

ՄԱՏ. Է, 17-23

ՂՈՒ. ԺԶ, 19...

Այլ սեպհական ինձ կարծէի,
Զորս ընդ յարկաւ ժողովէի
Յերկրէ, յօդոց և ծովային
Բիւրապատիկ բարիք Քոյին.
Յորոց չետու ես աղքատին
Եւ ոչ բարձի զպէտըս նոցին.
Ոչ կերակուր քաղցեալ անձին
Եւ ոչ ծածկոյթ մարմնոյ մերկին.
Ոչ հանգըստեան տուն տընանկին,
Ոչ օթեան հիւր օտարին.
Ոչ տեսութիւն առ հիւանդին
Եւ ոչ խնամել զորս ի բանտին,
Ոչ տըրտմակից եղէ վըշտին
Տըրտմելոյ յիրս առանձին,
Եւ ոչ խընդալ ընդ խընդալին,
Այլ նախանձու վառեալ նովին:
Որք և Ղազարք օրինակին,
Բազմապատիկք են և ոչ մին.
Առ դրունս անկեալ իմ արտաքին
Աղաղակեն ողորմագին,
Եւ ես անլուր ձայնից նոցին
Չտալով փըշրանս ըզսեղանին.
Յորում պոռնիկքըն յագէին
Եւ հացկատակք պարպատէին:
Շունք օրինաց Քոց արտաքին
Գոնէ լեզուաւ ողորկէին.
Եւ ես լըսող Քո հրամանին
Լեզուաւ հարի զՔո նըմանին:
Ի միտ չառի զմիտըս բանին՝
Զաստուածախօս Քո առակին,
Որք միշտ լըւեալ անտես լինին,
Քանզի չունիմ ականջ ներքին:
Ոչ յիշեցի զմահ աղքատին՝
Ի հրեշտակաց տանել զհոգին,
ՅԱբրահամու նահապետին
Ի հաւատոց հանգչել գոգին:
Թէ օրինակ է մարդկային
Աղքատութեանց համբերողին,
Զի յետ ճըգանցըն վախճանին

Այլ իմն էի ես համարում
 Այն, ինչ տանս էի ամբարում՝
 Բարիքը Քո բյուրապատիկ
 Երկրից, ծովերից և օդից,
 Որ չըտըվի ես աղքատի,
 Չըհոգացի պետքը նըրանց,
 Ոչ կերակուր անձին քաղցած,
 Ոչ էլ ծածկույթ մերկ մարմընին,
 Ոչ հանգըստի տուն տընանկին,
 Ոչ օթևան օտար հյուրին,
 Ոչ այց արեցի հիվանդին,
 Ոչ նայեցի բանտարկվածին,
 Ոչ տըրտմակից եղա վըշտին,
 Տըրտում բաներին առանձին,
 Ուրախի հետ չըխընդացի,
 Այլ նախանձով ես վառվեցի:
 Որոնք նըման են Ղազարին,
 Եվ բազմաթիվ են, ոչ թե մին.
 Դըռներիս մոտ ընկած կըրկին,
 Աղաղակում են ողբագին,
 Ես չեմ լըսում նըրանց ձայնին,
 Փըշրանք չեմ տալիս սեղանի,
 Պոռնիկներն են որ վայելում,
 Ծաղրածուներ շրջապատում,
 Շունն անգամ, դուրս Քո Օրենքից,
 Գոնե լեզվով է ողորքում.
 Իսկ ես՝ լըսող պատվիրանիդ,
 Լեզվով զարկի Քեզ նըմանին,
 Միտըս չառա միտքը Բանիդ,
 Աստվածախոս Քո առակի,
 Որ անտեսում եմ լըսելով,
 Քանզի չունեմ ականջ ներքին,
 Չըհիշեցի մահն աղքատի,
 Հըրեշտակի տարած հոգին,
 Որ հավատով հանգավ գոգին
 Մեր Աբրահամ նահապետի:
 Զի օրինակ է մարդկային
 Աղքատությանը համբերել,
 Որ երբ տանջանքը փարատվի,

Յարքայութեան Տեառնըդ հանգչին.
 Եւ ոչ ըզմահ յըղփասիրին,
 Որ ի դըժոխս էջ ստորին:
 Յորում լեզուն պապակէին
 Ի տապ բոցոյ դառնագունին,
 Որ կարօտէր կաթիլ ջրին
 Ի Ղազարէ ծագիւ մատին,
 Ընդ թակոյկաց լի բաժակին
 Բարձեալ մատանց մատըռուակին:
 Թէ մեծատանց, որ յախշարիի
 Սա առ ի խրատ բոլորովին,
 Մի պարարեր որդանց զմարմին,
 Այլ փոքր ինչ տալ և աղքատին:
 Արդ մի լըւայց զպատասխանին
 Ընդ մեծատանն զԱբրահամին,
 Թէ ընկալար Դու ըզբարին,
 Զոր գործեցեր զփոխարինին,
 Եւ Ղազարոս փոքու չարին
 Հատոյց ըզվրեժ ցաւօքն անձին.
 Որով սա աստ մըխիթարի,
 Դու պապակիս ի գեհենի.
 Այլ տուր աստէն զղջումն անձին,
 Ապաշաւել, զոր գործեցին:
 Ընդ յըղփութեան որովայնին,
 Պահօք ճընշել ըզստուար մարմին.
 Եւ ընդ երգոցըն պոռնըկին
 Ի գինարբուսն անառակին,
 Տուր ձայնս ողբոց արտասուագին,
 Լալ ինձ ի տուէ և գիշերին,
 Զի բորբոքեալ նոքօք հնոցին
 Վառումն այրմանց շիջանիցին,
 Եւ խորափիտ մեծի վիհին
 Լըցեալ անցայց ես առ նոսին:
 Եւ ընդ բարուց անողորմին
 Խառնեալ յիս գութ ողորմագին,
 Զի յողորմել իմ աղքատին՝
 Ողորմութեան հասից Քոյին:
 Ի յիմ քաղաք մարմնոյս դընին
 Աթոռ մըտաց դատաւորին,

Արքայութեանը մեջ հանգչել.
 Եվ ոչ մահով հըղփասերի
 Իջնել դժոխքը ստորին:
 Մինչդեռ լեզուն էր պապական
 Բոցի տապի մեջ դառնագուն,
 Կարոտելով մի պուտ ջրի
 Ղազարոսի մատի ծայրին,
 Սափորից լըցված բաժակին
 Ձեռքի վրա մատըռվակի:
 Մեծատուններին աշխարհի
 Սա պարտադիր խըրատ է մի,
 Մի չաղացրու դու որդերին
 Այլ մի քիչ էլ տուր աղքատին:
 Թող չըլսեմ պատասխանը
 Աբրահամի՝ մեծատանը,
 Թե կըստանաս դու քո բարին
 Փոխարենը քո գործերի,
 Չարիքն ընդդեմ Ղազարոսի
 Կըհատուցվի ցավով անձի,
 Որով նա կըմըխիթարվի,
 Դու կընկնես հուրը գեհենի:
 Այստեղ զըղջում տուր իմ անձին,
 Ապաշավանք իմ գործերին,
 Հըղփութեան տեղ որովայնի
 Պահքով ճընշել մարմինը գիրգ,
 Եվ երգերի տեղ պոռնիկի,
 Խընջույքի տեղ անառակի
 Արտասվագին ձայն տուր ողբի,
 Որ արտասվեմ գիշեր ու տիվ,
 Որ բորբոքված հուրն հընոցի
 Արտասուքներով իմ հանգչի,
 Եվ մեծ վիհի խորխորատից
 Դուրս գամ հետը աղքատների:
 Եվ հետն անողորմ բարիքիս
 Խառնիր և գութ ողորմագին,
 Ողորմելով որ աղքատին՝
 Հասնեմ ես Քո ողորմութեան:
 Քաղաքում է դըրված մարմնիս
 Գահը մըտքի դատավորի,

ՂՈՒ. ԺԸ, 1-8

ՄԱՏ. ԻԷ, 1...

ՄԱՏ. Բ, 19-20

ՄԱՏ. ԺԲ, 41-44

ՂՈՒ. ԺԸ, 2-8

Ի յաստուծոյ աներկիւղին
Ի՛ի մարդկանէ անամօթին,
Զի անձնիշխան է յայսպիսին,
Յոչ երկնչելն և յերկիւղին,
Եւ անպատկառ ըստ խորհըրդին,
Զի յումեքէ ոչ տեսանին:
Աստ և հոգիս ի Քէն այրին
Ի փեսայեդ իւր երկնային,
Քանզի սեղեխն օտարոտին
Ի յառագաստ եմոյծ Քոյին.
Որ անդադար այրմամբ սըրտին
Աղաղակէ մըտաց խըղճին,
Իւր դատ առնել ընդ ոսոխին
Զըրկող մարմնոյ քաղաքակցին.
Զներքինն առնել դարձեալ վերին
Եւ ըզվերինն առնել ստորին,
Որպէս կարգեալ է արարչին՝
Հոգւոյ ծառայ լինել մարմին:
Ոչ կամելով անիրաւին,
Լըսել ձայնի աղաղակին
Վասն երկիւղի աստուածային
Եւ ամօթոյ ինչ մարդկային.
Սակայն աշխատ առնել այրւոյն
Յիշատակաւ խոցեալ վիրին,
Դատաստանի լըսեալ նորին
Ի նըշխարեալ ժամանակին:
Այլ դատաւորդ իմ երկնային,
Որով երկինք և՛ երկիր դատին,
Դատաւորիս իմումս անձին
Դատել տացես զիս ըստ կարգին,
Զի մի յաւուր դատաստանին
Դատապարտիմ ընդ դատողին:
Յորժամ կապես ի միասին
Հոգւով զմարմին յանլոյծ կապին,
Ես զայրեցեալս ի Քէն դարձեալ
Կապակցեսցես սիրով Քոյին,
Փեսայ լինել հոգւոյս հարսին,
Յօդմամբ ի գլուխ Քո վերըստին:
Եւ զհակառակս ոսոխ մարմին
Նահանջեսցես ներքոյ նորին.

Աստծու առաջ աներկյուղի,
 Մարդկանց առաջ անամոթի,
 Զի անձնիշխան է այդպիսին,
 Որ վախ չունի, չի երկյուղում,
 Որ խորհուրդից չի պատկառում,
 Քանզի իրեն մարդ չի տեսնում:
 Աստ հոգիս է այրվում Քեզնից՝
 Վառվում երկնային փեսայից,
 Քանզի սեղեխն օտարական
 Քո առագաստը մուտք գործեց,
 Որ անդադար այրմամբ սըրտի
 Գոռա հոգիս խըղճի մըտոք,
 Իր դատն անի նա ոսոխին,
 Մարմնի բնակչին զըրկողին,
 Որ ներքինն է դարձնում վերին,
 Իսկ վերինը դարձնում ստորին,
 Մինչդեռ կարգով արարչական՝
 Մարմինն է լոկ հոգու ծառան,
 Բայց անիրավը չի ուզում,
 Որ լըսես ձայնն աղաղակիս
 Վասն երկյուղի աստվածային
 Եվ ամոթի այն մարդկային:
 Բայց խոցվում է ամեն այրի
 Հիշատակով խոցված վերքի՝
 Դատաստանը լըսեց նըրա՝
 Նախատեսված ժամանակին:
 Դու՝ դատավորըդ իմ երկնային,
 Որ դատում է երկիր, երկինք,
 Դատավորին Դու իմ անձի
 Դատել տուր ինձ ըստ պատշաճի:
 Որ օրն ահեղ դատաստանի
 Չըդատվեմ հետն ինձ դատողի:
 Իսկ երբ կապես Դու միասին
 Պինդ կապով հոգին և մարմին,
 Եվ քեզանով այրվող հոգին
 Կապիր Քեզ հետ սիրով խորին,
 Փեսա դարձիր հոգուս հարսին
 Զողելով զըլխիդ վերըստին,
 Հակառակը՝ ոսոխի մարմինն
 Արդ նահանջի ներսը խորին,

ՂՈՒ. ԺԸ, 10-14

Ծառայապէս լըսել բանին
Եւ անյապաղ գործել զբարին:
Օրինաւոր փարիսեցին
Աղօթելով ի տաճարին,
Դնէր առաջի զգործեալ բարին
Ամենատես աչաց Քոյին.
Հըպարտանայր յիմար հոգին
Առ հեռաւոր ազգ մարդկային,
Եւ ի վերայ մերձաւորին
Աղօթակից մաքսաւորին,
Զոր ոչ միայն զաղօթելին
Չէառ լեզուաւ մեծաբանին,
Այլ և յարդար գործոց նախկին
Վրիպեաց սնապարծ իւրով բանին:
Բայց զինչ ասեմ իմումս անձին
Ախտասիրիս բոլորովին,
Բարեաց գործոց հեղգագունին,
Չարեաց մասանց ժողովողին.
Զի բարութեանցն ոչ հետևիմ,
Յոր պանծացաւ փարիսեցին:
Եւ գերազանց լինիմ նըմին
Ի փառամով հըպարտ ախտին:
Այլ տո՛ւր ըզձայն մաքսաւորին,
Բաժել հոգւոյս մաքսապետին,
Աղաղակել բանիւ նորին՝
Աստուած, քաւե՛ն զմեղս իմ անձին:
Արդարացո զիս ընդ նըմին,
Որպէս ըզնա միով բանին,
Խոնարհեցո զմիտս իմ ներքին,
Զի բարձրացայց շնորհիւ Քոյին:
Ընդ Ղազարու բարեկամին
Մեռեալ եղայ ի տապանին,
Ո՛չ քառօրեայ, այլ բազմամին
Մեռեալ հոգիս է ի մարմին.
Չայնըդ հնչե՛ն յիս երկնային
Եւ լըսելի արա բանին,
Լոյծ ի կապից դժոխային,
Հնն ի տանէս խաւարային:
Ընդ Զակքէի մաքսաւորին
Ո՛չ բարձրացայ յերկրէ ստորին

ՅՈՎՀ. ԺԱ, 1-10

ՂՈՒ. ԺԹ, 1-10

Ծառայի պես լըսի բանին
Եվ անհապաղ գործի բարին:
Օրինավոր փարիսեցին
Աղոթելով տաճարի մեջ
Ցույց էր տալիս գործն իր բարի
Քո աչքերին ամենատես,
Հպարտանում էր հիմար հոգին
Հեռավոր ազգով մարդկային,
Ո՛չ իր կողքի մերձավորով,
Ջերմ աղոթող մաքսավորով,
Որ ոչ միայն աղոթքներում
Չասաց խոսքեր մեծաբերան,
Այլև արդար իր գործերով
Ջրպարծեցավ դատարկ խոսքով:
Իսկ ինչ ասեմ ես իմ անձին՝
Ախտասերին այդ գըլխովին,
Բարի գործում ծուլացողին,
Չար մասունքներ ժողովողին,
Ջի չեմ հետևում բարության,
Որով պանծաց փարիսեցին,
Այլ գերազանցում եմ նըրան
Հիվանդությանբ փառամուլի:
Դե ձայն տուր ինձ մաքսավորի
Հոգուս վարձ տամ մաքսապետին,
Աղաղակեմ խոսքով նըրա,
Աստված, քավիր մեղքն իմ անձի,
Արդարացրու նըրա հետ ինձ,
Խոնարհեցրու միտքըս ներքին,
Որ շընորհով Քո բարձրանամ:
Ղազարի հետ Քո բարեկամ,
Որ դըրված եմ տապանի մեջ,
Ոչ թե չորս օր, այլ տարիներ
Հոգիս մեռած է մարմընում.
Հընչեցրու ձայնըդ երկնային,
Լըսող արա ինձ Քո բանին,
Քանդիր կապը դըժոխային,
Հանիր տանից խավարային:
Ջաքեի հետ՝ մաքսավորի,
Չըբարձրացա երկրից ստորին
Բարձրագույն ծառը իմաստի՝

ՂՈՒ. ԺԹ, 9

ՄԱՏ. ՌԱ, 1-9

ՄԱՏ. ՌԱ, 18-22

ՄԱՏ. ԺԱ, 13-14

Ի բարձրագոյն ծառ իմաստին,
Ի տեսութիւնդ աստուածային.
Փռքըր հասակ հոգևորին
Բարեաց գործովք յիս չաճեցին,
Այլ յարակայ նըւագեցին,
Մինչ կաթնարբու զիս արարին:
Դարձեալ յառակ հակառակին,
Ելի ի ծառ մարմնոյ ժանտին,
Ի քաղցրահամ սէր երկրային,
Որպէս և նա ի թըզենին.
Յորմէ հըզօր բանիւ Քոյին
Փութով իջո զիս ընդ նըմին,
Ագանելով ի տունս անձին
Ընդ Քեզ և Հայր և Սուրբ Հոգին,
Հոգւոյս զրկման տալով զմարմին
Զծառայութիւնըն չորեքկին,
Եւ զկէս գոյից մարմնականին
Աղքատացեալ տիրականին.
Զի փըրկական առ նա բանին
Արժանացայց Քոյոյ ձայնին,
Որդիս գոլով Աբրահամին
Ըստ հաւատոյ նահապետին:
Որ յօրինակ հրէականին
Եւ անմաքուր հեթանոսին,
Նըստար ի յէշ յաւանակին
Զգօնացելոյն և տըրմըղին,
Մաքրեալ և զիս ըստ առակին
Եւ յիս հանգիր Հոգւով Քոյին.
Արա՛ աթոռ զիս երկնային,
Բազմեաց յոգիս ըստ քրովբէին:
Եւ ըստ միւսում օրինակին
Հրէից ազգաց առ թըզենին,
Զոր ի խընդիր գոլով պըտղին,
Ոչ ընծայեաց զերախայրին,
Մի անիծեր զիս ըստ նոցին,
Թէ և նըման եմ անբերին,
Զի մի տերևըն հաւատին
Պըտղով գործոցն իմ չորասցին.
Այլ հաստատեալ զիս ի բարին,
Որպէս և զուռն ի սուրբ որթին,

Տեսութայանըդ աստվածային:
 Փոքր հասակըս հոգևոր
 Չաճեց իմ մեջ բարի գործով,
 Այլ մըշտապես այն նըվազեց
 Մինչև կաթնակեր ինձ դարձրեց:
 Դարձա նման իմ ոսոխին,
 Ելա ծառը ժանտ մարմընի,
 Սիրով քաղցըր ու երկրային,
 Ինչպես ելավ նա թըզենին,
 Այնեղից Քո հըզոր խոսքով
 Նըրա պես ինձ ցած բեր փութով,
 Տունն իմ անձի զարդարելով
 Քեզ հետ Հորով և Սուրբ Հոգով:
 Հոգիս զըրկված հանուն մարմնի՝
 Ծառայեցի ես քառակի
 Գոյին մարմընական կեսի,
 Տեր Աստծուց աղքատացած,
 Որ փըրկական խոսքով առ նա
 Ես Քո ձայնին արժանանամ,
 Որդի գալով Աբրահամի,
 Ըստ հավատի Նահապետի:
 Օրինակով հրեաների,
 Անմաքուր հեթանոսների,
 Նըստար էշին, ավանակին,
 Որ մեկ խելոք է, մեկ էլ գիժ,
 Մաքրիր և ինձ, ըստ առակի,
 Մեջըս հանգչի թող Քո Հոգին,
 Բազմեցրու գահն ինձ երկնային
 Հոգիների, ըստ քերովբեի:
 Եվ ըստ մըյուս օրինակի՝
 Թըզենու և հրեա ազգի,
 Որից պըտուղը խընդըրվեց,
 Երախայրին բայց չընծայվեց,
 Մի անիծիր ինձ նըրանց պես,
 Թեև այդպես անբեր եմ ես,
 Եվ թող տերևը հավատի
 Չըչորանա գործով պըտղի,
 Այլ բարու մեջ ինձ հաստատիր,
 Ինչպես որ մատը սուրբ որթին,

ՄԱՏ. ԻԲ, 18-22

ՄԱՏ. ԺԲ, 15-17

ՂՈՒ. Ի, 24-26

Զոր մըշակէ Հայրըդ վերին,
Պըտղաբերէ յաճումն Հոգին:
Եւ զանպըտուղ ծառըս քաղցրին
Եւ զպըտղատուս դառնագունին
Մի հատաներ յայգւոյ Քոյին,
Այլ փոփոխեա՛ բրելով յաղբին:
Հրաւիրեցայ յառաւօտին
Իմ ի սկըզբան յաշխարհ մըտին,
Գործել յայգի պատուիրանին,
Ընդ Քո պատկեր դահեկանին.
Եւ ես չլուայ հրաւիրողին,
Մըտանելով միայն յայգին.
Բայց հեղգացայ ի գործ բանին,
Որով չունիմ ակըն վարձին:
Այլ, Տէր, առատ յամենայնին,
Տո՛ւր ինձ ձըրի զպարգև շնորհին
Ընդ մըշակաց մետասանին
Մըտեալ յայգի յԱդին դրախտին:
Ի հարսանիսն աստուածային՝
Զոր Հայր արար Քեզ, Միածին,
Կոչեաց և զիս ձայն քարոզին,
Ուրախանալ յանճառելին.
Աստ ի խորհուրդ Քո խորանին
Եւ անդ աննիւթ քաղաք վերին,
Յաւէժական յանպատմելին
Յանփոխական ուրախալին:
Եւ քանզի զգեստ պայծառ չունիմ
Արժանաւոր հարսնարանին,
Զի սևագոյն մեղօքս անձին
Աղտեղեցի զաւազանին,
Զգեստ և զգեցող Տէր անքընին,
Զգեցո՛ղ զիս Քև այժմիկ կըրկին.
Եւ զպատմուճանըն զառաջին
Պայծառացո՛ղ զայժմ աղտեղին,
Զի մի լըւայց Տեառնըդ ձայնին,
Զընկերն անուն ընդ եղկելին,
Եւ մատնեցայց նըման նըմին
Ի բանտ անել դըժոխային:
Զիմաստնացայ ես յերկոսին՝
Ըստ իմաստնոց կուսից հընգին,
Զի զդիւրագինն ընդ դըժուարին

ՄԱՏ. ԻԵ, 1-13

Որ մշակում է Հայրըդ վերին,
 Պըտղաբերում աճամբ Հոգին:
 Անպըտուղ է ծառըս քաղցրից,
 Բայց պըտղատու դառնագուլնից,
 Ինձ մի հատիր այգուց Դու Քո,
 Այլ փոփոխիր սընունդ տալով:
 Աշխարհ գալուս օրից ի վեր
 Առավոտվա կար հըրավեր՝
 Տընկել այգին պատվիրանի
 Քո առակով դահեկանի:
 Հրավիրողին ականջ չարի
 Եվ ես միայն մըտա այգի,
 Բայց ծուլացա բան ու գործից,
 Ուստի չունեմ ես հույս վարձի:
 Դու, Տեր, առատ ամենայնի,
 Տուր ինձ ձըրի պարգև շնորհի,
 Մըշակների հետ տասնըմեկ
 Եդեմական այգին մըտնեմ:
 Հարսանիքին աստվածային,
 Որ Հայրն արեց Քեզ, Միածին,
 Քարոզի ձայնն ինձ էլ կանչեց,
 Որ ես անչափ ուրախանամ.
 Աստ խորհուրդով Քո խորանի,
 Անդ՝ քաղաքով աննյութ վերին՝
 Հավերժական անպատմելի
 Եվ մըշտապես ուրախալի:
 Բայց ես չունեմ պայծառ զգեստ
 Հարսանյաց տանը արժանի,
 Զի սևագույն մեղքերիս հետ
 Ավազանն իմ աղտոտեցի:
 Զգեստ հագցնող Տեր անքնին,
 Քեզնով հագցրու և ինձ կըրկին
 Եվ պատմուճանըս առաջին
 Մաքրիր, հանիր դու կեղտերից.
 Չըլըսեմ ձայնըդ տիրական,
 Ընկեր անունն հետն եղկելու,
 Չըմատնըվեմ նըրա նըման
 Անել բանտին դըժոխային:
 Չիմաստնացա այդպես կըրկին
 Նըման իմաստուն հինգ կույսին,
 Դըժվարի տեղ հեշտը առա,

ՄԱՏ. ԻԵ, 14-30
ՂՈՒ. ԺԹ, 12-27

Ո՛չ ըստացայ ես ըզբարին,
Այլ յիմարացն եղէ յետին,
Ո՛չ պահելով իւղ լապտերին,
Ընդ կուսութեան զողորմութիւն
Եւ կամ զօծումն աւազանին:
Որք ի գիշերն անգործ վերջին
Ինձ արծաթով ոչ վաճառին.
Որով և դրունք հարսնարանին
Հեղգացելոյս ընդդէմ փակին:
Այլ աստանօր մինչ ի մարմին,
Փեսադ իմ, լնւր հոգւոյս հարսին,
Ջոր փոխան անդր աղաղակին
Այծմիկ գոչեմ ողորմագին.
Բայց ինձ ըզդուռնըդ երկնային,
Մոյծ յառագաստըդ Քո վերին,
Արժանացո սուրբ համբուրին
Անախտական մաքուր գըրկին:
Ինձ մի լիցի լըսել ձայնին,
Ջոչ գիտական պատասխանին,
Այլ տնւր վառել շիջեալ ջահին
Մըտաց կուրիս լուսով Քոյին:
Նըմանեցայ չար ծառային,
Ի տաղանդացն ոչ շահողին,
Եւ գերազանց գըտայ նըմին,
Ջի կորուսի զպարգև շնորհին:
Ոչ գործեցի ըզՔոյն կըրկին,
Քառեակ զերկուս տասն ըզհնգին,
Ջի տիրէի բոլորովին
Տասըն քաղաք զգայականին.
Այլ թագուցի յերկիր ըզմին
Ծրարեալ ախտիւք վարշամակին:
Չարկի զարծաթն ի սեղանին,
Ջի խընդրէիր ըզտոկոսին:
Ա՛յս է ըզբան պատուիրանին
Ի լըսելիս տիրականին,
Որք են սեղան իմանալի
Իմաստութեան կենաց հացին:
Վասն այսորիկ ես ակն ունիմ
Ընդ մէջ հատմանն և խաւարին,
Մինչ ի խընդիր գաս տաղանդին,

Այդպես բարին ես չըստացա,
 Հիմարներից վերջինն եղա,
 Չըպահեցի ձեթը լապտերի,
 Կուսութեան հետ ողորմություն
 Կամ էլ օծումն ավագանի,
 Որ անգործ եղած գիշերով
 Չեն վաճառի ինձ արծաթով:
 Ուստի դռներն հարսանյաց տան
 Ծուլլիս առաջ փակել կըտան:
 Ուստի մարմնիս մեջ եմ քանի,
 Փեսա, լըսիր հոգուս հարսին,
 Աղաղակի տեղ դըժոխքի
 Այժմ եմ գոչում ողորմագին:
 Բայց ինձ դուռը Քո երկնային,
 Տար առագաստը Քո վերին,
 Արժանացրու սուրբ համբույրին
 Անախտական մաքուր գըրկին,
 Թող չըլըսեմ ես Քո ձայնին,
 Ոչ ամոքիչ պատասխանին,
 Այլ թող ջահը հանգած վառի
 Քո սուրբ լույսով մըտքով կույրիս:
 Նըմանվեցի չար ծառային,
 Տաղանդներից չըշահողին
 Եվ օրինակ նըրան դարձրի,
 Կորցրի պարգևը շընորհի:
 Քո տաղանդը՝ կըրկընակի,
 Երկու տաղանդը չորս չարի,
 Ոչ էլ հինգը տասը դարձրի,
 Զի ինձ իշխեց և այս անգամ
 Տասը քաղաքն ըզգայական.
 Այլ հողի մեջ մեկը թաքցրի,
 Մեղքի շորում ծըրարեցի:
 Սեղանին արծաթ չըդրի
 Ըստ Քո խընդրած տոկոսների:
 Սա է և խոսք, և պատվիրան,
 Լըսել միշտ Բանըդ տիրական,
 Որ սեղան է իմանալի
 Իմաստության կենաց հացի:
 Ահա ինչու եմ ես սպասում
 Լույսի-խավարի սահմանում,
 Որ տաղանդը ետ դարձնես ինձ,

Զոր շնորհեցեր յաւագանին:
Այլ փըրկողիդ իմոյ անձին
Լալով յինէն այս ասացին.
Թէ մինչ ի ձեռս է ինձ բարին,
Տո՛ւր քեզ հաճոյ լինիլ նովին.
Որով լըւայց զուրախալին
Ընդ ծառայի հաւատարմին,
Թէ մո՛տ ի տունն իմ յերկնային
Յուրախութիւն Տեառնըն քոյին:
Ունայնութեամբ անկեալս անձին
Սա սակս յիշման կատարեցին,
Կենաց բաշխողք միշտ անթերին
Ի ձէնջ և մեզ ձիր շնորհեցին:

Որ շընորիվեց ավազանից,
Ահա Փըրկողիդ իմ անձի
Ինձ համար լալով ասացին.
Թե մինչ ձեռքիս մեջ կա բարի,
Թող նա էլ քեզ հաճո լինի,
Որ լըսվի լուրն ուրախալի
Ծառայի հետ հավատարիմ:
Թե երկնային տունըս գընա,
Որ Տերը քո ուրախանա,
Ունայնությամբ ընկած անձիս
Աղոթքի իղձը թող լինի,
Կյանքի բաշխողը անթերի
Ձեզնից թող մեզ ձիրք շընորիի:

ԳԻՐՔ ԵՐԴՈՐԴ

ԳԻՐՔ ԵՐՐՈՐԴ

ՆՈՐԻՆ ՆԵՐՍԷՍԻ ՎԱՍՆ ԽԱԶԻ ԵՒ ԶԱՐԶԱՐԱՆԱՏՆ

ՅՈՂՎ. ԺԳ, 1-20

ՄԱՏ. ԽԶ, 36...

ՂՈՐ. ԽԲ, 42...

Որ զփըրկական խորհուրդ խաչին
Յյայտնեալ ցուցեր յերեկոյին
Եվ զկենարարըդ Քո մարմին
Բաշխեալ ետուր ընդ բաժակին,
Արա և զիս ընդ սուրբ դասին
Հաղորդ լինել Քոմ սեղանին,
Կենաց հացիդ, յորմէ սովիմ,
Եվ ըմպելոյդ, ում ծարաւիմ:
Որ մաքրեցեր յաւազանին
Մաքուր ձեռօք զոտըս նոցին
Եւ ուսուցեր զխոնարհութիւն,
Զոր նախ բանիւ յայնժամ յիրին,
Լըւան և զիմ տիղմըն չարին
Աղաչանօք սըրբոյ գընդին
Եւ ըզգընացս ուղղեան զոտին
Խոնարհութեամբ ելիւք յերկին:
Որ ըզբնութիւն Քո մարդկային
Յուցանելով ի գիշերին,
Տագնապեցար Դու յերկիւղին,
Աղօթեցեր առ Հայր յերկին,
Փըրկեան և զիս գաղտնի նետին
Եւ յերկիւղէ գիշերային,
Մասունք հոգւոց մեր և մարմին
Յերկիւղ Քո սուրբ բւեռեսցին:
Որ կապեցար ընդ կապելոյն,
Արձակեցեր զհանգոյց կապին,
Զիս արձակեան յինքնակապէս
Կապից մեղաց դըժոխային:
Որ ընդ մեղօք պարտաւորին
Կացեր անմեղդ ի յատենին,
Յորժամ փառօք գաս հայրենին,
Մի դատեսցես զիս ընդ նըմին:

**ՆՈՒՅՆ ՆԵՐՍԵՍԻ ԳՐԱԾ՝ ԽԱՉԻ ԵՎ
ՉԱՐՉԱՐԱՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ**

Խաչի խորհուրդը փըրկական
Դու հայտնեցիր երեկոյան
Եվ կենարար մարմինը Քո
Բաշխեցիր մեզ բաժակի հետ:
Սուրբ դասի հետ դարձրու և ինձ
Սուրբ սեղանիդ հաղորդակից,
Իմ փափագած կենաց հացիդ,
Իմ պապական ըմպելիքիդ:
Ավագանո՛ւմ Դու մաքրեցիր
Նըրանց ոտքը մաքուր ձեռքով,
Խոնարհությունն սովորեցրիր,
Որ իմաստով է իսկությունն,
Լըվա միջիս տիղմը չարի
Աղաչանքով Քո սուրբ գընդի
Եվ ընթացքը ուղղիր ոտքիս՝
Խոնարհական ելքով երկինք:
Դու բընությունը մարդկային
Ցույց տըվեցիր կեսգիշերին,
Տագնապեցիր Դու երկյուղով,
Դիմեցիր Հորըդ աղոթքով,
Փըրկիր և ինձ գաղտնի նետից
Եվ գիշերվա երկյուղներից,
Մարմինն ու մասերը հոգու
Թող բևեռվեն Քո երկյուղին:
Որ կապվածի հետ կապվեցիր,
Կապի հանգույցն արձակեցիր,
Արձակիր ինձ էլ Դու ինքնին
Կապից մեղքի դժոխային:
Որ մեղքերով մեղապարտի
Անմեղ ելար մեջն ատյանի,
Երբ գաս հայրական Քո փառքով՝
Ինձ չդատես իմ մեղքերով:

ՄԱՏ. ԻԷ, 30

ՄԱՏ. ԻԶ

ՄԱՏ. ԺԴ

ՂՈՒ. ԻԲ

ՅՈՀՎ. ԺԸ

ՄԱՏ. ԻԷ, 28...

ՄԱՏ. ԺԵ, 17...

ՄԱՏ. ԻԷ, 29

Որ ձաղեցար ի թուք պղծին
Վասն ամօթոյ նախաստեղծին:
Ջընջեա՛ն զամօթ մեղաց լըրբին,
Որով զերեսս իմ ծածկեցին,
Որ ներեցեր չար ծառային,
Ածեալ ձեռօք թեզ ապտակին:
Հա՛ր ուժգնակի զդէմքս չարին,
Որպէս և զիս եհար յուժգին,
Որ ոչ թողեր հոսիլ վիմին,
Ի խոր մեղաց անդընդային,
Այլ դառնապէս լալով սըրտին,
Քաւիչ եղեր ուրացողին:
Կանգնեա՛ն և զիս նըման նըմին
Ի գլորմանէ սայթաքողին,
Յորդ արտասուս տալով աչացս
Եւ ջուր գըլխոյս նըման ծովին:
Որ ըզգեցար ըզծիրանին,
Արկար քղամիդ կարմիր յանձին,
Նախատանաց, զոր կարծէին,
Զինուորք Պոնտայ Պիղատոսին,
Ըզքուրձ մեղաց մերկեա՛ն յինէն,
Զորդան կարմիր արեան գունին
Եւ ըզգեցո՛ն զուրախալին,
Որ զգեցուցեր զմարդն առաջին:
Ի ծունր իջեալ կատակէին,
Խաղ առնելով ծիծաղէին,
Յոր հայեցեալ զօրք երկնային,
Ահիւ երկիր պագանէին,
Զի ըզբնութեանս ադամային,
Բարձցես զամօթ մեղսասիրին
Եւ զիմ հոգւոյս մըտաց խըղճին
Լուծցես զամօթըն տըրտմագին:
Որ ըզգլուխ քո զերկնային,
Յորմէ սարսեալ սերովբէին,
Ծածկեալ ձորձովքըն կըռփէին
Եւ եղեգամբ հարկանէին:
Վասըն գըլխոյ հողեղինին,
Խոնարհելոյ կընոջն ոտին,

Որ թուք ու մուրը կերար պիղծի,
 Վասն ամոթի նախաստեղծի,
 Հան ամոթը լըրբի մեղքի,
 Որով երեսն է իմ ծածկված,
 Որ ներեցիր չար ծառային,
 Կըրելով ցավը ապտակի,
 Զարկիր ուժով չարի դեմքին,
 Ինչպես նա ինձ զարկեց ուժգին:
 Որ չըթողիր ընկնել վեմին
 Մեղքի խորքը անդընդային,
 Այլ լաց եղավ նա դառնագին,
 Քավիչ եղար ուրացողին:
 Ինձ էլ նըրա պես կանգնեցրու
 Գըլորումից սայթաքելու,
 Հորդ արցունքներ բեր իմ աչքին
 Եվ ծովի պես ջուր իմ գըլխին:
 Դու, որ առար վառ ծիրանին,
 Ալ քըղամիդը քո անձին՝
 Նախատինքի տակ եղկելի
 Պիղատոսի գինվորների,
 Պոկիր ինձնից քուրձը մեղքի,
 Որդան կարմիրն արյան գույնի,
 Հագցրու ինձ շոր ուրախալի,
 Որ առաջին մարդուն հագցրիր:
 Խընդում էին ծունր իջնելով,
 Ծաղրում էին խաղք անելով,
 Մինչ երկնային զորքն էր նայում՝
 Ահով քեզ էր երկըրպագում:
 Ադամային իմ բնությունից
 Հան ամոթը մեղսասերի:
 Հոգուս ամոթը տըրտմագին
 Ցըրիր, հանիր մըտոք խըղձի:
 Նըրանք գըլխին քո երկնային,
 Որից սերովբեն էր սարսում,
 Ձորձով ծածկած զարկում էին
 Եվ հարվածում եղեգներով,
 Գըլխի համար հողեղենի,
 Ոտքերիդ ծունր իջնող կընոջ,

ՄԱՏ. ԻԷ, 29

ՄԱՏ. ԻԷ, 34

ՅՈՂՎ. ԺԹ, 29-30

ՅՈՂՎ. ԺԹ, 17

Զի վեհագոյն երկնից դասին
Ըզնա դիցես ի Քոյդ մարմին:
Եւ զիմ անկեալ մինչ ի գետին
Եւ խոնարհեալ ոտից չարին
Վասըն գործոյ անօրինին,
Որ զիս յերկիր կործանեցին:
Մի թողուցուս խաղալ նովին,
Որպէս մանկանց գընտակ խաղին,
Այլ փըրկեսցես ի թըշնամւոյն,
Յօդել ի գլուխ Քո վերըստին:
Որ ի բոլոր Քոյին մարմին
Եւ բովանդակ մասն անդամին
Առեր սաստիկ զհարուածս գանին
Յետ վըճըռոյ դատաւորին:
Զիս որ յոտից մինչև ցըգլուխ
Յաւօք նեղիմ անհընարին,
Առողջացն դարձեալ կըրկին,
Որպէս շնորհօք աւազանին:
Որ փոխանակ մեղաց փըշին,
Զոր մեզ անէծքըն բուսուցին,
Պըսակ ի փշոց ի գլուխ եդին
Մըշակք այգւոյն Իսրայէլին,
Խըլեան ըզփուշ մեղաց յինէն,
Զոր յիս եհար իմ թըշնամին
Եւ ողջացն զխայթուած վիրին,
Զի սպիք մեղացըն ջընջեսցին:
Որ ընդ պըտղոյ քաղցրագունին,
Դառըն խայթիւ մահացուցչին,
Ճաշակեցեր զխառնեալ լեղին
Եւ ըզքացախն ի ծարաւին,
Ըզդառնութիւն թունաւորին,
Զոր ի մասունս հոգւոյս արկին:
Մաքրեան ի բաց հանդերձ նովին
Եւ քաղցրասցի սէր Քո ի սմին:
Որ փոխանակ մահաբերին
Ծառոյն բուսեալ ի մէջ դրախտին,
Բարձեր ի յուս Քո զփայտ խաչին,
Մինչ ի տեղի Գողգոթային,

Որ վեհագույն երկնի դասում
 Նա էլ ելնի Քո մարմընում:
 Իսկ ես՝ ընկած մինչև գետին
 Եվ խոնարհված չարի ոտքին
 Գործի համար այն անօրեն,
 Որ ինձ երկրում կործանեցին:
 Մի թող նըրան խաղալ ինձնով,
 Ինչպես մանուկը գընդակով,
 Այլ ազատիր ինձ թըշնամուց,
 Զոդիր գըլխիդ հետ վերըստին:
 Որ բովանդակ Քո մարմընով,
 Մարմնիդ բոլոր անդամներով
 Առար հարվածը ծեծերի
 Վըճռից հետո դատավորի,
 Ինձ, որ ոտքից գըլուխ մինչև
 Ցավով նեղվում եմ հարատև,
 Առողջացրու դարձյալ, կրկին,
 Ինչպես շնորհով ավազանի:
 Որ փոխանակ մեղքի փըշի,
 Որ աճեցրեց անեծք մեր մեջ,
 Գըլխիդ դըրին պըսակ փըշի
 Այգեպաններն Իսրայելի,
 Խըլիր ինձնից փուշը մեղքի,
 Որով զարկեց ինձ թըշնամին,
 Ապաքինիր խայթը վերքի,
 Թող սպիները ջնջվեն մեղքի:
 Որ քաղցրագույն պըտուղի հետ
 Դառը խայթով մահացնողի
 Ճաշակեցիր խառնած լեղին
 Եվ քացախը ծարավ պահին,
 Դառնությունը թունավորի,
 Հասած հոգու իմ մասերին,
 Մաքրիր հոգիս դառնությունից,
 Թող քաղցրանա սերըդ դեպ ինձ:
 Որ փոխանակ մահաբերի՝
 Դրախտի մեջ բուսած ծառի՝
 Ուսիդ բարձած խաչը փայտյա,
 Տարար այնտեղ՝ դեպ Գողգոթա,

Զիմ առ ի մեղս անկեալ հոգի
 եւ ծանրագոյն բարձող բեռին,
 Թեթևացն քաղցըր լըծով
 եւ փոքրոգի բեռամբ խաչին:
 Որ յուրբաթու ժամ երրորդին,
 Յօր պատրանաց նախաստեղծին
 Նստաւ Տաղոս Բեռնեցար Տէր ի խաչին
 Շնորհակտեցիս- Ընդ անօրէն աւազակին:
 Տոսի շարժարանք- Ձեռք, որ զերկիր հաստատեցին,
 Ներբռնողորդութ Տարածեցեր զայն ի խաչին,
 Էստաքիւնսեղծի Փոխան նոցա ձգման ձեռին,
 Պատմութեան շէն: Զոր ի ծառոյն մահ կըթեցին:
 Զիս որ յանցեայ նըման նոցին
 եւ առաւել քան ըզնոսին,
 Ձեռամբ տընկեալ տունկ Գոմորին,
 Պըտուղ կըթեալ սողովմային,
 Մի տուժեսցես չափով չարին,
 Մի պահանջեր զհամար պարտին:
 Այլ լեր քաւիչ իմոյ յանցին,
 Որպէս նոցա անյոյս վայրին:
 Որ բարձրացար ի սուրբ խաչին,
 Բարձեր զյանցանըս մարդկային
 եւ ըզբնութեան զթըշնամին
 Բեռնեցեր Դու ի նըմին,
 Զիս ամրացն ընդ հովանեաւ
 Ամենայաղթ Քո նըշանին
 եւ ի ծագելն յարեւելից
 Լուսաւորեալ լուսով նորին:
 Որ աջակողմ աւազակին
 Բացեր ըզդուռն Ադին դրախտին,
 Յիշեալ զիս, Տէր, յորժամ գայցես
 Արջայութեամբ Քո հայրենին,
 Լուայց և ես ըզցընծալին
 ԶՔո ասացեալ պատասխանին,
 Այսօր ընդ իս իցես յԱդին
 Ի հայրենիս Քո առաջին:
 Որ ողբալով բախմամբ սըրտին
 Տեառնըդ իմոյ մայր առ խաչին,

Մեղքում ընկած հոգիս էլ առ
Եվ ծանրագույն բեռիդ հետ տար,
Թեթևացրու քաղցըր լըծով՝
Այն է՝ խաչի թեթև բեռով:
Որ ուրբաթի երրորդ ժամին,
Օրը խաբման նախապտեղծի
Բևեռվեցիր, Տեր, Դու խաչին
Հետն անօրեն ավազակի,
Ձեռքդ, որ երկիրը ստեղծեց,
Խաչի վըրա լայն տարածվեց,
Փոխարենը նըրանց ձեռքի,
Որոնք ծառից մահ քաղեցին:
Նըրանց պես ես մեղանչեցի
Եվ նըրանցից էլ ավելի,
Ձեռքով տընկի տունկ Գոմորի,
Պըտուղն առա ես Սողոմի,
Մի պատժիր ինձ չափով չարի,
Մի պահանջիր սակը պարտքի,
Եղիր քավիչ իմ հանցանքի,
Ինչպես նըրանց անհույս վայրում:
Դու, որ սուրբ խաչը բարձրացար,
Մարդկանց հանցանքը վեր առար,
Եվ բընությամբ մեր ոսոխին
Բևեռեցիր Դու նըզովքին,
Ինձ էլ վերցրու հովանուդ տակ
Ամենահաղթ սուրբ նըշանիդ
Եվ ծագման հետ արեգակի
Ինձ լույսը տուր Քո խորհուրդի:
Այն աջ կողմի ավազակի
Համար բացիր դուռը դրախտի,
Հիշիր ինձ, Տեր, երբ այստեղ գաս
Արքայությամբ Քո հայրական,
Թող լըսեմ ես էլ ցընծալի
Ձայնը տըված պատասխանի.
Այսօր ինձ հետ մըտնես եդեմ՝
Հայրենիքը Քո առաջին:
Որ ողբալով բախմամբ սըրտի
Մայրն իմ Աստծու, մոտը խաչի,

ՄԱՏ. ԻԷ, 46...

ՄԱՏ. ԺԵ, 34...

ՄԱՏ. ԺԵ, 34

ՂՈՒ. ԻԴ, 44

Յորժամ լըսէր ըզծարաւին,
Հեղոյր արտօսըր ցաւագին:
Տացես և ինձ հեղուլ վասն իմ
Յորդ արտասուս նըման ծովին,
Զի լըւացից գյանցանս անձին
Եւ զաղտ հոգւոյս պատմուճանին:
Որ յահագին գոչման ձայնին
Բարբառելով զէլի էլին
Հիմունք երկրի տատանէին,
Լերինք բարձունք սասանէին
Եւ վարագոյր Հին օրինին
Վերուստ ի վայր պատառէին
Եւ գերեզմանըք բանային,
Մարմինք սըրբոցըն յառնէին,
Արեգական լոյս քօղարկեալ
Խաւարանայր միջօրէին,
Նա և լուսինն, օրինակին,
Փոփոխելով յարեան գունին,
Քանզի ըզՏերդ իւրեանց տեսին,
Մերկ ի խաչին, չհանդուրժեցին:
Որ փոխանակ բանականին
Անբան տարերքըն սարսէին,
Արդ ընդ վիմացն, որ շարժէին,
Շարժեան զանշարժ սիրտս ի բարին,
Ընդ մեռելոցն, որ կանգնէին,
Կանգնեան զմեղօք մեռեալ հոգիս,
Ընդ պատառել վարագուրին,
Վասըն պարտեացն նախաստեղծին:
Զիմ պատառեան զհնուրթին չարին,
Զընջեան ըզգիր մեղացս անձին,
Ընդ խաւարիլ լուսաւորին,
Հերքեան յինէն զգունդ խաւարին,
Ընդ լուսանալ յիններորդին,
Լուսաւորեան զիս վերըստին,
Ընդ մերկանալ Քո ի փայտին
Ընդ մերկութեան նախաստեղծին:
Զիս ծածկեսցես փառօք Քոյին
Յաւուր մեծի հրապարակին:

Երբ լըսում էր, ծարավ ձայնին,
 Արցունք էր թափում ցավագին:
 Թող ինձ համար թափեմ և ես
 Հորդ արցունքներ՝ ծովը ինչպես,
 Որ լըվացվի հանցանքն անձիս,
 Աղտը հոգուս պատմուճանիս:
 Երբ ահարկու ուժով ձայնը
 Աղաղակով՝ էլի էլի,—
 Երկրի հիմքերը շարժվեցին,
 Վես լեռները սասանվեցին,
 Վարագույրներն Հին օրենքի
 Վերից մինչ վայր պատըռվեցին,
 Գերեզմանները բացվեցին,
 Եվ մարմինները սըրբերի
 Շիրիմներից վեր հառնեցին,
 Արեգակի լույսը պայծառ
 Միջօրեին խավար դարձավ,
 Եվ լուսինն էլ նըրա նըման
 Գույնն իր փոխեց գույնով արյան,
 Քանզի Տիրոջն իրենց տեսան
 Մերկ խաչին և չըդիմացան:
 Եվ երբ տեղը բանականի
 Անբան տարերքն էր սարսափում,
 Հետը շարժվող այն վեմերի
 Շարժիր անշարժ սիրտս ի բարին,
 Մեռելների հետ այն հառնող
 Հարություն տուր հոգուս մեռնող,
 Հետը պատռած վարագույրի,
 Տեղն Ադամի հին պարտքերի,
 Պատռիր հընությունն իմ չարի,
 Ջընջիր մեղքի գիրն իմ անձի,
 Լուսատուների մարման հետ
 Քշիր ինձնից գունդը չարաղետ
 Լուսանալով ինը ժամին՝
 Լուսավորիր ինձ վերըստին,
 Քո մերկությանմբ վըրան փայտի
 Մերկության հետ նախաստեղծը,
 Ծածկիր ինձ Քո փառքով հզոր
 Դատաստանի օրն ահավոր:

ՅՈՂՎ. ԺԹ, 34

Որ փոխանակ խաչահանուաց
Տանըն լըքեալ հրէից ազգին,
Աղօթէիր առ Հայր յերկին,
Թողուլ ըզմեղսն, որ գործեցին:
Ինձ որ հոգւով հաւատացեալ,
Երկըրպագեմ քեզ, Միածին,
Թող զիմ գյանցանս, որ գործեցի,
Մի յիշեսցին մեղքն առաջին:
Որ յետ լընլոյ գրելոյ բանին,
Աւանդեցեր առ Հայր զհոգին,
Տիգով հարեալ զինաւորին,
Աղբիւր բըղխեաց ի սուրբ կողին:
Ջուրն ի լուացումն աւազանին,
Արիւնն յարբումըն խորհըրդին:
Վասըն վիրացըն կողածնին,
Որով մեռաւ մարդն առաջին:
Ջիս, որ յախտէ ծընեալ մարմին
Եւ ի հողոյ զանգեալ արիւն,
Ջոր մաքրեցեր ցօղով կողին,
Եւ ես դարձեայ ի նոյն կըրկին:
Մի թողուցուս կալ ի նըմին,
Այլ լըւասցես զիս վերըստին,
Թէ ոչ պարգևքըն շնորհեսցին,
Այլ արտասուօք ոռոգեսցին:
Բայց ըզբերան իմ վըտակին
Քո սուրբ արեան կողահոսին,
Որպէս տըղայի ստընդիային,
Որ զմօրն յինքեան ձըգէ ըզստին,
Ջի ես արբից զուրախալին
Եւ զմայլեցայց ի Սուրբ Հոգին
Եւ քաղցրասցի համ բաժակին,
Սէր անարատ անապակին:
Որ ի մահու քո անմահիդ,
Ջոր ընկալար մահ ի մարմին,
Յանմահութիւն զիս փոխեցեր,
Ջմահու հատեր զջիւլս վերջին,
Ջիս, որ մեղօք մեռայ կըրկին
Եւ կորուսի զանմահ բարին,
Կենդանացո՛ղ կամօք Քոյին

Որ Դու հանուն խաչողների՝
 Տունը լըքած հրեա ազգի,
 Աղոթեցիր Հորըդ երկինք՝
 Թողնել մեղքը, որ գործեցին,
 Ինձ, որ հոգով եմ հավատում,
 Քեզ՝ Միածին, երկըրպագում,
 Ներիր հանցանքներըս կըրկին,
 Մի հիշեցրու մեղքն առաջին:
 Երբ կատարվեց խոսքը գըրված,
 Հոգիդ Հորըդ ավանդեցիր:
 Որ զինվորի զարկած տեղից
 Աղբյուր բըխեց Քո սուրբ կողից,
 Ջուրն է լվացում ավազանով,
 Արյունն՝ արբումը խորհըրդով,
 Հանուն մեղքի կողածինի,
 Որով մեռավ մարդն առաջին,
 Ինձ, որ մարմին առա մեղքով,
 Հողաշաղախ այս արյունով,
 Որին մաքրիր ցողով կողի,
 Բայց ես դարձա նույնը կըրկին:
 Մի թող մընամ, ինչպես Ադամ,
 Այլ լըվա մեղքըս այս անգամ,
 Ոչ թե պարգև ինձ շընորհվի,
 Այլ արցունքով թող ոռոգվի,
 Բաց բերանըս բըխման առաջ
 Քո արյան, կողից սկիզբ առած,
 Այնպես, ինչպես ծըծկեր որդին,
 Որ ձըգտում է մոր ստինքին,
 Որ արբենամ ես բերկրանքով
 Եվ ըզմայլվեմ Սուրբ Հոգիով,
 Որ քաղցրանան համ ու բաժակ
 Սիրով անսուտ և անապակ:
 Որ մահվանով Քո՝ անմահի,
 Որ մահ առար մեջը մարմնի,
 Անմահություն տըվեցիր ինձ,
 Կըտրած մահվան ջիւղ վերջին,
 Ինձ, որ մեռա մեղքով կըրկին,
 Որ կորցրեցի անմահ բարին,
 Կենդանացրու կամքով, Աստված,

ՄԱՏ. ԻԵ, 57-59

ՄԱՏ. ԺԵ, 43-46

ՄԱՏ. ԻԸ, 1...

ՄԱՏ. ԺԶ, 1...

ՂՈՒ. ԻԴ, 1...

ՅՈՂՎ. Ի, 1...

Արդարութեամբ պատուիրանին.
Զանանց պարգևսդ անցաւորին
Ի պարգևի խընդրեալ մասին,
Ըզպարգևիչդ արարածոց՝
Մահկանցուաց և անմահին
Ընդ Յովսեփայ Արեմաթին,
Արդար և սուրբ աշակերտին,
Ինձ պարգևեա՛ զՔեզ ձիր շնորհին,
Կենաց բաշխօղ յամենայնի:
Որ պատեցար սուրբ կըտաւօք,
Եդար ի նոր գերեզմանին,
Զիս մի թողուր նըման լինել,
Որք իջանեն ի գուբ ներքին,
Այլ մեռուսցես զանձն իմ ախտին,
Կենդանացո՛ երկնաւորին,
Առ ի խորհուրդ սուրբ զըմըռսին,
Անուշահոտ մաքուր խընկին:
Որ ի դասուց հոգեղինաց
Ահիւ պատուիս յիմանալին,
Նոյն պահեցար ի զինուորացն,
Պահպան անքուն Իսրայէլին:
Զիս պահպանեա՛ աջով Քոյին
Եւ յանձն արա սուրբ հրեշտակին,
Պահել ամբողջ ի գիշերին
Յաներևոյթ պատերազմին:
Որ կընքեցար Դու մատանեաւ
Դասուք լուծեալ քահանային,
Գանձըդ կենաց անմահութեան,
Ծածկեալ եդար ի սիրտ երկրին,
Ըզդրունս մըտից ըզգայութեանց,
Յորս է բարւոյդ մուտ և չարին,
Կընքեա՛ խաչիւ Քո նըշանին
Եւ հաստատեա՛ յիս ըզբարին:
Որ ի կանանցն իւղաբերից
Արտասուեցար յառաւօտին,
Շնորհեա՛ և ինձ կաթիլ սըրտիւ,
Զերմ արտասուս տարփմամբ Քոյին
Եւ աւետեօք Սերովբէին,
Որ ի վերայ գոչեր վիմին:

Արդարութեամբ պատվիրանի:
 Անանց պարգևս անցավորի,
 Իբրև պարգև ընտրյալների,
 Պարգևողը ստեղծվածների,
 Մեռնողների, անմահների,
 Հովսեփի հետ Արիմաթի,
 Արդար և սուրբ աշակերտի,
 Պարգևիր ինձ ձիրքը շնորհի,
 Կենաց բաշխող ամենայնին:
 Որ ծածկվեցիր սուրբ կրտավում,
 Գրվեցիր նոր գերեզմանում,
 Մի թող նըրանց հետ ինձ կըրկին,
 Որ իջնում են գուբը ներքին:
 Այլ մեռցըրու ախտն իմ անձի,
 Կենդանացրու հանուն երկնի,
 Հանց խորհուրդը սուրբ զըմուռսի,
 Անուշահոտ մաքուր խընկի:
 Քեզ պատվում են իմաստորեն
 Ահով դասերը հոգեղեն,
 Դու պահվեցիր զինվորներից,
 Իսրայելը հըսկողներից,
 Պահպանիր ինձ Քո սուրբ աջով,
 Հանձնարարիր հըրեշտակին
 Սատար կանգնել գիշերն ի բուն
 Աներևույթ պատերազմում:
 Որ մատանով Դու կընքեցիր,
 Քահանայի դասը քանդիր,
 Գանձըդ անմահության կյանքի,
 Ծածկված դըրվիր սիրտը երկրի,
 Դուռը մըտքի զգայության,
 Մուտքը բարու և չարության,
 Քո նըշանի խաչով կընքիր
 Եվ բարու մեջ ինձ հաստատիր:
 Քեզ յուղաբեր կանայք ծեգին
 Արտալուքով ջերմ ողբացին,
 Մի կաթիլ էլ տուր ինձ սըրտով,
 Ջերմ արցունքները Քո սիրո
 Եվ ավետմամբ սերովբեի,
 Որ գոչում էր վըրան վեմի,

ՅՈՎՆ. Ի, 17

ՅՈՎՆ. Ի, 19-23

ՉՈՒ. ԲՅ, 13

Ինձ լըսելի արա՛ զհընչիւն,
Զձայն Յարութեան փողոյն վերջին:
Ի նոր և կոյս գերեզմանէն
Յարեար մարմնով Քո կուսածին,
Եղեալ պըտուղ և անդրանիկ
Նընջեցելոց մեզ առաջին:
Զիս որ կապեաց իմ թըշնամին,
Ախտիւ մեղաց, որ ի մարմին,
Արձակեցես զիս վերըստին
Որպէս զհոգիս, որ ի քանտին,
Որ յայտնեցար ի պարտիզին
Մարիամու Մագդաղենին,
Եւ մերձենալ ո՛չ ներեցեր,
Որ յեւայի ազգէն կըրկին:
Յայտնեա՛ց և ինձ յուրներորդին,
Մեծ և վերջին առաւօտին
Եւ ներեցես յայնժամ մերձիւ
Անարժանիս իմոյ անձին:
Որ Յարութեան յերեկոյին,
Միաշաբաթ կիւրակէին
Երևեցար մետասանին,
Փակեալ դրամբք ի գիշերին
Եւ ըզփըչումըն զառաջին,
Զոր կորուսաք մեք ի դրախտին,
Պարգևեցեր դարձեալ նոցին
Նոքօք բնութեանըս մարդկային:
Զիս, որ զհոգւոյս փակեալ ունիմ
Զդրունս մըտից Քոյոյ բանին
Եւ անճաճանչ խաւարային,
Իբրև ըզտուն գոլով մըթին,
Մի թողուցուս յանլոյս յարկիս,
Մի օթակից լինել չարին,
Այլ զառագաստ բա՛ց ըզսըրտիս,
Փայլեա՛ ի սա զլոյս արփենին,
Ի նմին աւուր կիւրակէին
Յէմաւուսայ ճանապարհին,
Կղեովպեանց, մինչ երթային՝
Խօսակցելով Քո ընդ նոսին,

Հընչունն արա ինձ լըսելի՝
 Հարության ձայնը վերջին փողի:
 Գերեզմանից թարմ ու դալար
 Հարություն Դու մարմնով առար,
 Նընջեցյալներից առաջինն,
 Իբրև ավագ և կուսածին:
 Իսկ ինձ կապել է թըշնամին
 Ախտի մեղքով՝ հատուկ մարմնին,
 Ա՛խ, արձակիր ինձ վերըստին,
 Որպես հոգիները բանտից:
 Դու պարտեզում հայտնըվեցիր
 Մագդաղինացի Մարիամին
 Եվ մերձենալ չըթողեցիր
 Դու եվայի ազգին կըրկին:
 Հայտնըվիր ինձ ութերորդին
 Վերջին և մեծ առավոտին
 Եվ թող այնժամ Քեզ մերձենալ
 Իմ անարժան դարձած անձին:
 Որ Հարության երեկոյին,
 Միաշաբաթ կիրակիին
 Երևացիր տասներմեկին,
 Դըռներով փակված, գիշերին
 Եվ փըչումից այն առաջին,
 Որով դըրախտը կորցըրինք,
 Դու նըրանցով դարձրիր կըրկին
 Բընությանը մեր մարդկային,
 Ինձ, որ փակել եմ իմ հոգին՝
 Խոսքիդ առաջ դուռն իմ մըտքի
 Եվ անճաճանչ խավարային
 Ասես տուն եմ մըտել մըթին,
 Մի թող անլույս այս սենյակին
 Ապավինեմ հետը չարի,
 Այլ առագաստը բաց սըրտիս,
 Շողա այնտեղ լույսն արփենի:
 Եվ նույն օրը կյուրակեի
 Էմաուսի ճանապարհին
 Կղեովպեի հետ երթալիս
 Նըրանց հետ Դու խոսակցեցիր,

ՂՈՒ. ԻԴ, 35

Ծանօթ ետուր յօթևանին
Ի բեկանել սըրբոյ հացին,
Անտես եղեալ յաչաց նոցին,
Ճըմլեալ սըրտիւք վարանէին:
Ծանո՞ն և ինձ զանճառելին,
Զծածուկ տեսիլ Քո բաղձալին,
Եւ ճըմլեսցի սիրտ իմ յանձին,
Յիշմամբ սիրոյ Քոյ երկնային,
Յայսըմ հովտես տըրտմականէ
Ելս ի սըրտի դընել յերկին,
Յոր ուխտեցեր մեզ, Միածին,
Զարքայութիւնըդ Քո վերին:
Որ ի յաւուր ութերորդին,
Մըտեր դարձեալ, Տէր, առ նոսին,
Լըցեր զըղձումն աշակերտին,
Թերահաւատըն Թովմային,
Շօշափելով զխոցուած կողին
Եւ զբւեռացըն սուրբ տեղին,
Որով առաք մեք զերանին,
Որք ոչ տեսաք, որպէս նոքին:
Զիս, որ հոգւով հաւատացեալ,
Տէր և Աստուած խոստովանիմ,
Ձայնիւ գոչեմ զայս ընդ նըմին,
Որպէս ուսայ բանիւ նորին:
Արժանացո՞ն յօրըն վերջին,
Յորժամ գայցես փառօք Քոյին,
ԶՔեզ տեսանել մարմնով նովին,
Ողջագուրել սիրով սըրտին:
Որ առ ծովուն Տիբերային
Ներգործեցեր հրաշըս կըրկին
Լըրմամբ ձըկանցն ի յուռկանին
Եւ նորաստեղծ ձուկն ի կրակին:
Զիս, որ ալիք այս երկրային
Ի ծով մեղաց ընկըղմեցին,
Վերաբերեա՞ն յանախտ բարին
Սուրբ ուռկանաւ պատուիրանին:
Որ երրակի սիրով բանին,
Հարցանելոյ Քոյ յետ ճաշին

ՅՈՎԷ. Ի, 24-31

ՅՈՎԷ. ԽԱ

Ծանոթացրիր օթևանին
Եվ բաժանմանը սուրբ հացի,
Նըրանց աչքին եղար անտես:
Պատմիր և ինձ անճառելին,
Ծածուկ տեսքը Քո բաղձալի,
Թող ճըմըլվի սիրտն իմ անձի,
Հիշելով սերըդ երկնային:
Եվ տըրտմական այս հովիտից
Ելնելու ուխտ դիր իմ սըրտին,
Որ ուխտեցիր մեզ, Միածին,
Արքայութունը Քո վերին:
Որ ութերորդ օրը կըրկին
Նըրանց մոտ Դու եկար այցի,
Կատարիր իղձն աշակերտի՝
Թերահավատ այն Թովմայի,
Որ շոշափեց վերքը կողի
Եվ սուրբ տեղը բւենների,
Որով առանք մենք երանի,
Չըտեսած տեղը վերքերիդ:
Ինձ, որ հոգով եմ հավատում,
Տեր և Աստված խոստովանում,
Արդ կանչում եմ նըրա ձայնով,
Որ ուսեցի նըրա խոսքով,
Արժանացրու օրը վերջին,
Երբ գաս փառքով Քո վերըստին,
Տեսնել նըրա պես Քո մարմինն,
Ողջագուրվել սիրով սըրտի:
Դու Ծովի մոտ Տիբերայի
Կատարեցիր հըրաշք կըրկին,
Ուռկանն արիր ձըկներով լի
Եվ նորաստեղծ ձուկն եփեցիր:
Ինձ ալիքներն այս երկրային
Մեղքերի ծովն ընկըղմեցին,
Հանիր, տ՛ար ինձ անախտ բարին
Սուրբ ուռկանով պատվիրանի:
Դու եռակի սիրով բանի
Ուրացութունը Պետրոսի
Հաշից հետո երբ փորձեցիր,

Զուրացութիւնըն գերեսին
 Բըժըշկեցեր ըզՊետրոսին,
 Յիս, որ թէ բիւր հարցափորձիմ,
 Բարեաց մասունք ոչ երևին:
 Առողջացն զվերըս խոցին
 Եւ դիր ի խոր ըզսպեղանին,
 Զի խոցեցայց սիրով Քոյին,
 Քեզ ընդգըրկեալ սիրտ իմ լըցցին:
 Որպէս երգեալ առակողին
 Ըզսէր հարսին առ փեսային
 Եւ ուղղեսցես զիս ընդ նըմին
 Հետևանալ Քեզ ի յերկին:
 Թէպէտ նըմանն ինձ անհնարին,
 Բայց Քեզ հընար ամենևին:
 Որպէս միւսում աշակերտին,
 Սիրեցելոյն Քո ըստ անձին
 Խոստանայիր բանիւ Քոյին
 Ո՛չ ընդ մահու լինիլ ձեռին,
 Որ վերլուծեալ այլաբանին
 Անմահ մընալ բանից նորին
 Կամ թէ կամաց իմ չներհակին,
 Թէ կամիցիմ ըզկեալ դորին:
 Զիմ ըզմեռեալ հոգիս կըրկին
 Կենդանացն, Տէր, վերըստին
 Եւ գալըստեամբըն Քո վերջին
 Անմահացն զիս ընդ նըմին:
 Եւ ընդ օդոյս իշխանութեան,
 Զոր բըռնութեամբ այժմիկ ունին,
 Անխռովաբար խաղաղութեամբ
 Զիս անցուցես հայցմամբ նոցին:
 Որ ի լըրման քառասնեկին
 Յետ Յարութեան սուրբ պասեքին
 Ի Ձիթենեաց հաներ լերին
 Զընտրեալ ըզդասս մետասանին
 Եւ զաւետիս Հօր ըզՀոգին
 Խոստանայիր շնորհել նոցին
 Եւ օրհնելով, Տէր, ըզնոսին
 Վերհամբարձար փառօք յերկին

ՅՈՎՀ. ԽԱ, 23-24

ՂՈՒ. ԻՂ, 50-53

ԳՈՐԾ. Ա, 2-11

Ապա նըրան բըժըշկեցիր:
 Ինձ բյուրավոր անգամ փորձես:
 Գուցե բարու մաս չըգըտնես,
 Առողջացրու վերքը խոցի
 Եվ դիր խորքը ըսպեղանի,
 Որ խոր խոցվեմ ես Քո սիրով,
 Սիրտըս լըցվի Քեզ գըրկելով,
 Ինչպես երգում առակողի՝
 Սերն է հարսի դեպի փեսան:
 Եվ ինձ ուղղիր նըրա նըման,
 Որ հետևեմ Քեզ, գամ երկինք:
 Թեև հընար չիք ինձ համար,
 Բայց Քեզ համար միշտ կա հընար:
 Ինչպես մըյուս աշակերտին,
 Անձիդ համար սիրելիին,
 Դու խոստացար Քո բերանով,
 Որ չի ընկնի ձեռքը մահի,
 Թե մեկնությամբ այլաբանեն,
 Խոսքն անմահ նըրա կմընա,
 Կամ որ կուգեմ, որ դա կենա,
 Եվ իմ կամքին ներհակ չի դա:
 Իմ կրկնակի մեռած հոգին
 Կենդանացրու, Տեր, վերըստին
 Եվ գալըստյանը Քո վերջին
 Անմահացրու նըրա հետ ինձ:
 Եվ օդային իշխանությամբ,
 Ուր տիրում են նըրանք հիմա,
 Ինձ անխըռով խաղաղությամբ
 Հասցնես վերև հայցմամբ նըրանց:
 Պասից հետո սուրբ Հարության,
 Երբ քառասուն օրը անցավ,
 Դու Ձիթենյաց լեռ հանեցիր
 Ընտրյալ դասը տասնըմեկի,
 Իբրև ավետիս Հոր՝ Հոգին
 Դու խոստացար շնորհել նըրանց:
 Եվ օրհնելով տասնըմեկին՝
 Վեր բարձրացար դեպի երկինք

Եւ ըզբնութիւնըս մարդկային,
 Զոր չարն արար անդընդային,
 Բարձրացուցեր գեր ի վերոյ,
 Քան ըզբնութիւնըս հրեղինին:
 Նըստար յաջմէ Քում ծընողին,
 Ըստ կանխասաց մարգարէին,
 Երկըրպագեալ յանմարմնական
 Զօրացն ընդ Հօր և ընդ Հոգին,
 Եւ զիս անշարժս առ ի բարին
 Վերաբերեալ ընդ Քեզ յերկին,
 Զնեխեալ անդամս այս երկրային
 Յօդեալ ի գլուխըդ վերըստին,
 Թէ և վերջին յամենայնին,
 Իբրև ոտից գարշապարին:
 Սակայն ի թիւ սուրբ անդամին
 Համարեցայց ես ընդ բազմին,
 Որ յիսներեակ յոբելինին,
 Ի կատարման պենտակոստին,
 Առաքեցեր զՔո Սուրբ Հոգին
 Ի վերնատունըն խորհըրդին,
 Ըստ կանխագոյն խոստման բանին
 Եւ աւետեաց Քոց հրամանին,
 Մըխիթարել ըզտըրտմութիւն
 Աշակերտաց մետասանին,
 Զորում անտեսն և անքընին
 Հընչեաց նըման հողմոյ ուժգին,
 Ելից ըզտունն, յոր նըստէին,
 Մաքրիչ բոցով ծախող չարին,
 Յորմէ պարգևք աստուածային
 Հրեղէն լեզուօք բաժանէին,
 Ի հաւաքումն ընտրեալ Բանին,
 Որ ցրուեցան յաշտարակին:
 Յիս, որ թախծեալս եմ տըրտմագին
 Ի հեռանալ շնորհաց Քոյին
 Վասըն մեղաց, որ միշտ գործին
 Յանձն իմ սիրող կամաւ չարին:
 Առաքեսցես զառաւ Հոգին,
 Որ է անծախ ի պարգևին,

Եվ բնությունըս մարդկային,
 Որ դարձրեց չարն անդընդային,
 Բարձրացրու Դու անսահման վեր,
 Քան բնությունը հըրեղեն:
 Նըստար աջում Քո ծընողի,
 Ըստ կանխասաց մարգարեի,
 Երկըրպագեց Քեզ անմարմին
 Զորքը Հոր հետ և Սուրբ Հոգու:
 Ինձ, որ անշարժ եմ ի բարին,
 Վերև հանիր Քեզ հետ երկինք,
 Նեխած անդամներն երկրային
 Հողի գըլխին Քո վերըստին:
 Թեև վերջինն եմ բոլորից,
 Նըման ոտքի գարշապարին,
 Սակայն թըվում սուրբ անդամի
 Թող լինեմ հետը շատերի:
 Որ հիսնօրյա հոբելյանին,
 Պենտեկոստեի ավարտին,
 Առաքեցիր Քո Սուրբ Հոգին
 Դեպ վերնատունը խորհըրդի,
 Ըստ նախապես տրված խոսքի,
 Հըրամանիդ ավետիսի,
 Որ տըրտմությունը ամոքվեր
 Այն տասնըմեկ աշակերտի,
 Որտեղ անտես և անքընին
 Հընչեց հողմի նըման ուժգին,
 Բըռնեց տունն, ուր նըրանք կային,
 Մաքրող բոցով մաքրեց չարին,
 Հոգուց ձիրքերն աստվածային
 Լեզուներով հուր բաշխվեցին
 Ընտրյալ խոսքի այդ հավաքում
 Եվ ցըրվեցին աշտարակում:
 Ես, որ թախծում եմ տըրտմագին,
 Անմատույց՝ Քո շընորհներին,
 Մեղքի համար, որ միշտ գործի
 Անձն իմ գերող կամքով չարի:
 Առաքիր ինձ առատ Հոգին,
 Որ անմաշ է իբրև պարգև,

Լինել սփոփիչ տըրտումս անձին
 Ի մաքրութիւն չար խորհըրդին
 Եւ նորոգեա՛ գուղիղ հոգին,
 Որ ոչ հնանայ ամենեին:
 Յիս ի հնացեալ մեղաց բագին
 Եւ յօթարան կամակորին,
 Հոգւով հաստեա տիրականին
 Եւ մի՛ հաներ յինէն զՀոգին:
 Այլ առաջնորդ ինձ ի յերկին
 Հոգիդ լիցի սուրբ և բարին:
 Պաղատանօք Աստուածածնին
 Անապական և միշտ կուսին
 Եւ Յովհաննու Կարապետին,
 Յանապատէ բարբառ ձայնին,
 Աղաչանօք մաքուր դասին,
 Առաքելոց նախ առաջին,
 Որք ըզհոսանս Հոգւոյն արբին
 Եվ ընդհանուր մեզ արբուցին,
 Աշակերտաց գերագունին,
 ՊԵՏՐՈՍ ԱՌԱՔՅԱԼԸ Սուրբ հաւատոյ անշարժ Վիմին
 Եւ Անօթոյ ընտրեալ բանին
 Անճառելեացըն լըսողին,
 Մաքուր որդւոցըն Զեբեթին,
 Որք ի վերուստ որոտացին,
 Եւ Անդրէի Քում խաչակցին
 Եւ Մատթէի քարոզ բանին,
 Փիլիպպոսի զհայր հարցողին,
 Բարդողիմեայ զմեզ կոչողին,
 Յակոբոսի Մակալափենին
 Եւ Թովմայի երկուորեկին,
 Նախանձայոյզ Շըմաւոնին
 Եւ Յակոբեանըն Յուդային
 Եվ ՀԵՊԻԱՍՏԱՆՈՒՄԵԼ ըստ անուան եղբօր Քոյին,
 ՀԱԿՈԲ ՏՅԱՌՆԵՂ- Արդար անուն հայրապետին,
 ԲԱՅՐ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ Եօթանց սըրբոց, զոր ընտրեցին
 ԱՌԱՋԻՆ ԵՊԻՍԿՈՒՊՈՍԸ Սարկաւագաց փոքու հօտին,
 Որոց նախկի պարուց դասին
 Պըսակ անունն է ընդ նոսին:

Որ ըսփոփի տըրտում անձիս,
 Որ ինձ մաքրի չար խորհուրդից:
 Շիտակ դարձրու Դու իմ հոգին,
 Որ չըմաշվի ամենևին:
 Ես՝ հընացած մեղքի բագին,
 Բընակարան կամակորի,
 Հաստիր հոգով ինձ տիրական
 Եվ մի հանիր ինձնից Հոգին,
 Այլ առաջնորդ դեպի երկինք
 Լինի Հոգիդ սուրբ և բարի:
 Պաղատանքով Աստվածածնի,
 Անապական և միշտ կույսի
 Եվ Հովհաննես Կարապետի,
 Ձայնն այն, լըսված անապատից,
 Աղաչանքով մաքուր դասի,
 Սկզբում առաքյալների,
 Որոնք շընչով Հոգու արբին,
 Բոլորի հետ մեզ արբեցրին,
 Աշակերտներից գերագույնի՝
 Սուրբ հավատի անշարժ վեմի
 Եվ անոթի ընտրյալ բանի,
 Անճառ բաները լըսողի,
 Ջեբեդի պարզ որդիների,
 Որ երկընթից որոտացին,
 Քո խաչակից Անդրեասի,
 Բանիդ քարոզ Մատթեոսի,
 Հորը փնտրող Փիլիպպոսի,
 Մեզ կանչող Բարդուղիմեոսի
 Եվ Մակալփյան Հակոբոսի
 Եվ երկվորյակ այն Թովմայի,
 Նախանձահույզ Շըմավոնի,
 Նաև Հակոբյան Հուդայի,
 Եղբորդ անունը կըրողի,
 Արդար անվամբ հայրապետի,
 Քո ընտրած յոթը սըրբերի,
 Փոքր հոտի սարկավագների,
 Որ առաջին դասը եղան,
 Վըկայի պըսակ ըստացան,

ԵԿԵՂԵՅՈՒԻՆԸ ՊԱ-
ՍԵՐԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍ-
ԽԱՆՈՒՄ ԵՆ ԵՐԿ-
ՆԱՅԻՆ ԶԱՀԱՆԱ-
ՅԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ-
ՆԵՐԻԻՆԸ ՊԱՍԵՐԻՆ
(ԴՌՈՆԻՍԻՈՍԱՐԻՍ-
ՊԱԳԱՅԻ, ՆԵՐՍԵՍ
ԼԱՄԲՐՈՆԱՅԻ)

Եւ Քում ընտրեալ եօթանասնին,
Աշակերտաց քարոզ բանին,
Եւ որք նոցայն հետնեցին
Յիւրաքանչիւր ժամանակին,
Հայրապետաց հանուրց ազգին,
Վարդապետաց ուղիղ բանին,
Որք զՔեզ Որդի Հօր միաժին
Խոստովանել մեզ ուսուցին,
Սպասաւորաց սուրբ խորհըրդին,
Իննեակ դասուց յեկեղեցին,
Համանմանի վերնագունին,
Փառատրողաց աստուածային,
Նաև նոցունց, որք են յերկինս,
Հայցմամբ վեհիցն ողորմեան ինձ,
Որք և վասն իմ Քեզ պաղատին
Անտես չառնել զգործըս ձեռին,
Մարտիրոսօքն անթիւ անձին,
Որք վասըն Քո զարիւնս հեղին,
Տո՛ւր ինձ արտօսըր ցաւագին
Հեղուլ փոխան արեան նոցին,
Ի վըկայէն սուրբ առաջին
Ստեփաննոսէ զՔեզ տեսողին
Մինչ ի վըկայս բնաւից վերջին,
Որք ի նեռնէն կատարեսցին:
Չարչարանօք ամենայնին
Ի տանջանաց փըրկեան չարին
Եւ կամաւոր մահուամբ նոցին
Ի մահուանէ անվախճանին:
Խաւար բանտիւք արգելանին
Լուսաւորեան զխաւարս անձին
Եւ կուրութեամբ աչաց նոցին
Յաչըս հոգւոյս փայլեան զարփին:
Հատմամբ ունկանց լըսարանին
Զիմըս բացցես Քոյոյ ձայնին
Եւ ծայրակըտուր փողոց օդին
Յոգիս բուրեա զհոտ անմահին:
Կըտրեալ լեզուօք սըրբաբանիցն
Զիմս արագեան բանիւ Քոյին
Եւ ատամանց քաղմամբն ուժգին
Բանց ըզբերանս առնուլ զՀոգին,

Եվ Քո ընտրած յոթանասնի՝
 Քեզ քարոզող աշակերտների
 Եվ հետևորդների նըրանց,
 Ամեն մեկն իր ժամանակին,
 Հայրապետական ողջ ազգի,
 Վարդապետների ուղիղ խոսքի,
 Որ Քեզ, Որդի Հոր միածին,
 Խոստովանել մեզ ուսուցին,
 Սպասավորների սուրբ խորհրդի,
 Եկեղեցու ինը դասի,
 Իրենց նըման վեհագույնի,
 Աստըծուն փառք տրվողների,
 Նաև երկնում եղողների
 Հայցմամբ վըսեմ ողորմա ինձ:
 Որ հանուն ինձ խընդրում են Քեզ
 Արածներըս անտես չառնես,
 Եվ մարտիրոսներով անթիվ,
 Որ Քեզ համար արյուն թափին,
 Տուր արցունքներ ինձ ողբագին
 Հեղել տեղը նըրանց արյան,
 Եվ առաջին սուրբ վըկայից՝
 Քեզ տեսնող այն Ստեփանոսից
 Վըկաները մինչև վերջին,
 Որ Նեռից նահատակվեցին,
 Չարչարանքով այդ բոլորի
 Տանջանքներից փըրկիր չարի
 Եվ կամավոր մահվամբ նըրանց՝
 Հանիր մահից այս անվախճան,
 Բանտից խավար այս մըշտական,
 Լուսավորիր խավարն անձիս
 Կուրությամբ նըրանց աչքերի,
 Թող աչքն հոգուս լույսով փայլի.
 Կըտրելով ունկը ատյանի,
 Իմ ականջը բաց Քո ձայնին,
 Շընչած օդով հատված քըթի
 Հոտն անմահիդ հոգիս բուրի,
 Սրբախոսների կըտրած լեզվով՝
 Արտահայտվեմ Քո խոսքերով,
 Ատամների քաշմամբ ուժգին
 Բաց բերանըս՝ առնեմ Հոգին,

Հատմամբ յուսոց երկուց ձեռին
 Զիմս արձակեա՛ միշտ ի բարին
 Եւ կոտորմամբ մասանց նոցին
 Զիմս գըրեսցես անուն յերկին:
 Հերձմամբ մաքրոցն ո՛րովայնին
 Հերձ առ յինէն զխորհուրդ չարին
 Եւ կըտրելով ոտից նոցին
 Ոտք իմ գըթոտք հաստատեսցին:
 Քերմամբ մորթոց սըրբոցն անձին
 Բորըք մեղացն իմ քերեսցին
 Եւ մորմոքմամբ հարման աղին
 Հեշտախտութիւնքն իմ մաքրեսցին:
 Ընդ բազմահնար տանջման նոցին
 Տանջանք հոգւոյս բըժըշկեսցին
 Եւ ընդ հատեալ մասանց յօդին
 Ցաւք յօդուածոց իմ ողջասցին:
 Բեկմամբ բարձիցըն յօդուածին
 Զիմըս պընդեա յողդողդ մարմին
 Եւ խիստ գանիւ գաւազանին
 Ըզխըստութիւն կակզեա՛ սըրտին:
 Ընդ տատասկաց սուր երկաթին
 Ըզսուր Քո հա՛ն ընդդէմ չարին
 Եւ բւեռօք գարշապարին
 Զիս բւեռեա՛ յերկիւղ Քոյին:
 Ընդ նետաձիգն, որ առ նոսին,
 Զիս խոցեսցես սիրով Քոյին
 Եւ ընդ գելոց գելարանին
 Զիմ ճըմլեսցես սիրտս առ բարին:
 Ընդ եռացումըն կապարին
 Զոր ի բերանսն արկանէին,
 Շիջո՛ն զեռանդ բոցոյ ախտին
 Եւ եռացո՛ յիս ըզՀոգին:
 Ընդ սպառնալեաց դառնագունին,
 Զոր առ ո՛չ ինչ համարէին,
 Ի սպառնալեաց փըրկեա չարին
 Եւ դարձուցես ի գլուխ նորին:
 Եւ ընդ խոստման անցաւորին,
 Յորոց ի բաց հրաժարէին,
 Մի մատնեցայց ես պատրողին՝
 Խաբիւ սիրով հիւթանիւթին:

Ուսից երկու ձեռքը հատած
 Ինձ արձակիր միշտ բարիով,
 Կոտորումով դժբանց մաս մաս,
 Գրիր անունըս երկընքում:
 Փորի հերձամա՛մբ սուրբ այրերի
 Հերձիր խորհուրդն ինձնից չարի,
 Եվ կըտրելով ոտքը՝ նըրանց՝
 Սայթաքող ոտքն իմ հաստատիր:
 Սըրբերի մորթը քերելով՝
 Թող քերվի բորն իմ մեղքերի,
 Նըրանց վերքին դըրված աղով
 Հեշտախտությունըս թող սըրբվի,
 Նըրանց բազում տանջանքներով
 Հոգուս տանջանքը բըժըշկվի,
 Հատման հետ նըրանց հոդերի
 Իմ հոդերի ցավը բուժվի,
 Նըրանց զիստերի կոտորումով
 Պընդացրու մարմինս երերուն,
 Եվ խիստ ծեծով գավազանի
 Կակղիր խստությունն իմ սըրտի,
 Ցըցերի հետ սուր երկաթի
 Սուրըդ հանիր ընդդեմ չարի,
 Բւեռներով գարշապարի
 Բւեռիր ինձ Քո երկյուղին,
 Նըրանց հասած նետերի պես
 Ինձ էլ խոցիր սիրով Քո վես,
 Գելարանի տանջանքներով՝
 Ճըմլիր սիրտըս դեպի բարին,
 Եվ եռացման հետ կապարի,
 Որ բերաններն էին շըրջում,
 Հանգցրու ուժը բոցի ախտի
 Եվ եռացրու իմ մեջ հոգին,
 Սպառնալիքների հետ դառնագույն,
 Որ համարում էին ոչինչ,
 Փըրկիր չարի սպառնալիքից,
 Շըրջիր նըրա գըլուխն ինձնից,
 Եվ խոստման հետ Քո առաջին,
 Որից շատերն են ետ կենում,
 Թող պատրողին չըմատնըվեմ,
 Հյուսթանյութով ես չըխաբվեմ:

ՓՈՔԻ ՀԱՅՔՈՒՄ
ՍԵՔԱՍՏԱՅԻ ՔԱՌԱ-
ՍՈՒՆ ՎԿԱՆՆԵՐԸ

ԳՐԻԳՈՐ
ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ

Կախաղանօք սըրբոցն ոտին
Ջընթացս ուղղեա առ Քեզ յերկին
Եւ կապանօք ծանր երկաթին
Թեթևացն՝ զհոգս երկրային:
Ընդ շըղթայից պարանոցին
Ջիս կապեսցես սիրով Քոյին
Եւ ընդ կոճեղս, որ յուրքին,
Ջիս ի կապից խըլեա՛ չարին:
Որք վասըն Քո ընդ հուր անցին:
Եւ ընդ եռանդըն կաթսային,
Շիջն՝ զիմ հուր մեղաց ախտին
Եւ ըզվառումըն գեհեհնին
Եւ ծովահերձ սառմամբ ցըրտին,
Որով նոքա համբերեցին,
Ջիմ ըզպաղեալ սիրտս առ բարին
Ջեռն՝ սիրովդ աստուածային
Որք վասըն Քո ողորդին
Ըզչար գազանսն ուտել զնոսին
Ջիս ի ժանեաց փըրկեա չարին
Եւ յեղջերէ միեղջերուին:
Ընդ բազմօրեայ քաղցի նոցին
Տնւր ինձ ըզհաց Քո երկնային
Եւ ընդ պասքումըն ծարաւին
Ջանապական աղբիւր կողիդ
Ընդ օձաբնակ խաւար գըբին
Յոր Լուսատուն էր իմ անձին,
Հան՝ զիս ի գբոյ ախտասիրին
Տըղմուտ կաւոյ հայցմամբ նորին:
Եւ զինչ ասեմ, զի ոչ թըւին
Լեզուաւ մարդկան տանջանք նոցին,
Որք այժմ առ Քեզ ծածկեալ պահին
Եւ անդ յայտնի հատուցանին:
Որոց տուծիւք զանազանին,
Բուծեա՛ ըզցաւս իմոյ անձին,
Ջփարմնոյ զհոգւոյս և ըզմըտաց
Եւ զխորհըրդոց, զգործոց բանին:
Եւ ընդ հատման գըլխոց նոսին
Որով գըլխոյդ անդամք լինին,
Ջիս յարմարեա՛, Տէր, ընդ նոսին
Առնուլ աճումն ընդ բուրբին:

Կախաղաններով բոլորի՝
 Ոտքից կախված այն սըրբերի,
 Ընթացքն ուղղիր իմ դեպ երկինք,
 Կապանքներով ծանր երկաթի
 Թեթևացրու հոգսն երկրային,
 Շղթաներով պարանոցին
 Քո սիրո հետ ընդմիջտ կապիր,
 Կոճղերիս հետ, մեջն սրունքի՝
 Հանիր, խըլիր չարի ձեռքից,
 Որ հանուն Քեզ հըրով անցան,
 Նույնիսկ եռուն կաթսան ընկան,
 Հանգցրու հուրը մեղքի ախտի
 Եվ հըրդեհները գեհենի
 Եվ ծով պատռող սառցով ցըրտի,
 Որին նըրանք համբերեցին,
 Իմ պաղած սիրտս առ բարին
 Վառիր սիրովդ աստվածային:
 Որ Քո անունն էին կանչում,
 Երբ գազանն էր իրենց լափում,
 Ինձ էլ փըրկիր չար ծանիքից,
 Միեղջերվի սուր եղջույրից,
 Տեղն օրերով նըրանց քաղցի
 Տուր ինձ հացը Քո երկնային,
 Եվ ծարավի հետ անսահման,
 Կողիդ աղբյուրն անապական,
 Օձաբընակ խավար փոսից,
 Որ լուսատուն էր իմ անձի,
 Հանիր գուբից ախտասերի
 Տըղմուտ կավից նըրա հայցմամբ:
 Եվ ինչ ասեմ, ինչը մնաց
 Տանջանքներից անհուն նըրանց,
 Որ Քեզանից ծածուկ լինի,
 Հատուցումով անդ հայտնըվի,
 Զըրկանքի տեղ բազմապիսի
 Բուժիր ցավերը իմ անձի,
 Մարմնիս, հոգուս և իմ մըտքի,
 Խորհուրդների և գործերի
 Եվ գլխատման տեղը նըրանց,
 Արով գըլխիդ հետ սերտացան,
 Ինձ ա դիր, Տեր, նըրանց ջարժում,
 Երբ որ անկողնիս վրա երկնային

ՍԲ. ԱՆՏՈՆ — ԾՆՎ.
251թ., ՎԵՐԻՆԵ-
ԳԻՊՏՈՍՈՒՄ: ԱՆԱ-
ՊԱՏԱԿԱՆ: ՎԱՆԱ-
ԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅ-
ՐԸ: ՆՐԱ ՎԱՐՔԸ
ՀԱՐՈՒՍՏ Է ՀԸ-
ՐԱՇՔՆԵՐՈՎ:

Ճըգնաւորօքն յանապատին,
Հետևողաց կենաց ձայնին:
Տո՛ւր ինձ թողուլ զսէր աշխարհի,
Վառիլ ի սէր Քո յերկնային
Եւ բարձողաց ուսով խաչին
Մեռո՛ն և զիս ըստ աշխարհին:
Եւ Քո ըզկնի ընթացողին
Ըզգընացս իմ ուղղեա զոտին,
Պաղատանօք մեծն Անտոնին,
Հեղինակի սուրբ երամին:
Եւ ոյք նովաւ յայս կարգ եկին,
Մինչև յայժմոյս և որք լինին:
Զանազանեալ վարուք նոցին
Եւ ծաղկերանգ Քեզ ընծային:
Շնորհեա՛ փոխիլ անբերս անձին
Ըստ պըտղաբեր Քոյոյ տընկին,
Որք զաղօթից ըզշնորհս առին
Եւ զարտասուաց յորդ վըտակին,
Զըգեա՛ և զիս հայցմամբ նոցին,
Թէ և հեղգամ ի նոյն բարին:
Եւ ոյք պահօքըն մեռուցին
Զախտըս մարմնոյ սկըզբնաչարին,
Տո՛ւր ինձ նոքօք առ ցանկալին
Սանձել ըզկիրս որովայնին:
Որք խորհըրդովքըն յաղթեցին
Պոռնըկական պատերազմին,
Տո՛ւր յաղթութիւն ծուլիս անձին
Գոնէ լըրման գործոց չարին:
Եւ որք ի խուն փոքու նիւթին
Ագահութեանըն տիրեցին,
Տո՛ւր ինձ յաղթել անիրաւին
Եւ շատանալ բաւականին:
Քաջ եղելովքն յարիութիւն
Ընդ ձանձրութիւն միջօրեին:
Արիացո՛ զհեղգս առ բարին
Եւ զերագողս առ վատթարին:
Որք բարկութեանըն յաղթեցին
Եւ զտըրտմութիւնըն սանձեցին:
Նոքօք սանձեա, Տէր, զերկոսին,
Մինչ տարապարտ առ իս շարժին:

Անապատում ճըգնողների,
 Կենաց ձայնը լըսողների,
 Թույլ տուր թողնել սերն աշխարհի,
 Վառվել սիրով Քո երկնային,
 Բարձրողների հետ սուրբ խաչի
 Մեռցրու և ինձ կարգով երկրի,
 Ընթացողի հետ Քո հետքից
 Ուղղիր գընացքը իմ ոտքի,
 Պաղատանքով մեծն Անտոնի,
 Սուրբ երամի առաջնորդի,
 Նըրանց, ով եղավ այդ կարգում
 Մինչ այժմ և ապագայում,
 Նըրանց վարքով զանազանված
 Եվ ծաղկերանգ Քեզ ընծայված,
 Շնորհիր փոխել անձըս անբեր
 Ըստ տունների Քո պըտղաբեր:
 Որ շնորհ առան աղոթքով,
 Արտասվահորդ վըտակներով,
 Նըրանց հայմամբ ձըգիր և ինձ,
 Թեև ծույլ եմ բարի գործից,
 Եվ որ մեռցրին պաս պահելով
 Մարմնի ախտը սկզբնաչարի,
 Նըրանցով տուր ինձ ցանկալին՝
 Սանձել բեռը որովայնիս:
 Որ խորհուրդով էին հաղթում
 Պոռնըկական պատերազմում,
 Հաղթություն տուր և ծույլ անձիս,
 Գոնե վերջ տամ չարի գործին:
 Ովքեր քիչ-քիչ փոքըր նյութի
 Դիմադրությունը հաղթեցին,
 Անիրավին թող ես հաղթեմ,
 Թող քըչով էլ բավարարվեմ
 Քաջերի հետ արի կամքի,
 Չանձրույթի մեջ միջօրեի:
 Ուժ տուր հեղգիս էլ առ բարին,
 Ինձ, որ ձըգտում եմ վատթարին:
 Որ բարկությանը հաղթեցին
 Եվ տըրտմությունը սանձեցին,
 Սանձիր նըրանց հետ երկուսին,
 Երբ փուչ բաներ մոտենան ինձ:

Եւ որք հըպարտ փառամուլին,
 Յաղթող գըտան յասպարիսին,
 Զիս փըրկեսցես հայցմամբ նոցին
 Յաջակողմեան մենամարտին,
 Որք գերազանց պատուիրանին
 Քան զբնութիւն ժուժկալեցին:
 Տուր ինձ գոնէ բառնալ Քոյին
 Քաղցըր լըծով թեթև բեռին:
 Եւ թէպէտ ոչ ընդ առաջին
 Ճանապարհորդս, որ ի յերկին:
 Սակայն վերջնոցն եղեց վերջին,
 Հետևելով հետոց նոցին:
 Եւ թէ վեհիցն օթևանին
 Չեմ արժանի Հօր Քո յերկին,
 Արժանացն յոյժ խոնարհին,
 Քան ըզբնաւից թերևս յետին:
 Միայն ի թիւ օդեաց դասին
 Կացն և զիս յաջակողմին
 Եւ լըսեցն ըզցընծալին
 Զերանաւետ ձայնըն Քոյին:
 Յորժամ գըրեալքըն կատարին,
 Որ զայնմ աւուր մեզ պատմեցին
 Մարգարէից բանքըն յարգին
 Առաքելոցըն վըճարին:
 Յորժամ տարերքըն դըղըրդին,
 Հաստատութիւնքըն սասանին,
 Իբր ըզծովու կոհակք կուտին
 Ի յեռանդեանըն կաթսային,
 Լայնատարած դողայ գետին,
 Ի թանձրութեանց հիմանց շարժին,
 Մի ըզմիոյ հետ խափանին,
 Կասեալք յերկուցըն տատանին,
 Լերինք հիմամբըք զարհուրին
 Եւ ուժգնակի բախմամբ թընդին,
 Կարծըր բնութիւնք վիմաց հալին
 Եւ ամենայն նիւթք հըրդեհին,
 Մինչ գետք հրեղէնք յորդահոսին,
 Իբր ըզհեղեղ ջուրց ծաւալին,
 Հողմով հանդերձ սաստիկ հընչին
 Եւ միգախառըն մըռմըռին,

Ովքեր հըպարտ փառամուլին
 Ասպարեզի մեջ հաղթեցին,
 Ինձ էլ փըրկիր հայցմամբ նըրանց,
 Երբ դեպի աջ կանչես հանկարծ:
 Ով պատվիրաններիդ պահեց,
 Բընությունն իր հաղթահարեց,
 Տուր ինձ գոնե տանել Քեզ հետ
 Քաղցըր լըծով բեռը թեթև,
 Թող չըլինեմ ես առաջին
 Ճանապարհորդը դեպ երկինք,
 Վերջիններից լինեմ վերջին՝
 Հետևելով նըրանց հետքին,
 Եվ թեկուզ վեհ օթևանին
 Քո Հոր՝ երկնում չեմ արժանի,
 Արժանացրու ցածըր հարկի,
 Ամենից ցածըր և հետին:
 Միայն ոչխարների շարքում
 Ինձ էլ դասիր աջակողմում
 Եվ հընչեցրու ինձ ցընծալի
 Երանավետ ձայնըդ բարի:
 Եվ երբ գըրվածը կատարվի
 Օրվա մասին, որ մեզ ասվեց
 Մարգարեից խոսքով հարգի,
 Առաքելոց՝ ըստ ամենայնի,
 Եվ երբ տարերքը դըղըրդա,
 Համայն աշխարհը սասանվի,
 Հանց ծովն հուզված, ալեկոծվի,
 Կաթսայի մեջ ասես եռա,
 Լայանատարած հողը դողա,
 Հիմքերն ամուր տեղաշարժվեն,
 Երբ մեկը մեկին խափանեն,
 Իրար բախվեն ու ծառս լինեն,
 Հիմքից լեռները զարհուրեն
 Եվ բախումով թընդան ուժգին,
 Կարծրությունը քարի հալվի,
 Եվ ամենայն նյութ հըրդեհվի,
 Հորդան գետերը հըրերի,
 Ջըրհեղեղի պես ծավալվի,
 Հողմի ձայնով խիստ մըռընչան
 Եվ միգախառը մըռմըռան

Խըրթնահայեաց դիմօք վառին
 Եւ գթափանցիկ վայրաբերին,
 Իբր ըզտերն մի բորբոքին
 Բնութիւնք ամէն հողեղինին,
 Բըլուրք լերամբըք հալեսցին
 Եւ դաշտաձև աշխարհ լինին,
 Ծովու ալիքըն ցամաքին
 Եւ կենդանիք նորա նուագին,
 Յորժամ բարբառքըն նըւագին
 Փողըն գոչէ Գաբրիէլին
 Յանկարծակի մէջ գիշերին
 Ի յեղակարծ ժամանակին,
 Յորժամ Հոգիքըն սըլասցին,
 Ուր ամբարեալքն այժմիկ պահին,
 Գան միանան ընդ սոյն մարմին,
 Որք յԱդամայ և անդ լինին,
 Մինչ գերեզմանք մարդկան բանին
 Փըտեալ մարմինքըն նորոգին
 Եւ զոր կերեալ ձըկանց ծովին
 Եւ զոր գազանքն ի ցամաքին,
 Քանզի տարերք ամենեքին
 Առնուն յաւանդ ըզմեր մարմին
 Եւ անկորուստ պահեն նոքին,
 Զի հնազանդին Քո հրամանին,
 Եւ ի լըսել ահեղ ձայնին,
 Աստուածորդւոյդ կենսաբաշխին,
 Զիւրաքանչիւր պահեստ մարմին
 Բերեն յառաջ ըստ Ղազարին:
 Ի նոյն բնութիւն դարձեալ խառնին
 Ըստ արուեստաւոր Քոյոյ բանին,
 Ոչ ի պահոյս լուծանելին,
 Այլ ի յանեղծն, որ ի դրախտին,
 Ոչ ծերն ի ծեր յառնէ մարմին,
 Եւ ոչ տըհաս տըղայն ի նմին,
 Այլ հաւասար երեսնամին,
 Ի չափ յառնեն նախաստեղծին,
 Եւ ոչ բնութիւն այլ է արուին,
 Ոչ ճանաչի՝ թէ սա է կին,
 Ոչ բընութիւն գոյ ախտային
 Եւ ոչ կըրիւք նեղի մարմին,

ՅՈՎԷ. ԺԱ. 1-45

Եվ այլանդակ դեմքով վառվեն
 Եվ թափանցիկ գահավիժեն,
 Տերևի պես բոցավառվի
 Բնությունն ամեն հողեղենի,
 Լեռնակույտերն հալվեն գընան
 Եվ դաշտաձև աշխարհ դառնան,
 Ծովի ալիքները ցամքեն,
 Կենդանիները նըվազեն,
 Երբ որ ձայնը այն նըվագի
 Փողով հընչի Գաբրիելի,
 Հանկարծակի կեսգիշերին,
 Անակընկալ ժամանակին,
 Երբ հոգիները սըլանան,
 Ուր այս պահին ամբարված կան,
 Գան միանան նույն մարմընին,
 Ուր Ադամն է, լինեն այնտեղ,
 Գերեզմանները երբ բացվեն,
 Երբ մարմինները նորոգվեն,
 Ում որ կերավ ձուկը ծովի,
 Ով կեր դարձավ գազանների,
 Քանզի տարրերը ամենայն
 Մարմինը մեր ավանդ առան
 Եվ անկորուստ պահպանեցին՝
 Հընազանդ Քո հըրամանին
 Եվ լըսելով ահեղ ձայնին
 Կյանք ընծայող Աստվածորդու,
 Յուրաքանչյուր պահված մարմին
 Կըրեցին, ինչպես Ղազարին,
 Եվ կըդարձնեն նույն բընություն,
 Ըստ Քո բանի բազմահըմուտ,
 Ոչ քայքայման պահի նըման,
 Այլ դըրախտում՝ անեղծական,
 Ոչ ծերը ծեր մարմին կառնի,
 Ոչ էլ տըղան երեխայի,
 Այլ կըլինեն երեսնամյա,
 Տարիքի չափ նախաստեղծի,
 Երբ բնությունն այլ չէ արուի,
 Իսկ կինն ի՞նչ է, չի իմացվի,
 Եվ ոչ բնությամբ ախտային,
 Որ ծանրությամբ նեղի մարմնին,

ՄԱՏ. ԻԲ, 30

Այլ հրեշտակաց նըման բերին,
Ըստ կանխասաց բանից Քոյին:
Յորժամ նըշան Քո սուրբ խաչին,
Որպէս փայլակն երևեսցին
Յարևելից ճառագայթին
Ի չորս անկիւնս տարածին
Արեգական լոյս նըլաղին
Եւ լոյս լուսնին խաւարեսցին:
Աստեղք յերկնից թօթափեսցին
Եւ զօրութիւնքն շարժեսցին
Եւ հրեական ազգն կոծին,
Զի տեսանեն զոր խոցեսցին:
Մահմէտականքն կորնչին,
Որք անարգեն զնըշան խաչին,
Երկըրպագուքն Քեզ պարծին
Եւ խաչակցեալքն բերկրեսցին:
Իսկ մեղաւորքն թախանձին,
Որք ծուլութեամբ զկեանս անցուցին:
Լապտերք կուսից պայծառ վառին,
Որք զիւղն յառաջ պատրաստեսցին:
Իսկ յիմարացն շիջանին,
Որք անագան ի գնել գնացին,
Յորժամ Հայր Քո և Սուրբ Հոգին
Ընդ Քեզ յերկիր խոնարհեսցին,

ՀՄՄՏ. ՊԱՆ. Է, 13

Որպէս տեսեալ Դանիէլին
Ըզհինաւուրցն և զմիշտ էին:
Զի արարածք արժանասցին
Յայնժամ տեսլեան երրեակդ անձին
Ի վըկայել Քեզ, Միածին,
Ըստ Յորդանան և ի լերինն,
Ընդ Քեզ և զօրք վերինք հոսին,
Մինչ զի թափուր մընայ երկին:
Հրեշտակք յառաջ ընթանայցեն,
Հրեշտակապետք պարունակին,
Սուրբ Զօրութեանցն դաս կարգին
Եւ Պետութեանցն գումարին,
Իշխանութիւնքն զարհուրին
Եւ Տէրութիւնքն սարսափին,
Սերովբէքն թևասքօղին
Եւ ի խոնարհ ըզդէմս ունին,

ՄԱՏ. Գ, 16-17

ՄԱՏ. ԺԷ, 5

Այլ նըմանվեն հրեշտակներին,
 Նըման կանխասաց Քո բանին,
 Եվ երբ նըշան տաս սուրբ խաչի,
 Այն փայլակի պես կըվառվի,
 Արևելքից կըճառագի,
 Չորս անկյունով կըտարածվի,
 Լույսն արևի կընվաղի,
 Լույսը լուսնի կըխավարի,
 Կընկնեն աստղերը երկընթի,
 Զորությունները կըշարժվեն,
 Հրեական ազգը կըլացի,
 Տեսնելով, թե ում խոցեցին,
 Մահմեդականք կանհետանան,
 Զի անարգին խաչի նըշանն,
 Պաշտողները Քեզ կըպանծան,
 Խաչակիցներդ կուրախանան,
 Մեղավորները կըխընդրեն,
 Որ ծուլությամբ են կյանքն ապրել,
 Նախապես յուզը պատրաստած
 Լապտերները սուրբ կույսերի
 Կըշողշողան ու կըվառվեն,
 Հիմարներինը կըհանգչեն,
 Որ ուշացան յուզը գընել,
 Երբոր Հայրըդ և Սուրբ Հոգին
 Քեզ հետ հակվեն դեպի երկիր,
 Հանց տեսիլքում Դանիելի՝
 Հինավուրցի և միշտ էի:
 Էակաները կարժանանան
 Այնժամ տեսլին եռյակ Անձի,
 Վըկայելով Քեզ, Միածին,
 Հորդանանում, Թաբոր լեռին:
 Քեզ հետ կըգա գորթը վերին,
 Դատարկ թողած տունն երկընթի:
 Նախ կընթանան հըրեշտակներ,
 Պարունակի հրեշտակապետներ,
 Ապա սուրբ դասը Զորությանց
 Դասին գումարված Պետությանց,
 Իշխանությունները կապշեն,
 Տերությունները կըսարսեն,
 Սերովբեներ, Քերովբեներ
 Իրենց կարգով ու թևերով

Եւ Քերովբէք աթոռ կարգին,
 Զի զթագաւորդ ընդունիցին:
 Իսկ թագաւորդ ի մեծ բեմբին
 Նըստիս յաթոռ դատարանին,
 Զի Հայր չդատէ զոք երկրածին,
 Այլ Քեզ միայն ետ, Միածին,
 Հովուիդ հանդէպ գան ժողովին
 Հօտից նըման ազգք երկրածին:
 Օդիքն յաջեայ դասըս կարգին,
 Ուլքն ի ձախմէ Քումմէ դասին,
 Անդ թագաւորք ոչ երևին
 Եւ ոչ իշխանըք պատուեսցին,
 Ոչ մեծամիտք հըպարտասցին
 Եւ ոչ հըզօրըք բարձրասցին,
 Զի միայնակ միայն լինին
 Առանց զօրու, զոր ոչ տեսին
 Եւ ճանաչեն թէ ստուեր էին:
 Աղքատք հոգւով թագաւորեն
 Եւ բարեգործըք մեծասցին,
 Քաղցեալք կենաց հացիւ լցցին
 Եւ մեծատունք ունայնասցին,
 Լեզուք ճարտարք անդ համրասցին
 Եւ հայիոյիչքըն կարկեսցին,
 Զի ոչ ունին պատասխանին
 Տալ Քում արդար դատաստանին:
 Անդ կարկամիցըն ձեռք կապին,
 Որ ի յաղքատս ոչ արձակին,
 Ի Քէն լըսեն ըզսոսկալին.
 Ի հոներն երթայք յաւիտենին:
 Անդ զըրկողաց կըշիռք դընին,
 Որչափ զըրկեացըն պահանջին
 Եւ ի գողոց գողանք խընդրին,
 Դառնալ ի Տէրն ուստի առին:
 Եւ զի թափուր և մերկ լինին,
 Հատուցանել ոչ ունիցին,
 Զգործըս բարեաց փոխան առնուն,
 Թէ ոչ ըզշնորիս աւագանին:
 Անդ և սպաննողքըն պատժեսցին
 Անպարտ արեանցըն, զոր հեղին,
 Եւ բորբոքեալքն ի բոց ախտին,
 Պոռնիկքն անշէջ հըրով տանջին:

Կըծածկեն դեմքն իրենց խոնարհ,
 Որ ընդունեն թագավորիդ:
 Իսկ թագավորըդ մեծ բեմին
 Կելնի գահը իր ատյանի,
 Երկրածնին Հայրը չի դատում,
 Այլ, Միածին, Դու, միայն Դու
 Կըտաս հովվի խրատ ժողովին,
 Խառն ազգերին, ինչպես հոտին:
 Որ գառները աջում լինեն,
 Իսկ ուլերը ձախում դասվեն,
 Որ չերևան արքաները
 Եվ չըպատվվեն իշխանները,
 Չըհոխորտան գոռոզները,
 Չըպարծենան հըզորները,
 Որ միայնակ ու դատարկ գան
 Առանց զորքի, ահա այնժամ
 Ըստվեր լինելը կիմանան,
 Աղքատն հոգով՝ կարքայանա,
 Բարեգործը կըմեծանա,
 Քաղցածը հաց կառնի կենաց,
 Մեծատունը կունայնանա,
 Ճարտար լեզուն կըհամրանա,
 Հայհոյողները կըլըռեն,
 Զի պատրաստ չեն պատասխանի
 Կանգնել արդար դատաստանի,
 Կըկապվի ձեռքը գծուծների,
 Որ կապեցին աղքատներին,
 Կըլըսեն Քո խոսքը սաստող՝
 Գընացե՛ք հուրը հավերժող:
 Զըրկողներին կըտա դատի,
 Զըրկանքի չափը կըպահանջի,
 Գողից գողունը ետ կառնի,
 Տիրոջը կըվերադարձնի,
 Իսկ ով մերկ ու դատարկ լինի,
 Ոչինչ, ոչինչ չի հատուցի,
 Բարի գործերն են հատուցվում
 Ավագանի շընորհներով:
 Սպանողներն անդ կըպատըծվեն
 Զուր թափած արյան փոխարեն,
 Եվ բորբոքված բոզերն ախտով
 Պիտի տանջվեն անշեջ հըրով,

Անդ ամենայն գաղտնիք յայտնին,
 Զոր ի ծածուկ աստ գործեցին
 Քո առաջի և Հօր Քոյին
 Եւ հրեշտակաց ամենայնին:
 Միայն որք աստ խոստովանին,
 Լինին ծածկեալք և ոչ յիշին
 Եւ որ զամօթ կըրեն առ մին,
 Ո՛չ պատկառին յայնմ ատենին:
 Որք ի մարմին սերմանեցին,
 Հընձեն զորոմըն հրոյ լուցկին:
 Եւ ոյք յոգիս պըտղաբերին,
 Առնուն զորայն ատորք հասկին,
 Որք յերգարանս գինեաւ լըկտին
 Եւ պագշոտեալ ծաղու լըցցին,
 Լան և ողբան ի գեհենին
 Եւ ատամունքըն կափկափին:
 Որք զորովայնըն պաշտեցին
 Եւ զամօթոյսըն պատուեցին,
 Յանմահական հացեդ սովին
 Զգենուն զամօթն յաւիտենին:
 Որոց պըղծեալ են անկողինք
 Եւ պագշոտեալ առ ցանկալին,
 Ի կայծականց վերայ նիրհին,
 Անքուն որդանցըն կեր լինի:
 Որք ի կըշիռ տուրևառին
 Վաճառականքըն խաբեցին,
 Յարդարամէտ Քո կըշըռին
 Բազմապատիկ պահանջեսցին:
 Որք յաշխարհի գործ արուեստին,
 Առ ի յոսկւոյ՝ կամ յարծաթին
 Եւ կամ յայլ ինչ նիւթեղինին
 Զտեարըս նիւթոցըն նենգեցին,
 Հատուցանեն անդէն նոցին
 Ի Քո արդար դատաստանին,
 Ո՛չ թե ըզնիւթըն, զոր առին,
 Այլ թե զբարիս, աստ գործեցին:
 Որք դատաւորք են երկրային
 Եւ ոչ զաղքատս ուղիղ դատին,
 Ի յանաչառ Քո ատենին
 Յանդիմանեալք կըշտամբին:

Ամեն գաղտնիք կը հայտնըվի,
 Որ պահվել է երկրում գաղտնի,
 Քո առաջ, Տեր, նաև Քո Հոր,
 Հրեշտակների առաջ բոլոր:
 Լոկ ով այստեղ խոստովանի,
 Կը ծածկվի մեղքն ու չի հիշվի,
 Ով ամոթով է մընացել,
 Այն ատյանում չի պատկառի,
 Ովքեր մարմին սերմանեցին,
 Կը հընձեն հուրը բոցերի:
 Պըտղաբերեց ով որ հոգով,
 Կառնի խըրձեր առատ հասկով,
 Ով շըփացավ պանդուկներում,
 Լըկտի աջ ու ձախ էր ծաղրում,
 Կողբա, կըլացի գեհենում,
 Կը կափկափի ատամներով,
 Ովքեր ստամոքսը պաշտեցին,
 Խայտառակ բաներ արեցին,
 Անմահական հացն ուզեցին,
 Կառնեն ամոթն հավիտենի:
 Ովքեր պըղծել են անկողին
 Եվ պագշոտել առ ցանկալին,
 Կնիրհեն վըրան կայծակների,
 Կեր կըլինեն ժիր որդերի:
 Ովքեր առևտրում կը շոռելիս
 Խաբեցին բան վաճառելիս,
 Արդարամետ Քո կը շեռքին
 Բազմապատիկ կը պահանջվի:
 Ովքեր աշխարհիկ արհեստում,
 Արծաթի կամ ոսկու գործում
 Եվ կամ ուրիշ այլ նյութերում
 Տիրոջ նյութերն են խարդախել,
 Այնտեղ պիտի տան հատուցում
 Հենց Քո արդար դատաստանում,
 Ոչ թե շահած նյութի համար,
 Այլ բարիքի այստեղ գործած:
 Ով դատավոր է աստ եղել,
 Աղքատներին ճիշտ չի դատել,
 Քո ատյանին ճիշտ, անաչառ
 Կը կը շտամբվի հանդիմանված:

Որք տէրութիւն յաշխարհ ունին,
 Իշխան բազմաց կամ նըւագին,
 Եւ դառնագոյն սրտիւք լինին
 Առ հնազանդեալքս հրամանին:
 Քո քաղցրութիւնդ ամենեւին
 Ի դառնութիւն փոխի նոցին
 Ի երեսաց Քոց որոշին
 Եւ ի յանել բանտ արկանին:
 Որք ընդ փոքու ինչ պատճառին
 Հատին զանդամ Քո ստեղծուածին
 Եւ կամ սպանին բոլորովին,
 Զոր ոչ Օրէնք Քո դատեցին,
 Պահանջեսցես զարիւն նոցին
 Եւ ըզհատեալ մասն անդամին:
 Եւ իբրեւ ոչ տալ ունիցին,
 Մատնես ի մահ յաւիտենին:
 Որք նենգաւորք միմեանց լինին,
 Դաւաճանեն զանմեղ հոգին,
 Գաղտնիք նոցա յանդիմանին
 Եւ ըստ չարեացըն տուծեսցին:
 Որք ոխակալ են ի սըրտին
 Եւ ոչ թողուն յանցաւորին,
 Յայնժամ ի Քէն ոչ ընկալցին
 Ըզթողութիւն իւրանց պարտին:
 Որոց իժից թունօք լեզուին
 Հայհոյութեամբ առ Քեզ խօսին
 Եւ որք յերդմունքս յանդըգնին,
 Եւ ի յիշոցըս զազրալին,
 Լեզուք նոցա հրով տոչորին
 Եւ ի գեհեանըն պապակին:
 Քանզի համար տալ խընդրեսցին
 Դատարկ բանից ըստ հրամանին:
 Որք բամբասանս ընդ նախանձին
 Յօդեն ստութեամբ առ ընկերին
 Ըզչափ մեղացն՝ որով ստեցին,
 Յանձինս իւրանց ընդունիցին:
 Որք, որպէս ես, այժմ երանին
 Եւ չարք եղեալ՝ բարիք կոչին,
 Տիեզերաց ծանակ լինին
 Մինչ մերկանայ մարդըն ներքին:

Ովքեր տերն են այս աշխարհի,
 Իշխան քըչի կամ շատերի,
 Կըլինեն սըրտով դառնագույն,
 Հըրամանիդ դարձած հըլու,
 Քո քաղցրությամբ ամենևին
 Նրանց դառը վերջը չի փոխվի,
 Հայացքիդ տակ պիտի ջոկվեն
 Նըրանք և բանտ անել ընկնեն:
 Ովքեր պատճառով մի չընչին
 Կըտրին անդամը ստեղծածիդ
 Կամ սպանեցին ինչ-որ մեկին,
 Չպատժեցին Քո օրենքով,
 Կուգես արյունը Դու նըրանց
 Եվ անդամի մասը հատված,
 Եվ եթե տալ չըկարենան՝
 Մահին կըմատնես հավիտյան.
 Ովքեր միմյանց հանդեպ նենգեն,
 Անմեղ հոգուն դավաճանեն,
 Նըրանց գաղտնիքը կըբացվի
 Եվ կըտուժեն ըստ չարիքի:
 Ովքեր ոխ են պահում սըրտում
 Եվ չեն ներում հանցավորին,
 Այնժամ Քեզնից չեն ընկալի
 Թողությունը իրենց պարտքի:
 Իսկ ով թունոտ լեզվով օձի
 Հայհոյությամբ Քո դեմ խոսի
 Եվ խոսքերում իր հանդըգնի
 Տալ հիշոցներ զարհուրելի,
 Նըրա լեզուն հուրը կայրի
 Եվ գեհենում կըպապակի,
 Քանզի պետք է տա պատասխան,
 Ինչպես ասում է պատվիրանն:
 Ով նախանձի բամբասանքով
 Ընկերոջն է կապում սըտով,
 Մեղքի չափով իր սըտերի
 Հատուցումը իր կընդունի:
 Ինձպեսն այժմ երանելի,
 Որ չար եղավ, կոչվեց բարի,
 Տիեզերքից կըծանակվի,
 Մինչ մերկանա մարդը ներքին:

Դարձեալ որք ինձ համեմատին
 Եւ կոյր աչօք լոյս անուանին,
 Մինչ խաւարին գործքն յայտնին
 Ի կոչողացն նախատին:
 Որք յերկիւղէ ինչ մարդկային
 Կամ ընդ փառաց անցաւորին
 Զառ Քէզ հաւատ յոր մըկըրտին
 Փոխանակեն ընդ խաւարին,
 Հօր առաջի և հրեշտակաց
 Յուրաստ լինիս վասըն նոցին,
 Յանհաւատին դասըն կարգին,
 Որոց անշէջ հուրն է բաժին:
 Որք ի խորհուրդ Քո երկնային
 Մեռեալ մեղօք հոգւով մերձին,
 Ընդ աստուածասպանսըն կարգեսցին
 Կայիափայ և Աննային:
 Եւ ամենայն որք յայնմ աւուր
 Անապաշխար մեղօք լինին,
 Իւրաքանչիւր ոք զարժանին
 Առցեն ի Քէն չափով յանձին:
 Նա և բարւոյն կողման մասին
 Պարգևք բարեաց ի քէն տացին
 Ըստ հաւատոցն և ըստ գործոց
 Եւ ըստ շնորհացն աւագանին:
 Նախ առաքեալքն Քո դասին
 Յերկոտասան աթոռ նըստին,
 Զերկոստան ազգըն դատին
 Մեղուցելոյ Իսրայէլին:
 Անդ մարգարէքն յարդարին
 Երամ երամ դասաւորին,
 Որք զայնմ աւուր մեզ պատմեցին
 Յառաջագոյն, զոր ինչ լինին:
 Անդ նախաստեղծքն հիասցին
 Եւ նահապետքն ըսքանչասցին,
 Զայնքան տեսեալ ազգ մարդկային,
 Որ ի յինքեանց յառաջ եկին:
 Անդ և հովիւքն քաջ պարծին
 Եւ զբրաբիոնն ընդունիցին,
 Իսկ հեղգացեալքն տուծեսցին,
 Որք ի գայլոցն ո՛չ պահեցին:

Նորից, ով հետս համեմատվի
 Եվ կույր աչքով լույս համարվի,
 Մինչդեռ գործերն են խավարի,
 Կանչողներից կընախատվի:
 Ով երկյուղից սոսկ մարդկային
 Կամ էլ փառքով անցավորի
 Մըկըրտությամբ հավատը Քո
 Փոխանակում են խավարով
 Հոր առաջ և հըրեշտակաց,
 Քեզ ուրանում վասըն դըրանց,
 Անհավատների դաս կընկնեն,
 Որոնց անշեջ հուրն է բաժին:
 Ով խորհըրդին Քո երկնային
 Մեղքով մեռած հոգով դիպչի,
 Կարգ կանցնի Աստվածասպանի՝
 Կայիափայի և Աննայի:
 Ամեն մարդ, ով օրն այն վերջին
 Չապաշխարված մեղքով ելնի,
 Յուրաքանչյուր ոք արժանին
 Քեզ կտա չափով իր անձի:
 Նաև բանի համար բարի
 Քեզնից պարգև կըհանձնըվի
 Ըստ հավատի, ըստ գործերի,
 Ավազանի շընորհների:
 Թույլ կտաս նախ առաքյալներին
 Որ բազմեն տասներկու գահին,
 Տասներկու ազգն Իսրայելի
 Իր մեղքերով պիտի դատվի:
 Մարգարեներն այնտեղ արդար
 Կըգումարվեն երամ-երամ,
 Որ օրերում այն պատմեցին
 Ինչ որ հետո պիտի լինի,
 Նախաստեղծները կըհիանան,
 Նահապետները կըսքանչանան,
 Տեսնելով ցեղը մարդկային,
 Որ իրենցից առաջացան,
 Հովիվներն անդ քաջ կըպանծան,
 Իրենց պըսակը կըստանան,
 Իսկ ծուլերը պիտի տուժեն,
 Որ գայլերից չըպահվեցին:

Անդ մարտիրոսքըն պըսակին,
 Որք և մարտեան՝ ըստ Օրինին,
 Կոյսքըն մաքուր թագիւ պըճնին,
 Որք փեսայիդ ըսպասեցին,
 Արեգական նըման ծագին,
 Փայլեն հանգոյն Արուսեկին,
 Պէսպէս փառօք զանազանին
 Ըստ աստեղացն, որ ի յերկին:
 Իւրաքանչիւր ոք զարժանին
 Առցեն ի Քեն, զոր գործեցին,
 Ամուսնացեալքն՝ ըստ Օրինին
 Եւ ճըգնաւորք, որք առանձին,
 Եւ ամենայն ոք ըստ կարգին
 Զիւրոյ անձին գործեալ բարին
 Քեզ ընծայեն իբր ըզծադիկ
 Ի հոտ անոյշ և երկնային.
 Ոմըն զաղօթըս սուրբ սըրտին
 Եւ զարտասուսն, որ միշտ հեղին,
 Այլ ոմն ըզսէրն աստուածային
 Եւ որ յեղբարսն է ըստ անձին,
 Ոմն ըզհըսկումըն գիշերին
 Եւ ըզկանխումն առաւօտին:
 Ոմն զպահոցըն պընդութիւն
 Ըզկերակրին և ըզլեզուին.
 Ոմըն զառատ տուրս աղքատին,
 Զոր ընդունիս ձեռամբ նորին,
 Ոմն ըզբաժակըն ցուրտ ջրին,
 Զոր ասացեր, թէ չկորընչին:
 Ոմն ըզխընդալն ընդ խընդալին
 Եւ զարտասուելն ընդ արտասուին,
 Այլ ոմն ըզտեսըն հիւանդին
 Եւ զհետևումն, որ ի բանտին:
 Մինն ըզծածկոյթ լինիլ մերկին
 Եւ զհովանի յարկ տընանկին,
 Այլ ոմն ըզհայր լինել որբոց
 Եւ խնամ ածել գըթով զայրին:
 Ոմանք զյաղթելըն խորհըրդին,
 Այնմ որ շարժեն ըզբոց ախտին,
 Այլք ըզփակելն զգայարանին,
 Ըզպատուհանսն ընողէմ չարին:

Անդ Օրենքի համար կըռված
 Վըկաները կըպըսակվեն,
 Իսկ կույսերը պերճ թագ կառնեն,
 Փեսայիդ են քանզի սպասել,
 Արեգակի պես կըծագեն,
 Արուսյակի պես կըփայլեն,
 Պեսպես փառքով կըտարբերվեն,
 Ինչպես աստղերը երկընքի:
 Ամեն մեկը Քեզնից կառնի
 Հատուցումն իր կատարածի,
 Ամուսնացածն՝ ըստ Օրենքի,
 Եվ ճըգնավորը իր չափի,
 Եվ ամենայն ոք ըստ կարգի
 Իր անձի կատարած բարին
 Քեզ կընծայի իբրև ծաղիկ
 Հոտով անուշ և երկնային,
 Մեկն աղոթքը իր սուրբ սըրտի,
 Եվ հեղումն իր արտասուքի,
 Մըյուսը սերն աստվածային
 Եղբոր հանդեպ իր մարմնի,
 Մեկն արթնությունը գիշերվա
 Եվ կանխումը առավոտվա,
 Մեկն ամրությունը իր պահքի,
 Չափը կերակրի և լեզվի,
 Մյուսն առատ տուրքն աղքատին,
 Որ կըտեսնես նրա ձեռքին,
 Մեկը բաժակը պաղ ջրի,
 Որ ասացիր, թե չի կորի,
 Մեկն իր խինդը ուրախության
 Եվ արտասուքը տըրտմության,
 Մըյուսը այցը հիվանդին
 Եվ խընամքը ներսում բանտի,
 Մեկը հագուստ տալը մերկին
 Եվ հովանի հարկ՝ տընանկին,
 Մեկն հայրությունը որբերի
 Եվ գըթությունը առ այրին,
 Ոմանք հաղթելը խորհըրդին,
 Որ շարժում է բոցը ախտի,
 Մեկն էլ փակելն ընդդեմ չարի
 Պատուհանն իր զգայարանի,

Ոմն ըզպարկեշտ ամուսնութիւն,
 Միւսն զամբիծ ըզկոյս հոգին,
 Ոմըն զարիւնըն պանծալի
 Եւ զչարչարանսն, որ ի մարմին:
 Մինն ըզներող լինել սըրտին
 Ի բարկութեան ժամանակին
 Եւ թըշնամւոյն առնել բարին
 Վասըն սըրբոյ Քոյ հրամանին:
 Բայց ես, թափուրս յամենայնին
 Մեծամեծաց և նըւագին,
 Զինչ տաց յայնժամ Քեզ ընդ բազմին
 Բարեաց աղքատս ամենեկին:
 Զի յայսցանէ, զոր ասացի,
 Զոր յընտրելոց Քեզ ընծային,
 Չունիմ մի մասն ի բոլորին,
 Այլ եմ ունակ հակառակին:
 Վասն այնորիկ նոցա տացին
 Վարձս ըստ գործոց զանազանին,
 Եւ ես զըրկեալ ամենեկին
 Յառատաձիր Քո պարգևին:
 Արդ ի յաղերս բանիւ խօսիմ՝
 Կամեցողիդ բարեաց վասն իմ,
 Զիս փոփոխեալ այժմ ի բարին,
 Զի մի անփոխ մատնիմ տուծին,
 Աղաչանօք ընտրեալ հօտին,
 Որք յաջակողմըն Քո դասին:
 Ի յԱբելէ սրբոյ նախկին
 Մինչ ի յարդար մարդըն վերջին,
 Նահապետաց՝ մարգարէից
 Նախ քան զՕրէնսն և յՕրինին,
 Առաքելոց Նորոյ կտակին
 Եւ ոյք նոքօք հաւատացին,
 Ի յարձակել մահու զհոգիս
 Եւ ի կապել Քո վերըստին:
 Ողորմեսցիս ինձ յերկոսին,
 Զի քաղցրագույն երևեսցին
 Եւ լըսեցն, Տէր, ընդ նոսին
 Զերանաւէտ բարբառ Քոյին.

Մեկը՝ պարկեշտ ամուսնությունն,
 Իսկ մյուսն՝ անբիծ ու կույս հոգին,
 Մեկն էլ արյունն իր պանծալի,
 Չարչարանքները մարմնի,
 Մեկը ներող լինելն հոգու
 Պահին բարկության, զայրույթի
 Եվ լավությունն՝ իր թըշնամուն
 Հանուն Քո սուրբ հըրամանի:
 Բայց ես՝ թափուր այդ ամենից,
 Թե մեծերից և թե փոքրից,
 Ինչ տամ ես շատ շատերի պես,
 Որ բարուց զուրկ էի այսպես,
 Զի այսքանից, որ ասացի,
 Մի բան չունեմ՝ Քեզ պատշաճի,
 Մասն իսկ չունեմ այդ ամենից,
 Այլ ունակ եմ միայն վատի:
 Եվ կըտըրվի նըրանց միայն
 Ըստ գործերի վարձ զանազան:
 Եվ ես զըրկված ամեն ինչից,
 Առատաձիր Քո պարգևից,
 Խոսում եմ արդ աղերսագին
 Կամեցողիդ բարու վասն իմ:
 Դու ինձ շարժիր դեպի բարին,
 Որ չըմատնըվեմ Քո պատժին,
 Աղաչանքով ընտրած հոտի,
 Որոնք դասն են Քո աջ կողմի,
 Սկսած առաջին սուրբ Աբելից
 Մինչև արդար մարդը վերջին,
 Նահապետներից, որ նախքան
 Օրենքները աշխարհ եկան,
 Մարգարեներից, որ հետո
 Շարժվում էին Քո Օրենքով,
 Նաև Նոր կտակարանի
 Առաքյալներից և բոլորից,
 Ովքեր Նըրան հավատացին,
 Մահից հոգիս արձակելիս,
 Հետո մարմնի հետ կապելիս,
 Ինձ ողորմիր, Տէր, երկուսում,
 Որ քաղցրագույն տեսք ունենան,

Եկայք օրհնեալք Հօր իմ վերին,
 Ժառանգեցէք զանճառ բարին:
 Եւ ոչ միայն իմումս անձին,
 Այլև իմոցն այս եղիցին,
 Նախնի ծնողաց հարցն առաջին,
 Այժմու եղբարցս և որք լինին,
 Եւ որք բարի մասն ինձ ցուցին
 Կամ անարգիս պատիւ եղին:
 Հատն նոցա զպարտըս վարձին,
 Իբր արժանւոյ թէ արարին:
 Նա՛նչ միայն որք սիրեցին,
 Այլ ողորմեա՛ւ և ատողին
 Եւ թըշնամեացն իմումս անձին
 Թողցես զյանցանս առ իս պարտին,
 Հանուրց ծնելոց աւագանին,
 Որք այժմ ի Քեզ հաւատացին,
 Անծանօթից և ծանօթին
 Ողորմեսցիս յայնմ ատենին:
 Եւ ինձ շնորհեա՛ւ, Տէր, ընդ նոսին
 Յօթևանաց Հօր Քո վերին:
 Թէպէտ և ոչ առ առաջինն,
 Այլ հուսկ յետոյ, վերջնոցն յետին:
 Եւ որք ի բանս աստուածային,
 Զոր շնորհեցեր իմումս անձին,
 Ի յընթեռնուլն աշխատեցին
 Եւ յաղօթելըն տաժանին:
 Շնորհեա՛ւ նոցա զաղօթելին,
 Հատն ըզվարձս աշխատողին,
 Լոյս տուր աչաց, որք նայեցին,
 Մաքրեա՛ւ զլեզուսն, որք վերծանին,
 Նա և ձեռամբ մակագրողին
 Եւ ուղղապէս փոխարկողին,
 Այլ և գոյիւք ըստացողին
 Մասունք բարեաց ի Քէն տացին:
 Եւ աննախանձ փափագողին
 Եւ ջերմեռանդ ընթերցողին,
 Եւս ի բերան զբանս առողին
 Լըցցես սովաւ զիղձըս սրբտին:

Եվ լըսեցրու նըրանց հետ Դու
 Երանավետ բարբառը Քո,
 Եկայք օրհնեալք Հօր իմ վերին,
 Ժառանգեցեք անճառ բարին,
 Եվ ոչ միայն լոկ իմ անձին,
 Այլև նրանց՝ իմիններին,
 Նախ հայրերին իմ առաջին,
 Եղբայրներին, ապրողներին,
 Որ բարին ինձ ցույց տըվեցին
 Եվ պատիվ՝ ինձ պես անարգին:
 Հատուցիր պարտքը նրանց վարձի
 Ըստ իրենց արժանիքների,
 Նըրանց հետ, որ ինձ սիրեցին,
 Ողորմիր և ատողներին,
 Թըշնամիներին իմ անձի,
 Թողնես հանցանքը իմ պարտքի,
 Ավազանով ծընվածներին,
 Որ այժըմ Քեզ հավատացին,
 Անծանոթին, թե ծանոթին,
 Ողորմիր Դու այն ատյանին,
 Եվ նըրանց հետ, Տեր, շընորհիր
 Օթևաններն Հորըդ վերին,
 Ոչ օթևանը առաջին,
 Այլ հետինը վերջիններից:
 Եվ ովքեր խոսքն աստվածային,
 Որ շընորհել ես իմ անձին,
 Պիտի կարդալ կարողանան
 Եվ դըժվար աղոթքում մընան,
 Շնորհիր նըրանց աղոթելին,
 Հատուցիր վարձն աշախատողի,
 Աչքերին լույս տուր նայողի,
 Մաքրիր լեզուն, որ վերժանի,
 Նաև ձեռքով արտագրողին,
 Խըմբագրողին, սըրբագրողին,
 Այլև կյանքում ստացողին
 Մասը բարու Քո պարգևի
 Եվ աննախանձ փափագողին
 Եվ ջերմեռանդ ընթերցողին,
 Նաև անգիր սովորողին,
 Սրանով լըցրու իդձը սըրտիս:

Այլ թէ և յախտ ոք շարժեսցին
 Պարսաւադէտ բանիս լինին,
 Որք ոչ յինէն յառաջ եկին,
 Այլ յաննախանձ Քո պարգևին:
 Մի համարիր մեղըս նոցին,
 Այլ մաքրեսցես զախտըս սըրտին՝
 Քաջ իմանալ զիմաստ բանին,
 Որ ամբարեալ կան ի սոսին:
 Եւ որք ինչ և կամ յետ իմ,
 Այսու բանիւ Քեզ պաղատին,
 Համարեսցիս միշտ ընդ նոսին
 Զիս ըզներսէս մաղթել սովին:
 Եւ առ հոգիս իմ յաւանդին
 Եւ ի մարմինս ի տապանին,
 Բարեաց ազդումն ի Քէն լիցին
 Եւ ցընծացեալըք կայտռեսցին:
 Եւ մանաւանդ զիս յիշողին
 Եւ թողութիւն ինձ խընդրողին,
 Բարեբարոյ ընթերցողին,
 Զմիտըս բանիցըն քըննողին,
 Ողորմութեանց պարգևք տացին
 Յառատաբուղիս բարեաց Քոյին,
 Եւ հաւասար զամենեսին,
 Տէր իմ, յիշեալ յօրըն վերջին
 Եւ Քեզ ընդ Հօր Քում, Անծընին,
 Անեղ, աներբ, իսկականին
 Եւ ընդ Հոգւոյդ Քում էակցին,
 Անճառ բըղխմանըն հայրենին
 Միոյ բնութեանդ աստուածային,
 Մի տէրութեանդ և միշտ էին,
 Գերակատար երիցդ անձին
 Կատարողի արարածին,
 Փառք և պատիւ և զօրութիւն
 Եւ բարձրագոյն իշխանութիւն,
 Յանցեալն, յայժմոյս, յապագային
 Եւ անըսպառ յաւիտենին:

Իսկ թե մեկը ախտով շարժվի
 Եվ խոսքերը իմ պարսավի,
 Որ ինձանից չեն դուրս եկել,
 Դու ես աննախանձ շընորհել,
 Մի համարի՛ր դըրանք մեղքից,
 Այլ մաքրի՛ր ախտերը սըրտից,
 Թող ճանաչեն իմաստը բանի,
 Որ ամբարված է սըրանում,
 Եվ որ ինձ հետ են կամ հետո,
 Այս բանով են Քեզ պաղատում,
 Համարի՛ր ինձ միշտ նըրանց հետ,
 Որ Ներսեսին սրանով հիշեն
 Եվ իմ հոգուն, որ կավանդեմ,
 Եվ մարմընիս՝ տապանի մեջ:
 Ուժը բարու Քեզնից է, Տեր,
 Ցընծացողները կըբերկրեն:
 Եվ մանավանդ ինձ հիշողին
 Եվ թողություն ինձ խընդրողին,
 Բարյացակամ ընթերցողին,
 Խոսքերիս միտքը քըննողին,
 Ողորմության պարգև տըրվի
 Առատաբուխ Քո բարիքից
 Եվ հավասար թող ամենքին
 Տերն իմ հիշի օրը վերջին,
 Եվ Քեզ հետ Քո Հայրը, անծին,
 Անեղ, աներբ և իսկական,
 Եվ Հոգին, Տեր, Քո խոսակից,
 Անճառ բըխումը հայրական,
 Մի բընություն աստվածային,
 Մի տերություն, միշտ էական,
 Գերակատար եռյակ անձով
 Արարածներին ըստեղծող
 Փառք և պատիվ և զորություն
 Եվ բարձրագույն իշխանություն,
 Անցյալում, այժմ, ապագայում
 Եվ անըսպառ հավիտյանում:

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՄԱՂԹԱՆԱՅ ԲԱՆԻՑՍ ՆԵՐՍԷՍԻ

551 + 601 = 1152

ՔԵՐԹՎԱԾԻ ԳՐՄԱՆ
ՏԱՐԵԹԻՎԸ

Ի վեց հարիւր Հայոց թուական
Եւ առաջին սկըսեալ նոր ամ,
Բանըս գրեցաւ աղօթական
Երկհազարեան տամբ յանկական:
Սկիզբն ի հօրէն մեր նախնական
Մինչ ի վերջին դարուս վախճան
Ըզբան և զգործ համանգամայն
Առ իս փոխեալ դիմառական,
Արթուն հոգւոց խրախճանական
Ի բանս և յիրըս զանազան:
Ընդ Աստուծոյ դէմ յանդիման,
Խօսակցելով անձն անարժան:
Քանզի սիրոյն արարչական,
Որ սերմանեալ ի մեզ բնական,
Սա զարթուցիչ ներբուսական,
Հանող յաճումն արդիւնական,
Զհոգին մըթին նըսեմական,
Զզանգեալն ի հողս այս նիւթական:
Սա փոփոխէ լոյս պարզական
Խառնէ ի գունդն անմարմնական:
Զմիտս անմաքուրս աշխարհական,
Որ ըստ ծովու ալեաց ծըփման,
Սա վերբերէ հրոյ նըման,
Որպէս բնութիւնն է վերնական:
Զանձն ըզգածեալ և հոգեկան
Ի պատճառէ ինչ տըրտմական,
Սա ներգործէ ուրախական
Ի թախծութեանցըն հիւթական:
Եւ որք արբեալ են թըմբրական,
Ըմպողք գինւոյն յիմարական,
Սովաւ զարթնուն և զգաստանան,
Թէ ընթեռնուն մըտառական:

ՀԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ ՆԵՐՍԵՍԻ ՄԱՂԹԱՆՔՆԵՐԻ ԽՈՍՔԻ

Վեց հարյուր հայոց թըվական
Եվ առաջին ըսկըսվող ամ,
Երբ գըրվեց բանս աղոթական
Երկու հազար տուն հանգական,
Նախ հոր մասին մեր նախնական՝
Մինչև վերջին դարի վախճան,
Եվ բան, և գործ ընդհանրական
Իմ անունից դիմառնական,
Արթուն հոգուն ուրախության
Խոսքն ու դեպքերը զանազան:
Աստըծու հետ դեմ հանդիման
Խոսեցրի անձըս անարժան,
Քանզի սերը արարչական,
Որ սերմանվեց մեզ բընական
Արթնացնող է ներբուսական
Եվ աճեցնող արդյունական,
Մըթին հոգին նըսեմական՝
Խառնած հողին այս նյութական:
Սա տալիս է լույս պարզական,
Խառնում գընդին անմարմնական:
Միտքն անմաքուր աշխարհական,
Ալիքներում ծովի նըման,
Սա հայտնում է հրի նման՝
Բընությունն ինչ է վերնական:
Անձն զգայական և հոգեկան
Պատճառներից է տըրտմական,
Սա ազդում է ուրախությամբ
Թախծոտ մըտքերին նյութական:
Ովքեր արբել են թըմրությամբ՝
Ըմպած գինին հիմարության,
Սա կարթնացնի, կըզգաստացնի,
Եթե կարդան այն լըրջությամբ,

Որք Աստուծոյ տեսոյն բաղձան,
 Գերագունին լուսոյն ցանկան,
 Սորին թեօք վերասլանան,
 Մերձին ի տիպն անտեսական:
 Եւ զփոքրագոյն անձըն մարդկան,
 Որ է պատկեր ծառայական,
 Անտանելոյն և տիրական
 Բնութեանն առնէ սա օթարան:
 Ըզծայրագոյնըն բարձրութեան,
 Որ ի յերկնից երկին բնական,
 Սա վայրբերէ խոնարհական,
 Որք յիւր անուն ժողովեցան:
 Եւ զարարիչըն հանրական,
 Որով բոլոր էակք ստեղծան,
 Սովաւ կոչել որդիք մարդկան,
 Հայր ըստ շնորհի արժանացան:
 Վասն այսորիկ տաժանեցայ
 Գըրել չափով ըզբանս ի սմա,
 Ներսէս եղբայր Գրիգորիսի,
 Հայրապետիս ազգին Հայկայ:
 Այսմ, որ յոքունց գոլ գերակայ,
 Նախ նըստելոց յաթոռ սորա,
 Արեանառու լոյս ծագողին
 Եւ հետևող հոտոց նորա:
 Բայց ես հոգևով գոլ բացակայ,
 Մարմնով չօգտիմ թէ մերձակայ,
 Զի ոչ յիմոցըս խրատեցայ
 Եւ ոչ յայլոց, զոր ընթերցայ:
 Արթուն թուէի և թըմբրեցայ
 Եւ իմաստուն, յիմարեցայ:
 Լոյս կարծէի, խաւարեցայ,
 Եւ միջօրեայ, նըսեմացայ,
 Լուսաւորիչ անուանեցայ,
 Բայց մառախուղ մըթին յիս կայ:
 Բըժիշկ այլոց հրաւիրեցայ,
 Բայց ես ախտիւք մեղաց լըցայ,
 Փոխան մեծի ես կոչեցայ,

ԳՐԻԳՈՐԻՍ (ԿԱԹՈ-
 ՂԻԿՈՍ 1133-1166)

ՇՆՈՐՀԱԼԻՆ
 ՍԲ. ԳՐԻԳՈՐԻՍ
 ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉԻ
 ՏՈՀՄԻՅ Է:

Ովքեր Աստծո տեսքն են տեսնում,
 Գերագույն լույսը ցանկանում,
 Սրա թևերով կըսուրան
 Դեպի կերպը անտեսական,
 Եվ փոքրագույն անձը մարդկանց,
 Որ պատկերն է Քո երկրային,
 Անընկալելի, տիրական
 Բընությանն է սա կացարան,
 Որ է ծայրագույն բարձրության
 Երկընթից երկինք բընական,
 Սա կըբերի խոնարհությամբ,
 Որ ժողովվեցին Քո անվամբ:
 Եվ արարիչը բոլորի,
 Որն արարեց էակներին,
 Այս գըրքով վեր պիտի կանչի
 Նըրանց, ով Հորն է արժանի:
 Ահա ինչու չարչարվեցի՝
 Դըրել չափով խոսքն այս գըրքի,
 Ներսես՝ եղբայրըս Գրիգորի,
Հայկի ազգի հայրապետի,
Որ շատերից է գերակա,
 Որ նըստեցին գահը նըրա,
 Իբր ազգական լույս ծագողի
 Եվ խընամող նըրա հոտի:
 Բայց ես հոգով եմ բացակա,
 Թեև մարմնով եմ մերձակա,
 Ոչ մերոնցից խըրատվեցի,
 Ոչ ուրիշից, ում կարդացի,
 Իբր արթուն էի, թըմրեցի,
 Եվ իմաստուն՝ հիմարացա,
 Իբր լույս էի, խավարեցի,
 Իբր միջօրե՝ նըսեմացա,
 Լուսավորիչ անվանեցին,
 Բայց մառախուղ մըթում կացա,
 Իբր բըժիշկ հըրավիրվեցի,
 Մեղքի ախտին գերի դարձա,
 Մեծի տեղ ինձ ընդունեցին

Յանգուգական աթոռ նորայ,
 Եւ ի նմանոյն յոյժ հեռացայ,
 Որքան երկին առ ստորակայ,
 Քանզի ճրագի նըմանեցայ,
 Որ տեսողաց ըզլոյսըն տայ:
 Այլ ինքն մըրով տըգեղանայ
 Եւ յիւր լուսոյն չպայծառանայ
 Եւ կամ աչացս, որ ի մեզ կայ,
 Տեսող այլոց գու ի բացեայ:
 Բայց ինքն յինքեան անտեսանայ
 Եւ ըզսղալանսն անգիտանայ,
 Եւ կամ քարին այն յեսանայ,
 Որ սուսերաց ըզսուրըն տայ,
 Եւ ինքըն գու ճ սըրանայ,
 Թէ և բազում անգամ ջանայ:
 Սոյնպէս և ես յայս յարակայ
 Զայս մաղթանաց բան խօսեցայ,
 Թէպէտ և ոչ յիս ազդէ սա,
 Սակայն արթնոց մաքրիչ մընայ:
 Եւ մի ի յայս ոք ախտանայ,
 Թէ չափաւոր բանիւ է սա
 Եւ արտաքին կարծի մընայ,
 Որպէս և զերգն Ափրոդիդա:
 Զի եթէ սուտն որ ձևանայ
 Սովաւ այնքան գեղեցկանայ:
 Քանի արդեօք վայելչանայ
 Ճըշմարտութեան բանն որ ի սմա:
 Երգոյն հանգոյն Սողոմովնի,
 Սա, որ Երգոց երգ անուանի,
 Որ զփեսային երկնաւորի
 Ըզսերն առթէ հարսին կուսի,
 Եւ կամ Դաւթեանըն Սաղմոսի,
 Այսահալած մարգարէի,
 Որ յօծմանէ Սամուէլի
 Հոգւովն երգէր ի տասնաղի:
 Եւ այլ բազմաց, որ են յայտնի,
 Որք վարեցան չափով բանի,
 Ո՛չ ի յինքեանց, այլ ի Հոգւոյն,

Անգուգական գահին նըրա,
 Եվ նըրանից հույժ հեռացա,
 Որքան երկիրը երկընքից,
 Զի ճըրագի նըմանվեցի,
 Որ տեսնողին լույս է տալիս,
 Ինքը մըրով տըգեղանում,
 Իր լույսով չի պայծառանում,
 Կամ աչքերի, որ մենք ունենք,
 Տեսնող նըրանց, որ այստեղ չեն,
 Բայց ինքն իրեն նա չի տեսնում,
 Սըխալներն իր չի իմանում,
 Կամ էլ քարին այն հեսանի,
 Որին սուսեր պիտի սըրվի,
 Բայց նա չեղավ սըրի նըման,
 Թեև բազում անգամ ջանաց:
 Այդպես և ես այստեղ անվերջ
 Մաղթանքների բան ասացի,
 Թեև դա էլ վըրաս չազդեց,
 Բայց կըմաքի արթուններին:
 Թող չընդունեն հիվանդագին,
 Թե չափեր են տըրված խոսքին,
 Թե քերթված է սա արտաքին,
 Ինչպես երգն Ափրոդիտի:
 Զի երբ սուտն է ձև ըստանում,
 Որքան է նա գեղեցկանում,
 Իսկ ինչքան կըվայելչանա
 Ճըշմարտությունն, որ ունի սա:
 Հանգով է երգը Սողոմոնի,
 Այն, որ կոչվում է Երգ Երգոց,
 Որ երկնավոր այն փեսային
 Կույս հարսի սերն է գովերգում,
 Սաղմոսները կամ էլ Դավթի,
 Այսահալած մարգարեի,
 Որ օծմանը Սամուելի
 Հոգով երգում էր տասնադի:
 Եվ շատ բաներ, որ կան հայտնի,
 Որ ստեղծվեցին չափով բանի,
 Որ իրենցը չէ, այլ՝ Հոգու,

ՎԱՍՐԼԸ ԵՆՈՐՀԱ-
ԼՈՒ ԱՎԱԳ ԵՂԲԱՅ
ՐԸՆ Է, ԶՈՐԱՎԱՐԸ՝
ՄՅՈՒՍ ԵՂԲԱՅՐԸ

Այն որ շարժէ յորըս կամի:
Զի մի աղքատ մեծըն կարծի
Եւ մի առատն ըռիշտ ասի:
Ըստ այսմ և շնորհն ո՛չ միակի,
Այլ ի բազումըս բաժանի:
Ոմանց տայ շնորհ մեկին բանի,
Զի հանրական լուր օգտեսցի,
Այլոց իմաստ ծածուկ ճառի,
Զի զարթուցէ զնիրհեալ հոգի:
Ոմանց տայ բան, որ ո՛չ չափի,
Բայց զօրաւոր և ըստ կարգի,
Այլոց շնորհէ բանըս տաղի,
Զի և այնու միտքըն բանի:
Քանզի բնութիւն մեր է յայտնի,
Արագայագ և ձանձրալի,
Վասն այսորիկ տայ նա՛ լեզուի
Զյոգնասեռ ազգըս բանի:
Ըստ այսմ և ես նըկարեցի
Զներտաղական բանս ի քարտի,
Ի զուարճութիւն բանասիրի
Եւ բարեմիտ ընթերցողի,
Յորում յիշման զիս արժանի
Համարեցէք սիրով սըրտի,
Զի թողութիւն ինձ պարգևի
Յառատաբաշխ Տեառնէն ձերի:
Նաև ծնողաց իմոց բարի,
Որք ի ժողովն են այժմ երկնի,
Մաղթեմ յիշմամբ աղօթելի
Յարտասուելոյն ժամանակի,
Այլ և եղբարցն իմ ըստ կարգի,
Նախ վեհագոյն տեառնըն մեծի,
Ապա Վասլին վեհ իշխանի,
Զօրավարին բարձրագունի
Եւ ծնեալ նոցունցըն զաւակի
Եւ բովանդակ ազգատոհմի:
Յինէն նորոգ բանս այս լիցի
Պատճառ բնաւից յիշատակի:
Եւ Մարեմայ ճըգնաւորի,

Որ հուզում է, ում ցանկանա,
Որ աղքատը մեծ չըկարծվի,
Առատաձեռնը ագահ ասվի,
Շնորհն այդպես ոչ թե մեկին,
Այլ բաժանվում է շատերին:
Ոմանց տրված է ձիրք մեկնելու,
Որ ամենայն մարդ օգտըվի,
Ոմանց՝ մուր իմաստ բացելու,
Արթնացնելով նիրհած հոգին,
Ոմանք խոսում են ոչ ըստ չափի,
Բայց զորավոր և ըստ կարգի,
Մեկն ստանում է շընորհք տաղի,
Զի այդպես է միտքը գործում,
Զի բնությունն է մեր հայտնի՝
Շուտ հագեցող, ձանձրույթով լի,
Ուստի տալիս է նա լեզվին
Բազմատեսակ ձևեր բանի:
Այդպես էլ ես ձև տըվեցի,
Ոտանավոր խոսք այս թըղթին,
Ի զվարճություն բան սիրողի
Եվ բարեմիտ ընթերցողի,
Որով հիշման ինձ արժանի
Համարեցեք սիրով սըրտի,
Որ թողությունն ինձ ընծայի
Առատաբաշխ Տերը ձերի,
Եվ իմ բարի ծընողներին,
Որ հավաքված են երկընքում,
Հիշել մաղթում եմ ամենքին
Լացով ասած աղոթքներում,
Եղբայրներիս իրենց կարգին,
Նախ վեհափառ տիրոջը մեծ,
Ապա Վասիլ մեծ իշխանին,
Բարձրագույնին՝ Զորավարին
Եվ զավակին նըրանց ծընած
Եվ բովանդակ ազգատոհմին,
Ինձնից նորոգ բանն այս լինի
Համարն բոլորի էիշատակի,
Եվ Մայր մեր Հրեմավոր

Քեռ ըստ մարմնոյ մեր պանծալի
Եւ Վահրամայ իւր զաւակի՝
Հանգուցելոյն առ Քրիստոսի,
Միշտ յիշատակ սա եղիցի
Այժմ և յաւուրն ապագայի,
Թողուլ զյանցանսն, որ ի մարմնի,
Կարգիլ ի դասըն հրեշտակի,
Նաև հանուրց ամենայնի՝
Մերձակայիցս և ոյք հեռի:
Ոյք հաւատան իմ Յիսուսի,
Տէր համօրէն ողորմեսցի:
Եւ նըմա փառք յեկեղեցի
Ընդ Հօր Հոգևովըն ճըշմարտի,
Յաւէտ յայժմոյս և միշտ էի
Եւ յաւիտեան յաւիտենի:

Այրունակից քաղցըր քըրոջ,
Եվ Վահրամի՝ իր զավակի,
Հանգած հանուն Քըրիստոսի,
Միշտ հիշատակ սա թող լինի
Այժմ և օրն ապագայի,
Թողնել հանցանքը մարմննի,
Կարգել դասը հըրեշտակի,
Նաև հանուն այն բոլորի,
Որ մերձակա են և հեռու,
Որ հավատան իմ Հիսուսին,
Տերը նըրանց թող ուղորմի,
Եվ փնռք նըրան եկեղեցում
Հոր հետ և ճըշմարիտ Հոգու,
Հավերժ այժմ և միշտ Աստծու
Եվ հավիտյանս հավիտենից:

«ԱՊՈԼՈՆ» հրատարակչություն

**ՆԵՐՍԵՍ ՇՆՈՐՀԱԼԻ
ՀԻՄՈՒՍ ՈՐԴԻ**

(վիպասանական ողբերգություն)

**Խմբագիր՝ ՀԱԿՈԲ ՄՈՎՍԵՍ
Գեղ. խմբագիր՝ ԳՐԻԳՈՐ ԽԱՀԱՏԻՅԱՆ
Տեխ. խմբագիր՝ ՆԵՐՍԵՍ ԱԹԱԲԵԿՅԱՆ
Վերստուգող սրբագրիչ՝ ԱՐԹՈՒՐ ՂԱՐԱԳՅՈԶՅԱՆ**

Իջեցված է արտադրության՝ 17.10.91 թ.:

Չափսը՝ 84x108 1/12:

Թուղթ՝ տպագր. օֆսեթ: Տառատեսակ՝ «Արարատ»:

Տպագրություն՝ օֆսեթ: Պայմ. 14,0 մամ., տպ.

7 մամ., հրատ. 13,5 մամ.: Տպաքանակ՝ 40062:

Պատվեր 1081, Գինը՝ 7ռ.:

«Գարուն» ամսագրի «Ապոլոն» հրատարակչություն:

Երևան-15, Գրիգոր Լուսավորչի 15:

**Շարվածքը կատարվել է ֆոտոշարվածքի արտադրական
կենտրոնում:**

Երևան-9, Տերյան-89:

ՀՀ Նախարարների Խորհրդին առնելու

«Հարբերական» հրատարակչություն:

Երևան, Արշակունյաց պողոտա, 9:

A II
82552

ԱՊՐԻԼ

0

ՀԱՐԳԵԼԻ ԸՆԹԵՐՑՈՂ, 1991 ԹՎԱ-
ԿԱՆԻՆ «ԳԱՐՈՒՆ» ԱՄՍԱԳՐԻ
ԳՐԱԴԱՐԱՆԸ ԶԵՋ ԿՆԵՐԿԱՅԱՑ-
ՆԻ ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒՆ

ԽՈՐԽԵ ԼՈՒԻՍ ԲՈՐԽԵՍ. «ԵՐԿՈՒ ԱՐՔԱՆԵՐՆ ՈՒ
ԵՐԿՈՒ ԼԱԲԻՐԻՆԹՈՍՆԵՐԸ»

